

ז"ח

ג) זהו מקום שרוחות בני האדם גנוזות וזה המקום שנקרא אוצר הנשמות והוא אצל הקדוש ברוך הוא ואמר להם אל תשתדלו לדעת איך הרוחות נפרדות מהזוג הנכבד שלי.	דרוהיהון דבני נשא גניזין ודא הוא אתר דאיכרי אוצר הנשמות והוא גביה דקב"ה ואמר לון לא תשתדלון למנדע האיך רוחיהון מתפרשין מזווגא דיקרא דילי:
ועל זה שנינו (ויקרא יב) אשה כי תזריע.	ועל דא תנינן אשה כי תזריע:
.	מח/ב
.	זהר
(וילדה זכר כתוב ולא כולל) זכר ונקבה כפי דרכי העולם שאין מתחברים כמו שיצאו מלמעלה זוגות זוגות.	וילדה זכר כתיב ולא כליל דכר ונקבא כפום אורחוי דעלמא דלא מתחבראן כמה דנפקו מלעילא זוגות זוגות:
משום שאדם הראשון וזווגו חטאו לפני הקדוש ברוך הוא ועל כן נפרדים כשיוצאים מלמעלה עד שיהי רצון מלפני הקדוש ברוך הוא אם אדם זכה נותן לו זוגו ואם לא מפרידים אותה ממנו ונותן לו אחרים ומולידים בנים שאינם כראוי.	בנין דאדם קדמא וזוגא דיליה חבו קמיה קב"ה ועל דא מתפרשין כד נפקין מלעילא עד דיהא רעוא קמי קב"ה אי זכה בר נש יהבין ליה זוגיה ואי לא מפרשין לה מניה ויהבין לה אוחרא ומולידין בנין דלא כדקא יאות:
ועל זה כתוב (בראשית ו) לא ידון רוחי באדם לעולם מה זה רוחי היה צריך להיות רוחו אלא שתי רוחות הן שיוצאות זוגות לא ידונו כאחת ועל זה כתוב וילדה זכר ולא כולל זכר ונקבה כפי דרכי העולם שהם גרמו.	וע"ד כתיב לא ידון רוחי באדם לעולם מאי רוחי רוחו מבועי ליה אלא אינון תרין רוחי דנפקי זוגות לא ידונון כחדא ועל דא כתיב וילדה זכר ⁹⁶ ולא כליל דכר ונקבא כפום אורחוי ⁹⁷ דעלמא דאינון גרמו:

.	מח/א
.	שיר השירים מדרש הנעלם ⁹⁸ :
רבי רחומאי פתח (ישעיה יא) ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת ה' הנה כאן	{ס ע"ג} רבי רחומאי פתח ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת ה' הא הכא ⁹⁹ ארבע רוחות ולא זכה

⁹⁶ עי' זהר תזריע דף מב ע"ב (דפ"מ).

⁹⁷ אורחי (דפ"מ)?

⁹⁸ עי' ספר הוראת שעה@

שמא גליפא דע"ב שמהן אגליף עלוי בתיבין בגין דאתון דא"ב כו' בתיבין אתקיימא לאהדרא רויה ובאתון אתקיים כל גופי' כו' - נודע כי רוחא הוא מאבא, ונפשא שהוא שיתופא דגופא מאמא. והנפש הוא רק לקיום הגוף, והרוח להחיות, כמ"ש בז"ח@@ במאמר הטעמים (תז"ח יז ע"ב) ע"ש. והנפש הוא ממלכות והרוח מעד"א, מאבהן שהן כללא דעד"א כמו שמפרש והולך בתיקוני'. וכולן בא"ב כמ"ש בס"י ובזוהר בראשית דט"ו וט"ז שבאבהן הא"ב על ג' חלקי', ז' אותיות הראשונות בחסד, והשניות בגבורה, וח' הנשארים בת"ת. והן סוד אח"ס בט"ע של ג' אותיות. ובמלכות כל הא"ב בסוד את"ה כידוע, כ"ב אותיות כמ"ש שם. והן עצמן סוד שם ע"ב, כי הן במילואן ע"ב, כמ"ש בז"ח@@ ש"ה. והן בחג"ת בג' ג', ובמלכות באותיות. וכ"ה בשם ע"ב בסוד כלל ופרט, כלל בעד"א ופרט במלכות. וכן ע"ב הוא עטרא דח"ס'ד', ור"ו הוא עט' דגב'ו'ר'ה' כידוע. ויורשין זר"נ. וז"ש דאתון דא"ב כו' בתיבין אתקיימא לאהדרא רוחי, ששם בחי' התיבין. ובנפש בחי' האותיות. וכן בשם הוי"ה, ד' אותיות הוי"ה, הם בנפש, באופני'. ועשר אותיות דשמה מפרש שהן כל אות בתיבין ברוחא (יהל אור ח"א ג ע"ד).

⁹⁹ עבא"ר ק"ל ב' חד רוחא נפיק לז"א כו' וחד כו' הא הכא כו' ומאן אינון כו' ע"ש. והן ו"ק דז"א, כמ"ש שם כתרינ קדישין דז"א, רוח חכמה ובינה קו ימין חכמה בחסד כידוע, ובינה בנצח, ובינה נביאים כידוע. רוח עצה וגבורה קו שמאל. רוח דעת ויראת ה' קו האמצעי, דעת ת"ת כידוע. ויראת ה' מבוטא דבירא דלא פסיק מן בירא. ורוח ה' רוחא דנפיק ממ"ס מחוטמא דא"א, שנקרא {היה}, כמ"ש בא"ר {קמא:}, והן ג' מוחין דז"א ומ"ס, שהן ד' פרשיות שבתפילין כמ"ש שם {קמ:}. וכל הד' רוחין כלילין ברוחא דנפיק מחוטמא, חמשה לקבל ארבע לא יכלין כו' {סד"צ ספ"ה}. ועי' בפ'

ז"ח

בהם אדם זולתי מלך המשיח בלבד והכתיב מארבע רוחות באי הרוח ארבע לא כתיב אלא מארבע רוחות זהו רוח שלם:	ארבע רוחות ולא זכה בהם אדם זולתי מלך המשיח בלבד והרי כתוב (יחזקאל לז) מארבע רוחות באי הרוח לא כתוב ארבע אלא מארבע רוחות זהו רוח שלם.
אמר ליה היאך אמר ליה זה הבא מתוך אהבת נשיקה היאך נשיקה מאהבה אינו אלא בפה ומתחברין רוח ברוח וכל אחד מהם כלול משתי רוחות רוחו ורוח חברו נמצאו שניהם בארבע רוחות וכל שכן הזכר והנקבה בהתחברם שם ארבע רוחות יחד והבן הבא מהם זוהי רוח הבאה מארבע רוחות כמו שנאמר מארבע רוחות באי הרוח וזהו רוח שלם.	אמר לו היאך אמר לו זה הבא מתוך אהבת נשיקה היאך נשיקה מאהבה אינו אלא בפה ומתחברין רוח ברוח וכל אחד מהם כלול משתי רוחות רוחו ורוח חברו נמצאו שניהם בארבע רוחות וכל שכן הזכר והנקבה בהתחברם שם ארבע רוחות יחד והבן הבא מהם זוהי רוח הבאה מארבע רוחות כמו שנאמר מארבע רוחות באי הרוח וזהו רוח שלם.
רבי ברכיה אמר יתיב הוינא על פיל¹⁰⁰ דרומי רבתא וחמינא חד בר נש דהוה אתי נפקנא לגביה אעילנא ליה בגו ביתאי בדיקנא ליה במקרא במשנה בתוספתא ובהגדה ולא אשכחנא ביה נזיפנא ביה ולא אתיב לי מידי אפיל גרמיה אחורי דשא ודמך אמינא הוא וכלבא ייכלון כחדא:	רבי ברכיה אמר יושב הייתי על שערי רומי רבתי וראיתי איש אחד שהיה בא יצאתי אליו הכנסתיהו לתוך ביתי בדקתי אותו במקרא במשנה בתוספתא ובהגדה ולא מצאתי בו נזפתי בו ולא השיב לי דבר הפיל עצמו אחורי הדלת ונרדם אמרתי הוא והכלב יאכלו יחד.
דהכי א"ר מניומי סבא דגוש חלבא מהו והכלבים¹⁰¹ עזי נפש לא ידעו שבעה והמה רועים וגו' לא ידעו שבעה אלו עמי הארץ שהם עזי פנים ככלב עזי נפש בכל מה הטעם מפני (שם) שלא ידעו הבין שאין הקדוש ברוך הוא משרה קדשתו בתוכם ועל זה הם עזי נפש ומשום כך הוא והכלב יאכלו יחד.	שכך אמר רבי מניומי הזקן של גוש חלב מהו (ישעיה נז) והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה והמה רעים וגו' לא ידעו שבעה אלו עמי הארץ שהם עזי פנים ככלב עזי נפש בכל מה הטעם מפני (שם) שלא ידעו הבין שאין הקדוש ברוך הוא משרה קדשתו בתוכם ועל זה הם עזי נפש ומשום כך הוא והכלב יאכלו יחד.
כד איתער קם וקריב לגבי פתורא מאיך רישוי ולא אמר מידי חמינא ואסתכלנא בעיניו דחייבן אמר לי ודאי מאורחוי דמרך אתרחקת דהוא תקין פתורא עד דלא ייתי אדם ועד דלא יפקוד ליה ויבדוק ליה אי תוסיף למהך באורחא דא לא יתקיימון לך בנין מיד אהדר ואמר ייחון לך ויתקיימון לך:	כשהתעורר קם וקריב לשלחן הנמך ראשו ולא אמר דבר ראיתי והסתכלתי בעיניו שצוחקות אמר לי ודאי מדרכי רבונך התרחקת שהוא תקן שלחן טרם יבא אדם וטרם שצוה אותו ויבדק אותו אם תוסיף ללכת בדרך הזו לא יתקיימו לך בנים מיד חזר ואמר יחיו לך ויתקיימו לך.
אמינא ליה אמאי אהדרת מלה ואתנחמת אמר לי אסור ליה לבר נש למיליט גרמיה וכל	אמרתי לו למה חזרת בדבר והתנחמת אמר לי אסור לאדם לקלל

תרומה קמ"ו ע"ב בספרא דר"ה סבא כו' ע"ש. ד' רוחין דאינון כתרין קדישין הן כוללין כל ע"ס, תלת דכלילין בתלת הן ו"ק, ורוחא דנפיק ממ"ס הוא כולל ג"ר, שהן כאחד חשיבי, וגם מלכות שכלולה עמהם, עטרת בעלה. והוא בסוד ד' שכלולה בד', והן בסוד ו"ד של יו"ד, וכן בסוד י"ג תיקונים, היא בד' תיקונים, בסוד ד' של יו"ד, והוא בו', סוד ו' של יו"ד עם הג' מוחין. וז"ש בפסוק מי אל כמות ט' תיקונים בפסוק אחד, וד' בפסוק אחר, והן תתן אמת ליעקב כתר, חסד לאברהם חכמה, אשר נשבעת לאבותינו בינה, בסוד עקידת יצחק. והן בג"ר, בסוד שרשין של ג' אבות. מימי קדם ע"ק, רדל"א, בסוד מלכות. והן בסוד ד' פרשיות של תפילין, ומ"ס שכליל כל הג' מוחין דז"א. והוא בסוד ג' הויות וכללותן, שהן ד', כמ"ש בא"ז {רפח:}. והן ארבע מלכין כנ"ל (יהל אור).

¹⁰⁰ פ' שער (דפ"מ).

¹⁰¹ כמ"ש [ביצה כה:] לא ניתנה תורה לישראל אלא מפני שהן עזין דאמר כו' ג' עזין כלב כו'. וז"ש ה' עוז לעמו יתן, עי"ז יברך את עמו בשלום, שאלמלא כך אין כל אומה ולשון כו' (יהל אור).

ז"ח

עצמו כל שכן אחר משום שקללת חכם אפלו על תנאי מתקימת אמרתי כן הוא ודאי נאמר (בראשית לא) עם אשר תמצא את אלהיך לא יחיה והתקים ואני בדקתי בך וקללותיך אינן כלום.	שכן אחרא בגין דקללת חכם אפילו על תנאי יתקיים אמינא הכי הוא ודאי דכתיב עם אשר תמצא את אלהיך לא יחיה ואתקיים ואת בדקנא בך ולווסך לאו כלום:
פתח ואמר (שמות לב) ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת קללה זו על תנאי והקדוש ברוך הוא מחל לחטאיהם בשביל משה ואף על פי כן נמחה מפרשה מעלה בתורה במצוה של מעשה המשכן והיא פרשת ואתה תצוה שהיה לו לכתב שמו של משה בכל דבר ודבר ובכל מצוה ומצוה ששם ונמחה מכל הפרשה ההיא שלא נזכר שם הוה אומר קללת חכם אפלו על תנאי מתקימת.	פתח ואמר ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת קללה זו על תנאי והקדוש ברוך הוא מחל לחטאיהם בשביל משה ואעפ"כ אתמחי מפרשתא מעלייתא באורייתא בפיקודא דעובדא דמשכנא ואיהי פרשת ואתה תצוה דהוה ליה למיכתב שמה דמשה בכל מלה ומלה ובכל פיקודא ופיקודא דתמן ואתמחי מכל ההיא פרשתא דלא אדכר תמן הוי קללת חכם אפילו על תנאי אתקיים:
כיון שהרגשתי בו קמתי והושבתיהו בראש השלחן אמרתי.	כיון דארגישנא ביה קמנא ואותיבנא ליה ברישא דפתורא אמינא:
.	מח/ב
.	מדרש הנעלם:
והרי לאחר ואתה תצוה אמר משה את הדבר הזה אמר לי אין מקדם ומאחר בתורה.	והא לבתר ואתה תצוה אמר משה האי מלה א"ל אין מוקדם ומאוחר בתורה:
שאלתי אותו במקרא במשנה ובתוספתא ובהגדה והיה בקי בכל אמרתי למה בראשונה לא השבת לי כשבדקתי אותך אמר השנה אנסה אותי היו יומים שלא ישנתי וכעת שהשנה באה לעיני לא השבתי לך.	שאלנא ליה במקרא במשנה ובתוספתא ובהגדה והוה בקי בכולא אמינא אמאי בקדמיתא לא אתיבת לי כד בדיקנא בך אמר שינתא אניס לי תרינ יומין הוו דלא דמיכנא והשתא דשינתא אתא לעיני לא אתיבנא לך:
אחר שאכל ושתה פתח ואמר שיר השירים ש' גדולה והיא השניה מסוף האותיות של האלפא ביתא ב של בראשית גדולה והיא השניה מראשית האלפא ביתא למה, משום שש"ן סוד המרכבה העליונה ועל כן היא בשלשה עמודים שהרי האבות הם מרכבה וכל שיר השירים סוד המרכבה העליונה הוא ומשום כך ראשיתו בש"ן ב' היא בית העולם שהיא מעשה העולם.	לבתר דאכל ושתה פתח ואמר שיר השירים ש' רברבא והיא תניינא מסופא דאתווי דאלפא ביתא ב דבראשית רברבא והיא תניינא משירותא דאלפא ביתא מאי טעמא בגין דש"ן רזא דרתיכא עילאה ועל דא ¹⁰² איהי בתלת סמכין דהא אבהן (ס ע"ד) אינון רתיכא וכל שיר השירים ¹⁰³ רזא דרתיכא עילאה איהי ובג"כ שירותא דיליה בש"ן ב איהי ¹⁰⁴ ביתא דעלמא דעובדא דעלמא איהי:
ועל זה האותיות הקימות בראשית של הספרים ארבע הן שהרי כמו שנעשו ובאותו הסוד שלהם כך האותיות רשומות בראש ואותן האותיות הגדולות שעולות על כל שאר האותיות ואותה האות הסוד והסתר	וע"ד אתוון דקיימין בשירותא דספרין ד' אינון דהא כנונא דאיתעבידו וכההוא רזא דילהון הכי [הני] אתוון רשימין ¹⁰⁵ ברישא ואינון אתוון רברבן דסלקן על כל שאר אתוון וההוא אַת רזא וסתרא דכל ספרא:

¹⁰² ר"ל ג' קוין, ג' ויין דויסע ויבא ויט, שהן אבהן כידוע (יהל אור).

¹⁰³ עי' בפ' תרומה קמ"ד ב' (יהל אור).

¹⁰⁴ לשון בית, ועולם כאכסדרה כו' וממזרים קרה כו'. וספר בראשית על יצירת העולם, ואות הראשון כללותה. וכן כל ד' ספרין כמשי"ו וההוא את כו' (יהל אור).

¹⁰⁵ עי' לקמן הערה. **Error! Bookmark not defined.**

ז"ח

ואלין אינון¹⁰⁶ א דדברי הימים ב דבראשית מ דמשלי ז דשיר השירים אלין ד' אתון בריש ספרין אינון אתון רברבן ומאן דידע בהו ינדע רוא דכל ספרא והוא את אוליף רוא דכל ספרא:	של כל הספר. ואלו הם א של דברי הימים ב של בראשית מ של משלי ש של שיר השירים אלו ארבע האותיות שבראש הספרים הן אותיות גדולות ומי שמכיר אותן יודע את הסוד של כל הספר והאות היא מלמדת את הסוד של כל הספר.
א תיקונא דיליה¹⁰⁷ דיוקנא וסתר דאדם בתרין גוונים רישא דלעילא איהו נקודה קדמאה דשלמא על כלא בגליפו דאתעטר לאתפשטא תחותיה וא"ל דאיהו רוא ודיוקנא דאדם (שלימו) הוא ובת זוגיה דלת דלתא דאתאחדת מסטרוי ודא איהו שלימו דאדם:	א התקון שלו הדיוקן והסתר של אדם בשני גוונים הראש שלמעלה הוא נקודה ראשונה ששולטת על הכל בחקיקה שהתעטרה להתפשט תחתיו וא"ו שהוא הסוד ודיוקן של אדם הוא ובת זוגו דלת שלמטה שנאחזת מצדו וזוהי השלמות של אדם.
בגוונא אחרא באמצעיתא דיוקנא דאדם ואתאחידא ביה מתרין סטרין כגוונא דדרועין מסטרא דא ומסטרא דא ודא א דיוקנא ורוא דיליה אדם איהו ועל דא רשימא אל"ף בריש ספרא דדברי הימים דהא לא אתא ההוא ספרא אלא לאשלמא אדם בסטרוי ודרגוי באינון תולדין דיליה למהוי כולא חד אדם שלים:	בגון אחר באמצע הדיוקן של אדם ונאחזה בו משני צדדים כמו שהזרועות מצד זה ומצד זה וזו א הדיוקן והסוד שלו אדם הוא ועל כן רשומה אל"ף בראש הספר של דברי הימים שהרי לא בא אותו ספר אלא להשלים אדם בסטרוי ודרגתו באותם תולדותיו להיות הכל אדם שלם אחד.
ב איהי ביתא¹⁰⁸ דכל עלמא מסחרא לתלת סטרין עילא ותתא וכל עובדין כלילן בגווה [סחרא] (סטרא) תלת סטרין דכל עלמא ואשתאר סטרא דצפון דלא אתבני דאיהו מדורא בישא דתמן שרת רעה דכל עלמא כד"א מצפון תפתח הרעה:	ב היא הבית של כל העולם מקיפה לשלשה צדדים מעלה ומטה וכל המעשים כלולים בתוכה סובבת שלשה צדדים של כל העולם ונשאר צד של צפון שלא נבנה שהוא המדור הרע ששם שורה הרע של כל העולם כמו שנאמר (ירמיה א) מצפון תפתח הרעה.
ועל דא ב' איהי ביתא ובניינא דכל עלמא איהי בריש אורייתא רברבא רשימא לאחזאה על כל ספרא:	ועל זה ב' היא הבית והבנין של כל העולם היא בראש התורה רשם גדול להראות על כל הספר.
וספרא דא¹⁰⁹ כעובדא דבראשית אתעביד ברוא דשמא דארבעין ותריין כליל בעובדא דבראשית ועל דא [רוא] (רישא) דספרא ברישא ב סיומא דספרא ס [ספרא] ברוא	והספר הזה כמו מעשה בראשית נעשה בסוד של השם של ארבעים ושנים כלול במעשה בראשית ועל זה סוד הספר בראש ב סיום הספר ס בסוד של ארבעים ושנים אותיות התעלה.

¹⁰⁶ וסודן אמ"ש, ג' יסודות. וב' יסוד הד' כללותן, (התחלת הז' כפולות) (יהל אור).

¹⁰⁷ ר"ל בב' אופנים מורה על ציור האדם. א' י' שע"ג נגד ראש, והוא נגד חכמה, שכולל כל ג'ר בציורו. ועי' בפ' ויקרא י"ד ב'. י' (צ"ל ו'. המסדר) הוא גופא שכולל ר"ק. ד' הוא פרצוף הנוק' מאחוריו. וע"ש י"ד שלימו דכלא ו"ד דכר ונוקבא (פ' א' בציור י"ד כנודע). ובאופן ב' האלף כולל ג' קוויין חג"ת, שהן שלימו דכלא. וע"ל בסטרי אותיות ח' ג', ט' ב', {מרגליות ה' ע"ב ו. ליורנו ו.}. והכל דרך א' שבג' נכלל הכל, הן בדרך שורק, הן בדרך סגול, ואבות יוכיחו. וכן ישראל, ואנכי נטעתיך שורק כו', והייתם לי סגולה כו'. וכן ג' יסודות, שהן נגד האבות והבן (יהל אור).
¹⁰⁸ הוא הכסא. והוא ראשית הבריאה של הקב"ה, ושם ביתו של המקום, הנה מקום אתי כו' עלה אלי ההרה כו'. וא' הוא באצילות, וסימנך ר"ת שלהן (יהל אור).
¹⁰⁹ ר"ל ספר בראשית (יהל אור).

ז"ח

דארבעין ותרין אתון אסתלק:	
מ' פתחה ¹¹⁰ רוא דנוקבא שלימתא אשת חיל מתעטרא בעטרהא ועל דכל ¹¹¹ ספרי דמשלי לאו איהי אלא תושבחתא דהאי אשת חיל ולמיתב דעתא ¹¹² דבני נשא לאסתמרא מאשה רעה כמה דאת אמר לשמרך מאשה רעה ולא תקרבא להאי אשת חיל בפולחנא עילאה ועל דא מ' רברבא בריש ספרא [דכל ספרא] על ההוא רוא:	מ' פתוחה סוד הנקבה השלמה אשת חיל מתעטרת בעטרותיה ועל זה כל ספר משלי אינו אלא תשבחת של אשת חיל הזאת ולהשיב דעת בני האדם להשמר מאשה רעה כמו שנאמר לשמרך מאשה רעה ולהתקרב לאשת חיל הזו בעבודה עליונה ועל זה מ' גדולה בראש הספר הולכת על אותו הסוד.
אזלא ש' דא ¹¹³ איהי מתיחדא ברוא דרתיכא עילאה דאבהן אינון רתיכא עילאה ואברהם ויצחק אחידן ¹¹⁴ דא בדא וכלילן דא בדא ויעקב עאל באמצעיתא ואסכים לתרין סטרין:	ש זו מתיחדת בסוד המרכבה העליונה שהאבות הם מרכבה עליונה ואברהם ויצחק אחוזים זה בזה וכלולים זה בזה ויעקב נכנס באמצע ומסכים עם שני הצדדים.
מח/ג	.
מדרש הנעלם:	.
ועל דא מתיחדאן כולהו ברוא דעלמא עילאה:	ועל זה מתיחדים כלם בסוד העולם העליון.
ובגין כך תושבחתא דא ברוא דרתיכא עילאה איהי דאיתחדא במלכא ¹¹⁵ דשלמא כולא דיליה ובג"כ איהי רברבא ובג"כ אתיחדת בריש ספרא לאחזאה דכל ספרא על רוא דא אזלא ואתתקן ועל דא את דא אתחזיאת שבהא דכל ספרא בההיא שעתא קמנא ונשיקנא ליה ותבענא מניה דימחול לי ומחל לי:	משום כך התשבחת הזו היא בסוד המרכבה העליונה שמתיחדת במלך שהשלום כלו שלו ומשום כך היא גדולה ומשום כך מתיחדת בראש הספר להראות שכל הספר הולך על הסוד הזה ומתתקן ועל זה האות הזו נראית השבח של כל הספר באותה שעה קמתי ונשקתי אותו ובקשתי ממנו שימחל לי ומחל לי.
פתח ואמר אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה היא למה יקצוף האלהים על קולך וחבל את מעשה ידיך כמה אית ליה לבר נש לאסתמרא בהאי עלמא האי קרא אתיבון לחברייא דהכי אצטריך למיכתב אל תתן את פיך לחטיא את נפשך כד"א נפש כי תחטא ולא (סא ע"א) אשכחן קרא דכתיב ובשר כי תחטא ויאות הוא:	פתח ואמר (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה היא למה יקצף האלהים על קולך וחבל את מעשה ידיך כמה יש לאדם להשמר בעולם הזה הפסוק הזה השיבו לחברים שכך צריך לכתב אל תתן את פיך לחטיא את נפשך כמו שנאמר (ויקרא יד) נפש כי תחטא ולא מצאנו פסוק נאמר בשר כי יחטא ויפה הוא.
אלא הכי מסקנא דאסור ליה לבר נש	אלא כך הסקנו שאסור לאדם לדבר

¹¹⁰ כמ"ש (שבת קד.) מ"ם פתוחה מ"ם סתומה מאמר פתוח מאמר סתום. ר"ל בינה ומלכות, מ"ם דלמרבא כו' כמ"ש בתיקון ה' (יהל אור).

¹¹¹ דא כל לבדוק דפ"א???

¹¹² ר"ל ליישב דעת ב"א, כמ"ש ישמע חכם ויוסף כו' (יהל אור).

¹¹³ ר"ל ג' קוין דשי"ן, שהן דויסע ויבא ויט, ג' אבהן כידוע (יהל אור).

¹¹⁴ ר"ל ששני קוי ימין ושמאל באין יחד שם [בקו] דלמטה (יהל אור).

¹¹⁵ והוא רתיכא עילאה אבהן באימא, ורתיכא תתאה נה"י במלכות. והיא מרכבת המשנה אשר ליוסף, כמו שיעקב כלל אבהן, כן יוסף כלל רתיכא תתאה (יהל אור).

ז"ח

דברי זנות אפלו עם אשתו כדי שיתקשה ויבא להרהורים רעים אחרים ויהיה דש בחדרו ויזרע חטים אחרים.	למשתעי מלי דזנותא אפילו באיתתיה בגין דיתקשי וייתי להרהורין בישינ אחרנין ויהא דש באידריה ויזרע חטין אחרנין:
זהו נאמר אל תתן את פיד לחטיא את בשרך זהו בשר קדש נאמר (בראשית יז) והיתה בריתי בבשרכם ואל תאמר לפני המלאך ההולך לימינו של אדם אל תאמר דברים שאינן כהגן אלא כל דברך בנחת ובמשקל מה הטעם מפני כי שגגה היא וחיב על זה קרבן שגגה.	הה"ד אל תתן את פיד לחטיא את בשרך דא בשר קדש דכתיב ונתתי ¹¹⁶ בריתי בבשרכם ואל תאמר לפני המלאך ההולך לימינו של אדם אל תאמר דברים שאינן כהונן אלא כל דברך בנחת ובמשקל מאי טעמא מפני כי שגגה היא וחיב על זה קרבן שגגה:
ועוד שעל זה למה יקצף האלהים על קולך מפני שהקול יוליך אותו עוף השמים ומעמיד אותו לפני הקדוש ברוך הוא.	ועוד שעל זה למה יקצוף האלהים על קולך מפני שהקול יוליך אותו עוף השמים ומעמיד אותו לפני הקב"ה:
וחבל את מעשה ידיך על חטא הבשר מה הטעם מפני שכל אדם שיש לו ברית קודש אין יכולים אותם השולטים בגיהנם להכניסו שם ובלבד שישמר אותו ואם לא שמר אותו מעבירים ממנו ומשחיתים ומחבלים אותו וזהו מעשה ידיו של אדם ואחר כך מכניסים אותו בגיהנם ואין להם על מה שיסמכו עכשו בני תהיה זהיר בכבוד חברך יותר מגופך.	וחבל את מעשה ידיך על חטא הבשר מאי טעמא מפני שכל אדם שיש לו ברית קודש אין יכולים אותם השולטים בגיהנם להכניסו שם ובלבד שישמר אותו ואם לא שמר אותו מעבירים ממנו ומשחיתים ומחבלים אותו וזהו מעשה ידיו של אדם ואחר כך מכניסים אותו בגיהנם ואין להם על מה (שיסמכו) (שישגיחו) השתא ברי הוי זהיר בכבוד חברך יותר מגופך:
פתח רבי יהושע ואמר (תהלים פד) גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתה אפרחיה את מזבחותיך ה' צבאות מלכי ואלהי גם צפור שם שנינו עשה הקדוש ברוך הוא בארץ אתרים ומקומות קדושים יותר עליונים משאר מקומות הישוב.	פתח רבי יהושע ואמר גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתה אפרחיה את מזבחותיך ה' צבאות מלכי ואלהי גם צפור תמן תנינן עבד קב"ה בארעא אתרין ודוכתין קדישין עילאין יתיר משאר דוכתי ישובא:
והכל כמו יצירת האדם שהקדוש ברוך הוא בחר אותו הזרע ומנפץ אותו כמו זה שמברר ומנפץ חטים תבן לחוד וקש לחוד עד שמברר את החטים על מקומם.	וכלא כגוונא דיצירה דבר נש ¹¹⁷ דקב"ה בריר ההוא זרעא ומנפציה כהאי דמבריר ומנפץ חטין תבנא לחוד וקש לחוד עד דבריר חטין על דוכתייהו:
כך נטל הקדוש ברוך הוא שלג מתחת כסא כבודו ואותו השלג מתחמם בכמה גונים והטיל אותו בתוך המים של האשה מכאן שאשה לא מתעברת עד שתשפך מים ובאותם המים מטיל הזכר שלג זהו הזרע שהוא מחבר יחד יותר מאותו של האשה כמו שהשלג כנגד המים.	כך נטל קב"ה תלנא מתחות כורסי יקריה וההוא תלנא מתחממא (נ"א מתתחמא) בכמה גוונין ואטיל לה בגו מייא דאתתא מהכא דאיתתא לא מתעברא עד דתושיד מייא ובאינון מייא אטיל דכורא תלנא [דא הוא] ההוא ¹¹⁸ זרעא דאיהו מחובר כחדא יתיר מההוא דאתתא כגוונא דתלנא לקביל מייא:
לאחר שהטיל אותו הקדוש ברוך	לבתר דאטיל ליה קב"ה גו מייא בריר ליה

¹¹⁶ והיתה ? (דפ"א).

¹¹⁷ ר"ל כמו שיש באדם איברים יותר זכים ויש עבים, כמ"ש בס"י {פ"ו מ"ה} ג' שונאים ג' אוהבים ג' חיים כן בארץ, דאדם עולם קטן, וכמ"ש שם {בס"י} האיך מכוונים, וכמ"ש {קהלת רבה א} הארץ יש לה ראש וידיים כו'. ואמר כגוונא דיצירה כמ"ש ו' כמו שנברר האדם בשעת היצירה כן הארץ (יהל אור).

¹¹⁸ דפ"א?

ז"ח

הוא לתוך המים בבר אותו ונפץ אותו ועשה בהתחלה טבור שהיא נקודה אחת מתוך הבחירה של השלג ואותו טבור הוא נקודה של ציון.	ונפיץ ליה ועבד בקדמיתא טיבורא דאיהו נקודה חדא [מגו] (לגו) ברירו דתלגא וההוא טיבורא ¹¹⁹ איהו נקודא דציון:
ומשם התפשטו ארבעה חוטים לארבעה צדדים של העולם מזרח ומערב צפון ודרום מאותו החוט שנמשך מצד המזרח ממנו נעשה גוף מתחיל במזרח ומסים במערב הגוף הוא ארץ ישראל נרשם באותיות אדנ"י אדון ורבון כל העולם.	ומתמן אתפשטו ארבע חומין לארבע סטרין דעלמא מזרח ומערב צפון ודרום מההוא חומא דאתמשך מסטרא דמזרח אתעביד מניה גופא שארי במזרח וסיים במערב ¹²⁰ גופא איהו ארעא דישראל אתרשים באתווי אדנ"י אדון ורבון כל עלמא:
מאותו החוט שנמשך מצד הדרום שהוא הברור של כל השלג ותקפו ממנו נעשתה זרוע ימין והוא בחירת הענג וזה גן עדן שנכנס בו אדם הראשון והוא לענג הנשמות וזה טמיר וגנוז הימין של כל העולם.	מההוא חומא דאתמשך מסטרא דדרום דאיהו ברירו דכל תלגא ותוקפיה אתעביד מניה דרועא ימינא ואיהו ברירו דעינוגא ודא ג"ע דעאל ביה אדם הראשון ואיהו לעינוגא דנשמתין ודא טמיר וגניז ימינא דכל עלמא:
מאותו החוט שנמשך מצד הצפון ממנו נעשית ונבראת זרוע שמאל וזה הגיהנם מאותה פסלת של השלג והוא לענש של הנשמות של הרשעים.	מההוא חומא דאתמשך מסטרא דצפון אתעביד מניה ואתברי דרועא שמאלא ודא גיהנם מההוא פסולת דתלגא ואיהו לעונשא דנשמתין דחייביא:
הראש נתתקן בשמים והיה העולם בלי ראש עד שנבנה בית המקדש כשהוקם המשכן הוקם בראש.	רישא איהו בשמיא אתתקן והוה עלמא בלא רישא עד דאתבני בי מקדשא כד איתקם משכנא איתקם רישא:
הפה של כל העולם שהתקן בראש סיני והוא רשם את הפה הזה תוך המים מהברור של השלג הירכים וכל שאר האיברים בכל שאר הארץ.	פומא דכל עלמא דאתתקן ברישא סיני והוא רשים האי פומא גו מייא מברירו דתלגא ירכין וכל שאר איברים בכל שאר ארעא:
וכשם שלאשה יש צירים וחבלים בשעת הלידה כן כשבקש הקב"ה להוציא הארץ לאור העולם היו המים עולים ויורדים יעלו הרים ירדו בקעות מה עשה הקב"ה הוציא מן הרקיע ¹²¹ רעמים וזועות ונסו המים הה"ד מן גערתך ינוסון מן קול רעמך יחפזון ויצאה הארץ ונשארה נמוכה ומלכלת כולד הזה שיוצא נמוך כמת ומלכלך מהלידה:	וכשם שהאשה יש לה צירים וחבלים בשעת הלידה כן כשבקש הקב"ה להוציא הארץ לאור העולם היו המים עולים ויורדים יעלו הרים ירדו בקעות מה עשה הקב"ה הוציא מן הרקיע ¹²¹ רעמים וזועות ונסו המים הה"ד מן גערתך ינוסון מן קול רעמך יחפזון ויצאה הארץ ונשארה נמוכה ומלכלת כולד הזה שיוצא נמוך כמת ומלכלך מהלידה:
וכשם שמפעפעין את הולד עד שיתעורר ונותנים אש ונר לגבו לחממו ומראה להאיר כך עשה הקב"ה [בארץ] (בעולם) כשיצאה מתוך המים וכולא בחד קרא הה"ד קול רעמך בגלגל האירו ברקים תבל מיד רגזה ותרעש הארץ (לאחר כן):	וכשם שמפעפעין את הולד עד שיתעורר ונותנים אש ונר לגבו לחממו ומראה להאיר כך עשה הקב"ה [בארץ] (בעולם) כשיצאה מתוך המים וכולא בחד קרא הה"ד קול רעמך בגלגל האירו ברקים תבל מיד רגזה ותרעש הארץ:

¹¹⁹ ר"ל שציון הוא נגד טיבורו של האדם דלא כמ"ש במ"א {זוהר תצוה קפד:} שהוא נגד נקודת יסודה (יהל אור).

¹²⁰

¹²¹ דפ"א?

ז"ח

עד כאן נסתם הפה עד שבאו ישראל והפה נפתח.	ע"כ נסתם הפה (והטבור) עד שבאו ישראל והפה נפתח ¹²² :
.	מח/ד
.	מדרש הנעלם:
בראשו בשמים וזה סיני שנתנה בו התורה ושם נתתקן הדבור.	בראשו בשמים וזה סיני שנתנה בו התורה ושם נתתקן הדבור:
וכשנכנסו לארץ ישראל נסתם הפתוח ונפתח הסתום נסתם הפה שלא היה בו הדיבור (משנסתלק משה) הפך מן האדם נפתח הטבור בית המקדש ומשם אוכל מה שאמו אוכלת ושותה ממה שאמו שותה וכל העולם נזון מתמצית ארץ ישראל.	וכשנכנסו ישראל לארץ נסתם הפתוח ונפתח הסתום נסתם הפה שלא היה בו הדיבור מן האדם נפתח הטבור בהמ"ק ומשם אוכל מה שאמו אוכלת ושותה ממה שאמו שותה וכל העולם נזון מתמצית ארץ ישראל:
ומשום כך מקומות ואתרים הם בעולם בשבח של אלו על אלו גן העדן שהוא זרוע הימין של כל העולם יש בו	ובג"כ דוכתינן ואתרין אינן בעלמא בשבחה אלן על אלן נן עדן דאיהו דרועא ימינא דכל

¹²² ולכן היו אוכלין מן מן השמים, שהפה בראש ואוכל משם. ואח"כ כשבאו לארץ וישבות המן, שנסתם הפה, ונפתח הטיבור, נקודת ציון, ואכלו מארץ. וז"ש מה שאמו אוכלת. וז"ש אל חדר הורתי. ומ"מ טובה גדולה היא שהיא אוכלת מן השמים, כמו שאם הולד אוכלת בפה, ואח"כ הולך אל הולד ממנה, כן עיני ה' אלקיך בה כו' דורש אותה תמיד. והוא סוד בתר ד'נקא מתעברא מינייהו {זוהר אחרי סה:}. ועל אותן ימים שהיינו שרויים בא"י הוא אומר ואין לך ימים שאדם שרוי בטובה יותר מהן. ונר דלוק על ראשו ורואה כו' ומלמדין אותו כו' {נדה ל:}. ולידה השניה שיפתח הפה הוא לע"ל, כמ"ש (חגיגה פ"ב) שחקים שבו כו'. אבל עכשיו אנחנו כנפל שנשמט (כתוך) [מתוך] אמו קודם זמנו, שהאם והולד מעולפי, והפה והטבור סתומים עד שיביאו ימי הלידה, כי חלה גם ילדה ציון את בניה (יהל אור). [ובמ"א מצאתי כתוב. מ"ש בז"ח ש"ה שסיני הוא הפה ע"ש. ידוע ששמים סוד הראש כמ"ש בפ"ג דס"י {מ"ד ומ"ו}, והארץ הוא הגוף, והפה בה ב' בחי'. בחי' האחרונה מד' חושים התלויים בשם הו"ה, שהוא הדבור. ובחי' ראשונה לד' חושים שבמישור, שתלויים בשם אדנ"י. [ואינה ממנינם, רק שורש להם, כמו כתר, שהוא כתר מל' של עליון, וכמ"ש בתש"ר ותש"י, והוא הטעם] אמר המסדר. עמ"ח רמח"ל בפ' האדר"ר] שענינו ג"כ במישור. ושורש לד' חושי הראש, הוא מצח הרצון, והוא נעלם מאד. לכן אין בקיעה נגלית בו. והוא סוד גדול והבינהו. והנה ב' הבחי' שבפה היו בסיני. ששם בנה מרע"ה מזבח, ושם עולת תמיד העשוי' בהר סיני, ושם הדיבור ג"כ. ולפי שהדבור הוא מבחי' הראש לכן הציע הש"י השמים על הר סיני, ומסיני נתרקנו ב' הבחינות הנ"ל למשכן, ודברתי אתך כו' והקרבת. וסוד הקרבת, כמ"ש שהוא מזון הגוף, לג' כלי הנשמה, לחם לכבד, ריח ללב, ניחוח למוחא, והנר"נ מתיישבים ע"ז בגוף, והן מופרשים בב' קרומים, ראש וגויה ובטן, שהן שמים ואויר וארץ, עולמות ב"ע, שמות אק"י הוי' אדנ"י, נר"ג, אמ"ש, יח"ו. וכן הן במשכן פרוכת והמסך. וכ"א נחלק לג' ג', שהן ט' כלים הידועים. [ארון וכפורת וכרובים, ובהיכל מזבח מנורה ושולחן, ובעזרה מזבח החיצון כיור וכו']. וכמו באדם בג' המקומות. ועוד הן באופן אחר. המנורה והשולחן ומזבח הפנימי והחיצון, בד' חושי הראש. ומזבח הפנימי לריח, ישימו קטורה באפך וכליל על מזבחך. מזבח החיצון בסוד האכילה, לחמי לאשי. והן ב' דברים, זה מיישב הגוף שתתישב הנשמה בו, וזה מיישב הנשמה, כמ"ש (ברכות מג:) איזה דבר כו'. וכן הם ז'נ, בסוד כלים ועצמות כידוע, ובסוד קו ורשימו. וכן בכל העולמות. וח"ב הן שרש לזו"נ, לכן המנורה לאור העין סמוך לקטורת, כמ"ש בהטיבו את הנרות כו', ובהעלות כו', שהן שתיהן לפנימיות, כמ"ש שמן וקטורת כו'. והשולחן הכנה לאכילה לנוק', בו י"ב לחמים לי"ב בקר דנוק', ותתן טרף כו'. וכן (ס"א והן) שמועה טובה תדשן עצם {משלי טו, ל}, ונחת שולחן מלא דשן {איוב לו, טז}, שהוא הגוף. ובעין ז' גלדי עינא, והן ז' נרות. וכן הגביעים כו' הכל בעין. וכן בסוד בריאת העולם. הנה ב' החושים און חוטם בלי כלי כלל, (ע' בע"ח שער אחר פ' שער העקודים פ"א). הרמ"ש והוא בקיעת הנשמה. (ע' בקל"ח סי' ל"ב ובפ' האדרא לרמח"ל. המסדר). אבל הפה, אף שההבל הוא בלא כלי, מ"מ הדבור מתלבש בכלי, ולכן עולם העקודים בכלי. ונגד ה' מוצאות הדבור, שהן ע"ס, כן היתה ג"כ שם. אבל הראי', שהיא היוצאת ע"י הכלי, לכן כאן עיקר הכלי, סוד עולם הנקודים. ומ"מ ע"י השבירה נתרחקו האורות, וא"צ כלים, לכן נתקן ע"י מצח הרצון, שהוא ע"י כלי ממש, ובלא בקיעה, וכאן הכלים פועלים וע"י התעוררות התחתונים. ולכן נתקן במ"ש {-במוצ"ש} בתחלת השבוע ברכה לד' החושים. היין לטעם, הבשמים לריח, והאש לראי', והבדלה לאוזן, שהיא כלי הבינה כנודע, והבדלה בבינה הוא כמ"ש (ברכות לג.) למה באתה חונן, וכן אוזן בבינה, כמ"ש לב שומע וכן בסדר החושים. ע"כ] (יהל אור).

ז"ח

מקומות ואתרים לשבח אלו על אלו ושם הוא עץ החיים ועץ הדעת טוב ורע.	עלמא אית ביה דוכתין ואתרין לשבחה אלן על אלן ותמן הוא עץ החיים ועץ הדעת טוב ורע:
ובהיכל אחד מהם יש מקום טמיר וגנוז מן הכל ואין מי שמכיר את אותו מקום פרט לצפור אחת שבאה בכל יום שלש פעמים ומצפצפת בתוך עצי הגן (ואומרת גם צפור וגו').	ובהיכלא ¹²³ מינייהו אית אתר טמיר וגניז מכולא ולית מאן דידע בהוא אתר בר חד צפור דאתי בכל יומא תלת זמנין ומצפצפא בגו אילני דגנתא ואמר גם צפור וגו':
ובאותה הצפור יודעות הנשמות את סימניהן בזמן שמודות ומשבחות ובזמן שמשתדלות לדעת בחכמה ואותה הצפור נכנסת לאותו היכל ונטמנת ונגנזת ולא נודעת ודרור זו הנשמה הקדושה שעולה למעלה והיא בת חורין.	ובהוא צפור ידעין נשמתין סימניהו בזימנא דאודן ומשבחן ובזמנא דמשתדלן בחכמתא למנדע והוא צפור עאל בהוא היכלא ואיטמר ואגניז ולא ידיע ודרור ¹²⁴ דא היא נשמתא קדישא דסלקא לעילא והיא בת חורין:
דבר אחר (שם פד) ודרור קן לה זה היובל נאמר וקראתם דרור קן לה בחכמה העליונה צפור ודרור זה למעלה וזה למטה אשר שתה אפרוחיה מי הדרור הזו שנת החמשים שמוציאה ממנה ששה אפרוחים והצפור הזו.	ד"א ודרור קן לה דא יובלא דכתיב וקראתם דרור קן לה בחכמתא עילאה צפור ודרור דא לעילא ודא לתתא אשר שתה אפרוחיה מאן האי דרור שנת החמשים דאפיקת מינה שית ¹²⁵ אפרוחין והאי צפור ¹²⁶ :
אותם האפרוחים תשוקתם לתוך שני המזבחות המזבח הפנימי והמזבח החיצון נטלו מן המזבח הפנימי ונתנו למזבח החיצון מלכי ואלהי מלכי זה המזבח החיצון ואלהי זה המזבח הפנימי.	אינון אפרוחין תיאובתא דילהון לגו תרי מדבחין ¹²⁷ מזבח הפנימי ומזבח החיצון נטלו ממזבח הפנימי ויהבו למזבח החיצון מלכי ואלהי מלכי דא מזבח החיצון ואלהי דא מזבח הפנימי:
המזבח החיצון תמיד תשוקתו למזבח הפנימי ולעולם אינו שוכך מלזמר בשירות ותשבחות זהו נאמר שיר השירים אשר לשלמה.	מזבח החיצון תיאובתיה תדיר לגבי מזבח הפנימי ולעולם לא שכיך מלזמרא בשירין ותושבחין הה"ד שיר השירים אשר לשלמה:
כל זמן שהנר דולק על הפתילה והפתילה כתקונה האור מאיר וצח והכל נהנים ממנו וכל זמן שהפתילה נעדרת והשמן חסר מן הפתילה האור נסתלק ואין מי שיודע באותו האור כלום.	כל זמן שהנר דולק על הפתילה ¹²⁸ והפתילה כתקונה האור מאיר וצח והכל נהנים ממנו וכ"ז שהפתילה נעדרת והשמן חסר מן הפתילה האור נסתלק ואין מי שיודע באותו אור כלום:
כך כל זמן שישראל היו מתקנים ומסרגלים כפתילה זו אור של מעלה היתה דולקת עליהם ואומרת שירה ואינו משתכך לעולם כדגמת האור על הפתילה שאינו משתכך לעולם לנגד מעלה ואותו השיר הוא המעלה	כך כל זמן שישראל היו מתקנים ומסרגלים כפתילה זו אור של מעלה היתה דולקת עליהם ואומרת שירה ואינו משתכך לעולם ¹²⁹ כדוגמת האור על הפתילה שאינו מעלה ואותו השיר הוא המעלה

¹²³ וז"ס גם צפור מצאה בית, שהוא האי היכלא. ולפי שהוא טמיר וגניז אמר מצאה (יהל אור).
¹²⁴ שהג"ע של מעלה הוא עלמא דחירות כידוע, ג"ע של מעלה הוא דרגא דבינה, ושם סלקא הנשמה דרגא דידה (יהל אור).
¹²⁵ ר"ל ז"ש שתה לשון שית. וז"ש שתה אפרוחיה שתה בחיריק (יהל אור).
¹²⁶ ר"ל וגם האי צפור אפיקת (יהל אור).
¹²⁷ ר"ל ב' היסודות של בינה ומלכות, והן נקראין מזבח (יהל אור).
¹²⁸ ר"ל הישראל. וכמו שאם הנר מאיר כראוי, האור אינו שוקט ומתנוועע תמיד, כמ"ש בזוהר {פנחס ריט.}, והוא לגבי האור סתימא דע"ג הנר, והוא סוד השיר. וז"ש היתה דולקת עליהם ואומרת שיר כו'. וז"ש ושמן על ראשך לא יחסר (יהל אור).
¹²⁹ כמ"ש אלקים אל דמי לך (יהל אור).

ז"ח

והתעונו אנשי החיל אלו הם ששים גבורים סביב לה ובטלו הטחנות אלו הם אוכלי הקרבנות כי מעטו כנפי החיות וחשכו הראות בארבות אלו הם (זכריה ד) עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ והם שבע עיני ה'.	הפקדתי שומרים והתעונו אנשי החיל אלו הם ששים גבורים סביב לה ובטלו הטחנות ¹⁴⁰ אלו הם אוכלי הקרבנות כי מעטו כנפי החיות וחשכו הראות בארבות ¹⁴¹ אלו הם עיני ה' המשותטות בכל הארץ והם שבעה עיני ה'.
וסגרו דלתים בשוק אלו הם השערים שכלם ננעלו זולתי שערי דמעות שלא ננעלו דוד שנפלה ונשפלה לעפר וקולה שהיתה משוררה תמיד בשיר האהבה שפל וישחו כל בנות השיר הם המלאכים הנחלקים במשמרותם על השיר מהם משוררים ביום ומהם משמרות משוררים בלילה.	וסגרו דלתים בשוק אלו הם השערים שכלם ננעלו זולתי שערי דמעות שלא ננעלו דוד שנפלה ונשפלה לעפר וקולה שהיתה משוררה תמיד בשיר האהבה שפל וישחו כל בנות השיר הם המלאכים הנחלקים במשמרותם על השיר מהם משוררים ביום ומהם משמרות משוררים בלילה.
גם מגבה ייראו (קהלת ה) כי גבה מעל גבה שמר ושומר זה מזה ומקבל זה מזה בנעימה ובקדשה ובחרבן בית המקדש יצתה מארה ודין חזק מצוי לפניו וגבה יירא מגבה ומדינו.	גם מגבה ייראו כי גבה מעל גבה שמר ושומר זה מזה ומקבל זה מזה בנעימה ובקדשה ובחרבן בית המקדש יצתה מארה ודין חזק מצוי לפניו וגבה יירא מגבה ומדינו.
וחתחתים בדרך כתוב (ישעיה מג) הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה ובאותו דרך היה יורד ובא הטל מראשו של הקדוש ברוך הוא וכל שמחה וכל טוב וכל רצון באותו הדרך היה בא ובחרבן בית המקדש שבר על שבר באותו הדרך נמצא.	וחתחתים בדרך כתוב (ישעיה מג) הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה ובאותו דרך היה יורד ובא הטל מראשו של הקדוש ברוך הוא וכל שמחה וכל טוב וכל רצון באותו הדרך היה בא ובחרבן בית המקדש שבר על שבר באותו הדרך נמצא.
מט/א	.
מדרש הנעלם:	.
וכל רוגז ואימות ותקף ודין היו באותה הדרך.	וינאץ השקד כמו שנאמר (דניאל ט) וישקד ה' על הרעה וכתוב (ירמיה א) מקל שקד אני רואה וצמיחת השקד אחד ועשרים יום כך משבעה עשר בתמוז עד תשעה באב ומיום שהשקד מציץ הפרח אין מוציא פרי עד עשרים ואחד יום.
וינאץ השקד כמה דאת אמר וישקוד ה' על הרעה וכתוב מקל שקד אני רואה [וצמיחת] (ויצמח) השקד אחד ועשרים יום כך מ"ז בתמוז עד תשעה באב ומיום שהשקד מציץ הפרח אין מוציא פרי עד כ"א יום:	ויסתבל החגב יתן הסבל על שכמו של בית דוד ותפר האביונה זו עבודת בית המקדש למטה וצווחין בני נשא ולא מתענון מאי טעמא כי הולך האדם אל בית עולמו

¹⁴⁰ ע' בפ' פנחס {רלה:} ובר"מ שם {רלו.} (יהל אור).

¹⁴¹ כמ"ש משגיח מן החלונות מציץ כו'. וענין החשך עיין בא"ר {קלו:} ענין ג' גוויני עינא והאיך הן רוחצות בחלב (יהל אור).

¹⁴² שהיתה עומדת על הקרבנות, והן הטחנות, שא"א שיר' אלא על הנסכים, יין המשמח אלקי' ואנשים (יהל אור).

¹⁴³ הוא אורחא דגולגלתא, שנק' אורח צדיקים כו', בזמן שמתגלה אורחא דע"ק, משא"כ בגלות. ועבא"ר קל"ו א' (יהל אור).

¹⁴⁴ כמו חגב שמכלה הכל בפה, כן בית דוד, כמ"ש (שמואל ב' י"ח) טוב כי תהיה לנו מעיר לעזור וכמ"ש בת"י שם (יהל אור).

¹⁴⁵ כמ"ש מחמד גאון עוזכם, כל מחמדיה אשר הי' מימי קדם (יהל אור).

ז"ח

למעלה והם צווחים ואין מי שישגיח בהם משום שהוא הסתלק לבית עולמו שממנו יצא ועל זה נמצאת המארה ורע ומות ומאורעות רעות בעולם וסופדים וצווחים בכל יום נאמר (שם ט) כי עלה מות בחלונינו.	מסתלק הכבוד למעלה למעלה ואינו צווחין ולית מאן דישגח בהו בגין דאיהו אסתלק לבית עולמו דנפק מיניה ועל דא אשתבח מארה וביש ומות ומאורעות רעות בעולם וספדין וצווחין בכל יומא דכתיב כי עלה מות בחלונינו:
עד אשר לא ירתק חבל הכסף (קהלת יב) חוט של חסד שנמשך מלמעלה למטה ותרץ גלת הזהב שהיא יורדת באותו החוט נשבר החוט נפל הגלה ותשבר כד על המבוע שהתורה נשתכחה בגלות ואותו המשאב יופיא"ל (וי"א יפי"ה) השר לא שאב ממעין התורה ובני אדם נבוכים בה.	עד אשר לא ירתק חבל הכסף חוט של חסד שנמשך מלמעלה למטה ¹⁴⁶ ותרץ גולת הזהב דאיהו ¹⁴⁷ נחתא בההוא חוט נשבר החוט נפל הגולה ותשבר כד על המבוע שהתורה נשתכחה בגלותא ואותו הקשאב יופיא"ל (וי"א יפי"ה) השר לא שאב ממעין התורה ובני אדם נבוכים בה:
ונרץ הגלגל אל הבור ומלאך המשחית נתן לו רשות לחבל בכל יום וישב העפר על הארץ כשהיה ויכלו כל הנשמות והעולם יכלה נהיה ממנו ישוב כבתחלה ויהיה העולם חרב כשהיה והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה ויתחדש העולם כבתחלה ובאותו זמן כתיב ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו אתא ר' עזריה ורבי (סא ע"ד) מרונס ונשקוהו ברישיה קרא עליה לב נבון יקנה דעת ואזן חכמים תבקש דעת.	ונרוץ הגלגל אל הבור ומלאך ¹⁴⁸ המשחית ניתן לו רשות לחבל בכל יום וישב העפר אל הארץ כשהיה ויכלו כל הנשמות והעולם יכלה והעפר ישהכל ¹⁴⁹ נהיה ממנו ישוב כבתחלה ויהיה העולם חרב כשהיה והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה ויתחדש העולם כבתחלה ובאותו זמן כתיב ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו אתא ר' עזריה ורבי (סא ע"ד) מרונס ונשקוהו ברישיה קרא עליה לב נבון יקנה דעת ואזן חכמים תבקש דעת:
פתח ואמר שיר השירים אשר לשלמה אשרי הדור שהחכמה של מעלה שורה בתוכו בשעה שהקדוש ברוך הוא היה רוצה לגלות בארץ מה שלא התגלה למלאכים העליונים ומה הוא סודות החכמה של השם החקוק העליון שהשמות הקדושים לא נמסרו	פתח ואמר שיר השירים אשר לשלמה דרא ¹⁵⁰ די חכמתא דלעילא ¹⁵¹ שריא בגויה ¹⁵² בשעתא ¹⁵³ דקודשא בריך הוא הוי בעי לגלגל בארעא מה דלא אתגלי למלאכי עילאי ומאי איהו רזין דחכמתא דשמא גליפא ¹⁵⁴ עילאה דשמהן קדישין ¹⁵⁵ לא

¹⁴⁶ ר"ל בזמן בהמ"ק [ביהמ"ק] (יהל אור).

¹⁴⁷ ר"ל מעין ים הבינה דאתלבש בחסד ונחתא כידוע (יהל אור).

¹⁴⁸ ר"ל גלגל החוזר, כמ"ש בספ"א דב"ב {טז:}, אל הבור דבור תחתית (יהל אור).

¹⁴⁹ ר"ל כמ"ש בספ"ה דס"ד {לו:} ונשגב ה' לבדו ביום ההוא קרן ביובלא אתעטרא, ויחזרו הנשמות לעלמא דחירות, אל בטן אימא, והוא יום השביעי, עולם המנוחה, עה"ב. וז"ש תד"א אותן אלף שנה כו' ע"ש (יהל אור).

¹⁵⁰ אפשר שעל דור המדבר שנתן להם התורה קאמר או על דרא דרשב"י קאמר והנכון דעל דרה דשלמה ע"ה קאמר דאתגלי ביה שיה"ש (אור יקר).

¹⁵¹ על חכמת אלהים ממש קאמר כדתיב ויראו כל ישראל כי חכמת אלהים בקרבו (אור יקר).

¹⁵² כענין ושכנתי בתוכם ונודע כי התורה בת"ת וסודותיה וסתריה בחכמה ממש, שהיא תורת קדומה, ולכן אמר ודאי שהדור זכאי אחר שהחכמה העליונה נתגלה ושרתה בהם (אור יקר)

¹⁵³ הכוונה כי הוא הקדים שני דברים והאחד הכריח לחבירו האחד שהדור זכאי וההכרח לזה "דחכמתא" וכו' והיינו השנית, ומשום דאפשר להכחיש שתיהם כאחד או כל אחד לעצמה הכריחם ואמר "בשעתא דקב"ה בעי וכו', והענין הוא התורה וסודותיה שנתגלה לנשמות הנשמות בעולם השפל לזכותם ולמעלתם כדפירשנו ולא נתגלה למלאכים לסבה הנזכרת (אור יקר).

¹⁵⁴ הוא שם בן ארבע שהוא שם עילאי וכל השמות כנויים אליו (אור יקר).

להם ונמסרו לחכמים שבארץ באותה שעה משבחים ואומרים (תהלים ח) ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים.	אתמסרו לון ואתמסרו לחכימין בארעא בההיא שעתא משבחין ¹⁵⁶ ואמרין ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים ¹⁵⁷ :
מה אדיר שמך בכל הארץ אלו הסודות החקוקים של השמות הקדושים שהתגלו בארץ והתשבחת של זה על השמים שכל אותם ההמונים מודים ומשבחים את המעשה הזה שהתגלה בארץ מה שלא התגלה להם.	מה אדיר שמך בכל הארץ אילין רזין גליפין דשמהן קדישין דאתגליין בארעא ותושבתא דהאי על השמים דכל אינון אוכלוסין אודן ומשבחין עובדא דא דאתגלי בארעא מה דלא אתגלי לון:
הרי כאן סודות המרכבה העליונה הקדושה של ארבעה שמות חקוקים	[ס"א הא הבא ¹⁵⁸ רזין דרתיכא ¹⁵⁹ קדישא עילאה ¹⁶⁰ דארבע שמהן גליפין ¹⁶¹ והא איהו רוא

¹⁵⁵ פירוש אחר שהשמות הקדושים הם כנויים ולבושים אל שם בן ארבע והם מפתחות כדי ליכנס להשכלת השם בעצמו, ולהיות שהמפתחות לא נמסרו להם לכן אין להם כח להשכיל מעצמם בשם בן ארבע וזהו הא שאמר "דשמהן קדישין לא אתמסרו" וכו' וכדפירשנו, והטעם שלא נמסרו להם לפי שאין אצילותם שם שהם נוצרים מעולם היצירה כדפירשנו לעיל, וישראל נעשים ונוצרים ונבראים ונאצלים כדכתיב כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו כדפירשנו לעיל, ולכן אין בהם כח לגלות סודות התורה כדפירשנו (אור יקר).

¹⁵⁶ כוונתו שהמלאכים משבחין ה' אדונינו מה אדיר שמך, ואדירות השם הוא בארץ דהיינו ישראל שהם מספרים סודות התורה (אור יקר).

¹⁵⁷ פירוש לא נתתה האדירות בשמים אלא הדור לבד שמהדרים אותך המתגלה בארץ וזהו שאמר "ותושבתא דהאי על השמים" פירוש אדירות השם המתגלה בארץ הם משבחים בשמים (אור יקר).

¹⁵⁸ בפסוק שיר השירים כדמסקינן לקמיה "רזין", בפסוקים אחרים מפרש קשר ספירה בחברתה וכיוצא אמנם אינו מפרש פרטי הספירות הנקשרות כפסוק זה שמפרש ענין עצם הסתעפות הספירות, וכללותם במציאות עצמם להכלל עם אחרים כדמסיק לקמיה (אור יקר).

¹⁵⁹ גדר לשון מרכבה יהיה מה שבסגולתו להמשיך הנעלם לשכון למטה על המתגלה, והיות הנעלם מתלבש בו ופועל על ידו, ולזה אמרו האבות הן המרכבה מפני שהם הורידו כח האלהות בתחתונים, כל אחד בבחינתו היה מושך כח ספירתו במלכות וממנה למטה כענין מלא כל הארץ כבודו, והיות כל אחד מהאבות כלי להתלבש בו האלהות יאמר שהוא מרכבה וכן אומרינו בסוד החיות שהן מרכבה הוא ממש מטעם זה שכח האלהות מתפשט בהם ופועל על ידם, שאי אפשר לדק ולרוחני הנעלם לפעול בגשמי אם לא על ידי אמצעיים יתלבש כח האלהות בו, ולזה הם שתי בחינות או מרכבת בני אדם שהם האבות בסוד נפש רוח נשמה, או מלאכים שרפים חיות ואופנים כדפירשנו לעיל (אור יקר).

¹⁶⁰ כבר פירשנו שני דרכים למרכבה [שפי'] [שהא'] הוא המשכת ההנהגה האלהית למטה ושורשם בחסד גבורה תפארת מלכות, שאליהם מרכבה אברהם יצחק יעקב דוד בבני אדם, וכן במלאכים מיכאל גבריאל אוריאל רפאל, אמנם דרך המרכבה הנז' הוא היותם מרכבה אל הכסא בינה ואדם הרוכב על הכסא חכמ"ה כ"ח מ"ה אד"ם ודאי, וזו אינה מרכבה מעולה כל כך מפני שהיא מרכבה לספירות, אמנם דרך מרכבה זו היא "עילאה" שהיא מלכות יסוד תפארת בינה שזהו סוד הייחוד העליון הנמצא לספירות שבו מתלבש אין סוף, ולכן היא מרכבה עליונה מכל המרכבות הנזכרות (אור יקר).

¹⁶¹ הם ארבע ספירות שהשמות והספירות הכל דבר אחד, ומלת "גליפין" הוא מלשון פתוחי חותם דמתרגמינן כגלוף דעוזקא, ויהיה הכוונה שיש לספירות שלשה בחינות, האחד מציאות דק בלתי מצייר צורה בספירה, אלא דקות גדול לא יתגלה אלא מעט מזער, והמציאות ההוא לרוב דקות יקרא רשימא לבד רושם, ולפעמים יאמר על מציאות זה הדק אתרשים בכמה מקומות בזוהר, וכאשר המציאות ההוא יתגלה יותר ויצטייר בצורה נגלית יקרא ציור שהוא יותר על הרשימה, וכאשר יתגלה יותר יקרא חקיקה והיינו סוד אומרו אתגליף, ולהיות שהשמות בספירות הוא על מציאותם בהויה הכוללת כל הספירות ועל מציאות הויה לכל ספירה וספירה, נוסף על כל זה הוא שם יורה בעצם על מציאות הספירה ועל שינוי בחינתה מחברתה כשינוי שם אדנ"י משם צבאות וכיוצא באותיות בנקוד במבטא, לכך יחס אותם בלשון גליפין, וכבר הארכתי בזה בספ"ר בשער שם בן ארבע ובשער השמות (אור יקר).

דרזין¹⁶² רתיכא עילאה דשמהן¹⁶³ אדני¹⁶⁴ צבאו¹⁶⁵ ת"ה יהו"ה¹⁶⁶ אהי"ה¹⁶⁷ רזא דארבע¹⁶⁸ שמהן גליפן דארבע זהורין וכל זהרא וזהרא אתכליל חד בחבריה¹⁶⁹ ותיאובתא דהאי לעאלא בהאי ולא אתכללא האי בהאי:	וזהו סוד הסודות של המרכבה העליונה של השמות אדני צבאו"ת יהו"ה אהי"ה הסוד של ארבעה שמות חקוקים של ארבעה זהרים וכל זהר וזהר נכלל אחד בחברו ותשוקתו של זה להכנס לזה ולהכלל זה בזה.
ואלין ארבע זהורין אתפרשן בשמהן ידיען חד אקרי זה"ר חשוך ולא חשוך¹⁷⁰ באסתכלותא דיליה (ס"א מיד ארים)¹⁷¹ חשוך מסתכלאן ביה יתיר נציץ ולהיט בנהירו ושפירו עילאה¹⁷² ונהוריה קמיט¹⁷³ בגויה עד	וארבעה הזהרים הללו נפרדים בשמות ידועים אחד נקרא זה"ר חשוך ולא חשוך בהסתכלות שלו מיד מרים חשוך מסתכלים בו יותר נוצץ ולוהט באור ויפי עליון ואורו קמוט בתוכו עד שמכה בו אור אחר שכורה באור הזה

¹⁶² הענין הוא כי בפסוק זה יתבארו שתי בחינות שונות בספירות אלו, האחד בחינת כל ספירה וספירה לעצמה שהמלכות נקראת אדני דהיינו מלת "שיר" יורה על בחינת ענין כך וכך בעצמות הספירה, וכך מלת שירים בשם צבאו"ת, וכן מלת "אשר" בשם יהו"ה, וכן מלת שלמה בשם "אהי"ה", ועל סוד בחינה זו אמר "הא הכא רזין וכו' דארגע שמהן", השנית סוד ייחוד וקשר הספירות האלו זו בזו וזו בחינה יורה עליה סוד מלת שיר השירים אשר לשלמה (אור יקר).

¹⁶³ ועל סוד הזה הנוסף על הסוד הקודם אמר "ודא איהי רזא דרזין רתיכא עילאה דשמהן" וכו' דהיינו קשרם וייחודם יחד, או ירצה כי הם שתי בחינות לספירות האחת בחינת כנויים, והיא אינה כל כך עילאה כבחינת השמות שהם פנימיות יותר שהכנויים לבוש לשמות כדפירשנו בספ"ר בשער הכנויים, והנה הפסוק הזה בעצמו כנויים "שיר השירים אשר לשלמה" הכל כנויים, וזהו שאמר "הא הכא" בפסוק זה רזין שודאי הם מגלים סודות נעלמים במרכבת השמות, אבל השמות בעצמם הם נעלמים יותר, וזהו שאמר "ודא איהו רזא דרזין רתיכא עילאה דשמהן" וכו' שהם בעצם השמות, "אדני" מלכות כדמסיק לקמיה, "צבאות" יסוד, "יהו"ה" תפארת, "אהי"ה" יש אומרים כתר והנכון שהיא הבינה, ואדרבה הכתר נקרא אהי"ה על שם הבינה שבה, והשם המתייחס אליה לענין מלת "לשלמה" היא בחינת אהי"ה ולא שם יהו"ה בנקודת אלה"ם, ולהכי נקט אהי"ה וכדמוכח לקמן (אור יקר).

¹⁶⁴ מלכות (דפ"מ).

¹⁶⁵ יסוד (דפ"מ).

¹⁶⁶ ת"ת (דפ"מ).

¹⁶⁷ בינה (דפ"מ). והם מרמזים על כל הע"ס, והם בגי' תורה (יהל אור).

ד' שמות אדני צבאות כו'. הן ד' דרגין, ג"פ ג', ומלכות שהיא רביעית לכל תלת, (זש"ס) [שז"ס] שם י"ב וע"ס, לפי שבה נכלל הכל לאחד, כמ"ש בסוד תפילין. וד' שמות הללו גי' תורה, שהן כל התורה (יהל אור).

¹⁶⁸ הענין כי שם בן ארבע אותיותיו יורו על י' חכמה ה' בינה ו' תפארת ויסוד ה' מלכות, וכנגד אותיות יהו"ה הם אותיות אהי"ה וכן אותיות אדני כנודע, וצבאו"ת עם היות שאינו מפורש אין ספק שהוא כיוצא בהן, בענין שהארבעה שמות שהם נרמזים בבינה ותפארת ויסוד ומלכות חקיקתם וציורם יורה כל אחד על ספירה בפני עצמה, ושינוי השמות יורה הבדל בין ספירה לספירה שהאחת תקרא אהי"ה ולא יהו"ה והאחרת תקרא יהו"ה ולא אהי"ה או שאר השמות, וזהו שאמר "רזא דארבע שמהן דארבע זהרין", ועם היות שהם נבדלים כל אחד מחבירו והבדלם יורו השמות עוד בחינה אחרת הפכית לזה שיוורה כל אחד כלול מחבירו (אור יקר).

¹⁶⁹

¹⁷⁰ בחינת המלכות כאשר אינה מקבלת מהקדש כלל, והיא חשוכה מהארת העליונים מתגוללת בדמי נדותה להשפיע החיצונים היא חושך, ולא חס ושלוש חשוך כחצונים היונקים ממנה שהם טמאים והיא טהורה ונקיה, אלא שמקבלת הדין מהגבורה לבד ופועל על ידי החצונים (אור יקר). הוא מל', תורה שבע"פ (יהל אור).

¹⁷¹ השנית היא לבונה שאחר שהרצת הארץ את שבתותיה, והחשיך כל דיניה והפגם שהיה בה המשיכו אל התחתונים, והופכת פניה אל בעלה בלבונה וטהרתה ופניה הרעים לא היו לה עוד, אז היא מקבלת הארה מועטת מהעליונים לבער ולנער הקליפות ממנה וזה שאמר כאסתכלותא דיליה מיד ארים וכו' (אור יקר).

¹⁷² השלישית היא קישוטיה בגוויין עליונים מלמעלה והיא מתקשטת לגבי בעלה בהם להקשר עמו, והם סוד שלשה גוויי הקשת שהוא הארת שלשה אבות שבהארתם וגווייהם היא מתקשטת אל הייחוד כאומרו ונראתה הקשת בענן, וכדפירשנו שם בפרשת נח סימן כ' ועל זה אמר כנהירו ושפירו עילאה וכו' (אור יקר).

¹⁷³ שהוא סודות תורה שבע"פ (יהל אור). מ"כ עה"ג וכמ"ש (סנהדרין כד.) במחשכים כו' זה תלמוד בבלי (יהל אור).

דבטש ביה נהורא אחרא דכרי ¹⁷⁴ בהאי נהורא ואנקיב לה כדין אתמליא מההוא זהרא ונציץ לכל סטר (ס"א סטריין) ¹⁷⁵ :	ונוקב אותו אז מתמלא מאותו הזהר ונוצץ לכל צד.
זהר"א דא אתגליף בשבעין ותרין נציצין ¹⁷⁶ דאינון שבעין ותרין שמהן גליפן דשבעין סנהדרין ותרין סהדין כדין בהאי זוהר כלילן (ס"א האי זוהרא כלילא בשתי שמהן) ומתעטרא בשמא דא אדני ¹⁷⁷ :	הזהר הזה נחקק בשבעים ושנים ניצוצות שהם שבעים ושנים שמות חקוקים של שבעים סנהדרין ושני עדים אז הזהר הזה כלול בשני שמות ומתעטר בשם הזה אדני ¹⁷⁸ .
כדין איהו שר דכל עלמין ¹⁷⁸ וכל חילין ¹⁷⁹ וכל משריין ¹⁸⁰ דעלאין ותתאין בלהו אמרי תושבתא ¹⁸¹ דהאי קרא דקא משבחן ליה	ואז אותו השר של כל העולמים וכל הצבאות וכל המחנות העליונים והתחתונים כלם אומרים התשבחת של

¹⁷⁴ הרביעית היא סוד ייחודה וקשרה עם היסוד כאומרו וראיתיה לזכור ברית עולם, ופירשו בזוהר וראיתיה ככלה מתקשטא בגוונהא, ומיד לזכור ברית עולם יתקשר בה היסוד להתייחד עמה להמשיך אליה האור העליון מהייחוד והכלל בתוכה התפארת והיסוד, וזהו שאמר זהרא אחרא דברי וכו' ונכללת מהספירות (אור יקר).

¹⁷⁵ א"ג פירוש הו' צדיק יסוד עולם דאיהו איקרי מבועא דבירא דכרי לה כמו שמבואר בסתרי אותיות ההוי"ה לרשב"י ע"ה ועיי"ש ובזהר תרומה דף קלה ע"ב ותבין נפלאות (דפ"מ).

¹⁷⁶ והוא כיון דכרי בה היסוד שהוא ח"י, ונצץ לד' סטריין, ד' פ' ח"י הוא ע"ב. וגם אדני עולה ס"ה, והיא ה' אחרונה של שם, עולה ע' סנהדרין, ותרין סהדין, ב' עדים של שמע ובשכמל"ו. [פי' ע' וד' ברבי דפסוק שמע הוא עד א'. ועד השני הוא עד דועד דבשכמל"ו. וז"ס משמשת בשני עדים א' לו וא' לה {נדה יד.}, וכידוע דפסוק ראשון יחודא עלאה, ובשכמל"ו [יחודא] תתאה [יהל אור].

¹⁷⁷ החמישית הוא סוד התפשטות אורה בעצמה והיותה מתפשטת על ידי הייחוד הנזכר בסוד התיקונים העליונים שהם שבעין ותרין סנהדרין שהיא נקראת לשכת הגזית, ובה נכלל כל הבית דין העליון שם ע"ב ענפים ולהם שמות ידועים באצילות, וכן בשאר המעלות כדפירשנו, ואז נכללת בשם יאהדונה"י ונקראת אדני"י (אור יקר). כי ידוע שסביב רשעים יתהלכון. וע"כ הדל"ת של אדני"י מתהפך לק', בסוד א"ת ב"ש, ואז השם כסדר, שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים שרי עשרות וכמ"ש במ"א. (פי' כי אדני"י הוא א' הוא אלפים, והד' הוא ק' בא"ת ב"ש, הוא מאות, והנ' הוא חמשים, וי' הוא עשרות) (יהל אור).

¹⁷⁸ השישית היא סוד התפשטותה אחר חמש בחינותיה אלה הנזכרות הפכה פניה להנהיג הקדושים כולם, שזה כמה לא הנהיגם להיותה מתגוללת בדמי נדותה כאומרו שמוני נוטרה את הכרמים כרמי שלי לא נטרתי, ולזה עד עתה שהיא היתה חשוכה אינה ראויה שתקרא שר לעולמות אלא עתה שהיא מנהיגם (אור יקר).

¹⁷⁹ הוא ביצירה (יהל אור).

¹⁸⁰ הוא בעשיי'. ולכן נכפל המספר של ישראל בפ' במדבר, בראש הפרשה ובפ' שני' של דגלים חזר המספר ממש כבראשונה, שמשה מנה וספר הרוחות של כל ישראל נגד עולם היצירה, שמשם הרוח, ושם נאמר לצבאותם, ומתרגמינן לחיליהון, ועוד מנה הנפשות של ישראל נגד עולם העשיה, שמשם נפשות. ושם כתיב דגל מחנה, ומתרגמינן משיריהון, [וכמ"ש כאן דחיילין ביצי' ומשיריין בעשיי'] (יהל אור).

(ובמ"א כתב וז"ל. סוד שרי אלפים כו' ד' אותיות אדני, בהתחלף הד'. והן נגד ד' מחנות שכינה, שכנגדן בס"א עון כו'. וכנגדן בקרבנות, עולה מנחה חטאת אשם. וז"ס שמע אחד, ועם שלמים, וד' חלות שבתודה, שהוא ולמילואים, הן ו', (ר"ל ו' אותיות שמע אחד, הן ר"ת ש'למים מ'נחה ע'ולה א'שם ח'טאת, ד' חלות שבתודה. המסדר), והן ב' תיבות הנ"ל. ונק' שרי אלפים לפי שהן מסט' דאדני, אדון כל הארץ, מלכותו כו'. וז"ס הקרבנות להציל מד' אלו, ד' אלו שהן ק"ק, ובאין על חטא, משא"כ בקדשים קלים, וכמ"ש ר"א {ויקרא א, א} והרמב"ן {שמות ה, ג}, וכמ"ש פן יפגענו כו', איש כופר נפשו, ור"ל כי אש אוכלת הוא, וצריך לחול על דבר הנאכל. והענין הוא נר"נ במל"ך, והנפש הוא אש שורפת בכבוד ומבשלת, ועלה שורה הרוח, וצריך ליתן לכבוד דבר מאכל. וז"ש לאשי. והן ג' דרגין אשה ריח ניחוח (דמל"ך) {במל"ך} ונר"נ, כי הלב נוטל רק הריח. (א"ה. עיין לעיל בליקוט סוד סיני הוא הפה). והמוח רק הנחת והנאה מהמאכל, והן בג' דרגין דגוף אמ"ש, שכוללן הכל, ראש ובטן וגו' {י} ובכל אחד ג', שהן גפ"ג. וכן במקדש מזבח החיצון בחצר, והפנימי בהיכל, וארון בק"ק, ובכ"א ג', גפ"ג, ובפנימי אינו אלא קטורת, ריח כו'. ע"כ.] יהל אור

¹⁸¹ השביעית היות התחתונים המלאים מזיווה ומאוריה המתפשטים בבריאה יצירה עשיה כלם משבחים אותה ומשוררים עמה לקשרה אחר הקישוט וההתפשטות הנזכר פעם שנית בעליונות,

והזהר הזה שמשבחים אותו ואומרים תשבחת (של כלם) ומשבחים למעלה והזהר הזה כשנשלים הוא ש"ר אדון שר רבון י' השלמות שהשתלמו מן הכל ש"ר המעלות הרבון הממנה על כל	ואמרין תושבחתא [נ"א דכלהו] ומשבחים לעילא ודא זהרא כד אשתלים איהו ש"ר ¹⁸² אדון שר רבון י' שלימו דאשתלימו מכולא ש"ר המעלות [רב] רבון ממנא על כל
מט/ב	זהר
הצבאות והמחנות והדרגות שלמטה.	חילין ומשריין דרגין דלתתא:
הזהר השני הוא זהר שכל העינים העליונים הנסתרים (נכנסים) כונס אליו והוא זהר נוצץ לעינים שאין יכולות להסתכל בו וזה נקרא זהר חי ומשום שהוא חי נוטל כל הזהרים העליונים הנסתרים וזורק זהרים נוצצים למטה ועושה פרות ותולדות	זהר"א תניינא ¹⁸³ הוא זהר דכל גוויני ¹⁸⁴ נהירין ¹⁸⁵ עילאין סתימין [עאלין] לגביה [נ"א כניש לגביה] והוא זהר נציץ ¹⁸⁶ לעינין דלא יכילו לאסתכלא ביה ¹⁸⁷ והאי איקרי זהר חי ¹⁸⁸ (ס"א והאי זהר איקרי חי) ובגין דאיהו חי ¹⁸⁹ נטיל כל זהירין ¹⁹⁰ עלאין סתימין ¹⁹¹ וזריק ¹⁹²

מפני שהיחוד הנזכר בבחינות הקודמות אינם מצד התחתונים אמנם זה יהיה מצד התחתונים המשוררים (אור יקר) {מיקום?}.

¹⁸² השמינית מלת שיר ישפט כפי המלות הסמוכות לה, אם יאמר השירים ירצה קשר שיר עם שירים, ואם יאמר המעלות ירצה קביעותם במעלות הנזכרות, ומכאן נשפוט לכל מקום שנמצא מלת שיר כפי המלות שיבואו אחריה (אור יקר).

¹⁸³ הוא היסוד, ומפני שהמלכות הנזכרת למעלה היא חשוכה בראש בחינותיה כדפירשנו לעיל לזה אמר שהיסוד אינו כן אלא ראש בחינותיו מיד הוא זהר מאיר ואין בו חשך (אור יקר)

¹⁸⁴ הם הפעולות העליונות הנמשכות מהספירות, ולרובי אורם והמלכות חשך אין בה יכולת לקבלם, וכן מפני עלויותם והיותם סתומים למעלה, ולזה אמר זהירין סתימין (אור יקר).

¹⁸⁵ לבדוק דפ"א ואור יקר לגבי הגרסא אולי עיינין.

¹⁸⁶ הענין שהנביאים התנבאו משתי בחינות משה רבינו ע"ה באספקלריא המאירה ושאר הנביאים באספקלריא שאינה מאירה, ומאירה ושאינה מאירה היא המלכות כפי בחינותיה הנזכרות למעלה שפעמים אינה מאירה ופעמים מאירה, אמנם ממנה ולמעלה אין שום נביא וחזוה ששיג בחיותו, וזהו שאמר וראית את אחורי ופירשו שהוא קשר של תפילין שהיא מלכות אחוריים ודאי, לפני שהוא ממנה ולמעלה לא יראו, וזהו שאמר כי לא יראני האדם וח"י לא ישיג היסוד הנקרא ח"י, והטעם לרוב אורו על בחינת אספקלריא המאירה שכל הארת המלכות מהיסוד (אור יקר).

¹⁸⁷ כל הנביאים ואפילו משה רבינו ע"ה לא יכלו לאסתכלא ביה ולעמוד על דרך הנבואה בהשגתו, ומה שהשיגו הנביאים הוא בסוד המדרגות שבמלכות, ומה שלא ישיגוהו אינו מפני הסתלקו מהמלכות, שבהיות המלכות מאירה בלי ספק נקשרה עמו ולא יפרדו ובהסתכלם במלכות שם הוא, אלא לרוב הסתעפו והתנוצצותו יתנוצץ לכמה נצוצות משתלשלות ממנו, וילבש מציאותו בענפיו ובענפי ענפיו כדפירשנו בספ"ר בסוד א"ק בערכי הכינויים, בענין שיתעלם אורו בנצוצותיו והיינו אומרו נציץ לעינין, בענין שהם עתה שלשה בחינות ביסוד ושלתם אחד, והם ראשונה מציאותו זהר השני כניש גווינין השלישי נציץ לעינין, ושלתם עניינים אלו שהם עולים מדרגה אחר מדרגה בהשתלם עניינם יחד יקרא ח"י, והכוונה בשמועה זו לפרש שלשה בחינות ביסוד, האחת תקרא ח"י, השנית ח"י העולמים, השלישית צבא"ת וזו למעלה מזו, ודרך קצרה ח"י הוא מציאות כללות בחינות הספירות בעצמו שהם תשע ממעלה למטה ותשע ממטה למעלה, מפני שיש בו שתי בחינות עם כל ספירה וספירה, בחינתו העולה ממנו למעלה לקבל האור העליון ובחינתו היורדת שקבלה האור, והם שנים בכתר ושנים בחכמה וכו', ושתיים ביסוד עצמו ממנו אליו הם ח"י, והיינו נגד ח"י חוליות שבשדרה עד עלותם עד המוח והראש, והוא כעין יוסף ובנימין שפירשנו בספ"ר בשער ממטה למעלה (אור יקר)?

¹⁸⁸ ולזה אמר לשון איקרי, השני מספר אותיות בבחינות שבו דהיינו ח"י, ועל זה אמר "ובגין דאיהו חי ממש" הוא ח"י בבחינותיו "נטיל כו" והנה אל היסוד שתי בחינות, האחד הוא הכנסו בתוך המלכות ממש, ואינה זו בחינתו ח"י ולא בחינת היותו משפעת בה ענין מרחוק אלא דווקא בחינת היות בו כללות ח"י בבחינות לבד, אמנם בהוסיף על זה בהיותו משפיע במלכות אפי' מרחוק אז יקרא "חי העולמים" כאשר נבאר (אור יקר).

¹⁸⁹ שיש בו שתי בחינות אלו עם כל ספירה וספירה (אור יקר).

¹⁹⁰ ומפני שיש בו בחינה כפולה תשע ותשע כדי לעלות ולשאוב ולרדת נטיל כל זהירין עילאין פתימין שאין המלכות יכול לקבלם, בענין שהמלכות אי אפשר לה לקבל משום ספירה אלא על ידי היסוד, שאין שום ספירה יכולה להשפיע בה אלא על ידי היסוד, מה שאין כן בשאר האברים שהם

למינו.	זהירין נציצין לתתא ¹⁹³ ועביר פירין ואיבין לזניה ¹⁹⁴ :
וזהר החי הזה נקרא חי העולמים וזהו הכלל של העליונים והתחתונים ועל שמוציא זהרים נוצצים ועושה תולדות למינו נקרא הזהר הזה צבא"ת וזהו שתשוקתו תמיד לשבח תמיד בזהר הראשון הזה שנקרא שיר וכשכלולים יחד בחבור אחד בלי פרוד תוך תשוקה שלמה אז הכל נקרא שיר השירים.	ודא זוהר חי איקרי חי העולמים ודא איהו כללא דלעילא ותתא ¹⁹⁵ ועל דאפיק ¹⁹⁶ זהירין נציצין ¹⁹⁷ ועביר איבין לזניה איקרי האי זוהר צבא"ת ¹⁹⁸ ודא איהו דתיאובתיה תדיר לשבחא תדירא ¹⁹⁹ (בהאי) [דהאי] זוהר קדמא דאקרי שיר ²⁰⁰ וכד כלילין כחדא ²⁰¹ בחבורא חדא בלא פירודא ²⁰² מינו ²⁰³ תיאובתא שלימא ²⁰⁴ כדין איקרי בלא שיר השירים:

שתי זרועות ותרי ירכי קשוט וראש וגוף ואמה דינקי מהדדי בלי אמצעי, אמנם הנקבה מהזכר אי אפשר לה לינק אלא על ידי אבר הזכר (אור יקר).

¹⁹¹ והוא ח"י כדי לקבלם כדפירשנו, והנה לפי זה מלת ח"י יש בו שתי משמעויות, האחד לשון חיות שהוא ח"י מתנוצץ ומתנועע תמיד בלי שיוכל הנביא לעמוד על אמתתו (אור יקר), כלומר יש לו כח לקבל הספירות כולם ולזה יש בו בחינת כולם (אור יקר), שלשתם ענין אחד, ולזה הוצרך אמצעי בינם ובין המלכות והוא היסוד שהוא מקבל הפעולות וכל מציאות הספירות מלמעלה להשפיע למטה, ולזה אינו חשך כמלכות אלא זוהר אמצעי כדפירשנו (אור יקר). לא נאריך מפני שיש ספרים שגורסים אחד ויש גורסים שנים ולזה לא נדקדק בכפל הענין. (אור יקר).

¹⁹² ממקומו לנקבה להאירה ולקשטה (אור יקר).
¹⁹³ והענין שהם שני מיני פירות מהיסוד למלכות, האחת הוא סוד בחינת הספירות העליונות ואורם מתנוצצים במלכות כדי שאותה הבחינה תקבל אורם העליון (אור יקר).

¹⁹⁴ הם נשמות היוצאות מהיסוד למלכות וכו' שהם נשמות הצדיקים שהם צדיקים כמוהו נקרא זריק ואז הוסיף על שם ח"י (אור יקר).

¹⁹⁵ היות בו ח"י משני עולמים, ח"י לגבי עולם העליון כדפירשנו שיש בו בחינת תשעה מדות ממטה למעלה וממעלה למטה בערך [בחינות] [בחינותיו] ממנו אל הספירות העליונות, וכן יש בו ח"י לגבי עולם התחתון שהיא מלכות שהוא מוציא מעצמו (אור יקר).

¹⁹⁶ שמוציא מעצמותו בתוך הנקבה זהירין נציצין שהם מציאות לספירות מתאצלים במלכות (אור יקר).

¹⁹⁷ בענין שהם תשעה ממנו למלכות ותשעה ממלכות אליו, והיינו חי העולמים אל כל בחינות העולמים כדפירשנו, וזהו שאמר "ודא איהו כללא דעילאי ותתאי", וכאשר יהיה שיכנס היסוד למלכות כאבר הזכר הנכנס אל הנקבה ואז ההארה והרצון אליו להשפיע סוד המאורות והנשמות (אור יקר).

¹⁹⁸ שהוא מוציא צבאותיו, ועוד הוא מלשון מאן דהוה צבא [וכמצביא עביר] לשון רצון, מפני שמרוב חשקו ורצונו בתאוה עם הנקבה (אור יקר).

¹⁹⁹ ולעולם עומד בו הרצון להיות ההשפעה ממנו למלכות תמידית, ולזה בא שם "צבאות" תאוה כפולה שתי תאות, האחד "תיאובתיה תדיר לשבחא תדיר" ולהתמדת התאוה בו יתמיד בו שם צבאות עם היות שהפעולה לא יתמיד וזהו שאמר "תיאובתיה תדיר לשבחא תדיר" (אור יקר).

²⁰⁰ ירצה כי כל מה שאמרנו היותו זורק בה זהירין נציצין וכיוצא אינה זאת בחינה הארת המלכות הנקראת שיר אלא כל בחינות שיר קודם לכל זה, וזהו שאמר "בהאי זוהר קדמא" המקושטת מכל וכל, ואחר כל בחינותיה הנקראת שיר יוסיף על זה הייחוד הזה מהיסוד אליה כי בהתקשטה יתאוה אליה כדפירשנו (אור יקר).

²⁰¹ כאשר ימלא חשקו ותאוהו שיכנס היסוד בתוך המלכות וימצא אליהם ארבעה בחינות, האחד "כלילין כחדא" והיינו שכל מה שימצא במלכות ימצא ביסוד וכל מה שביסוד ימצא במלכות ששניהם כלולים כאחד, השני שיתקשרו כל בחינתם של זה עם זה ושל זה עם זה וזהו "בחבורא חדא" (אור יקר).

²⁰² השלישי "בלא פרודא" שמרוב חשקם ותאותם ורחמים הגוברים עליהם אין קפידה בבחינות הזכר עם בחינות הנקבה, אלא ישפיע כל איזו בחינה באיזו בחינה שתהיה, וישפיע אפילו חסד בגבורה וגבורה בחסד וזהו שאמר "בלא פרודא כלל" (אור יקר).

²⁰³ דפ"א אולי גו?

²⁰⁴ הרביעית שהיא "גו תיאובתא שלימתא" שתאותם במרוצת האור והזרע העליון מזה לזה אז נקראים שניהם יחד "השירים", וטעם לזה שכמו שהמלכות נקרא שיר שר י', גם היסוד בערך עולמיו וח"י בחינות כפולות כדפירשנו דהיינו חי העולמים הוא שר אליהם, והוסיף צבאות תאוה ורצון להשפיע בנקבה ונכללו יחד, והם "שירים" שנים כלולים לחד, ואל מה שהמלכות שר היסוד שר, ואל מה שהיסוד שר המלכות שר, והיינו בחינת "כלילין כחדא" וכלולים במלה אחד להשוותם,

ואפילו היה בלחודוה ²⁰⁵ איהו ²⁰⁶ כללא דכלא ²⁰⁷ איקרי כללא דסניאין כללא דכל זוהרין עילא ותתא ²⁰⁸ כל קרינן ליה ²⁰⁹ כללא דכולא חיי"ם איהו ²¹⁰ עליה כתיב ועץ החיים בתוך הגן ²¹¹ כל חיים ביה תליין ²¹² מיניה פרח חיין וזהירין לכל סטר ²¹³ :	ואפילו הוא לבדו שהוא כלל של הכל נקרא כלל של רבים הכלל של כל הזהרים העליונים והתחתונים קוראים לו כל הכלל של הכל הוא חיי"ם עליו כתוב (בראשית ב) ועץ החיים בתוך הגן כל החיים תלויים בו ממנו פורחים חיים וזהרים לכל צד.
---	---

והיינו "כחבורא חדא כלא פרודא" שלא הקפיד זה על זה בקשורם וקשרם יחד. "בתיאובתא שלימתא" דהיינו סוד שר י' שלימו דכולא דאמרן לעיל, וכן נקראים שרים י' שלימו דתרין שרים כדפירשנו (אור יקר).

²⁰⁵ קשיא ליה כיון שמלת השירים מורה על קשרם וייחודם יחד כדפירשנו אם כן [למה] היה האות י' שאחר השיר להורות ששתי שירים נתייחדו ונעשו שר אחד, לזה תירץ שמילת הריבוי לא בא להורות על שתי המדות, דממילא אפילו היה היסוד לבדו יצדק בו שם הריבוי מבחינת ריבוי המאורות שבו, ולכן בעלות המלכות אליו אי אפשר לכנות אליהם שם היחיד (אור יקר).

²⁰⁶ דפ"א דאיהו?
²⁰⁷ דהיינו מה שלמעלה ממנו ומה שלמטה, ואם תאמר והרי המלכות שהיא ריבוי הבחינות למה נקראת שיר אם כן היה ראוי שיאמר שירים השירים, לזה תירץ שהמלכות כוללת הענפים בעצמותה בבחינה אחת דהיינו כל הספירות למעלה ממנה ומהם היא מתקשטת, אמנם היסוד כולל אותם משתי בחינות דהיינו שמנה ספירות ממעלה והמלכות ממטה, ואין הבחינה שוה היות עולה העלול ממנה אליה כבחינת ירידת הסבה אליו, ולזה ראוי שיתכנו בלשון המרובים וזהו שאמר כללא דכל זהירין עילא ותתא (אור יקר).

²⁰⁸ זהירין עילאין ותתאין (דפ"א ???) אולי.
²⁰⁹ הוקשה לו ומי יאמר לי שכאשר יקרא שם הריבוי לא יורה על שתי מדות אלו ויורה על ריבוי הענפים במציאותו לבדו, לזה אמר "כל קרינן ליה" ליסוד בעצמו לבדו אנו קוראים כ"ל ולא כן המלכות שהיא נקראת כלה וכיוצא, ואם תאמר עדין אין הכרח ממלת כל דדילמא נקרא(ת) כל על שם חמש ספירות העליונות שהם חמשים, ואם כן יקשה שגם המלכות יקרא לשון המרובים שהרי כ"ל בחינה אחת לבד ועם כל זה נקרא לשון כ"ל, לזה אמר "כל קרינן ליה כללא דכולא" בין תתאין בין עליונים כדפירשנו, ואמר "קרינן ליה" ולא אמר איקרי כדאמר לעיל, מפני שבלי ספק מלת כ"ל המספר יורה על חמשים כדמפרש בכמה דוכתי, אמנם הקריאה שאנו קוראים מלת כ"ל לא יורה על זה לבד אמנם יורה על כללות הכל, שאם לא כן לא יצדק כל אלא חלק (אור יקר).

²¹⁰ הוקשה לו כיון שכן הוא שהוא בלחודו נקרא כלל המרובים אם כן נימא השירים איהו בלחודו כלל המרובים [כל מלכות?] ואם כן מנא ליה השירים יסוד ומלכות, לזה אמר "חיים איהו" וכו', הכלל שהוא נקרא שרים בבחינת היותו מבוע מימי החיים בתוך עמוקי הבאר דהיינו בחינת שירים כדמסיק, ואמר "חיים איהו", הענין שהיסוד נקרא ח"י, וכאשר התפארת משפיע השפע על ידו נקרא השפע ש[ב] יסוד חיים ועל שמו נקרא הוא בעצמו חיים, והעד שהוא בעצמו נקרא חיים בפנימיות המלכות (אור יקר).

²¹¹ והענין כי העץ התפארת, החיים היסוד, בתוך. הגן במציעות גנתא דהיינו בפנימיות המלכות, ואומרו ועץ החיים בתוך הגן הנקרא גן, והיא נקראת גן בבחינת כל נטיעות הספירות שבה שתולות ושורשי התחתונים כנודע (אור יקר).

²¹² הענין דקשיא ליה בשלמא שיקרא בלשון רבים על ריבוי הענפים תחתונים ועליונים כדפירשנו לעיל ניחא, אמנם חיים הוא בחינה אחת לבד למה יקרא בלשון רבים, לזה פירש ואמר החיים אינם במציאות עצמו כי עיקרם למעלה במזל העליון דבמזלא תליא מילתא, והויין בתפארת מהבינה ותליין ביסוד, והענין כי יש להם שתי תליות, האחד במקורם למעלה [שאם] (ש)לא יפתח לא ימצא בתפארת, והשנית תלייתם ביסוד שממנו יוצאים ונובעים אל הענפים ואל הנטיעות, ועיקר הוייתם בתפארת מהבינה, ולזה אמרינן במזלא תליא מילתא ולא אמרינן הוייא, ואמרינן נמי ביה תליין ולא אמר ביה הויין, זהו בערך המשכתם מבחינות הרבות, וזהו שאמר כל היין שיש בחינות שונות לכמה מיני חיים אל הנטיעות, יש שהוא חי מבחינה פלונית ויש מבחינה אחרת וגם מבחינת התחתונים (אור יקר).

²¹³ מפני בחינת המקבלים התחתונים שמקבלים מבחינות שונות, יש מקבלים מזוהר פלוני ויש מזוהר פלוני, וכמו שישתנו הנטיעות למטה בעת מולדתם יש מחסד ויש מגבורה כן ישתנה שפעם, וזהו שאמר מיניה פרחן היין שהוא השפע, וזהירין שהוא תולדת הספירות והנטיעות לבחינות מרובות וזהו שאמר לכל סטר ונקטינן דיסוד חיים דהיינו מבוע מימי החיים בתוך הבאר שהיא מלכות (אור יקר).

האי שיר דקאמרן איקרי בא"ר ²¹⁴ {סב ע"א} ואינון חיים ²¹⁵ עילאין בגויה ²¹⁶ והוא זהרא דאקרי [זהר חי] חיים נבעין ביה ²¹⁷ וע"ד כתיב באר מים חיים ²¹⁸ וכתיב באר חפרוה שרים ²¹⁹ על שמא דאינון רברבין עילאין זהרין טמירין ²²⁰ דאתכנשו בהאי זהרא ²²¹ ואינון לא חפרוה אלא על ידא דרא ²²² :	השיר הזה שאמרנו נקרא בא"ר ואותם החיים העליונים נכנסים לתוכו ואותו הזהר שנקרא חיים נובעים בו ועל זה כתוב באר מים חיים וכתוב באר חפרוה שרים על שם שאותם גדולים עליונים זהרים טמירים שהתכנסו לזהר הזה והם לא חפרוה אלא על ידי זה.
זהר"א תליתא ²²³ האי איהו זהרא כללא דתלת זהרין ²²⁴ רזא דתלת אתוון בהאי זהרא אבהן ²²⁵ :	זהר"ר השלישי הזהר הזה הוא כלל של שלשה זהרים הסוד של שלש אותיות בזהר הזה נדבקו האבות.

²¹⁴ כדפירשנו לעיל ואמר דכרי ביה נהורא אחרא, ולשון זה לא יצדק אלא בלשון באר וכורה אותה היסוד, ונודע שהבאר מקור מימיו בתוכיותו (אור יקר).

²¹⁵ שהם מקורי הבאר (אור יקר)

²¹⁶ דהיינו היסוד הנכנס בתוכיות המלכות ובפנימיותה פותח מבועי מימיו, והענין שהחיים הם בעצמם שהוא נקרא באר מים חיים, אם כן בהכרח החיים נכנסים אליה וזה שאמר "ואינון חיים" שהוא שפע החיים המחיה כל הנמצאים "עאלין בגויה" מלמעלה, והיה אפשר שהיסוד ישפיע בה החיים מלמעלה, ולזה אמר שאינו כן אלא היסוד נכנס אליה ובתוכיותה משפיע החיים (אור יקר).

²¹⁷ שיכנס היסוד בתוכיותה ושם יפתח מקוריו וישפיע בה (אור יקר).

²¹⁸ יש בור ויש באר, בור הוא כשהמעין מבחוץ נובע ונמשכים מימי המעין לבור, ואם היה היסוד משפיעה מבחוץ היה ראוי שיקרא בור מים חיים, אמנם באר הוא שמקור המים בתוכיותה, ולזה מלשון באר מים חיים הוכרח שנאמר שהיסוד בתוכיותה נובע המים החיים, ואחר שהברחנו ענין חיים ובאר מים חיים היות היסוד משפיע ריבוי בחינות השפע בתוכיות המלכות, צריכים אנו להכריח איך שיר באר ושירים חיים כדי שנלמדו שיר השירים יסוד בתוך המלכות (אור יקר).

²¹⁹ הנה שהבאר זה כרייתו על ידי שרים דהיינו מלת השירים דקאמרן הכא, ויקרא היסוד השירים "על שמא דאינון רברבן" הם שלשה אבות שהם שרים באצילות בשלשה בחינות ההנהגה, גדולה שר החדס, גבורה שר הדין, תפארת שר הרחמים, ואם תאמר הוה ליה לומר השירים חסר בלא יו"ד, לא כי בא מלא ביו"ד להורות על בחינתם למעלה בחכמה (אור יקר).

²²⁰ מפנימיות החכמה שמשם מקורי חיים כדכתיב והחכמה תחיה בעליה, ולמעלה במקור הם חסד דין ורחמים ענפין מתפרדין לימינא ולשמאלא, אמנם ברדתם אל היסוד הם מתקרבים ומתמזגים (אור יקר).

²²¹ ולזה עיקר מלת שירים ביסוד, ואין לפרשו באבות עצמם על הדרך שפירשנו מפני שאי אפשר לספירות העליונות לחפור הבאר אלא על ידי היסוד כאומרו במחוקק במשענותם (אור יקר).

²²² אם כן שיר הוא? הבאר החפור על ידי השירים, והשירים הם שלשה אבות מקורות נמצאים מחכמה נכללים ביסוד נובעים בתוכיות המלכות כדפירשנו (אור יקר).

²²³ היינו תפארת שם יהו"ה כדפי' לעיל (אור יקר).

²²⁴ אי אפשר לפרשו בשלש ראשונות דהיינו "ירחא דזהרין טמירין" דאמר לקמן, ובשלשה אבות אי אפשר לפרשו דהיינו אומרו "בהאי זוהרא אבהן אתדבקו", ואי אפשר לפרשו בתפארת ויסוד ומלכות מפני שאין שלשה אותיות מתיישבות בהם, לכן נראה לפרש דעל נצח והוד ויסוד קאמר, והענין כי שלשה הם כינוי אל החדס ימין י', ואל השמאל דין ה', ואל האמצע רחמים ו', ועיקרם בעליונות, וימצאו בשלשה אבות, והם בנצח הוד יסוד כדפירש הרשב"י עליו השלום בתיקונים, ועיקר שמועה זו לפרש מלת אשר, ושם בן ארבע בתפארת, והתפארת כולל שש קצוות בסוד ו', אמנם אינם נכללים בו בבחינה שוה מפני שהתנ"ארת כולל הנצח וההוד והיסוד בעצמו בבחינה הקודמת אל אצילותם מפני שהם מתאצלים ממנו למטה ולזה אמר "האי איהו זהרא כללא דתלת זהרין", בענין שאותם תלת זהרין אינם ממש שלשה אותיות שבשם, ושלשה אלו הם ענפים באות וא"ו שלשה קצוות מהששה (אור יקר)

²²⁵ כמו ששלשה אותיות שהם יהו"ה הם י' חסד ה' דין ו' רחמים כן שלשה אלו הם חסד דין ורחמים, ויתייחסו אליהם שלשה אותיות אלו כדפירשנו בתיקונים בסוד י' כתר י"ה חכמה ובינה יהו"ה חסד גבורה תפארת יהו"ה נצח הוד יסוד ומלכות וזלזו שאמר רזא דתלת אתוון, והשתא ניחא אומרו זהרא כללא דתלת זהרין שאם נפרש חכמה י' בינה ה' תפארת ו' אינו זוהר אחד כלל שלשה אלא זוהר אחד כלל שתיים, בהאי זוהרא אבהן אתדבקו היינו שלשה אבות חסד אברהם פחד יצחק נדבקים באביר יעקב, ואמר אתדבקו מפני שאינם כנצח והוד שנכללים במציאות הקודם אל אצילותם, אלא אצילות חסד וגבורה קודם אל אצילותו ולכן אחר אצילותו נדבקו בו בענין שכולל שש קצוות בשתי בחינות כדפי' (אור יקר).

זהו רצוא ושוב אין מי שיכול להתישב בניצוץ שלו על זה כתוב (יחזקאל א) והחיות רצוא ושוב זה יורש ירשה של זהרים טמירים שלא התגלו וסוד השם הקדוש של שלש אותיות תלויות בהם יה"ו מכאן האות	אתרבקי האי איהו רצוא ושוב ²²⁶ לית מאן דיכיל לאתישבא בניצוץ דיליה ²²⁷ על האי כתיב והחיות רצוא ושוב ²²⁸ דא ירית אחסנת ירותא ²²⁹ בזהרין טמירין דלא אתגליין ורוא דשמא קדישא ²³⁰ [טמירא] דתלת אתוון תליין
---	---

²²⁶ פירשו בתיקונים רצוא בדגש ושוב ברפא, וסודו דין ורחמים כדפי' בתיקונים ובספר יצירה כי ז' אותיות שהם שבעה מדות מקבלות הדגש והרפא שעניינו הדין והרחמים, בענין שהאי זהרא שבו נכללו ששה קצוות כמבואר הוא רצוא ושוב עניינו הדין והרחמים, והכוונה שעלה ממטה למעלה לעולם רצוא, והדגש רצוא להתאחז והכלל בבינה העליונה [שזהו] תאוותם ותשקם, וכיון שהם עולים ממטה למעלה כל עליה הוא מן השמאל אל הימין והיא מסתלקת ההשגחה ומגברת השמאל כדפירשנו בספר פרדס בשער הצירוף ולכן כשהם רצוא לגבי בינה הם דין, אמנם כשהם שוב אל מקומם להשפיע למלכות אל התחתונים הם רפה רחמים, שכל ירידה מלמעלה למטה מגברת ימין על השמאל, וסוד וא"ו הנאחזת בין שתי הה"ן שהם שש קצוות הכלולים בתפארת הם רצוא ושוב רצוא לגבינה ה"א עילאה ושוב לגבי ה"א תתאה (אור יקר).

²²⁷ כבר פירשנו בניצוץ הוא הסתעפות המדות והנצוצות מהם, ופירשו בזהר פרשת בשלח בסוד שם ע"ב [ויס"ע] ישר חסד ויב"א הפוך דין, וי"ט תפארת חציו דין וחציו רחמים היה ראוי שיהיה חציו הפוך, ופירש כי פני התפארת אינם מראים הדין שבהם עם היות בו דין אינו נראה הדין בו [והראיה] עם היות שאדם חוטא והקב"ה כועס עליו אינו מראה לו הכעס ברגע אלא מאריך אפיה והדין נעלם ועדין הטובה נשפעת עליו ואח"כ אם לא שב גבו דיליה, וזהו שאמר "לית מאן דיכיל לאתישבא" לדעת אם דין ואם רחמים "בניצוץ דיליה" מפני שמרוב מהירות מרוצת הענפים להדבק אל הבינה וחזרתם כרגע אל המלכות להשפיע [דין] הדין ההוא נפעל ונראה שמיד הרחמים מתקנים הכל עד שאי אפשר לומר נסתלק מהמלכות לעולם (אור יקר).

²²⁸ הענין שבתיקונים פירשו והחיות ארבעה אותיות שבשם רצוא בדגש ושוב ברפא כזה יהיה הורה על היות סוד רצוא שוב על כל האותיות ולא על וא"ו לבד, וכן ראוי כי החיות הם אריה י', שור ה', נשר [אדם] ו"ה, ובמקום אחר פירש החיות תריץ ההין, דגש ורפה י"ו והיינו זה ה' רצוא ביוזג ושוב בוא"ו רפה, כי בהסתלקם לגבי י' הם דגש מפני סילוק ההשגחה שהם עולות לקבל, ושוב ברפה על ידי וא"ו נמשכת להם השפע ושבבים להשפיע, ולזה אמר "על האי כתיב והחיות" כי עיקר רצוא ושוב לא יצדק אלא בוא"ו לבד, והטעם כי החיות האמתיות הם אריה [שור] נשר חסד גבורה תפארת, ותחתיהם אריה שור [נשר] נצח הוד יסוד, אדם הוא סוד התפארת הכוללת כולם שהוא הנקרא אדם אם כן והחיות לא יצדק אלא דווקא על התפארת בשש קצוות ושאר הפירושים הם על צד ההשאלה (אור יקר). גימ' אור מים, ולכן כאשר השמש מכה על המים הוא רצוא ושוב תמיד. גם כסף חי שרשו בכאן (יהל אור).

²²⁹ ענין זה לבאר שאין דרך ארבע אותיות שבשם בן ארבעה שבתפארת כמו שם בן ארבע שבכל הספירות שבכל הספירות פי' חכמה ה' בינה ו' שית ספירן ה' מלכות, ושם בן ארבע שבתפארת אינם בחכמה ובינה שאם כן נמצאת המלכות נקשרת בתפארת עם החכמה והבינה, ואם כן מאי תו אשר לשלמה כאשר יתבאר, אלא י' ה' שבתפארת הם סוד אחסנת ירותא דירית מאבא ואימא, ועניינם הם מציאות החסד והגבורה המשתרשים בפנמיות החכמה והבינה, מפני שהחכמה שורש אל החסד והבינה אל הגבורה, ובהתאצלם למקומם מציאותם נשאר שם, ובהתאצל התפארת מלמעלה בסוד הדעת ברא דאבא ואימא נטיל תריץ עטרין אלין דא מימינא ודא משמאלא, והיינו אומרו ירית אחסנת ירותא דזהרין טמירין שהם נעלמות בפנמיות המדות האלו העליונות, ומפני שגם שתי ירושות אלו שאמרנו הם גם כן זהרין טמירין אמנם אתגליין בתפארת המתאצל, וגם יש להם ענפים המתאצלים שהם עצם החסד והגבורה לזה אמר שירושא זו נטל מהחכמה והבינה עצמם שהם זהרין טמירין דלא אתגליין למטה, וכיון שלא היה ראוי לאב ולאם להגלות למטה עם הבן נטיל הבן מהם במקומם שתי זוהרין אלין שהם שרשים אל הדין ואל החסד ואפשר להם להגלות עמו, וזהו שאמר זהרין טמירין וכו', ויקרא ענין זה אל התפארת ירושה ולא מתנה מפני שבסוד הדעת התפארת נקשר ממש למעלה באבא ואימא, וכאשר ימשך הבן למטה יתעלמו ממנו שתיים כהעלם האב והאם מהבן וישאר לו במקומם ירושתם ונחלתם, כן ישאר לתפארת במקום האב והאם שהיו עמו בהיותו למעלה תריץ עטרין אלין כדפירשנו, וזה רצה בלשון אומרו דא ירית, ואומרו אחסנת ירותא הם שתי מלות בלשון הקדש נחל"ה ירושה, ירצה כי בהיותו למעלה בסוד הדעת בפנמיות אבא ואימא נטיל אותם, וברדתו למטה מוציאם עמו במינים עמו בענין שהם ירושה הבאה מנחלה אחרת שירושא אותם בתוך האב והאם ונחל אותם למטה אל מקום אצילותו (אור יקר).

²³⁰ הענין כי בשלמא אם נפרש שלשה אותיות חכמה ובינה ותפארת יצדק סדר האותיות יה"ו י' חכמה ה' בינה ו' תפארת שכן סדרן של אותיות וספירות, אמנם להאי פירושא דאמרן שהם הספירות הנעלמות שורשי חסד וגבורה כדפי' היה ראוי שסדר האותיות יהיה י"ה מפני

בהו ²³¹ יה"ו מכאן את ה' רביעאה לקיט ונקיט ²³² והכי אתסדר בסידורא שלים ²³³ :	ה' רביעית לוקטת ולוקחת וכך מסתדר בסדור שלם.
דא זיהר"א איהו רצוא ושוב ²³⁴ ברזא דאָת ו' ו' איהו קאים באמצעיתא בין עילא ותתא את ה' מסטרא דא לעילא ²³⁵ ואת ה' מסטרא דא	הזה"ר הזה הוא רצוא ושוב בסוד של האות ו' והוא עומד באמצע בין מעלה ומטה האות ה' מצד זה למעלה והאות ה' מצד הזה למטה והחיות שהן

שהתפארת נוטל י' מימין וה' משמאל, לזה אמר שהתפארת נוטל שתי בחינות אבא ואימא עמו שניהם מתעטרין על ראשו בענין שסדרן הם יה"ו, ואינו נוטל אותם בבחינת חסד גבורה שהתפארת אמצעי בין שניהם וזהו שאמר כרזא דשמא קדישא נוטל ויורש אותם בסוד השם הקדוש הנעלם דהיינו שם העצם י' חכמה ה' בינה ו' שית ספירן וכו', והטעם שנוטל אותם בסדר הזה ואינו נוטל אותם בסדר חסד וגבורה דהיינו יה"ה (אור יקר).

²³¹ להורות התלות שלש אותיות אלו שבסוד שם התפארת באותיות הנעלמות, ואם היה סדרם יה"ה לא היה נראה היותם תלויות בנעלמות אלא תלויות בחסד וגבורה ותפארת ממש, ואינו אלא שלשה אותיות אלו תלויות בספירות הפנימיות ובמקומם נוטל אותם וירש אותם כדפי', לזה נסדרו האותיות האלו שהם אותיות יה"ו בסדר הנעלמות יה"ו כדפירשנו. ה' רביעאה וכו', כלומר ומה שנטל בשם יה"ה התפארת ה' רביעית הוא מלמטה על שם המלכות המקבלת ממנו, ואי אמרין שהיה כולל עשר ספירות לא היה קשי מידי, אמנם השתא שפירשנו שהם בסדר הירושא וכו' אם כן אמאי אתא ה' רביעאה, ותירץ שבאה לרמוז המלכות המקבלת ממנו בשתי בחינות, האחת בהיותה למטה מנצח והוד והיא נוטלת מרחוק והוא משפיע אליה והיא לוקטתו על זה אמר "לקיט" (אור יקר).

²³² השנית בהיותה למעלה מנצח והוד; והיא נוטלת (מרחוק) [מקרב] והוא משפיע אליה והיא לוקטת ונאחזת עמו והוא נותץ לה מיד אל יד והיא נוטלת על זה אמר ונקיט, ומפני זה נסדרה אות ה' למטה מוא"ו נדבקת עמו להורות היותה מתייחדת עמו מקבלת ממנו פעמים קרוב פעמים רחוק (אור יקר).

²³³ כלומר אם היה סדר השם יה"ה היה מראה על בחינת מלכות מקבלת מה' שהיא בינה ולא מהתפארת ואינו, שכל עיקר השיר הזה לא • נתקן אלא בסוד קבלת התפארת מבינה ומשפיע למלכות, ואיך המלכות נאחזת עם הבינה אלא באמצעות התפארת, והיינו סוד פסוק זה במלת אשר לשלמה כאשר יתבאר, נמצא לפי זה כי היות סדר האותיות יה"ה היה השם בלתי מסודר והכי בסדר יה"ה אתסדר כסדורא שלים, כלומר סדר השלימות אל הספירות כי סדר יה"ה הוא סדר הויה ודאי אמנם אינו הסדר השלם המורה על שלימות קשר המדות (אור יקר).

²³⁴ הענין כדמסיק לקמיה רצוא לגבי ה' עילאה לקבל ושוב לגבי ה' תתאה להשפיע, ואין הכוונה שכל השם יחד ארבע אותיות שבתפארת יהיו רצוא ושוב לגבי ה' של שם העצם בינה ממש ושוב לגבי ה' תתאה, מפני שבחינת רצוא ושוב הוא סוד דגש ורפה דין ורחמים ולא יצדק ב"ה שבו, וגם ימצא שגם ה' תתאה שבו עולה ונאחזת בבינה ואינו כן שאין סדר זה נגמר במלת אשר אלא על ידי סוד כל הפסוק, וגם אין הכוונה שאות ו' שבו יהיה רצוא לגבי ה' עילאה שבו ממש ושוב לגבי ה' תתאה שבו שאם כן נמצא שאין ייחוד למלכות ממש על ידי מלת אשר, אלא הכוונה שמכל בחינות שבשם הבחינה הנפעלת ברצוא ושוב היא בחינת וא"ו וזהו שאמר דא זהרא דהיינו כל הספירה עצמה דהיינו כל השם כולו איהו רצוא ושוב לגבי ה' עילאה ושוב לגבי ה' תתאה משם העצם, ולא בכל השם שבו אלא דווקא בבחינת וא"ו, ושאר הבחינות שבו דהיינו סוד יה"ה הם בו לשלמות כללות המדות בו ולא שיפעלו רצוא ושוב כדפירשנו. ואם תאמר ומה בין אותיות יה"ה שבו בעצמו לאותיות יה"ה של שם העצם שלא נאמר שישתנה הענין > וכמו שהוא רצוא ושוב לגבי אלו כן הוא לגבי אלו, לזה אמר כי אותיות יה"ה שבו הם יה"ה מימין ה' משמאלו והוא באמצע כולל הבחינות מימין ומשמאל, אמנם אותיות של שם העצם איהו קאים באמצעיתא בדרך אחרת י' על הכל, וה' למטה נקשרת עם י' דהיינו ממש חכמה ובינה, וא"ו היא למטה מה' על ה' אחרונה בענין שהוא "קאים באמצעיתא" לא בין ימין ושמאל אלא בין עילא ותתא זו על זו כדפירשנו (אור יקר).

²³⁵ וצריכים אנו לומר זה מפני שאחר שאות וא"ו לבד היא רצוא ושוב, ואינה רצוא לגבי ה' שבו ושוב לגבי ה' שבו עם אמת שאותיות יה"ה שבו על וא"ו שבו ואות ה' למטה מאות וא"ו שבו, אם כן בהכרח גמור יהיה אחד משני פירושים או רצוא ושוב או כל ארבע אותיות לגבי ה' ה' של שם העצם, או רצוא ושוב וא"ו שבו לגבי ה' שבו שהרי אלו בין שתי הה"ן של שם העצם, ועתה שחלקת שהם יה"ה שבו לימין וא"ו ה' שבו לשמאל וא"ו אפשר שתהיה וא"ו שבו לבדה בין ה' ה' שבשם העצם, ולזה כיוון באומרו את ה' מסטרא דא לעילא וכו', וזה סודו יה"ה, והצורה השכלית החקוקה בלב יה"ה המשכיל כי היא ה' בחינת יה"ה שבשם בתפארת אינם צריכות אל רצוא להדבק עם החכמה ובינה מפני שלעולם נקשרות בהם ומשם נמשכות ומתעטרות על ראשו, וכיון דלא שייך בהו רצוא לא שייך בהו ושוב, והם קבועות בבחינה אחת ימינית לעולם רחמים דבוקות במקורם, אמנם לא יקשרו המלכות שכל מגמתה בחינת וא"ו להסתלק על ידו באות ה' עילאה

ו' באמצע ועל זה רצוא ושוב רצוא אל ה' העליונה להתעלות אליה בתשוקה שלמה ושוב אל ה' התחתונה לתת לה כמו שלקט מלמעלה.	לתתא והחיות דאינון ו' ²³⁶ באמצעיתא ועל דא רצוא ושוב ²³⁷ רצוא לגבי ה' עילאה ²³⁸ לאסתלקא לגבה ²³⁹ בתאובתא שלים ושוב לגבי ה' תתאה ²⁴⁰ למיהב לה כמא דלקיט מלעילא ²⁴¹ ;
הזהר הזה הוא כמו גלגל העין בדרך נסתר שהזהר הזה רצוא ושוב תשוקתו	והרא דא איהו כגלגלא ²⁴² דעינא באורח סתים ²⁴³ דזהרא דיליה רצוא ושוב תיאובתיה

שהיא עצם הבינה, ובחינת ה' אחרונה שבו אינה צריכה דבר שלעולם היא כחותם על זרועו עם הגבורה הנכללת באות וא"ו שש קצוות לא תעלה ולא תרד, ואי שייך רצוא לגבי עילא להדבק היא וא"ו שש קצוות הנאצלות מבינה עולים ודבקים בשורשם ויורדים למטה להיאחד עם המלכות אשת חיקו כנודע, וצורה שכלית זו מתלבשת בצורה הגשמית אשר לאותיות שסדרנו, ולזה תמצא שבכל מקום שיהיה פירוש השם בתפארת כגון הברכות לא נכוון בו אלא ששה קצוות מפני שכל השם אינו אלא ששה קצוות דהיינו וא"ו כדפירשנו בפיקודין פקודא לברכא סימן טז. את ה' מסטרא דא וכו' הענין כי אל שש קצוות בחינת אצילותם היא זו למטה מזו, חסד דבוקה בבינה עילה ועלול וגבורה בחסד ותפארת בגבורה ונצח בתפארת והוד בנצח ויסוד בהוד ומלכות ביסוד, ולפי זה יקשה מה שייך רצוא ושוב הרי חסד לעולם נאחזת בבינה ומלכות לעולם ביסוד, לזה אמר שני עניינים האחד את ה' טסטרא דא לעילא כלומר בחינה אחת לבינה לצד אחד ובחינה אחת למלכות מצד שני שהם בחינות הפכיות, בחינת הבינה לצד היותה לעולם משפעת והיא הנקראת נהרא דלא פסיק מימיו לעלמין, והמלכות לצד היותה לעולם מקבלת ועליהם נאמר ארץ לא שבעה מים והים אינו מלא, ולזה להשלים תאות שתי מדות אלו תאות הבינה להשפיע ותאות המלכות לקבל, לא יספיק בחינת שבעה מדות אלו שהם משפיעות ומקבלות אחד מאחד זה עילה וזה עלול אלא צריך שכל ששה מדות יהיו כלם נחלים יוצאים מים הבינה ונכנסים לים המלכות, בענין שאין קבלתם מהבינה זו מזו כדרך עילה ועלול אלא הששה יחד מקבלות שפע הבינה, וכל הששה יחד על ידי היסוד משפיעות למלכות כאומרו והכהו לשבעה נחלים, וכתוב כל הנחלים הולכים אל הים (אור יקר).

²³⁶ כל הששה כל החיות באמצעיתא (אור יקר).

²³⁷ שאם כדקא סלקא דעתין חסד מקבל מבינה ומושך כדרך עילה ועלול עד היסוד ומשם למלכות לא שייך רצוא ושוב דממילא השפע נשפע בסדר המדרגות, אלא כדפירשנו שכל ששה חיות רצוא ושוב (אור יקר).

²³⁸ הענין שיש לדקדק במלות רצוא ושוב וכל אחד מגלה על חברו, מלת רצוא ירצה במרוצה ושוב בלי ספק יורה ההפך בלא מרוצה, ושוב ירצה שוב אל מקומם העצמי הקדום רצוא חוץ למקומם הנכון, ולתקן ענין זה אמר נודע כי דרך המתאצל הוא רדתו מהמאצל שאם לא ירד לא יתאצל, והתדבקו אל מאצילו חוץ מטבע התאצלו כי זה עליה וזה ירידה, אם כן ששה קצוות נאצלו מעמקי בטן הבינה כאומרו מבטן מי יצא הקרח הזה והיינו רקיע כעין הקרח הנורא, והיותם עולים אל הבינה הוא חוץ מטבע אצילותם, וזהו שאמר רצוא שירה הפך טבע מציאותם הוא מפני שהוא לגבי ה' עילאה שהיא עליונה על מציאותם כולם (אור יקר).

²³⁹ הם אינם דבקים בה כעלול בעלתו אלא התדבקם בפנימיותם וזהו שאמר לאסתלקא לגבה וזה מעלה עליונה על מציאותם כמה וכמה, ולזה לא יצדק שוב אלא רצוא צאתם ממציאותם, וטעם אומרו רצוא במרוצה ודאי מרוב החשק וזהו שאמר כתיאובתא שלים כי תענוגם בהסתלקם אל מקור זה אין לו ערך לזה תאותם מרובה שיש להם תיאובתא, וחשק ולא שלים אינם שלימה כתאותם לקבל משורשם לזה אינה ברצוא אלא כמי שפורש עצמו מן החיים (אור יקר).

²⁴⁰ שהם יורדים ודאי לכך הם שבים בנחת, ודקדק שלא אמר לנחתא לגבה כמו שאמר לגבי הבינה לאפתלקא לגבה מפני שאינם יורדים למטה ממקומם כמו העליה שהיא למעלה ממקומם, והיינו ושוב שבים אל מציאותם ולא יורדים ממנו אלא היא מסתלקת סילוק מה, והטעם שאינם עומדים בפנימיותה ומשם משפיעים, או שאינם יורדים ממש אליה אלא עומדים במקומם ויורדים מהבינה, מפני שאם היו עומדים שם ומשם מורידים השפע אליה היה השפע מתעבה ומשתנה בסבת העתקו מרחוק מקומם, ואם היו יורדים הם למטה ממציאותם גם כן היו מתעבים לרדת והיה השפע משתנה (אור יקר).

²⁴¹ בלי שישתנה השפע כלל (אור יקר).

²⁴² הענין שקשה לו שענין רצוא ושוב יחייב כי כאשר הוא רצוא מתדבק בבינה אינו שוב והוא רחוק מהמלכות, וכאשר הוא שוב אינו רצוא שתתקרב למלכות ותתרחק מהבינה, ואם כן איך יצדק לפי זה קאים הכא והבא שאינו אלא קאים הכא או הכא, לזה אמר שהוא כגלגולא דעינא הענין אפשר לפרשו על דרך מה שפירשו הטבעיים שכח הראות יוצא מן העין ושואב האור מהדבר

ז"ח

להתעלות למעלה ומיד חוזר וזה סוד אשר עומד כאן וכאן.	לאסתלקא לעילא ומיד אהדר ²⁴⁴ ורוא דא אשר קאים הכא והכא ²⁴⁵ ;
הזהר הרביעי (אה"ה) זהו זהר נסתר שלא נראה כלל שהרי מן הזהר הזה הנסתר יצאו שאר הזהרים ומתפשטים ונכללים האחד בחברו הזהר הזה לא התגלה כלל אבל עומד	זהר"א רביעאה ²⁴⁶ אהי"ה האי איהו זהרא סתים ²⁴⁷ דלא אתחזי כלל ²⁴⁸ דהא מהאי זהרא ²⁴⁹ סתימא נפקו שאר זהירין ²⁵⁰ ואתפשמן ואתכלילין ²⁵¹ חד בחבריה ²⁵² האי זהרא לא

הנראה וחוזר אל העין וחזר [ב]מהירותו, והזרזות אינו מתעכב אפי' רגע בענין שיציאתו וחזרתו אחד וקאים הכא והכא והוא רצוא ושוב (אור יקר).

²⁴³ כי אין עצם העין מתפשט אלא כח דק רצוני לבד, וכן הענין בספירות אלו כי אין מציאותם ממש מתרחקות ומסתלקות מהמלכות אלא כגלגול דעינא כאורח פתים דזהרא דילייה רצוא ושוב, ומה שהוא רצוא ושוב אינו כל עצמות הספירה כמו שאינו כל עצמות העין אלא דקות הנמצא ממנו כן "הספירה הזאת תיאובתיה לאסתלקא" לעילא והרצון המתעורר בו הוא רצוא וחזרת הרצון אל מקומו הוא שוב ומיד אהדר כגלגול העין שאין עיכוב זמן בין זה לזה, עוד אפשר לפרש גלגול דעינא כאורח פתים על דרך אחרת, והוא שפעמים יביט האדם בעיניו לצד אחד ויגלגל עיניו מצד זה אל צד אחר ויביט בענין אחר, וגלגול זה אינו באורח סתים אלא באורח נגלה שממש בעצם מגלגל עיניו מצד אל צד וזה אינו קאים הכא והכא, אמנם כשלא יתרחקו הדברים זה מזה ששניהם בהבטה אחת נראים כאחת, (אמנם) [אז] להסתכל בזה מזה לא יגלגל עיניו באורח נגלה אלא יתן כח ראותו בצד זה, וכשירצה להסתכל בצד השני נותן בו כח הראות, ולא יגלגל העין הגשמי כלל מפני ששני הצדדים נראים בהבטה אחת אלא מגלגל כח הראות באורח סתים, ולפי האמת כשמגלגל הראות באורח סתים מצד אל צד אין ההבטה נכנסת משתי הצדדים, אלא הכל תלוי במקום שהוא עיקר רצון הראות וכח ההבטה עיקרית ובלתי מסתיר ההשגחה מצד השני מכל וכל, ועל זה אמר כגלגול דעינא כאורח פתים, וכן הספירה הזאת בין בהיות עיקר רצוא בין בהיות עיקר שוב לעולם קאים הכא והכא אל מקום עיקר הרצון, וזהו שאמר תיאובתיה לאסתלקא לעילא אינו אלא הנעת הרצון לא שעצם הספירה תעקר מצד אל צד כדפירשנו, ואל ענין הרצון הזה לבד אנו אומרים רצוא ושוב (אור יקר).

²⁴⁴ הרצון ההוא (אור יקר).

²⁴⁵ אי"ג להבין כגלגול דעינא עיי' בזהר וארא (דפ"מ). אפשר לשון אשר לשון הילוך הולך רצוא ושוב, אשר לגבי בינה, אשר לגבי מלכות, ועוד אשר היא מלה קושרת שכן מדה זו קושרת שתי מדות שתי הה"ן נקשרות על ידי וא"ו, עוד אפשר הבינה נקראת אשר כאומרו באשרי כי אשרוני בנות וכדפירשנו בספ"ר בערכי הכינויים, והמלכות נקראת אשר"ה כדפירשנו שם, והתפארת על שם שתיים נקרא אשר קאים הבא והבא (אור יקר). כי יש פעלים, שמות, ומלות המחברים, ומלת אשר הוא מן מלות המחברים (יהל אור).

²⁴⁶ היא הבינה שם אהי"ה כדפירשנו לעיל (אור יקר).

²⁴⁷ כבר הארכתי במקומות רבים בהעלם הבינה וטעם הסתרה, האמנם שם בן ארבע ושם אדנ"י נקראים סתים וגליא, והטעם כי שם בן ארבע נעלם ואין מי שישגי בו, ושם אדנ"י מתגלה והוא מקום מראה הנבואה לנביאים, אם בעת הארתה היא נקראת אספקלריא המאירה, אם בעת הסתר האור ממנה היא אספקלריא שאינה מאירה, והיא גילוי שם הנעלם כי כל מה שהוא שם יהו"ה בתפארת סתים יתגלה בשם אדנ"י בענין ששם אדנ"י גליא ושם יהו"ה סתים ומתגלה על ידי שם אדנ"י, אמנם שם אהי"ה פתים אבל לא אתחזי כלל אין לו גילוי על ידי שום שם אחר כלל מפני שיש לספירות הנשרשות בתוכיותה העלם כמוה ובצאתם והתפשטם למטה יתגלו כדמסיק, לזה אמר כי עם היות שיתגלו ששה קצוות למטה זו לא תתגלה כלל אפילו אחר התפשטם כדפירשנו, והכרח הענין מנבואת משה רבינו ע"ה המשובחת משאר הנבואות ונאמר בו חמשים שערי בינה נתגלו למשה חסר אחד, ועתה בא וראה כמה יתרחקו מ"ט שערי בינה המתגלים למשה מזהרא דא (אור יקר).

²⁴⁸

²⁴⁹ שהיא הבינה שהיא נעלמת ומרוב העלמה וסתירתה (אור יקר).
²⁵⁰ ממש יתייחס אליהם צאתם מאתו אל מדרגה אחרת, ואחר צאתם עדין אין זה מקום גילויים אלא אתפשטאן דהיינו אצילות שבעה מדות והתפשטותם, ואפילו בבחינה זו אינם מתגלים עדין (אור יקר).

²⁵¹ אין הכוונה למטה ממש שאם כן אינם נקראים שערי בינה אלא הכוונה למעלה במקום שורשם, אלא שאין גילויים בבינה שבבינה אלא בשבע מדות שבה שהם שבע ספירות המושרשות בה, ובבחינת צאתם מהבינה שבבינה עצמה אמר נפקי ובבחינת התפשטותם שם אמר אתפשטאן ואתכלילין והם שערי בינה שעל ידיהם הבינה משערת מדת ההנהגה, וכן על ידיהם הספירות נכנסות אליה ועל ידה היא משפעת להם ומשערת שפעם (אור יקר).

בתבונת הלב שהלב יודע ומסתכל בו אף על גב שלא נראה כלל.	אתגלי כלל²⁵³ אבל קאים בסוכלתנו דלבא²⁵⁴ דלבא²⁵⁵ ידע ואסתכל ביה אע"ג דלא אתחזי כלל²⁵⁶;
וזה משום שכל אותם הזהרים יוצא ממנו תשוקה של הזהר התחתון לשבח שבח להסתכל בתוך אותם הזהרים להכלל בתוכם להתעלות לראות באותו הנעם העליון ועל זה אמר דוד המלך (תהלים כז) אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו וזה סוד לשלמה למלך שכל השלום הוא שלו.	ודא בגין דכל אינון זהרין נפקא מניה²⁵⁷ תיאובתא דזהרא תתאה לשבחא²⁵⁸ שבחא לאסתכלא בנו אינון זהירין²⁵⁹ לאתכללא בנויה²⁶⁰ לאסתלקא למחמי בההוא נועם עילאה²⁶¹ ועל דא אמר דוד מלכא²⁶² אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה'²⁶³ כל ימי חיי לחזות בנועם ה'²⁶⁴ ולבקר בהיכלו ורזא דא' לשלמה²⁶⁵ למלכא דשלמא כלא דיליה²⁶⁶;

²⁵² דהיינו שבעה פעמים שבעה עולים מ"ט, והיינו מ"ט שיערים שנתגלו למשה חסר אחד כי. שער החמשים שהוא עצם הבינה אינו מתגלה כלל, והרי זה הורה על העלמתו היותו בלתי מושג אפילו למשה רבינו ע"ה, ואגב אורחין למדנו כי מה שנקרא אה"ה המורה על שם עתיד גילוי דהיינו שבעה מדות היוצאים ממנו לבד כי עצמותו לעולם נעלם (אור יקר).

²⁵³ הענין כי דרך העלות הנעלמות להגלות על ידי העלולות מהם עם היותם נעלמות בלי ספק יוחקק מהם צורה מה בנעתקים בהם בו יתגלה קצת מסבתם וזה הדרך בכל הספירות, לזה אמר שלא כן הבינה שהיא נעלמת, שעם היות עלולים יוצאים ממנה עם כל זה לא יתגלו ממנה כלל (אור יקר).

²⁵⁴ כלומר לא יוחקק מציאות ממנה בנמצאים למטה, אמנם יבחין השכל בו אחר החקירה הנמרצת היות ספירות אלו מתמצאות מסבה ידועה יהיה עניינה כך מפני מציאות הנמצאים האלו ממנה, וזה לא מפני שיצטייר בה שום צורה בתחתונים כלל שאם כן יצדק אומרינו אתחזי כענין שיצדק בשאר הספירות, אלא שיחקור השכל והמחשבה מציאות ספירות אלו יחייב כך וכך היות עלתם (אור יקר).

²⁵⁵ דלא (דפ"א ???).

²⁵⁶ ואופן החקירה על השכלת הלב לחקור ענין זה עם היותה נעלמת שאינה נחקקת ממנה שום צורה בנמצאים התחתונים (אור יקר).

²⁵⁷ ויחקור השכל חוייב היות מקור כולל לכל השבעה, והמקור ההוא יהיה בו מקורות לחסד ולדין ולרחמים וכו', וכן יחקור עדי יכון מציאות מה בה (אור יקר). עיי"ש סוף הספר הערה א דרך אחרת להסביר כל הענין.

²⁵⁸ פירוש לשבח שבח זה דהיינו שיר זה שהוא תיאובתא דכנסת ישראל לגבי קב"ה (אור יקר).

²⁵⁹ ממש דהיינו תלת מכאן ראוב"ן שמע"ן ל"י מכאן ויששכר זבולון מכאן, והדעת שופע עליה ביסוד בעלה כנודע (אור יקר).

²⁶⁰ דהיינו בחינת יהודה שבה שהיא ג"כ נכללת מהדעת משגת הבינה (אור יקר). דהיינו שתהיה היא כלולה כדרך כלילן חד בחבריה דקאמרן דהיינו השגתם בבינה (אור יקר).

²⁶¹ דהיינו כי על ידי שהיא כלולה גם מהדעת בבחינה שהוא כלול מבינה ומשיג בה, היא משיגה "למחמי בההוא נועם עילאה", כי בהיות מאיר הבינה בדעת נמצאו כל הכלולים מהדעת מאירים ומזהירים כפי שיעור השגתם בו, ובזה נתרץ טעם למה ששאלנו [למה] נקט ר' שמעון שמא דאיה ונתבאר איך הוא מתגלה אחר כך דהיינו פירוש איה (אור יקר).

²⁶² והיינו שמדתו המלכות (אור יקר).

²⁶³ דהיינו היות המלכות כלולה בתוך העליונים (אור יקר).

²⁶⁴ דהיינו הבינה, ונקראת נועם ה' שהוא נעימות התפארת וכו' (אור יקר).

²⁶⁵ פירוש עתה כוון לבאר ולתת טעם למה נקט בחינה הנעלמת איה ולא נקט ה' בנקודת אלה"ם, ואמר ורזא דא אשר לשלמה פירוש הנה מלכות כאשר רצתה להתייחד עם התפארת ואח"כ עם הבינה לא כינה הבינה בבחינה עצמית באחד מן הבנויים המיוחסים לה בעצמה אלא כינוי כאומרו אם שלמה אם שהשלום שלו, דהיינו כאומרו המאצלת הדעת הנקרא שלום מפני שנותן שלום והכרעה בין הימין והשמאל, אם כן מורה בבחינה שאין הבינה מושגת אלא על ידי הדעת והיינו איה כדפירשנו (אור יקר).

²⁶⁶ דהיינו שהשלום נאצל ממנה מורה בבחינה שאין לה בה אחיזה אלא על ידי השלום, ובמה שפירשנו נחא טפי כי להיותה כלולה המלכות מהבינה דהיינו לחזות בנועם ה' צריכה לעלות אל היסוד ושם אין אחיזה כי בינה עד הוד אתפשטת כדפירשנו, אלא צריכה עוד להיותה כלולה בתפארת, ואח"כ לשלמה, על ידי שלמה לחזות בנועם ה' שהיא מאציל, ולכן אמר שיר השירים,

ז"ח

בשמה דא מנהרא לתתאי וזן ומפרנס לון כדקא יאות ²⁷⁵ :	וזן ומפרנס אותם כראוי.
זהב רזא דבי דינא ²⁷⁶ בשמה אלהי"ם ²⁷⁷ למידן כלי עלמא ²⁷⁸ דהא בדינא קאי ²⁷⁹ (ואתון) ²⁸⁰ ועל שמא דא אתברי ²⁸¹ וכלא ברזא דשמאלא ²⁸² :	זהב סוד בית הדין בשם של אלהי"ם לדון את כל העולם שהרי בדין בא ועל השם הזה נברא והכל בסוד השמאל.
כלה כד אשתלים ²⁸³ בסטרא דימינא ²⁸⁴ דאתקיף בה ברזא דשמא יהו"ה ²⁸⁵ דהא כדין אייהי כלה בחופה ²⁸⁶ דעלמין כולהוי ²⁸⁷ ברחימו ²⁸⁸ בחבורא חדא ²⁸⁹ דהא כדין וגולה על ראשה כתיב ²⁹⁰ גלה דא איהו מקורא	כלה כשמשלמת בצד הימין שמחזיק בה בסוד של השם יהו"ה שהרי אז היא כלה בחפה שכל העולמות ברחמים בחדוה באהבה ובחבור אחד שהרי אז וגלה על ראשה כתוב גלה זהו מקור הצדיק שנעשה נהר פלגיו שמשמחים

²⁷⁵ שאם היו לעתים ימצא עת יקבלו מזונם ועת לא יחסר להם המזון עד עת הבא בחינת שפעם, וזה אין ראוי שלא יחסר מזון לתחתונים לשום בחינה מהם אפילו רגע כמימריה, לזה הוכרח שנאמר שכל הגוונים כולם וכל בחינות ההנהגה יחד בשם זה כדפי' (אור יקר). שלא תתפרנס הבהמה מבחינת האדם ולא האדם מבחינת הבהמה ולא שניהם מבחינת הצומח ולא שלשתם מבחינת הדומם, וכן לכל פרטי אישיהם שכל אחד ואחד לעצמו לה בחינה מיוחדת שממנה מתפרנסת ולא יתחלפו אלא כל אחד ואחד כדקא יאות ולזה צריך שכולם ימצאו כאחד מזונות ומיוחדות (אור יקר).

²⁷⁶ בשמה בלי ספק אומרו בי דינא רצה על סוד שלשה דיינים כלולים בה שאין בי דינא פחות משלשה, ואומרו כשמא אלהי"ם ירצה כי בחינת כי דינא יהיה בה בשם שתקרא היא אלהי"ם ויכלול בעצמה שלשה שמות אלו (אור יקר).

²⁷⁷ הם שלשה שמות א"ל אלהי"ם יהו"ה והם בשלשה אבות, וכל שם מאלו כלולות משלשה בענין שהם שלשה בתי דינים, בית דין בשם א"ל ובית דין בשם אלהי"ם ובית דין בשם יהו"ה, וכאשר המלכות נקראת זהב היא בית דין של שלשה בבחינות הדין כולם דהיינו בשם אלהי"ם שבו כח הדין (אור יקר).

²⁷⁸ והורה על שלשה בחינות הנפעלות משלשה מדות הנזכרות כולם, וזהו שאמר בדינא קאים מצד הגבורה שבו (אור יקר).

²⁷⁹ דהיינו אלהי"ם שבמלכות הדין את העולם כולו כאומרו והוא ישפוט תבל בצדק ומצד הגבורה אמר ואתון כנודע שולחן בצפון, שעם היות המזונות נשפעים לעולם מצד החסד עם כל זה הם בגבורה כענין הגבורות גשמים, וכיוצא שולחן שבו לחם הפנים לצפון (אור יקר).

²⁸⁰ מצד החסד שבו כאומרו הזן את העולם כולו בחן בחסד (אור יקר).

²⁸¹ כענין ל"ב אלהי"ם דעובדא דבראשית כנודע (אור יקר). כאומרו ביום עשות ה' אלהי"ם ארץ ושמים שלא נתקיים בריאתו בכח הדין עד ששתף שם יהו"ה ונברא, ולזה לא אמר ובשמה דא אתברי שאינו שלא נברא בו אלא על שמא דא אתברי כדפירשנו, ועם היות שהם שלשה מדות ימין ושמאל ואמצע (אור יקר).

²⁸² דהיינו שהיא נקראת זהב ששלשה פעולות אלו בה מצד השמאל (אור יקר).

²⁸³ הענין שעם היות במלכות כל הכחות הנזכרים בהנהגה אין דעתה נוחה בשמאל אלא בהיותה נאחזת בימין, והיותה בשמאל היא תחלת דבר ושלמותו בימין כאומרו שמאלו תחת לראשי וימינו וכו', וכן תתקעו ולא תריעו בענין ששלמות ייחודה באחיזתה בשמאל לא שלם אלא בהיותה נאחזת גם בימין (אור יקר).

²⁸⁴ ולא בימין לבד דהיינו סוד וימינו תחבקני אלא שאחר חבוקה בימין יתייחד בעלה עמה שהוא קו האמצעי (אור יקר).

²⁸⁵ דהיינו סוד בעלה, בענין שהיא נכללת מן השמאל אלהי"ם כדפי' ומן הימין א"ל ומן האמצע דהיינו יהו"ה (אור יקר).

²⁸⁶ והיינו כלה כתיב כלה, וענין בחופה דקאמר הארכתי בפירושו בפרשת ויצא סימן ז', ואז יתקשרו ארבע מדות שהם ארבע רגלי המרכבה חסד גבורה תפארת ומלכות, וההשגחה נמשכת לתחתונים מארבעתם (אור יקר).

²⁸⁷ ברחמי - מצד התפארת בעל הרחמים, בחדו - מצד הגבורה יין המשמח, ברחימו - מצד אהבת חסד (אור יקר).

²⁸⁸ מצד המלכות המתחברת בשלשתם, וכל זה נכלל בשתי מלות זהב כלה, ואז פועל היסוד שהוא אבר שעיקר הייחוד תלוי בו מכח תרי בייעי דכורא שהם נצח והוד (אור יקר).

²⁸⁹ אי"ג לשון גילה דריש לה לתיבה וגולה (דפ"מ).

ז"ח

דצדיק ²⁹⁰ דאתעביד נהר פלגיו ²⁹¹ דחדדן ²⁹² עיר אלהים ועביד פירין ואיבין בשמא דאתקרי צבאו ²⁹³ מתתחמא בתריסר תחומין ²⁹⁴ לארבע סמרי עלמא:	עיר אלהים ועושה פרות ותולדות בשם שנקרא צבאו ²⁹⁵ מתחם בשנים עשר תחומים לארבעת צדי העולם.
ושבעה נרותיה ²⁹⁵ עליה ²⁹⁶ דא רזא דשמא עילאה ²⁹⁷ גליפא ברזא דשבעין שמה ²⁹⁸ דאתקרי בהו קב"ה ואינון שבעה קיימין דעלמא קאים עליהו:	ושבעה נרותיה עליה זה הסוד של השם העליון החקוק בסוד של שבעים שמות שבהם נקרא הקדוש ברוך הוא והם שבעה עמודים שעליהם עומד העולם.
שבעה ושבעה אלין תתאי דקיימין לקבליהון דעלאי וכלהו אחיד לנרות אשר על ראשה שבעה ושבעה מוצקות ²⁹⁹ (סב ע"ב):	שבעה ושבעה אלו התחתונים שעומדים כנגדם של העליונים וכלם אוחז לנרות אשר על ראשה שבעה

²⁹⁰ ונקרא גלה על שם גולת מים ולהורות על ריבוי מי השפע וזרע הזכר בו נקרא גלה אמנם אל המלכות הוא מקור תוספת מים מרובים (אור יקר).

²⁹¹ מצד פלגי מים שהם נצח והוד, והוא נהר אוסף מי הפלגים ומושכם לבריכה שהיא המנורה (אור יקר).

²⁹² דחדאן (דפ"א??).

²⁹³ השם הקדוש המתייחס אל היסוד בבחינה זו הוא מצד "עביד פירין ואיבין כשמא דאיקרי צבאות" ושם זה מיוחס ליסוד בסוד היותו עושה פירות בתוכיות המלכות כדפי' בזהרא תניינא, בענין שעד כאן כלול בפסוק זה שיר השירים אשר, "שיר" היינו מנורת זהב, "אשר" כלה, "השירים" וגלה על ראשה (אור יקר).

²⁹⁴ הענין שנוסף למלכות על ידי היסוד כללות נפלא שעד עתה היו ארבע מדות לבד כדפירשנו לעיל שם ארבע סמרי עלמא חסד דרום גבורה צפון תפארת מזרח מלכות מערב, ועל ידי היסוד הוא מביא בכללות הנצח והוד שמוסיף שני גבולים בכל אחד מארבע רוחות, בענין שהם עתה על ידי סוד גבול דרומית וגבול דרומית תחתית, וכן במזרח גבול מזרחית דרומית וגבול מזרחית וכו' תחתית, וקודם לא היו אלא ארבעה גבולים, גבול דרומית מזרחית, מזרחית צפונית, צפונית מערבית [מערבית דרומית] והיינו סוד שם אדני המתמלא אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד הם י"ב שמתמלא שמה על ידי הייחוד הממלא והם י"ב גבולים (אור יקר).

²⁹⁵ כבר פירשנו כי כוונתו בפסוק זה לפרש בו כל ארבע זהרין שבפסוק שיר השירים, וכבר פירשנו תריץ זהרין שהם שיר השירים דהיינו יסוד ומלכות (אור יקר).

²⁹⁶

²⁹⁷ מהדר לפרושי זהרא תליתאה שהוא התפארת שבמלת אשר, ואי אפשר לפרש בתפארת מפני שכללותו מששה קצוות, ואם מצד שם בן ארבע שבו כבר פירשנו שיש בו שתי דרכים, האחת עשר ספירות כולם, השנית ארבע ספירות בענין שמלת שבעה לא יתיישב בתפארת, לזה אמר ושבעה נרותיה וכו' דא רזא דשמא עילאה שהוא שם יהו"ה שבתפארת כדפירשנו לעיל (אור יקר).

²⁹⁸ ואם תאמר היאך יתיישב בו מלת שבעה הענין הוא כי שם בן ארבע גליפא ברזא דשבעין וכו' כלומר מתחלק ומתגלף שם בן ארבע בשבעים שמות שהם כמו כנויים אליו, וזהו שאמר רזא דשבעין שמה דאתקרי בהו קב"ה וטעם היאך יתייחסו בו שבעים שמות הוא מפני שבו נכללו שבעה מדות שהם שבעה עמודים המעמידים העולם התחתון שהיא מלכות, והם שבעה בסוד המלכות לה מציאות למעלה בתפארת בסוד יהודה שהוא רביעי לראובן שמעון לוי כדפירשנו בסבא, וכל אחד מאלו כלולה מעשר הם שבעים, והיינו סוד חצבה עמודיה שבעה כדפירשנו בזהו פרשת , ובענין שבעים שמות אשר להקב"ה מצאתי שפירשו הקדמונים וזה לשונם: וזה משבעים שמות של הקב"ה בפירוש ושאר שלא בפירוש אין חקר ואין מספר ואלו הן: [עי' הערה בסוף הספר ג] (אור יקר).

²⁹⁹ , וענין הפסוק ושבעה נרותיה עליה דהיינו שבעה ענפים לתפארת על המלכות דהיינו סוד שיר השירים אשר כדפירשנו, שבעה כשבעה, הכוונה כי כמו שהם בתפארת שהוא הזכר שבעה ענפים כן המלכות שהיא הנקבה הנגדיית אליו הם שבעה ענפים בענין שהם שבעה בשבעה, שבעה תחתונים שבמלכות דקיימן לקבליהון דעילאי וזהו בשבעה כדפירשנו, ויהיה לפי זה מוצקות ודאי שהתחתונים מוצקות מהעליונות, והם אחוזות עם הבינה והיינו אומרו אשר לשלמה והיינו לנרות אשר על ראשה כי ראש המנורה תפארת ושבעה נרות עליונות שבבינה הם על התפארת וזהו שאמר וכולהו אחיד לנרות וכו', שבעה בשבעה מוצקות אלין וכו', קשיא ליה שהוא כפל בפסוק כי שבעה במלכות נזכרו באומרו מנורת זהב כולה, ושבעה שבתפארת נזכרו באומרו ושבעה נרותיה עליה אם כן מאי תו שבעה בשבעה, ותירץ כי באומרו ראיתי והנה מנורת זהב כולה וגלה על ראשה ושבעה נרותיה עליה רמז אל סוד סדר המדות משפיעות זו בזו כל אחד ממקומה, ועתה

ז"ח

ושבעה מוצקות.	
·	מט/ג
·	זהר
אלו שבעת ימים ושבעת ימים אלו עליונים ואלו תחתונים שמתחברים יחד.	אלין שבעת ימים ושבעת ימים אלין ³⁰⁰ עילאי ואלין תתאי דמתחבראן כחדא ³⁰¹ :
עוד שבעה ושבעה כלם למעלה משום שכל אחד כלול בחברו ואם תאמר שש הוא יפה שכולל אחד בחברו האחד שנשאר במי נכלל.	תו שבעה ושבעה כולוהו לעילא ³⁰² בגין דכליל כל חד בחבריה ³⁰³ ואי תימא שיתא איהו ³⁰⁴ שפיר דכליל חד בחבריה ³⁰⁵ חד דאשתאר במאן אתכליל ³⁰⁶ :
אלא כשכלם עולים לשנים עשר אותו שעומד עליהם שמשלים שלשה	אלא כד סלקין כלוהו לתריסר ההוא דקאים עליהו ³⁰⁷ דאשלים תליסר ³⁰⁸ אתכליל בחד

באומרו שבעה כשבעה רמז ענין אחר דהיינו היות שבעת תחתונות מאירות בבחינת שוה אל שבעה עליונות (אור יקר).

³⁰⁰ אלין שבעת ימים ושבעת ימים אלו ימים מאירים ואלו כמותם, והורה על זה במה שקרא אותם שבעה שבעה שם הכולל לשניהם, ומה שלא אמר שבעיות וכיוצא המורה על היותם שבעה מיוחדות אחר הייחוד אלא אמר שבעה כשבעה הורה היותם מאירות בשבעה ימים ושבעה ימים אפילו קודם ייחודם, וזה שאמר אלין עילאי ואלין תתאי, כי המלכות בהיותה למטה מתקשטת עד שבהיות שהיה שמה לילה דהיינו שבעה לילות לשבעה ימים, עתה לילה כיום יאיר והם שבעה ימים ושבעה ימים בהיותם אלין עילאי ואלין תתאי, מה שלא הורה כן באומרו מנורת זהב ושבעה נרותיה, שאדרבה מורה היותה היא מנורה כלי והתפארת נר שבכלי, דהיינו נ"ר מצוה מלכות, ותורה תפארת אור הנר, דהיינו מדת יום ומדת לילה, ולזה חוזר עתה ואמר שנוסף הקישוט שהיה אור הלבנה כאור החמה דהיינו שכעת ימים ושבעת ימים, ובאומרו בשבעה רצה בבית שאחר היותם שבעה ימים ושבעה ימים מתקשטים במקומם יתחברו ויתייחדו, וזהו שאמר דמתחכרן בחדא אחר היותם אלין עילאי ואלין תתאי (אור יקר).

³⁰¹ עי' זהר בראשית מה ע"א וזהר שמות רס ע"ב ושער כסא הכבוד, ושעה"כ קדיש [אמר המסדר כתב הגר"א בתיקונים תיקון כ"א נ"ג א' {וילנא מד, ד} בד"ה א"ל ברי שהכוונה שבעה דדכורא, ושבעה דנוק', והן שבעה היכלות, והוא בהצטרף יסוד הבינה, היכל השביעי. ואע"פ שהן שמונה, כשנחשוב גם העטרת, מ"מ יסוד ועטרת נכללין בהיכל א', לבנת הספיר. ונכללין כא' שבעה דדכורא בז' דנוק', שמתקשרין דא בדא ואינון יחודא דשמע ישראל ובשכמל"ו] (יהל אור).

³⁰² שלא נפרשם במלכות כדפירשנו לעיל אלא "כולוהו לעילא" בשבעה נרותיה עליה דקאמר דהיינו בתפארת, והורה על בחינה שבו נוספת על בחינת שבעה (אור יקר).

³⁰³ ועולים לשבעה ושבעה, ומה שרצה הכתוב באומרו ראשונה שבעה נרותיה ואחר כך אמר שבעה בשבעה ולא אמר ונרותיה עליה שבעה בשבעה, היה הענין ראשונה אמר ושבעה נרותיה להודיענו דשבעה אינון (אור יקר).

³⁰⁴ שהתפארת לא היה נקרא אלא ששת ימים שפיר דכליל חד בחבריה ויעלו לשנים עשר, אלא השתא דאמרת שהם שבעה עולים לשלשה עשר והנקודה האמצעית אין לו רע להכלל לעלות לארבעה עשר וזהו שאמר "חד דאשתאר במאן אתכליל" (אור יקר).

³⁰⁵ נאמר שהם ששה קצוות ונקודה אמצעית עצם התפארת שהוא שביעי שבת שבהם, והם נכללים חסד בגבורה וגבורה בחסד הם ארבעה, נצח בהוד והוד בנצח הם ארבעה, תפארת ביסוד ויסוד בתפארת הם ארבעה הרי שנים עשר, והאחד הכולל הם שלשה עשר (אור יקר).

³⁰⁶ עוד אפשר לפרש בסוד ה"ב הויות שבשם בן ארבע דביה עסקינן שהם ששה ממטה למעלה וששה ממעלה למטה, בענין שהוא קשור ונעוץ סופו בתחלתו ותחלתו בסופו כזה, חסד ביסוד ויסוד בחסד, גבורה בהוד והוד בגבורה, תפארת בנצח ונצח בתפארת, והנקודה האמצעית כח הכולל כולם והיינו דקשיא ליה "חד דאשתאר כמאן אתכליל" שאין לו חבר, עוד אפשר לפרשו בדרך אחרת בסוד ה"ב גבולי אלכסון, חסד בתפארת חסד בנצח חסד בהוד הם שלשה, תפארת בגבורה בנצח תפארת בהוד הם שלשה, גבורה במלכות או ביסוד בשניהם סוד מערב גבורה בנצח גבורה בהוד הם שלשה, יסוד או מלכות בחסד וכן בנצח וכן בהוד הם שלשה, הרי ה"ב, והנקודה האמצעית הם שלשה עשר והיינו דקשיא ליה חד דאשתאר כמאן אתכליל שאין לו שני להחבירה (אור יקר).

³⁰⁷ דהיינו שורש ה"ב ונקודה אמצעית לכולם כדפירשנו (אור יקר)

³⁰⁸ בהיות להם מעלה זו "דסלקן לתליסר" שנכללים כולם והנקודה כוללם בייחוד זה, וזהו שאמר חהוא דקאים עליהו דאשלים לתליסר, כיון שהוא מקושט ונכלל בענפיו (אור יקר)

ז"ח

עשר נכלל באחד שעומד עליו שהוא הדרגה שכלם כלולים בה וזו היא הנקודה העליונה שכלם יצאו ממנה.	דקיימא עליה ³⁰⁹ דאיהו דרגא דכלהו כלילן ביה ³¹⁰ ודא איהו נקודה עילאה דכלהו נפקן מיניה:
עוד, שתי דרגות הן, וכל אחת נקראת שבעה. אחד הוא העולם הבא, שהוא שבעה, ונקרא שבעה, שכתוב ויבנהו שבע שנים. ואחד הוא צדיק, שנקרא שבעה, והוא שבע, שכתוב (משלי כד) כי שבע יפול צדיק וקם.	תו תרין דרגין אינון ³¹¹ וכל חד איקרי שבעה חד איהו עלמא דאתי ³¹² דאיהו שבעה ואקרי שבעה דכתיב ויבנהו שבע שנים ³¹³ וחד איהו צדיק דאקרי שבעה ואיהו שבע דכתיב כי שבע יפול צדיק וקם ³¹⁴ :
ושני הכתרים הללו מוצקות לנרות אחד מצד זה ואחד מצד זה ואף על גב שהם במנין של אותם הנרות ועם כל זה השבח מאלו השנים שהם שבעה ושבעה (למוצקות) שמוצקות אליהם	ואלין תרין כתרין מוצקות ³¹⁵ לנרות ³¹⁶ חד מסטרא דא וחד מסטרא דא ³¹⁷ ואע"ג דאינון במניינא דאינון נרות ³¹⁸ ועם כל דא שבחא מאלין תרין דאינון שבעה ושבעה ³¹⁹

³⁰⁹ היא הבינה (אור יקר).

³¹⁰ והטעם שהוא נכלל בה הוא מפני "דאיהו דרגא דכלהו כלילן ביה" ולכן בהיותם נכללות כולם בו נקשר בשורשם הנעלם שם, וטעם כללותם שם מפני שמשם נאצלו וזהו שאמר "ודא" וכו' ויהיה פירוש הפסוק "שבעה ושבעה" וכל השביעיות האלו מוצקות ומושפעות בהתקשרם לנרות אשר על ראשה שהיא הבינה כדפי' לעיל, ולכל הני פירושי "נרות אשר על ראשה" היא סוד הבינה (ושבעה בשבעה) אין הבינה בכלל, והשתא מפרש פירוש שלישי לדקדק מלת נרות דמתסדרא כדאמרן לעיל, לזה פירש שהבינה נכללת במלת שבעה ונרות אשר על ראשה במנורה דנהרא כמשמעו וזהו שאמר "אשר על ראשה" דלא היינו הבינה, דבינה על דמעל איהו, ונרות על ראשה היינו מנורה דנהרא על מנורה דמסתדרא כדאמרן לעיל, לזה פירש שהבינה נכללת במלת שבעה ונרות אשר על ראשה במנורה דנהרא כמשמעו (אור יקר).

³¹¹ וזה שאמר ותו תרין דרגין "אינון וכל חד איקרי שבעה" דהיינו בינה ויסוד כדמפרש ואזיל, והשתא באומרו ושבעה נרותיה עליה אהדר לשבע מדות מבינה עד היסוד בענין שתחלת השבעה בינה וסופה יסוד, ולשניהם אהדר אומרו שבעה בשבעה כדמסיק. ששניהם מוצקות כאשר נבאר, ואולם בשם שבעה בשתי מדות אלו האחד מוכרח היות בה נכללות שבעה אמנם שתקרא שבעה אין ראיה, והשני דפשיטא שנקרא שבעה אמנם שתכלל משבעה אין ראיה (אור יקר), [אמר המסדר עי' בביאור הגר"א שם {מה}.] בד"ה דאיהו כלילא. משמע שם מדבריו, דמ"ש חד איהו עלמא דאתי כו'. קאי על הבינה, שהיא הדעת, נהר דכליל ו' צינורות, והוא כולל ז'. ומ"ש וחד איהו צדיק כו'. קאי על יסוד שכולל ג"כ ז' (יהל אור).

³¹² היינו בינה שהיא נקראת עולם שממנו בא כל האצילות למטה, וזו בלי ספק איהי שבעה, ולכן צריכים אנו להכריח שתקרא שבעה (אור יקר).

³¹³ וירצה כי הבית הנזכר שהיא מלכות, ויבנהו שבע שנים כאומרו ויבן ה' אלהים את הצלע, כי צלע היינו מלכות והבונה אותה היא הבינה דהיינו יסוד דאיקרי שבעה, וזה פשוט שאפילו כל שאר המדות נקראות בו שביעיות כדפי' בתיקונים, ועליו נאמר ויכלו ושלשה פעמים שביעי וכיוצא, וזה שאמר דאיקרי שבעה (אור יקר).

³¹⁴ נכלל משבעה זה צריך ראיה וזהו שאמר ואיהו שבעה דכתיב כי שבע יפול צדיק וקם, והענין שיש לו שבע נפילות בהיותו נפגם משבע מדות שבו ועל ידי שיש לו שבע קימות שהוא קם עם כל אחד ואחד, והנה בפסוק זה קראה שבעה כאומרו שבעה בשבעה (אור יקר).

³¹⁵ והענין שבשתוף ראש השבעה דהיינו בינה הנקראת שבעה ביסוד הנקרא שבעה שהוא סוף השבעה הם מוצקות לנרות, ירצה הם סבה משבעה הנזכרות ימשכו שפע ואור, כי השבעה העליונה שהיא הבינה מקור נפתח להמשיך אור ושפע, והשבעה התחתונה שהיא היסוד מקור נפתח להמשיך מהם אור ושפע למלכות בענין שהם "שבעה" בינה "בשבעה" יסוד "מוצקות" ודאי, זה מלמעלה אליהם וזה מלמטה אליהם (אור יקר).

³¹⁶ הם שבעה נרות ממנורה דנהרא כדפירשנו, ועם היות שיאמר מוצקות אין פעולתם שוה שזה מריק אליהם וזה מריק מהם (אור יקר).

³¹⁷ ועם היות מלת מוצקות מלה כוללת לשניהם הכל לפי עניינה, באחד יצדק בערך ההמשכה אליהם ובשני יצדק בערך ההמשכה מהם, והשתא להאי פירושא קשה, דבשלמא לאינך פירושי באומרו שבעה בשבעה מוצקות היה מוסיף על הענין הנאמר בשבעה נרותיה עליה כל פירוש ופירוש לפי עניינו סאור יקר).

³¹⁸ והרי נאמר שבעה נרותיה עליה להאיר בה (אור יקר).

³¹⁹ דהיינו שביעיות בלי ספק בענין שבכל אחד מהם כנגד כולם, והשני כי סבת היותם שבעה ושבעה נקשרות וחפצות להמשיך הראש להרבות בהם השפע והסוף להריק מהם אל המלכות, וזהו

ז"ח

(דמוצקות) [למוצקות] לגבייהו דאינון נרות דקא נהרין על רישא דההוא מנורה³²⁰ וההוא מנורא קא מנהרא מהילא דילהון לסלקא לגביה עילא³²¹ וכד סלקא סלקא מדרגא לדרגא³²² ומכתרא לכתרא³²³ עד דאתאחדא כלא לעילא³²⁴ ורזא דא שיר השירים אשר לשלמה³²⁵:	שאותם הנרות שמאירים על ראש אותה המנורה ואותה מנורה מאירה מכחם לעלות אליו למעלה וכשעולה עולה מדרגה לדרגה ומכתר לכתר עד שהכל מתאחד למעלה וזה סוד שיר השירים אשר לשלמה.
שיר השירים על פומא דאליהו אתגזר ברשו עילאה³²⁶ שיר השירים שבחא דשבחין³²⁷ למלכא דשלמא דיליה בגין דאיהו אתר³²⁸ דבעי חדוה דלא אית תמן רוגזא ודינא³²⁹ דהא עלמא דאתי³³⁰ כולא איהו חדוה ואיהו חדי	שיר השירים על פי של אליהו נגזר ברשות עליונה שיר השירים השבח של השבחים למלך שהשלום שלו משום שהוא מקום שרוצה שמחה שאין שם רגז ודין שהרי העולם הבא הכל הוא שמחה והוא משמח את הכל ומשום כך

שאמר "דמוצקות", ואחר שהראש והסוף נפתחות לקבל ולהשפיע יתרבה השפע במלכות שיעור לא יוגבל ואותם הנרות המשפיעות ומאירות יאירו בה הארה לא תערך לשכל (אור יקר).³²⁰ וזה תועלת גדול למנורה תחתונה שהיא המלכות המסודרת למטה מהם להאיר, ובסבת היות הראש למאירים אליה שבעה בחשבון נרותיה וכן, המושכות לה שביסוד שבעה תאיר שיעור גדול (אור יקר).

³²¹ קשיא ליה דבשלמא דלמאי דפירשנו לעיל לנרות אשר על ראשה בינה נחא דאתי האי קרא ממש כפסוקי שיר השירים דהיינו סילוק המלכות אל הבינה, אמנם למאי שפירש השתא לנרות אשר על ראשה דהיינו למטה אם כן אין דרך פסוק זה כעין פסוק שיר השירים, לזה אמר כי כל עצם הכתוב באומרו ושבעה נרותיה עליה דהיינו מבינה עד היסוד לשלשה בחינות, דהיינו האחד בינה שבעה, השנית היסוד ושבעה, השלישית לנרות שהם ממש ספירות אמצעיות בלי ספק, היה הכוונה להורות שהארת המלכות מהם היה עלייתם למעלה, ואין עלייתם בבת אחת (אור יקר).³²² שהיא נקשרת בשבעה שהוא היסוד ואח"ב בנרותיה שהם חמשה ספירות, ואח"ב בשבעה שהיא הבינה (אור יקר).

³²³ הם שלשה כתרים הנקראים שבע"ה שלשתם, האח"ד היסוד, והשלישי הבינה, והשני התפארת או חז מבינה עד היסוד שבעה נרותיה עליה, והיא נקראת מנורה בעלת שבעה נרות מאירות ומסתלקת משבעה לשבעה עד שנעשה זהב כולה על ידי הבינה דהיינו כלה בחופתה כדפירשנו בריש הפסוק (אור יקר).

³²⁴ לרמוז אל כלה שפירש הכתוב קודם, או ירצה דאתאחדא כולא לעילא מלכות ביסוד ושניהם בתפארת ושלשתם בבינה (אור יקר).

³²⁵ ע"כ דברי רשב"י מכאן ואליך דברי אליהו זכור לטוב (דפ"מ). נקשר שיר השירים, ושניהם באשר, ושלשתם לשלמה כדפי' (אור יקר).

³²⁶ הכוונה שנתן לו רשו מלמעלה לבא בשיבת ר' שמעון לגלות הסודות הנעלמים שיהיו מתגלים בין הצדיקים בשיבה של מעלה (אור יקר).

³²⁷ שיעור הכתוב "שיר שבחא" השירים כמו השירים "דשבחין" אשר לשלמה "למלכא דשלמא דיליה", למי שהשלום שלו, דהיינו בינה, מלך. שהשלום, שהוא התפארת, שלו. ומלך בינה ושלום תפארת. והטעם שכינה הבינה במלת שלמה בפסוק זה, הוא מפני שזה השיר המשורר אותו היא המלכות כאשר נבאר, והטעם כדי להתייחד עם השלום שהוא בעלה, והייחוד הזה הוא על ידי הבינה ולכן השיר אל הבינה מטעם שהשלום שלו (אור יקר).

³²⁸ הוקשה לו כי בשלמא למאי דפירש רבי שמעון לעיל השיריני שרים אותו אל המלכות להסתלק על ידו אל הייחוד דרך המדרגות הנזכרות בשמועות הקודמות נחא שהיא צריכה אל השבח לאסתלקא לעילא כדפירשנו, אבל לפירוש זה שהשיר הזה נאמר אל הבינה קשה שמה צורך אל מדרגה הזאת אל שיר ושבח, לזה השיב שהטעם הוא "בגין דאיהו אתר דבעי חדוה" ועל ידו מתעורר השמחה להשפיע כדמפרש ואזיל ופירש שהטעם דבעי חדוה הוא "לפי דלית תמן רוגזא ודינא" (אור יקר).

³²⁹ הכוונה לא רוגז שהוא דין חזק ולא דינא שהוא דינא רפיא (אור יקר).
³³⁰ הוקשה לו כי היאך צדק אומרנו אין בבינה דין אחר שדין הגבורה החזקה נאצלת ממנה כדפירשנו בספ"ר שער סדר האצילות ואם כן הוכרח היות בה דין, לזה הכריח שאין בה דין מטעם שהספירה הזאת נקראת "עולם הבא", וכיון שהיא עולם הבא אין בה לא רוגז ולא דין כמו שעולם הבא אין שם לא כעס ולא רוגז ולא דין אלא הכל רחמים ושמחה וחדוה (אור יקר).

שולח חדוה ושמחה לכל הדרגות.	לכולא ³³¹ ובגין כך ³³² משדר חדו וחדוה לכל דרגין;
כמו שצריך התעוררות של שמחה להעיר מהעולם הזה למעלה כך צריך לעורר שמחה וחדוה מעולמה של הלבנה אל העולם העליון ומשום כך העולמות עומדים בדוגמא אחת ואין התעוררות עולה אלא מלמטה למעלה.	כמא דאצטריך ³³³ אתער דחדוה לאתערא מהאי עלמא לעילא הכי אצטריך לאתערא חדוה וחידו מעלמא דסיהרא לגבי עלמא עילאה ובגין כך עלמין ³³⁴ קיימין בדוגמא חדא ואתער לא סלקא אלא מתתא לעילא;
שיר תת"ו סימן באותיות חקוקות של השם הקדוש זעה ורת"ת של כל	שיר תת"ו סימן ³³⁵ באתון גליפאן דשמא קדישא זעו ורת"ת דכל עלמין וכל נוקבין

³³¹ פירוש שהיא נקראת עולם הבא על שם שהיא באה ומשפעת למטה וזה כוון באומרו "ואיהו חדי לכולא", כי היא המשלחת שמחה ושפע ששון לכל הספירות (אור יקר).

³³² פירוש הוקשה לו ואיך אפשר שהיא משלחת שמחה וששון וכו' כיון שאנו רואים שהגבורה יונקת ממנה והיא משפעת בה גבורות והיא נקראת פועל גבורות על שם כך, לזה הכריח בהכרח גמור ואמר "ובגין כך וכו'", פירוש אם היתה עיקר השפעתה שהיא משפעת דין אם כן שבעת ימי הבגין שהם יונקים כולם ממנה היה ראוי שיהיו דין ואנו רואים שרובם חסד ורחמים, ואפילו הגבורה פעמים הרבה פועלת בדין היפה המשמח, אם כן יוכרח היות השפעתה העיקרית הרחמים והשמחה, וזהו אומרו "ובגין כך משדר וכו'", שמפני שיסודה שמחה משפעת שמחה לכל הספירות, ולענין איך דינן מתערין מינה אחר שהיא רחמים פירשנו בספ"ר בשער מהות והנהגה (אור יקר).

³³³ הוקשה לו כי לפי דבריו שהיא חדו וחדוה אם כן מה צורך אל השיר הרי מעצמה היא שמחה, ובשלמא אם היתה דין היינו משמחים אותה על ידי השיר למתק דיניה, אמנם השתא דאמרת שהיא שמחה ומשמחת שארית הספירות אם כן מה צורך אליה לשיר ושבח, לזה תירץ ואמר "כמא דאצטריך וכו'", וצורך ענין התעוררות הזה הוא לתועלת התחתונים, כן צורך ההתעוררות מהמלכות לבינה הוא לתועלת המלכות בעצמה ולנו, זה תורף דבריו והתכת לשונו "כמא דאצטריך אתער וכו'", על ידי הלויים למלכות, והענין כי המלכות שמחתה אינה כגדר שמחת הבינה עם היות ששתיהן נקראות שמחות, ולזה ממטה למעלה בהתעוררות שמחה אחד לבד די והיינו כדי לעוררה שתעורר היא שתיים למעלה, וזהו שאמר "אתער דחדוה" אחד לבד "לאתערא" לעוררה שתשורר אנו משוררים ומשמחים לעורר המלכות שתשודר ותשבח למעלה, וזהו שאמר "לאתערא חדו וחדוה" כפלים בבינה מהמלכות כאומרו אלהים אל דומי לך למען יזמך כבוד וגו' (אור יקר).

³³⁴ שאין ביכולתנו לעורר הבינה עם היות דכתיב ועבד הלוי הוא דהיינו הבינה אלא על ידי המלכות האמצעית הקושרת שאנו מעוררים אותה והיא מעוררת הבינה, והיא אינה מעוררת הבינה אם לא נעורר אותה מלמטה, ולזה יתיחס התעוררות הבינה ללויים כאומרו ועבד הלוי הוא, וזהו שאמר "ואתער לא סלקא וכו'" (אור יקר).

³³⁵ הענין שסוד שם הקדוש מתפשט בהנהגת העולם התחתון, והיינו סוד אלהות הנמצא מתלבש בעשיה מפתח היכל לבנת הספיר ולמטה ומכניע הקליפות הוא ממונה על כל שיר ושבח, וזמירות העולות מפי כל התחתונים מבריה קלה עד פתח היכל לבנת הספיר, שכל בריה ובריה נותן רנה לקונו, ושיר ושבח העולה בסוד פרק שירה המעורר למעלה להמשיך מזונם ופרנסתם, ויסתלק השיר והשבח הזה מדרגא לדרגא עד פתח היכל לבנת הספיר בסוד שפירשו בזה פרשת ממונים על די שהם זמירותינו בתפלה וכן בפרשת פקודי, ומפתח היכל לבנת הספיר ולמעלה נקשר הכל בסוד ברכות קרית שמע וכו' כמבואר שם וכמו שהארכתי בחלק תפלה למשה, ורנה זו נכללת בחמשה [ו]אלף שירים והיינו וידבר על הארז וכו' ויהי שירו חמשה ואלף, ושיר זה הוא שיר השירים הכוונה שיר הכלול מכל השירים שכל השירים שהם חמשה ואלף יוקשרו ויתחברו ויעשה מכללם נקודה אמצעית הכוללת את כולם, והוא שיר ששה ואלף דהיינו "תת"ו", ואותיות אלו עם היות שהם רמז למספר הנזכר עדין יש בו רמזים אחרים, והוא "סימן באתון גליפאן דשמא קדישא", ירצה כי שם בן ארבע יהו"ה הוא סוד האלהות הפשוט הקדוש והטהור המתפשט בכל העולמות וכן אותיות תת"ו כי שתי תוין הם נגד שתי ההין, ר' ראשית חכמה י' ודאי, והוא "סימן באתון גליפאן" שכן עולים אותיות שם גדול וקדוש המלאך הגדול והקדוש שמציאותו "ב אותיות קדושות נגד י"ב מקורות הכתר הנעלם, והוא שר ממונה על השיר והשבח והרנה העולה, ופירשו בתיקונים שסודו מאל"ף שהוא פלא שהוא בכתר ושמו נשגב ונורא, והם "ב שמות מ"ב אותיות ממונים על י"ב מקורות הכתר, והם סוד התפשטות כסא הכבוד בכל העולמות, ופירשו בעלי המעשיית כי המלאך הזה יש בו אלף ראשים, ובכל ראש וראש אלף פיות, ובכל פה ופה אלף לשונות, ובכל לשון ולשון משורר ומשבח רנה מפוארת לבורא, ולכן חתום שמו בר"ן להורות שהוא שר על הרנה, והוא נקרא יואחצצביר"ן והם "ב אותיות, ואותיות יוא"ה הוא סוד מילוי שם בן ארבע כזה י', ה"א ה"א מלואם שתי אלפ"ם, ו"ו מלואה וא"ו אחרת כללותו יוא"ה שהוא ח"י, ונתנו סימן בעלי רשומות ודא"ו שמורה על ודאות השם ומציאותו והנהגתו העולם בלי ספק, והיינו סוד

העולמות וכל נקבי תהום רבה עד שהתפשטות הרוח הזו מתעוררת	דתהומא רבא ³³⁶ עד דהאי פשיטו דרוחא ³³⁷ [עאל] (אתער) לגבי תרעא קדמא דלסטר
---	---

התפשטות השם כי השם יהוה ובהתפשט אותיותיו הם מתפשטות באותיות יוא"א, וסדר האותיות ממש באותיות השם יהוה יא"א וראשי תיבות סימן י'הוה א'להינ'ו ו'אלהי א'בותינו והיינו סימן יהוה אלהינ'ו יהוה אח"ד@@@, וכבר ידוע ששם בן ארבע הוא ווא"ו, ואותיות חצ"צביר"ן הוא עולה ששה ואלף כי נ' משושה עולה שבע מאות חצ"צביר"ו עולה ארבע מאות וששה, הם ששה ואלף ומאה, והמאה הם הנקודה האמצעית מהשיר שהיא בעלת מאת אדנים ככר לאדן שהיא המלכות הכלולה מכל השירים הנכללת עשר מעשר, בענין ששירי הם ששה ואלף לבד, והוא סוד התפשטות אלהותו דהיינו שם יהוה לתחתונים, ואפילו לחיצונים וכולם זעים וחלים מפני אלהותו, ושמו הקדוש המתפשט והיינו אומרו "סימן באתון גליפן דשמא קדישא" דהיינו יהוה כדפירשנו שהוא האלהות המתפשט בתחתונים (אור יקר).

והוא כי הכתוב אומר ויהי שירו חמשה ואלף, הרי אותם השירים שהן חמשה ואלף, ושיר זה של שיר השירים א', הרי אלף וששה, ג' תת"ו. וזהו שיר השירים תת"ו סימן (יהל אור). ובז"ח אחרי אמרו תת"ו סימן כו' מסיים וע"ד כתיב בנה בניתי בית זבול לך ואיהי היכלא דאית ב' תת"ו דרגין דסלקין בשבחה גו כולוהו כו'. והנה בין הכל תת"ז, ואם תחשוב ג' שמות הנ"ל שיש לה, היינו אדנ"י אלקים הוי', בגילופין, פ' במילויים כנ"ל, עולה תת"ז במכוון (יהל אור). (ליקוט) גן עדן הוא סוד ג' שמות, שהוא שם מלא, השם בכתבתו וקריאתו ואלקים, ומילואו הוא תת"ו דרגין דשם, כמ"ש למטה, ועוד א' נקודה המסתתרת בתוכם עיקרית דבמלה (יהל אור). ובמ"א מצאתי. בז"ח ש"ה תת"ו סימן. הענין ששיר השירים ג' תת"ז, ואמר בפ' תרומה {קמה} שיר חד השירים תרין, הרי תת"ז, והן דרגין שבמל'. וידוע שכלולה מחסדים וגבורות, הפנימיים הוא חסדים, והוא ע"ב, נשאר תת"ו, והוא גבורות. ז"ש זעו ורתית כו' ובגו כלהו אית חד דרגא פנימא' מכלהו אתבריר רחיומו כו'. והוא חסדים. ותת"ו הם בעלי השיר, והן מסט' דגבורה, בחי' הלוים כידוע. וכן כל השמות של י"ס (ס'א הנז' בס"ס יצירה) הן תת"ז, והיא כלולה מכולם (יהל אור).

(ובמ"א כתב) סוד תת"ו. הוא ג' שמות שאמר למעלה, אדנ"י אהי' הו"ה במילוא'. והוא סוד השירים, ה' שירים, ת"ק פרסי דעץ החיים, אשר לשלמה והוא המלך שלמה (בתוך) [צ"ל ברוך. המסדר]. אלף דרגין, האלף לך שלמה כמ"ש בפ' תרומה {קמה} {ש"ס ויהי שירו חמשה ואלף. ועוד שיר הוא מל' שר, אדון כל, כמ"ש למעלה {ליוורנו עו. מרגליות סא:}. ועמה תת"ו. ואינה במלכות עצמה אלא בעטרה ברית קדש. דש"ה בעד"א. ומשלי בג"ר, שלשת אלפים משל, ג' משלי, (בשם והם) [צ"ל כי שם הם. המסדר] בסוד אלפים. וקהלת בנוק', וידבר על העצים כו' ועל העופות כו', דיוקנא דכליל כולא, רביעית לכל תלת (יהל אור). עי' מלואים אות ד.

³³⁶ שהם מדורי החיצונים שכלם רעדו מפני אלהותו והיינו סוד אלהות המתפשט בתחתונים מפתח היכל לבנת הספיר ולמטה, כל הנמצאים מפתח זו ולמטה, והיינו סוד "יוא"א" התפשטות השם כדפירשנו, ומתלבש בשם הציץ אשר לאהר"ן, והיינו שם "יוא"אחצ"צביר"ן", ופירשו בתיקונים באותיותיו תמן "א"ח" תמן "צ"י" תמן "אכ"ד" תמן "ר"ן" ורמזו בארבע צירופי תיבות אלו, כי "א"ח" הוא סוד היותו "אח" לאחיו דהיינו י"ב מקורות הם ביסוד מהכתר, וי"ב מקורות בתפארת, "תמן צ"י" דהיינו סוד קדש ליהוה החתום בציץ על המוח להורות על י"ב מקורות ליהוה

מהכתר שעל המוח, ופירשו בגמרא כי יהוה על מלת קדש כזה קדוש דהיינו סוד הכתר הנקרא יהוה על החכמה שהיא נקראת קדש כנודע, והוא מצח שהם כחות הדין מבינה שכן הכתר על כורסיא דשביבין דינור לאכפייא לון, והיינו אבירותו להכניע כחות הדין והקליפות, ור"ן היינו שהוא וחביריו שהם י"ב כדפירשו בתיקונים הם שרים על הרנה, ושם זה נקרא צ"ץ הזהב נזר הקדש שמכפר על עזות פנים ודאי מבטל העזות והדין מכל הפנים מפני שהוא סוד מקורי הכתר, ופירשו בעלי קבלה מעשית כי שם זה יוא"אחצ"צביר"ן שמעו מלאכי מרום ורעדו ורעשו, ושמעו הסלעים ונשברו, וענין הסלעים שנשברו הם החיצונים אבני נגף וצור מכשול, ומלאכים הממונים על הנהגת העולם כולם חלו וזעו ורעשו ורעדו מפניו, שהוא סוד האלהות הקדוש והטהור המתפשט לתחתונים מתלבש בכסא מלאך ואופן למטה מפתח היכל לבנת הספיר כדפי', והיינו "זעאו דכל עלמין רתותא דכל נוקבין דתהומא רבא", והוא התפשטות רוח אלהות קדוש וטהור בכל העולמות, ובהיות עת סילוק השיר והרנה מהעולמות התחתונים לקשר סוד העשיה ביצירה נכנסים כל מדרגות האלהות ונקשרים אלו באלו עד פתח אלהות הספיר אשר טהריא"ל המלאך אשר שם, ותחת ממשלתו כמה מלאכים ממונים על פתח זה והם נקראים מארי דעיינין כדפירשו בזוהר פרשת פקודי בהיכלות (אור יקר).

³³⁷ כלומר הזמירות והשיר והשבח [והדין] (והרון) שהאלהות הקדוש המתלבש במלאך זה כורת וזומר כל כחות החיצונים הנעשים מחיצה בין העולמות העשיה כנודע, והיינו "זעאו דכל עלמין רתותא דכל נוקבין דתהומא רבא" עולה ומסתלק ואוסף נתחי השיר אשר בפי כל הנמצאים

מזרח ההוא מארי דעיינין בת"ק מפתחאן דהיכלין והא איהו בגליפו דשמא קדישא דתריסר אתוון דטאסין ביה תשע סרי משריין מלהטן דנורא:	ונכנסת) לשער הראשון שלצד מזרח אותו בעל העינים עם חמש מאות מפתחות של היכלות והרי הוא בחקיקת השם הקדוש של שתיים עשרה אותיות שטסים בו תשעה עשר מחנות לוחטים של אש.
וההוא מארי דעיינין ³³⁸ לקיט [גומריין] (גרמין) דאשא שייפי דנורא ³³⁹ ועאלין גו ההוא היכלא דאתקרי זבול (ס,א דאיכרי היכלא זבול) דתמן כל שבחין אתסדרין ³⁴⁰ (נ"א אתבררין) לסלקא לעילא וע"ד כתיב בנה בניתי בית זבול לך ואיהו היכלא דאית בה תתרין דרגין ³⁴¹ דסלקן בשבחי דתושבחתא ובגו	ואותו בעל העינים לוקט גחלי אש איברי האש ונכנסים לתוך אותו ההיכל שנקרא זבול ההיכל ששם מסתדרים כל השבחים לעלות למעלה ועל זה כתוב (מלכים-א ח) בנה בניתי בית זבול לך והוא ההיכל שיש בו תתרין דרגות שעולות בשבחי התשבחת ובתוך כלם יש דרגה פנימית אחת מכלן ששם נבחרת אהבת התשבחת הזו בחירת

בעשיה, והיינו סוד הזמירות בתפלה עד ישתבח שאז בברכת יוצר נכנס בפתח היכל לבנת הספיר, וזה שאמר "עד דהאי פשיטו דרוחא עאל לגבי תרעא קדמאה דלסטר ההוא מארי דעיינין", דהיינו טהריא"ל הנקרא כן כדפירשו שם בזוהר "בחמש מאה מפתחון וכו' היינו כפשיטו דרוחא" זה שאמרנו שהוא סוד "יוא"א" המתלבש בלבוש הנקרא "יוא"אחצ"צבירין" נכנס דרך פתח היכל לבנת הספיר, ועולה עד היכל אהבה שהם חמשה היכלות לבנת הספיר ועצם השמים ונוגה וזכות ואהבה על ידי "חמש מאה מפתחון דהיכלין", שהם סוד כללות ההיכלות אלו באלו בסוד השיר והרין, דהיינו לבנת הספיר בעצם השמים, ועצם השמים בנוגה, ונוגה בזכות, וארבעתם בהיכל אהבה כדפירשו בפרשת פקודי ובחלק תפלה למשה, וכח היותו פותח ההיכלות הוא "בגליפו שמא קדישא דתריסר אתוון", שהם סוד "יוא"אחצ"צבירין" שהוא בעל י"ב אותיות, מפני שיונק מ"ב מקורות הרחמים שבכתר כדפירשו בתיקונים, והם סוד שם בן י"ב יה"ה יה"ה יה"ה מלך מלך ימלוך כדפירשו בתיקונים, והיינו סוד אהב"ה שעולה י"ג ובו שם יה"ה כדפירשו בזוהר פרשת תרומה והארכתיו בסבא בפיר' דטאסין ביה תשע סרי משריין הם סוד ח"י והכח הכולל, והיינו אותיות ודאא"ו והשם הכולל, והיינו סוד י"ח אלף עולמות למחנות שכינה שפירשו בפיר' מרכבה (אור יקר).

³³⁸ פירש ר' שמעון בזוהר פרשת פקודי שאין בעלי עינים דהיינו המלאכים הממונים להשגחה אלא דווקא טהריא"ל שפירשתי שהוא בהיכל לבנת הספיר ותומיא"ל שתחתיו ועוד ארבעה אחרים, והם נכללים בו כמה כתות אחרים והם בהיכל זכות, והוא נקרא מארי דעיינין, וממנו נמצא כל בעלי עינים שבמציאות, ופירש כי היכל זכות קושר כל שאר ההיכלות בעצמותו להיות נכללים כולם ליכנס לסוד הארה כדפירשו (אור יקר).

³³⁹ הוא קשר וייחוד פרטי ההיכלות וכתות מלאכי דין שבהיכלות התחתונים ובפרט בהיכל זכות, ונכללים כולם ארבעה היכלות בתוך היכל אהבה בכח הייחוד (ואהבת קשר) ואהבה קושרם יחד ונעשים אהב"ה אח"ד ודאי, ומשם עולים יחד להיכל הרצון ששם סוד זבול שבו מיכאל"ל השר הגדול העומד להקריב הייחוד ואהבת חסד לפני קונו כדפירשו במסכת חגיגה פרק אין דורשין, וכשתעייין שם תמצא זבול נגד התפארת דהיינו היכל הרצון כדפי' (אור יקר).

³⁴⁰ בסוד מיכאל המסדר וקושר כל סוד ההיכלות כולם שכולם נקשרים יחד בסוד אהבה להיכל הרצון, והיינו סוד "בנה בניתי בית זבול לך" ששם סוד מקדש של מעלה ומזבח ומיכאל הכהן הגדול עומד ומקריב, וקרבתו כללות השיר והשבח כולו יחד בסוד אהבה המסדרת שם נתחי כל ההיכלות בקשר וייחוד ליכנס להיכל קדש הקדשים, ובהיכל הרצון הוא סוד תתרין רתו"ת דהיינו יאו"ה דהיינו יה"ה כדפירשו לעיל, והיינו סוד ויהי שירו חמשה ואלף כדפירשו, אמנם מכלל החמשה ואלף נעשה נקודה אמצעית שהיא העולה להיכל קדש הקדשים, וסודה שהמלכות היא ה' ומלואה ה"א דהיינו חמשה ואלף, אמנם זהו בחינתה כנגד עזרות ולשכות והיכל וכל אותם הבחינות, אמנם יש בפנימיות כל אותם הבחינות נקודה אמצעית י' בתוך ה' כזה ה דהיינו נקודה הכוללת הכל שעליה נאמר כל השירים קדש ושיר השירים קדש הקדשים, והיינו שנקודה זו עולה אל היכל קדש הקדשים אל הייחוד וכדפירשו בעובדי דינוקי בפסוק והיה ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלם, וכדפירשו בספ"ר בשער המציאות, וזהו סוד תפלה מעומד כדפירשו בזוהר בפרשת פקודי שבתפלה מעומד נכנס הכל בכללות נקודה זו הנכללת מהכל להיכל קדש הקדשים (אור יקר).

³⁴¹ (ובמ"א כתב) תתרין דרגין. הוא השם מלא בכתיבתו וקריאתו, ג' השמות במילואן הן תתרין, והן נזכרים שם בזוהר למעלה, וא' הוא פנימית. (הו"ה דאלפין מ"ה, אדני תרע"א, אלהים רצ"א. ס"ה תתרין) (יהל אור). עי' לעיל הערה 335.

כולהו אית חד דרגא³⁴² פנימאה מכולהו³⁴³ אתבריר רחמו דהאי תושבחתא ברירו דנקודא תתאה וכד אתבריר מגו כולהו סלקא לעילא ברזא דשיר ואיקרי שיר השירים דסלקא מכל אינון שבחין ואתבריר מכולהו:	הנקודה התחתונה וכשנברר מתוך כלם עולה למעלה בסוד השיר ונקרא שיר השירים ועולה מכל אותם השבחים ונבחר מכלם.
כתיב והבית בהבנות³⁴⁴ אבן שלמה וגו'³⁴⁵ והבית בהבנות כד הוו דכר ונוקבא³⁴⁶ כחדא מתחברא כדין אבן שלימה אשתלימת כמה דאצטריך³⁴⁷ ולא אשתלימת עד דהות מסע	כתוב (שם ו) והבית בהבנתו אבן שלמה וגו' והבית בהבנתו כשהיו זכר ונקבה יחד מחברים אזי האבן השלמה נשלמה כמו שצריך ולא נשלמה עד שהיה מסע שהסיע (שנסר) אותה

³⁴² והוא סוד שיר שבח העולה מבחינת הכוללת הנכללת מכל המציאות רוחניות [וקשר קשירים?] וההיכלות, והיינו סוד שבח העולה מהמלכות לגבי עילא דאמרן כי כל הבחינות התחתונות מעוררים ייחודה וקשרה למעלה והיא מעוררת ייחוד וקשר לגבי עילא עילאה כדפירשנו לעיל (אור יקר).

³⁴³ דתמן (נוסף בדפ"א) ???

³⁴⁴ הכוונה לפרש "אשר לשלמה" כדמסיק (אור יקר).

³⁴⁵ אי"ג עי' ע"ז הפסוק בזוף נח (דפ"מ).

³⁴⁶ הענין הוא כי מלת בניין בנקבה יקרא על ענין הבנים כאומרו ואבנה גם אנכי ממנה, וענין הבנים למעלה הוא אחר החיבור השלם, והחיבור לא ימצא אלא אחד השלמות המצטרף אליה, אם כן אומרו "והבית" דהיינו מלכותו "בהבנות" דהיינו "כד הוו דכר ונוקבא כחדא אתחברן", הודיענו הכתוב שזה לא ימצא אלא אחר שלימותה וזהו שאמר "אבן שלימה", ובענין שלימות זה יוכללו עניינים רבים כאשר יתבאר, ולזה אמר "אשתלימת כמה דאצטריך" (אור יקר).

³⁴⁷ שצרכיה רבים ובחינות שונות, ומפני שיקשה בהקדמה זו שהיה ראוי שלא ימצא ייחוד כלל ועיקר בזמנים אחרים אחר שאין שלימות למלכות, וזה בלתי הגון שהרי בזמן האבות לא נשלמה והיו מתייחדים, ואפילו במדבר לא נשלמה עד הכנסם לארץ ובנין בית המקדש ואם כן אי אפשר שנאמר שלא היו בימים אלו ייחוד כלל, לזה אמר שימצא ייחוד פעמים בלתי שלם אמנם גזרת הכתוב הוא בייחוד שלם (אור יקר). והשלימות הזה ימצא אליה בהדרגה מדרגה אחר מדרגה כדמפרש ואזיל "מסע נבנה", והמדרגות הם חמשה, האחד נס"ר השני אתק"ן השלישי קשי"ט הרביעי איית"י החמישי נב"ה (אור יקר). ועתה אפרש אותם בקצרה אחד לאחד, האחד נס"ר הענין שזה יחסו רז"ל לאדם וחוה ואמרו ד"ו פרצופין נבראו, ועניינם שנבראו שניהם יחד גופים שנים נאחזים זה בזה, והפרד אחד מחבירו קראוהו נסירה כמי שנוסר שתי לוחות דבוקות יחד שהיו כאחד ונוסר ומפריד זה מזה, וענין זה באצילות ירצה על אצילות התפארת והמלכות כאחד, וענין אחר באחורא נפרש לקמן בע"ה, וענין ייחודם זה אינו הייחוד האמתי מפני שייחוד זה יקרא פירוד זה מזה מפני שאין דרך להתייחד בדרך זה לעולם, אם לא בהפרדם איש מעל אחיו וייחודם אח"כ פנים אל פנים, ומה שיובדלו זה מזה מאותו המציאות הקדום יקרא נסירה, ובמציאותו הארכתו בספ"ר בשער המיעו"ט, והעד שאין זה מציאות ודרך אל הייחוד שמו יעיד עליו ד"ו דהיינו ד' על ו', וחס ושלום אין זה הייחוד האמתי שהוא גרוע מכמה פנים, האחד שהיא דלת דלה ועניה, השנית שהיא גוברת ובמקום שהזכר יגביר וישפיע הנקבה גוברת על הזכר בנינים ואדרבה השפע מסתלק, ולזה צריך נסירה והבדל, ואח"כ אל הייחוד פנים אל פנים כאשר יתבאר בע"ה. השנית אתק"ן היינו סוד ויבן ה' אלהים את הצלע, כי אותה הבחינה הקודמת שהיא סוד ד"ו פרצופין המלכות בעצמה אינה שלימה שהיא בחינה דלה שאין לה בניין ומציאות הסתעפות, כי האברים העליונים במדות העליונות הם נקראים תיקונים כענין שפירשו באדרא תיקוני דאריך אנפין וכן בתיקוני דזעיר אנפין, וענין התיקונים הם הסתעפות המדות בעצמם בספירה והיותה בסוד הענפים הנזכרים נעשת בעלת אברים וענפים, ואז אינה דלה ועניה שכבר מתעשרת באבריה הרבים ותיקוני אבריה. השלישית קשי"ט, ענין הקישוטים הוא ענין נוסף על התיקונים הנזכרים, כי הצלע היא בחינת י' שהוא מציאות אומרו זנב היתה והיא י' מציאותה הדק שמחכמה, ועדין היא מתגדלת באבריה והיא מתפשטת לימין ולשמאל והיא בסוד דל"ת ד"ו פרצופין, ואחר הנסירה מסוד ד"ו הוא תיקון האברים והיותם מסתעפים ומתיישרים ומתיישבים על הנאות, והיינו סוד קליעת שערותיה שפירשו רז"ל ותיקון אבריה על יושרם ותכונתם, ואחר זה דברים נוספים שהם קישוטים במלבושים ותכשיטי זהב וכסף וכיוצא, והם מאורות נוספים המקשטים אבריה ומלבישים אותם (אור יקר). הרביעי "איית"י לה לגבי דאדם", כי הקישוטים האלו והענין הזה הכל נעשה בסוד הבינה ומצדה הוא ענין זה הנזכר כאומרו ויבן ה' אלוהים את הצלע, ועלה קאמר "נסר לה קב"ה", וענין זה אליה הוא בהרחקה מן התפארת באצילות, ואחר כך תעלה ממקומה מקום אצילותה להתאחד עם התפארת, ואל בואה ועלותה מבחינת הרחקה וקורבתה אל בחינת הייחוד והקשר יקרא "איית"י לה לגבי דאדם", דהיינו התפארת, וזה ימצא לה

[דנסר] (דנסע) לה קב"ה ואתקף ³⁴⁸ לה וקשיט לה ואייתי לה לגבי דאדם וכדין נבנה ואשתלימת מכולא:	הקדוש ברוך הוא ותקן אותה וקשט אותה והביא אותה אל האדם ואז נבנה ונשלמה מהכל.
וכד אתחברו דא עם דא ³⁴⁹ כל רוחין אוחרנין וכל זינין בישין אתעברו מתמן ולא אתקריבו למקדשא הה"ד ומקבות והגרזן כל כלי ברזל לא (סב ע"ג) נשמע בבית ³⁵⁰ בהבנותו דהא כולוהו עאלו גו נוקבא דתהומא רבא כיון דאתבני בי מקדשא ³⁵¹ לתתא ואתתקן היכלא על בורייה כדין אתגלי שיר השירים דאצטריך לאתחברא מקדשא במקדשא:	וכשהתחברו זה עם זה כל הרוחות האחרות וכל המינים הרעים עברו משם ולא קרבו למקדש זהו נאמר (שם) ומקבות והגרזן כל כלי ברזל לא נשמע בבית בהבנתו שהרי כלם נכנסו לתוך נקב תהום רבה כיון שנבנה בית המקדש למטה ונתתקן ההיכל על בריו אז התגלה שיר השירים שהצטרך להתחבר מקדש במקדש.

מצד השפע הנשפע מהחכמה להיותה לה לאשה, וכל זה הוא קודם מציאותם בסוד המיעוט ורדתה למטה, כי אותה המציאות אינו ענין הנסירה כי הנסירה לטוב והמיעוט לרעה בר מין. וכבר הארכתי בזה בספ"ר בשער המיעוט, ואמנם אומרו "אייתי לה לגבי דאדם", ולא אמר אייתי לה לאדם, מפני שעדין יש קורבה אחרת נוספת על כל זה והוא סוד אחיזת המלך בה אשר נבאר, לזה לא הביאה ממש לאדם אלא "לגבי דאדם" כענין הכנס הכלה אל בית החתן וקורבתם זה לזה עדין רחוק. החמישית "וכדין נב"ה ואשתלימת מכולא", הענין כי לקשרם וייחודם יחד שהוא סוד הבניין יש עוד ששה עניינים כדפירשו בזוהר בפרשת ויצא סימן ז' ולזה אמר "נבנה ואשתלימת מכולא", לכלול בו כמה עניינים כגון חבוק ונישוק וכיוצא כמו שהרחבתי שם, וסוד נבנה כבר פירשנו שאינו כענין ויבן ה' אלוהים דהיינו בניין ממש בניין גופה ותיקוניה אמנם נבנה הוא כלשון ואבנה גם אנכי ממנה שהוא בניין הבנים לאשה, ולזה אמר וכדין אחר כל התיקונים הנזכרים נבנה סוד בנין הבנים מייחוד הזכר עמה ואשתלימת מכולא שאז נמצא אליה השלימות הגמור שאין בו חסרון כלל ועקר והיינו [מסעותיה?] ודאי נסיעתה מבחינה אל בחינה עד הגיעה אל בחינת השלימות [הגמור] ואומרו אשתלימת מכולא ירצה מכל וכל או ירצה מכל התיקונים, היינו כל הבחינות כדפירשנו (אור יקר).

³⁴⁸ ואתקין (דפ"א)??

³⁴⁹ נראה שאין סילוק החצונים עד גמר כל הבחינות הנזכרות, וזה דקדק באומר "וכד אתחברו" ודקדק זה מהכתוב שאמר לא נשמע בבית בהבנותו, וזה עד גמר הבנין מכל וכל כענין אומרו והבית בהבנותו שהוא גמר הבנין, כי מלת בהבנותו בלי ספק הוא גמר הבנין, אמנם לזה יקשה עתה כי חס ושלוש שיהיו נאחזים החצונים בה והיא מתקשטת שאם כן מה הן קישוטיה אחר שהחצונים נאחזים בה, ולזה נדקדק לשונו אומרו "אתעברו מתמן" ולא אמר "אתעברו מינה", והענין במה שפירשו בזוהר שהאשה תקצץ צפרניה שהם עשר קליפין, ומעט משערותיה שהם קוצי השערות הנאחזים למטה בחצונים, והיינו סוד קליעתה שפירשו במלת ויבן במדרש שהשערות המפוזרים מורה היותם נאחזים לחוץ במה שלא יועיל בחצונים, אמנם קליעתה מורה אסיפת השערות וייחוד הקדושים אלא שלא ישפיעו למטה, ונודע שהשערות שהם בהיכלות שמהם יונקים אפילו שבעה ככבי לכת כדפירשו בזוהר בפרשת פקודי, ובלי ספק שבהיותה אחור באחור היא מתגוללת בדינים ובעת נסירתה ובניינה הם נבדלים אמנם אינם נכנסים בנוקבא דתהומא רבא, דהיינו "דאתעברו מתמן" לא ממנה שכבר אתעברו בעת תיקוניה אמנם היו נמצאים במציאותם בהנהגתם ובממשלתם בלי יניקה מלמעלה, אמנם עתה בעת הייחוד אתעברו מתמן וכדמסיק שנכנסו "בתהומא רבא" ששם גניזתם ביום השבת כנודע (אור יקר).

³⁵⁰ היינו שמיעת שאגתם כאומרו הכפירים שואגים לטרף והיינו סוד קטרונם למעלה לתבוע הדין וכיוצא "לא נשמע" ודאי שכבר נבדלו ולא נתקברו עוד, וזהו שאמר "אתעברו מתמן ולא אתקברו" שהיו רחוקים מקודם ועתה אתעברו מתמן בענין שאי אפשר להם להתקרב וכדמסיק (אור יקר).

³⁵¹ היינו בית המקדש תחתון שהוא תיקוני השכינה וזה שאמר "ואתתקן" היכלא על בורייה על בורייה שהכניסו בו ארון ושרת בו שכינה התחיל שיר ושבח התחתונים לעלות אל השכינה ושיר השירים מהשכינה אל הבינה וזהו שאמר "כדין אתגלי שיר השירים", שכל עניינו ההתעוררות העולה מהתחתונים אל השכינה וממנה אל הבינה כדפירשנו לעיל בסוד תתר"ן, וזה שאמר "דאצטריך לאתחברא מקדשא למקדשא" ירצה בית המקדש גשמי למקדש רוחני שכינה, ובית שני שכינה מקדש שני למקדש ראשון ה"א ראשונה, והכל בסוד שיר השירים העולה כדפי' (אור יקר).

כשהיה משה במדבר משום חטאי ישראל הזווג של משה היתה מתחברת בו באחור של ההוד (שהיו) זכר ונקבה מחברים יחד אז והבית בהבנתו מעט מעט.	כד הוה משה במדברא ³⁵² בגין חוביהון דישראל זוגא דמשה הות מתחברא ביה באחורא [דהו] (דהוד) דכר ונוקבא מתחבראן כחדא ³⁵³ כדין והבית בהבנתו זעיר זעיר ³⁵⁴ :
כשעברו ישראל את הירדן ומשה התכנס האיר (נסר) אותה הקדוש ברוך הוא והתקין אותה במשכן שילה עד שהשתלמה בבית עולמים והתחברה במלך שלמה והיו העולמות פנים בפנים	כד עברו ישראל ית ירדנא ומשה אתכניש קב"ה (נהר) [נ"א נסר] לה ואתקין לה במשכן שילה עד דאשתלימת בבי עלמין ואתחברת

³⁵² היה סבה להעדר הייחוד הראוי שתי סבות עם היות משה רבן של נביאים, האחד היותם במדבר שהוא סוד נחש שרף וצמאון שהם סוד הקליפות שביעורם והשבתתם יפסיק כל שכן ייחוד עליון, וזהו שאמר "כד הוה משה כמדברא", השני שאם זכו נכנס משה רבינו ע"ה לארץ והיה כל העולם נתקן מקלותיו כדפירשו בזהר בפרשת בראשית ובינוקא, וגרמו בעונותיהם במרגלים ועגל וכיוצא שלא נכנס לארץ ולא נבנה מקדש בימי משה והיה מתהלך מאהל לאהל וממלון למלון כל ימיו, ונודע כי לא יתקדש הגשמי אלא בשתי תנאים האחד צר ביה והשני אומניה, אמנם צר ביה ולא אומניה אומניה ולא צר ביה אינו קדוש, וכן ממש סוד המשכן כל מקום שהקימו בו המשכן לא היה קרקע המשכן מתקדש שהכל היה דרך עראי ודרך מלון עד בואם אל ארץ נושבת ששם ישכן שכינתו במקום קבוע ויתאחז בתחתונים כראוי, ולזה לא נשלמה שכינה בימי משה בתיקוניה, והיה סוד הזיווג הנמשך מלמעלה בבחינת "אחורא באחורא", ולא ממש אחורא באחורא כבחינתה קודם האצילות שזה בלתי הגון כלל, אמנם היה הענין כי כאשר יצאו ישראל ממצרים ושכינה עמם גפן ממצרים תסיע התחיל לזרוח ייחוד קב"ה בשכינתיה וייחדם הנאות פנים אל פנים, וכבר הארכתי במקומות רבים כי סוד פנים אל פנים הוא בהתעוררות התחתון העולה ומקשט השכינה והיא אוספת ולוקטת מעשה התחתונים ומראה כלפי מעלה המעשים ההגונים, והיינו סוד אור החוזר ממטה למעלה לקבל אור ישר ממעלה למטה כזה "יהר"ה הוה"י", ושתי האורות ידובקו ויוחדו כזה "יה"ו"ה"י בסוד יאהד"ו"ה"י אל הייחוד שהוא קשר האורות פנים אל פנים, וכאשר לא תתקן למטה כראוי אין התעוררותה עולה ממטה למעלה כלל והיא אחוריים כלפי מעלה שאין לה מעשים להביט אל הזכר מפני מיעוט המעשים, ועם כל זה אור התפארת ביושר מביט אליה והם פני התפארת באחוריה, וזהו שאמר "זוגא דמשה", שהוא התפארת "הות" שכינה "מתחברא ביה באחורא", ורצה "ביה" כי משה רבינו ע"ה לא היה לו לתקן ענין זה כי הוא מרכבה לתפארת ומצדו תפארת בפניו לשכינה, אמנם ישראל היה להם לעורר פני השכינה אל מדתו והם קלקלו כדפירשנו, ולכן מצד משה תפארת היה מביט בפניו אל השכינה, אמנם מצד ישראל בגין "חוביהון" כדפירשנו לעיל "הוה מתחברא ביה באחורא", ומשה רבינו ע"ה ברוב מעלתו גורם שכינה שתסתלק אליו ודאי בבחינה עליונה שהוא בסוד הדעת לכך הכריחה שתעלה למעלה (אור יקר).

³⁵³ כי מלות אלו גדר הייחוד השלם שיזקקו זה לזה בהשוואת שניהם, ולזה לא אמר כד דכר אתייחד בנוקבא אלא "דכר ונוקבא כחדא" שמורה שהיא ראויה שהזכר יבא אליה, ולא שנאמר שהזכר ירד למטה אליה שזה בלתי נאות שמורה שאין בה כח הנאות אל הייחוד ולא שתעלה היא למעלה (והוא) חמאן בייחוד אלא דכר ונוקבא כחדא בהשוואה יחד, ולא שיהיה ייחוד שיש בו פירוד כענין אחורא באחורא כדמסיק לקמיה אלא "כחדא מתחברן" והייחוד השלם כזה הוא שלא ימצא אלא אחר ההכנה הנזכרת, והייחוד הנמצא בזמן האבות וישראל במדבר הוא ייחוד אבל לא הייחוד הזה השלם שזה הייחוד לא ימצא אלא דווקא בבחינת שלימותה (אור יקר). והא כיצד שתהיה בקרוב אל מציאותם הקודם ד"ו פרצופין, אלא שיש עתה מעלה מיותרת כי ד"ו פרצופין הם אחור באחור שגם התפארת באחוריים עמה, ועתה היא באחור והוא בפנים מצד משה רבינו ע"ה כדפירשנו, ולזה חזר הייחוד קרוב אל מציאותם ד"ו פרצופין עד שתתקן השכינה בקישוטיה ותיקוניה כדפירשנו לעיל, וזהו שאמר "בהבנותו זעיר זעיר", והא כיצד, אי אפשר להתייחד אם לא תבדל כי יקחה מן האדם ויקשטה וייחדה אליו, והא כיצד "עברו ית ירדנא", הרי בהכנסה לארץ ישראל שאוירה טהור הוא תחילת טהרתה מהחצונים נחש שרף וצמאון, זהו שאמר "עברו ית ירדנא", וההבדל היינו "משה אתכניש", והתחיל לצמח פנים ממטה למעלה ונבדלה על ידי מיתת משה רבינו ע"ה מהייחוד הקודם והיינו "נסיר לה קב"ה", והתחיל לקבוע מקום, עם היות שלא נקבעה במקומה האמיתי המיוחד שהוא הר המוריה זהו שאמר "אתקין לה כמשכן שילה", לא היה בית אלא משכן ולא היה מלון בחוץ אלא קבועה קצת בארץ ישראל, והשלמות האמיתי בבית עולמים ושם נקשר הכל יחד ועלו פניה עד הבינה ומשם אור יורד עדיה זהו שאמר "ואתחברת במלך שלמה" שהיא הבינה שהשלום שלו כדפירשנו לעיל, וזהו שאמר הכתוב "אשר לשלמה", ואז "הו עולמין אנפין כאנפין" בשלימות כדפירשנו (אור יקר).

³⁵⁴ אי"ג קצת מזה בפ' פקודי דף רמב באופן אחר והכוונה אחת סדפ"מ).

ז"ח

במלך שלמה והווי עלמין אפין באפין כדין אבן שלימה³⁵⁵ מסע נבנה מסע דלא הות באתר³⁵⁶ חד קביע אלא אתעקר ואשתיל וכדין נבנה כדקא יאות:	אז אבן שלמה מסע נבנה מסע שלא היתה במקום אחד קבוע אלא נעקר ונשתל ואז נבנה כראוי.
וכל זינין בישין³⁵⁷ וכל רוחין בישין כדין אתעברו מעלמא³⁵⁸ ולא שליטו כלל הה"ד ומקבות והגרזן³⁵⁹ כל כלי ברזל³⁶⁰ לא נשמע בבית בהבנות:	וכל המינים הרעים וכל הרוחות הרעות אז עברו מן העולם ולא שליטו כלל זהו נאמר (שם) ומקבות והגרזן כל כלי ברזל לא נשמע בבית בהבנות.
בההיא שעתא כד אתעברו³⁶¹ מעלמא³⁶²:	באותה השעה כשכלם עברו מן העולם.
מט/ד	-
זהר	-
ואשתארת אתתא בבעלה אפין באפין כדין אתגלי שיר השירים³⁶³ ודא איהו שיר השירים אשר לשלמה בלא ערבוביא³⁶⁴ כלל אשר	ונשארה האשה עם בעלה פנים בפנים אז התגלה שיר השירים וזהו שיר השירים אשר לשלמה בלי ערבוביא כלל אשר לשלמה פנים בפנים

³⁵⁵ אחר שנשלמה בבית עולמים, והיאך נשלמה "מסע נבנה" כדמפרש ואזיל "מסע ולא דהות וכו", וכדפירשנו (אור יקר).

³⁵⁶ ירצה שכאשר היה בימי משה לא נשארה באותו המציאות ועל אותו המציאות נוסף תיקוניה, שאם היה הענין כן היה משה רבינו ע"ה נכנס לארץ, אלא מת משה רבינו ע"ה ובזה ירדה ונסרה מאותו המציאות וזהו שאמר "אתעקר" ואח"כ נתקנה מעט מעט והיינו "אשתיל" אח"כ בבחינת הייחוד, ועדיין עתיד משה רבינו ע"ה לזכות אליה בבחינת פנים אל פנים בסוד הגאולה ויתוקן העולם בתיקונו והיינו שפירשו בתיקונים שעדין היא כלת משה שלא נזדווגה עמו מעולם מפני שהיה באחורא ולזה בבחינה זו היה הייחוד הזה מיותר, וזהו שאמר "וכדין נבנה כדקא יאות", אמנם עדין לא נשלמה כדקא יאות מכל וכל עד לעתיד כדפי', ובימי משה רבינו ע"ה מקבות והגרזן נשמע במגפה והאש והנחשים והשרפים וכיוצא מה שאין כן בימי שלמה שהיו ישראל איש תחת גפנו ודאי מסתופף בצל גפן עליון ותאנה עליונה כדפירשנו, וכל ענין זה תלוי באחורא או בפנים, אם היא מזדווגת בפנים שיש מעשים למטה החצונים אין להם פה, ואם היא מזדווגת באחורא שאין מעשים למטה הם הכפירים שואגים לטרף כיון שהשפע נשפע בבלתי הגונים והחצונים כמוהם שהם נאחזים באחורים כדפירשו בזהוה בפסוק ויהי אחר הדברים האלה ובמקומות רבים (אור יקר).

³⁵⁷ אפשר כפל הלשון מפני שהם שתי בחינות, האחד דקות כגון עשר קליפות, והשנית שבעה היכלות כדפירשנו בספ"ר בשער התמורות, בענין שהם "זינין בישין ורוחין בישין" (אור יקר).
³⁵⁸ אין הכוונה העברתם וביטולם כמו לעתיד שנאמר בלע המות לנצח, אלא הכוונה "דלא שליטו כלל", אמנם מציאותם לא נתבטל, והיינו "עאלו בנוקבא דתהומא רבא" דקאמר לעיל, ואימתי עתידות ליבטל מכל וכל כשיגמר הייחוד על ידי משה רבינו ע"ה לעתיד בגאולה בע"ה (אור יקר).
³⁵⁹ הם כחות הטומאה סמאל ולילית. "מקבות" ודאי, "והגרזן" שעל ידו פועלים (אור יקר).
³⁶⁰ כחותיהם המתפשטים למטה בעולם התחתון (אור יקר).

³⁶¹ כולא (נוסף בדפ"א) ???
³⁶² והיו סוד קשר העולמות מתקשרים מבחינה תחתונה נקודת הארץ עד למעלה, והיינו שנטהרו אורין דעלמא מכל אותם הכחות שבהם כדפירשנו בספ"ר והם בהיותם מתפשטין באויר העולם מחיצת ברזל שמבדילות הייחוד וקוצצות הנטיעות לבלתי יתקשרו ועתה "אתעברו מעלמא", והחוט הקדוש נקשר פתח היכל לבנת הספיר מכוון כנגד המקדש הגשמי שבירושלם, ולזה עלה סוד ההתעוררות מהתחתונים כתמורות עשן קושרים כל העולמות ממטה למעלה, והרוחניות העליון יורד ממעלה למטה עד נקודה תחתונה והיינו "אשתארת אתתא בבעלה אפין באפין", אחר שאין מחיצה מבלת ואין סירבה שיאחוז בריאה (אור יקר).

³⁶³ דהיינו סוד שיר תת"ו כדפירשנו לעיל (עי' הערה 335 341) (אור יקר).
³⁶⁴ תדרש על שלשה דרכים כאחד, האחד על דרך המיעוט אשר לשלמה ולא לזולתו שלא נאחזה בה החצונית לאפוקי זווגא באחורא שיש בו אחיזת החצונים כדפירשנו, וזהו שאמר "בלא ערבוא" ואמר "כלל" לרבות העברתם מכל וכל עד הכנסם בנוקבא דתהומא רבא כדפירשנו, השני אשר לשלמה שהיא פניה לשלמה ופניו אליה וזהו שאמר "אפין באפין" וזה מוכח כי פסוק "שיר השירים אשר", עולה ממטה למעלה, "לשלמה" יורד ממעלה למטה דהיינו "למלך" בינה "שהשלום של" תפארת, דהיינו החזרת האור ממעלה למטה, עוד ירצה כי מלת שלמה ירצה שהוא דורש (שלום ה') [שלומה] ושולח נצוצי אורות שלומו לה ודאי (אור יקר).

אשר לשלמה שנעקר ונשתל במקום שהשלים כלו שלו.	לשלמה אפין באפין אשר לשלמה דאתעקר ואשתיל ³⁶⁵ באתר דשלמא כולא דיליה:
שמח רבי שמעון אמר לו אליהו רבי אמר דבר ואני אחריך שהרי ממני וממך יתברר הדבר ונתנה לנו רשות מעם העתיק של הכל שיתגלו הסודות הללו ממטה וממעלה אתה כנגד התחתונים ואני כנגד העליונים.	חדי ר' שמעון אמר ליה אליהו רבי אימא מילך ואנא אבתרך דהא מיני ומינך תסתיים מלתא ורשו אתיהיב לן מעם עתיקא דכולא ³⁶⁶ דיתגלו רזין אלין מתתא ומעילא ³⁶⁷ את לקביל תתאי ואנא לקביל עילאי:
ובחיך רבי חשיבות יתרה יש לך שכל דברך יכתבו למעלה לפני עתיק הימים ודברי לא יכתבו למעלה אלא בעולם הזה יכתבו דברי על ידך דברך יהיו כתובים למעלה ודברי יהיו כתובים למטה ואשריכם הצדיקים בעולם הזה ואשריכם לעולם הבא.	ובחיך רבי רבו יתיר אית לך דכל מילך אכתיב ³⁶⁸ לעילא קמי עתיק יומין ומיליי לא אכתוב ³⁷⁰ לעילא אלא בהאי עלמא יכתבין מיליי על ידך מילך יהון כתיבין לעילא ומיליי כתיבין לתתא זכאין ³⁷¹ אתון צדיקייא בהאי עלמא וזכאין אתון בעלמא דאתי:
פתח רבי שמעון ואמר שיר השירים אשר לשלמה כתוב (תהלים קכו) הלוך ילך ובכה נשא משך הזרע וגו' כמה	פתח רבי שמעון ואמר שיר השירים אשר לשלמה כתיב הלוך ילך ובכה נושא משך

³⁶⁵ השלישית "דאתעקר ואשתיל" היינו אשר לשלמה כאומרו שבמקום פלוני, המורה שקודם לא היתה אלא במקום אחר, והיינו שבהיותה ד"ו פרצופין באחורא אין שם שלום כמו בימי משה עמלק ומגפה ומרה ואש תבערה ונחשים השרפים וכיוצא, וכן בהכנסם לארץ מדיין ועמלק וסיסרא שר צבא יכין וכושן רשעתים ורעב כמה פעמים ובימי דוד ומגפה, אמנם אין ראוי שיקרא המקום הזה שהוא מתייחד בו שלמה מפני שיש בו קטטה ומלחמה והוא צד הדין והגבורה והאחור שבו נאחזים החצונים, ועתה אין הייחוד כן אלא "אשר לשלמה" נתייחדה במקום הנקרא שלום דהיינו "דאתעקר" מאותו המקום והבחינה שאינה שלום "ואשתיל" על ידי תיקוניה הראויים אליה אל הבחינה שבו הנקרא שלום, ואמר "דשלמא כולא" ולא אמר דשלמא דיליה, מפני שהתפארת גם כן נקרא שהשלום שלו, והוא השלום הקטן דהיינו יסוד ואין שלומו גדול כתפארת, שהבינה מלך, שהשלום תפארת שלו עם היסוד דהיינו השלום הגמור, וזהו שאמר "דשלמא כולא דיליה", ואמר "באתר" היינו מפני שיש לה בו מקום שם ידוע לייחודה דהיינו על נצח והוד בין חסד וגבורה תרין דרועין דמלכא ששם הוא עומד ומשלים כל הקצוות כנודע, והארכת בספ"ר שער המכריעין בס"ד (אור יקר).

³⁶⁶ הוא הכתר, ונקרא "עתיקא" כאומרו ועתיק יומין יתיב, והטעם שהוא קדמון לכל הנאצלים, שהוא קודם לכלם במציאות אצילותו, ובו נשרשים כל הנאצלים אשר למטה ממנו, ועל זה רמז באומרו "עתיקא דכולא" ובהיות הרשות ממקום גבוה יגלו כל מה שממנו ולמטה, וענין הרשות הוא שיתגלו אליהם הסודות ויכולת להעלותם בגלוי עם היות שנאמר כבשים לבושך, והטעם לזה פירשו בתיקונים וברעיא מהימנא שהיה להיות עזר לשכינה בגלותה, כי השכינה תעזר עזר גדול בעסק הסודות מפני שדרכה להתייחד בבעלה ולהתקשט אליה בעסק התורה, ובהיות העסק בסודות יהיה ייחודה יותר נפלא, מפני שהסוד ביסוד דהיינו י' סוד, "אור ר"ז" זרוע לצדיק ודאי (אור יקר).

³⁶⁷ רצה אל סוד הייחוד הגמור, כי הרשב"י ע"ה היה מכוון בסוד המגלה סוד ההתעוררות העולה ממטה למעלה, ואליהו סוד האור היורד ממעלה למטה, ועל ידי שניהם הייחוד נגמר, ולזה כווננו בפירוש שיר השירים זה לגרום הייחוד ממש בסודו פנים אל פנים, ולזה לא היו החברים מדברים בו אלא שומעים את דבריהם וזה שאמר "מתתא ומעילא וכו'" (אור יקר).

³⁶⁸ יכתבון (דפ"א)?

³⁶⁹ היינו שהסודות שהיה מגלה אליהו לא היו חדושים מתחדשים בתורה אלא מה שכבר דרש בצדיקים בגן עדן ולזה לא היו נכתבים למעלה שאדרבה היו יורדים ממעלה למטה ומאז נכתבו, והסודות שהיה מגלה רבי שמעון היה סוד חידושי נשמתו בתורה, ולזה היה בהכרח שיעלו לראות את פני האדון, ורוחניותו יתמצא למעלה ויכתב ספר זכרון לפני עליון לגרום הייחוד כדפי' בפרשת בראשית בפסוק השמים מספרים כבוד אל וגומ', ולזה יעלה ההתעוררות עד לפני הכתר לעורר האור הישר משם, וזהו שאמר "וכל מילך יכתבון לעילא קמי עתיק יומין, בהאי עלמא יכתבון מילי על ידך", בענין שרבי שמעון נוטל חלק כמה וכמה, האחד במציאות דבריו, השני שגם דברי אליהו הוא הגורם שיתגלו למטה, ועוד מציאות כתיבתן על ידו (אור יקר).

³⁷⁰ יכתבון (דפ"א)??

³⁷¹ שזכותם למעלה ולמטה, למעלה באור ההתעוררות העולה ולמטה באור היורד, שעל ידו תתלבש הנשמה בעולם העליון ותחתון (אור יקר).

הזרע וגו' בכמה זמנים הקב"ה אוכל לון לישראל לאהדרא לון בתיובתא לגביה³⁷² למהך באורח מישר³⁷³ בגין לאס(ת)לקא בגוייהו³⁷⁴ דהא כד ישראל זכאין³⁷⁵ ואזלין באורח מישר כביכול סילוקא איהו לקב"ה עמהו³⁷⁶ לכל³⁷⁷ עמין דעלמא כד ישראל זכאין ואזלין באורח מישר סליק לון קב"ה על כל בני עלמא וכולהו אורן ומשבחן ליה ולא אינון בלחודיהו³⁷⁸ אלא אפילו עילאין לעילא כולהו אורן ליה בגיניהו דישראל ולא דא בלחודיהו³⁷⁹	פעמים הקדוש ברוך הוא הוכיח את ישראל להחזירם בתשובה אליו ללכת בדרך ישרה כדי להתעלות בתוכם שהרי כשישראל צדיקים והולכים בדרך ישרה כביכול זו עליה לקדוש ברוך הוא עמהם עם כל העמים של העולם כאשר ישראל צדיקים והולכים בדרך ישרה מעלה אותם הקדוש ברוך הוא על כל בני העולם וכלם מודים ומשבחים אותו ולא הם בלבדם אלא אפילו העליונים למעלה כלם מודים לו בשביל ישראל ולא זה בלבדו אלא שהוא מתעלה בכבודו בשביל ישראל ממש
--	--

³⁷² כיוון לבאר שלשה תנאי התשובה המעולה כדי להשיג המעלה אשר נבאר, והאחת מהם היא התשובה באמיתות דהיינו עזיבת החטא והחרטה על הקודם, וזהו שאמר "לאהדרא בתיובתא", שנית היא היות התשובה להקב"ה מצד מיאוס העבירות לא מחמת פחד העונש אלא לאהבת השם והיותו מואס במעשים המתועבים בעיניו, וזהו שאמר "לגביה" ירצה שיחזור בתשובה לקב"ה, כי החוזר מצד פחד העונש כי עם היות שתהיה תשובה אינה תשובה שלימה אם לא החוזר לאהבת ה' להיותו מואס באשר מאס מי שבראו, השלישית היותו רודף אחר הכשרון והמעשה הטוב יותר מרדיפתו מאז ועד עתה במעשה הרע כי מזה יראה אהבתו אל קונו ורוצה להשלים מה שחסר מעבודתו (אור יקר).

³⁷³ לא יתרצה בעזיבת הרע אלא גם [בהדבק?] כמוה בטוב ובכשרון המעשה, והנה בהצטרף שלשה תנאים אלו ישיגו המעלה הנרצת שהיא "בגין לאסתלקא בגוייהו". והנה לפרש ענין זה צריך שנקדים שאין דבר עליון רוחני שיהיה שורה בעולם התחתון אם לא שיהיה לו לבוש ותיק להתלבש בו, וזה היה סבת הארון אל הלוחות שהיו רוחניות, וכן שכינה בעולם הזה אינה שורה אם לא בתוך בני ישראל, והענין כי ישראל ממש הם מרכבה אליה, ובהיות ישראל ראויים שכינה בתחתונים מפני שיש לה כסא ומכון ואז אין שכינה מסתלקת, וזהו ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ולא בתוכו, וכן אומרו כי ה' אלהיך מתהלך בקרב מחניך, וכן אומרו היכל ה' המה, כי ישראל הם היכל השכינה, וזה רצה יהושע באומרו והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול, מפני ששמנו תיק לשמו הגדול ואם חס ושלוש יכרת שם ישראל מה תעשה וכו', ויש מקומות רבים יתבאר מהם הקדמה זו, ועתה גם כי הקב"ה יתעלה במציאותו תכלית עילוי אין הכוונה היות בעצמו עולה כי זה נודע לכל, אמנם הנרצה הוא להורות מעלתו אל זולתו מן הנבראים עליונים ותחתונים וזה אינו נראה אם לא על ידי כסא ומכון לשכינתו בתחתונים כענין אתה הראית לדעת וגומ', ולכן עיקר הסתלקות הקב"ה הוא היות ישראל מסתלקים עמו (אור יקר).

³⁷⁴ דהיינו היות המלך מתנשא בכסאו (אור יקר).
³⁷⁵ שבעשות הקב"ה נוראות עמנו יכירו וידעו גדולת מלכו של עולם עם ישראל (אור יקר).
³⁷⁶ פירוש ישראל עם הקב"ה מסתלקים יחד, והענין בזה שכאשר הקב"ה יפעל אש מלהטת ויוקדת כל הגויים לא יתעלה, ואף אם יפעל שהאש לא ישרוף לא לח ולא יבש לא יורה על מעלתו כי נודע לכל שיש אלוה יכול ובורא וממציא המצואים, אמנם כאשר יפעל עניינים אלו לבני אדם העובדים אליו זה ודאי יורה על רוממותו וממשלתו, והוא משל למלך שלא ישובח בהוצאתו ממון רב שלו היכולת והכסף והזהב בלי ספק, אמנם אם יפזרו על אוהבו ישובח, וכן ענין הניסים שבלי ספק יש יכולת בבורא להפוך ברואיו לרצונו אמנם להפכם לאהבת אוהבו הם ישראל זה מעלה והלל ושבח (אור יקר).

³⁷⁷ בכל (דפ"א)?
³⁷⁸ הענין כי אם יתעלה הקב"ה בעשיית הנוראות לישראל בעיני העמים אין הענין כל כך כי בקל יתעלה הקב"ה בעיניהם, כי אלהיהם מעשה תעתועים מעשה ידי אדם לא ירעו ולא ישחיתו וגם הטב אין אתם, ולכך בראותם מעלת אלהימו יכבד בעיניהם מעשה הניסים כענין סנחריב, והאמת אין הענין מעלה ולא הנס דבר גדול בעיניו כי משרת קטן ממשרתיו יכול על ידי מאמר הבורא לפעול כזה, אמנם העליונים שהם המלאכים היודעים גדולת מלך מלכי המלכים גם בעיניהם יתעלה הקב"ה וישתבח בפיהם בראותם עשותו נוראות לישראל עבדיו וזהו שאמר "ולאו אינון בלחודיהו" שהם הגויים "אלא אפילו דלעילא" הם מרוממים גדולתו "ואודן ליה", והטעם לא להפלות המעשה ההוא שהם מכירים גדולת היוצר ביותר נפלא מה, "אלא בגיניהו דישראל" היות הפעולה ההיא נפעלת בשביל ישראל וזו היא מעלתו כדפירשנו במשל המלך, והנה בעמים לא אמר "בגיניהו" כדקאמר בעליונים (אור יקר).

³⁷⁹ זו מעלה גדולה כי אם עצמו של הקב"ה מתעלה בהיות ישראל כראוי, וזהו ענין המשכת השפע במדות וגילוי האור בעולם, והיינו "אסתלק ביקריה בגיניהו", וענין זה בלתי נודע אלא לישראל לבדם כענין גילוי אור המאציל בנאצלים ורב טוב, וזהו מעלה גדולה משאר הקודמות

ולא זה בלבדו אלא אפלו ישראל ממש מתעלים בכבודו של הקדוש ברוך הוא למעלה ולמטה.	אלא איהו אסתלק ביקריה בגינייהו דישראל ממש ולא דא בלחודוי אלא אפילו ישראל ממש מסתלקי ביקריה דקודשא בריך הוא לעילא ותתא ³⁸⁰ :
בא וראה בשעה שישראל צדיקים כסא הכבוד שלמעלה מתעלה למעלה למעלה בכמה שמחות בכמה אהבה ומתחברים העולמות בשמחה וכלם מתברכים מעמק הנחלים וכל העולמים נשקים ומתברכים ומתקדשים בכמה ברכות בכמה קדושים והקדוש ברוך הוא שמח עמהם בשמחה בשלמות.	תא חזי בשעתא ³⁸¹ דישראל זכאין כורסא יקרא ³⁸² דלעילא ³⁸³ אסתליק לעילא ³⁸⁴ לעילא בכמה חדוון ³⁸⁵ בכמה רחימו ומתחברין עלמין בחדווא וכולהו אתברכין ³⁸⁶ מעמיקא דנחלין ³⁸⁷ ועלמין כולהו אשתקייין ³⁸⁸ ואתברכאן ³⁸⁹ ואתקדשאן ³⁹⁰ בכמה ברכאן בכמה קדושיין ³⁹¹ וקב"ה חדי עמהו ³⁹² בחדוא בשלימוי:
ובשעה שאין ישראל צדיקים הכל הוא בהפוך ועם כל זה אהבת הקדוש	ובשעתא דישראל לאו אינון זכאין כולא איהו בהפוכא ³⁹³ ועם כל דא רחימו דקב"ה ³⁹⁴

ודאי. "ולא דא וכו'" אלא גם ישראל שהם כסא ולבוש לשכינתו, שבהתעלות שכינתו יתעלו ישראל עמה והשכינה מתעלת וישראל לבוש אליה מתעלים כמוה, וזהו שאמר אלא "אפילו ישראל מסתלקי וכו'" (אור יקר).

³⁸⁰ להיות ישראל לבוש אל השכינה בעולם תחתון ובעולם עליון ג"כ בסוד הנשמות כענין אומרם ז"ל והתהלכתי בתוכם אטייל עמכם בגן עדן, וכדפירשו רז"ל דומות נשמות לפני השכינה כנרות לפני האבוקה, אם כן נמצאו ישראל לבוש אל השכינה וכסא בעליונים ובתחתונים ולכן הם מתעלים "עילא ותתא", או ירצה עילא מפי עליונים ותתא מפי תתאין (אור יקר).

³⁸¹ ראייה לענין סילוק ישראל והשכינה (אור יקר).
³⁸² היא המלכות וקראה כורסיא מפני שהיא כסא שעל ידה שוכן האלהות על ישראל והיינו אומרו "יקרא" דהיינו הכבוד העליון החופף על ישראל כאומרו ובהיכלו כולו אומר כבוד, ואמרין מלא כל הארץ כבודו (אור יקר).

³⁸³ יש כסא ממש למטה ולזה אמר דלעילא דהיינו המלכות באצילות ולא כסא הבריאה (אור יקר).

³⁸⁴ היינו סוד עלייתה בהתעוררות מעשה המצות וזכותן של ישראל, ועלייתה הוא עד הבינה ועל זה אמר "לעילא" תרי זמני חד "לעילא" עד התפארת וחד "לעילא" עד הבינה מה שאין כן בעלותה ללמד סניגוריא שכיון שאין זכיות להעלותה אל הבינה ולכן אינה עולה אלא עד התפארת דהיינו "לעילא" חד זמנא כדמסיק (אור יקר).

³⁸⁵ היינו סוד הסתלקות המלכות להתייחד עם התפארת על ידי קבלתה מן הימין ומן השמאל בסוד שמאלו תחת לראשי וגומ' דהיינו סוד החבוק, ולזה אמר "בכמה חדוון" מצד הגבורה "בכמה רחימו" מצד החסד כדכתיב אהבת עולם אהבתך על כן משכתיך חסד, אמנם אח"כ יתקשרו בסוד שמחה עליונה שהיא הבינה והיינו אומרו "ומתחברין עלמין בחדווא" ולעיל קאמר "בחדוון", להיות השפע הזה הנשפע מן הגבורה בסוד החבוק נשפע גם על ידי ההוד והם שמחות הרבה, אמנם אחר כך אמר לחבורם חדוה אחת שהיא הבינה הנקראת שמחה ועל שמה נקראת הגבורה וההוד ג"כ חדוון (אור יקר).

³⁸⁶ פירוש התפארת והמלכות וחייליהם דהיינו עלמין דקאמר לעיל (אור יקר).

³⁸⁷ היינו פנימיות ותוכיות הבינה שבה עמקי הנחלים שבעה ספירות הנשרות בה ומתוך עמקיה הם מתפשטים (אור יקר).

³⁸⁸ מצד התפארת המשפיע מיין דכורין אל הנקבה ואמר "אתשקייין" שגם הוא מקבל אותם מימי הברכה מלמעלה כענין ה' זכרנו יברך יברך את בית ישראל כדפירשו בזוהר בפרשת ויחי (אור יקר).

³⁸⁹ בסוד הברכה מן הימין (אור יקר).

³⁹⁰ בסוד קדושה מן השמאל (אור יקר).

³⁹¹ מצד הנצח [ברכה] ומצד ההוד קדושה (אור יקר).

³⁹² היינו שפע הבינה והשמחה מן היובל ולזה אמר "בחדוה שלימא" שממנה השמחה השלימה (אור יקר).

³⁹³ שאין מעשה המצות לעורר ההתעוררות ואדרבה יש מעשים מקולקלים לזה יתעוררו החצונים ויתעוררו הפך האמור (אור יקר).

³⁹⁴ היינו חסד הבינה ששמאל דוחה וימין מקרבת (אור יקר).

ז"ח

ברוך הוא לא נמנעת מהם וכסאו יושב עליהם כאם על הבנים ואין נמנעת מלבקש עליהם רחמים.	לא אתמנע מנייהו ³⁹⁵ וכורסיא דיליה יתבא עליהו כאמא על בנין ולא אתמנעת מלמתבע עליהו רחמי ³⁹⁶ ;
ובקול הזה עולה למעלה משום שרצונו מי שמלמד סגוריה על בניו מנין לנו ממשו שהתעלה בעליה על שלמד זכות על ישראל זהו נאמר (שמות לד) ומשה לא ידע כי קרן עור פניו מתי התעלה לכבוד הזה כשחטאו ישראל ולמד עליהם זכות.	ובהאי קלא סלקא לעילא ³⁹⁷ בנין דרעותא דיליה מאן דאולף סניגוריא על בנוי מנא לן ממשו דאסתלק בסליקו על דאולף זכו עליהו דישראל הה"ד ומשה לא ידע ³⁹⁸ כי קרן עור פניו אימתי אסתליק ³⁹⁹ ליקרא דא בד האבו (סב ע"ד) ישראל ואולף עליהו זכו;
כמו כן כתוב הלוח ילך ובכה על חטאי ישראל מה זה נשא משך הזרע זהו סוד כסא הכבוד שנוטל משיכה של זרע קדש עליון לעשות פרות ותולדות בעולם הזה.	כגוונא דא ⁴⁰⁰ כתיב הלוח ילך ובכה על חוביהו דישראל מאי נושא משך הזרע ⁴⁰¹ דא רזא דכורסיא דיקרא דאיהו נטיל משיכו דזרע קודשא עילאה למיעבד פירין ואיבין בהאי עלמא;
וכשמתעלית בקול של ישראל אף על גב שאינם צדיקים עם כל זה הקדוש ברוך הוא מעלה אותה ומשקה אותה מהשקאת הנחל העמק ונשתלם מכל הצדדים אזי בא יבא ברנה מתוך	וכד אסתליקת בקלא דישראל אע"ג דלאו אינון זכאין עם כל דא קב"ה אמלי ⁴⁰² לה ואשקי לה משקיו דנחלא עמיקא ⁴⁰³ ואשתלים מכל סטריין ⁴⁰⁴ כדין בא יבא ברנה ⁴⁰⁵ מנו

³⁹⁵ לתת להם קיום מעט והענין כאומרינו אם אין בנו מעשים כדי לעורר הזווג עשה עמנו צדקה דהיינו צדק תתקשט ותעשה צדקה, כענין ואני בתוך הגולה וכן ותקצר נפשו בעמל ישראל דהיינו נפש דוד הנקראת א"י (אור יקר).

³⁹⁶ כענין אלוהים אל דומי לך וכו', והיא אמן של ישראל והיא מתפללת עליהם למעלה, והיינו כשיש מי שיעוריה ויעיר תפלה על הרבים, וכל שכן אם הרבים עצמן הם המתפללים שאז יש לה כח לעלות בקול תפלתם ושועתם וזהו שאמר "ובהאי קלא סלקא לעילא" וכדמפרש ואזיל (אור יקר).

³⁹⁷ לא אמר לעילא לעילא תרי זמני כדקאמר לעיל משום דלא סלקא כל כך כמו בזכויות (אור יקר).

³⁹⁸ אפשר שכוון להכריח מאומרו "לא ידע" שאם היה הדבר בא אל משה בידיעתו היה מורה שמרוב השתדלותו השיג המעלה ההיא, אמנם אחר שמשה רבינו ע"ה לא ידעה הורה היות הדבר בהסח דעת דהיינו שלמד סניגוריא וכו' שאין לך הסח דעת גדול מזה שעון ישראל וקבלת תפלתו עליהם יהיה סבת מעלתו, ומפני שהיה אפשר לומר שהיה סבה לזה דברו ה' עמו פנים אל פנים (אור יקר).

³⁹⁹ ולא כן בלוחות ראשונות אלא בשניות אחר מעשה העגל כנודע (אור יקר).

⁴⁰⁰ שעל ידי שהיא מלמדת סניגוריא זוכה לשפע רב (אור יקר).

⁴⁰¹ היינו שם השכינה בעת שלום שהיא מתייחדת וזהו שאמר "מאן נושא וכו' דאיהו נטיל וכו'" בזמן הראוי לכך, ועתה הרי קאמר היא נקראת "נושא משך הזרע", מפני שהיא נוטלת זרע עליון מהזכר ועושה פירות ונשמות בתחתונים, בענין שהיא אימן, נשמתן של ישראל אביהם, והיינו בבחייתה "הלוח ילך וככה", ממטה למעלה ובכה והיא אומרת רבון העולמים זכור את בניך שהם יוצאי חלצין וצאצאי מיעי, והיינו רמז "משך הזרע", ולהכי חזר ופירש ואמר "וכד אסתלק בקלא דישראל אע"ג דלאו אינון זכאין" ודאי שאינה זוכה אל הייחוד להיות נושאת משך הזרע (אור יקר).

⁴⁰² אעלי (דפ"מ).

⁴⁰³ היינו מעמקי הבינה כענין ועבד הלוי הוא (אור יקר).

⁴⁰⁴ היינו שש קצוות ששה נחלים העמוקים בעמקיה דהיינו האלומות כדפירשו בסוד הרנה, ולהורות שאין ענין זה כייחודו בעת שיש מעשים טובים שנה הכתוב וקראה "נושא משך הזרע" בבחינה אחת "ונושא אלומותיו" בבחינה אחרת וזה שאמר "כדין בא יבא ברנה", לא שיש זווגא "אלא מגו ההוא שלימו וברכאן וקידושין", דהיינו ימין ושמאל ואמצע "דאשתלים", היא מעצמה לזכות היותה מלמדת סניגוריא כדפירשנו, והיינו לשון "אלומותיו", אלומות שלה שמחממת עצמה באו לה, וזהו שאמר "דאשתלים", היא מעצמה ולא אמר כן נושא משך זרעה כדקאמר אלומותיו כדפירשנו, ועוד דקדק ואמר בקדמיתא "הלך ילך ובכה" כלומר בא וראה עוד מה בין ייחודה בזכותן

דההוא שלימו וברכאן וקדושין דאשתלימת בקדמיתא הלוך ילך ובכה על חוביהון דישראל כד תב בא יבא ברנה:	אותה שלמות וברכות וקדשות שנשתלמה בראשונה הלוך ילך ובכה על חטאי ישראל כששבו בא יבא ברנה.
בשעתא דבנה⁴⁰⁶ שלמה בי מקדשא ואשתלים⁴⁰⁷ עלמא תתאה כגוונא דעלמא עילאה ישראל כולהו הוו זכאין⁴⁰⁸ ואסתלקו בכמה דרגין⁴⁰⁹ עילאין וכדין אסתלק כורסיא⁴¹⁰ דיקרא⁴¹¹ בחדוה⁴¹² בכמה חדון בכמה עילוין⁴¹³:	בשעה שבנה שלמה את בית המקדש והשתלם העולם התחתון כמו שהעולם העליון כל ישראל היו צדיקים והתעלו בכמה דרגות עליונות ואז התעלה כסא הכבוד בשמחה בכמה שמחות ובכמה עלויות.

של ישראל או בבחינה זו כי בהיותה עולה בזכותן של ישראל עולה בשמחה ויורדת בשמחה ומזדווגת ועתה עולה בבכיה, וזהו שאמר "בקדמיתא וכו'" (אור יקר).⁴⁰⁵ דהיינו קב"ה אמלי לה ואשקי לה וכו' והיינו אומרו "נושא אלומותיו" דהיינו כענין אומרו מאלמים אלומים וכו' ופירשו בתיקונים שהם חמשה אלומות חמשה ספירות שהם חסד גבורה תפארת נצח הוד, ואמרו "ברנה" נודע שהוא סוד רננו צדיקים בסוד רננת הלויים אל הבינה בסוד ועבד הלוי הוא, ואם כן הכוונה "אמלי לה ואשקי לה" דהיינו אלומותיו מלאותיו ברנה (אור יקר).⁴⁰⁶ מלת "בשעתא" ולא אמר כד בנה שלמה הורה על שעת גמר הבנין ושלמותו, ועליה יצדק מלת "שעתא דבנה" ירצה השעה שבו נגמרה הבנין (אור יקר).
ספר עמק המלך - שער טז - פרק לז

וזהו סוד כובד משא של כסא הכבוד על חיות הקודש דיצירה, בשעה שכסא הכבוד מכביד עליהם בעת רעה, שנדחה למטה, בסוד, 'ותרד פלאים' בעון הדור. לפיכך נהר דינור הנמשך מזיעתן של חיות הקודש מכח כובד משא יחול על ראש רשעים הגורמים להן כן, אמנם בעת רצון, הוא נושא את נושאו, ואין לחיות עמל ויגיעה, והוא מתוק כדבש לפירוש דברי המאמר של חז"ל במסכת חגיגה פרק אין דורשין [ג' ב'] ישמע חכם ויוסף לקח. ואומר שם בסוף המאמר דזוהר שיר השירים שבח של ימי שלמה המלך עליו השלום וזה לשונו, 'בשעתא דבני שלמה בי מקדשא ואשתלים עלמא תתאה כגוונא דעלמא עילאה', רצה לומר ז"א ונוקביה היו אנפין באנפין כמו זווג אבא ואמא תדירי דלא פסיק. 'ישראל כלהו הוו זכאין ואסתלקו בכמה דרגין עילאין' סוד ההיכל שממנו נחצב נשמותם, 'כדין אסתלק כורסיא דיקרא בחדוה, בכמה חדון בכמה עילוין, וכדין שיר השירים אשר לשלמה סליקו בחדוה ונחיתו בחדוה עלמין כלהו בחדוה וחבורא'. 'שיר לקב"ה, השירים לעילאין ותתאין, אשר לשלמה, חבורא חדא דעלמין כולהו בחדוה, למלכא דשלמא כלא דיליה' [עד כאן המאמר זוהר חדש שיר השירים ס"ב]:

וכל זה הוא בסוד הזווג שתיקן שלמה המלך עליו השלום לזעיר ונוקביה, שיהיו פנים בפנים בצביונם ובקומתם, וקיימא סיהרא באשלמותא. ולהיות כי היא נקראת 'עץ הדעת טוב ורע' בכמה מקומות, כי היא כוללת י"ד עתים טובים ורעים שהם י"ד ימים שהלבנה במילואה, וי"ד ימים בחסרונה, והיא מושלת על כלם, וזן להם, שנאמר, 'ומלכותו בכל משלה' [תהילים ק"ג ט"]. לכן שלמה המלך עליו השלום משל גם כן ברעים וטובים, כמו שדרשו רז"ל על פסוק, 'וישב שלמה על כסא י"י למלך', 'מה הקב"ה מולך על העליונים והתחתונים אף שלמה המלך עליו השלום מלך על העליונים ועל התחתונים ואפילו שדים ורוחין ולילין היו משועבדים לו' [ראה סנהדרין כ' ב'] כי בזמנו היתה הסיהרא קיימא באשלמותה והטוב גבר על הרע ונמתקו, ואפילו האבנים גדולות הביאו הרוחות לבנין בית המקדש וגם הם היו מסייעים בבניינו כאשר הוא במדרש שיר השירים רבה. אבל אחר חטאו 'שריית סיהרא לאתפגמא' {לעיל ט ע"ג} שנאמר, 'יעש שלמה הרע בעיני יי', ונמלטו מתחת ידו ולא עבדוהו כנראה ממעשה דאשמדאי מלכא דשידי, ואדרבא הוא היה מתירא מהם מאוד, שנאמר 'הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה מגבורי ישראל מפחד בלילות'. ועוד נדבר ממנו במקומו בסייעתא דקב"ה ושכינתיה, יתברך יי לעולם אמן ואמן:

⁴⁰⁷ הוא היות שכינה דרה בתחתונים כבעליונים כאומרו אמר ה' לשכון בערפל וגומ' (אור יקר).
⁴⁰⁸ שאלמלא כן לא שרתה שכינה במעשה ידיהם שעיקר השכינה בבני אדם כדפירשנו לעיל (אור יקר).

⁴⁰⁹ שכינן שזכו לשכינה זכו לתוספת נשמה ולעילוי בסוד אחיזתם בספירות (אור יקר).
⁴¹⁰ כי כפי זכות גורמי הייחוד כן יתעלה הייחוד בעצמו, ולזה שכינה העולה בהתעוררות תתעלה בעילוי גדול בהכנת המעוררים (אור יקר).

⁴¹¹ היא המלכות נקראת דיקרא מצד החכמה שמשם סוד הכבוד ל"ב נתיבות חכמה (אור יקר).
⁴¹² מצד הבינה שהיא השמחה בלי ספק והיא המשמחת הכל, ומצד שתוף שתיים אלה אליה יהיה הייחוד כדפירשנו בפסוק שמאל' וימינ', ולזה כשאמר לעיל וכורסיא דיליה יתבא עליהו לא אמר יקרא ולא חדוה, מפני שכאשר אין זכות בישראל אינה כסא לא לחכמה ולא לבינה אלא

כדין שיר השירים ⁴¹⁴ אשר לשלמה סליקו בחדווא ⁴¹⁵ ונחיתו בחדווא ⁴¹⁶ עלמין כולו בחדווא ⁴¹⁷ וחיבורא בחדווא ⁴¹⁸ שיר לקב"ה ⁴¹⁹ השירים לעילאין ותתאין ⁴²⁰ אשר לשלמה ⁴²¹ חבורא דעלמין כולו בחדווא למלא דשלמא בלא דיליה על פומא דאליהו אתגזר:	ואז שיר השירים אשר לשלמה עליה בשמחה וירידה בשמחה כל העולמות בשמחה והחבור בשמחה שיר לקדוש ברוך הוא השירים לעליונים ולתחתונים אשר לשלמה החבור של כל העולמות בשמחה למלך שהשלום כלו שלו על פי אליהו נגזר.
שיר השירים כתיב יפתח ה' לך את אוצרו הטוב וגו' בשעתא דברא קב"ה עלמא ⁴²² ברא בקדמיתא שיתין עילאין ⁴²³ דאינון מקורי ⁴²⁴ לנחתא בהון גשמיא ⁴²⁵ דברכין וקדושין עילאין דלעילא ⁴²⁶ ואינון נמלו בקדמיתא ⁴²⁷ ממקורא דחיי ⁴²⁸ מאתר עילאה ⁴²⁹ דנפקו מתמן ⁴³⁰ :	שיר השירים כתוב (דברים כח) יפתח ה' לך את אוצרו הטוב וגו' בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את העולם ברא בראשונה שיתים עליונים שהם מקורות להוריד בהם גשמי ברכות והקדשות העליונות שלמעלה והם נוטלים בראשונה ממקור החיים מהמקום העליון שיצאו משם.
דהא בקדמיתא עד לא ⁴³¹ איתברי עלמא ⁴³² סליק ואתגלי חד רעותא ⁴³³ דאיכרי (ס"א	שהרי בראשונה טרם שנברא העולם עלה והתגלה רצון אחד שנקרא

לתפארת בלבד דהיינו "כורסיא דיליה", אמנם בעת הייחוד אור החכמה והבינה מתפשטת בה והיא כסא לשניהם ונקראת "כורסיא דיקרא" (אור יקר).

⁴¹³ הפך עלייתם ללמד סניגוריא שעולה בכמה בכיות כאומרו הלך ילך ובכה, הליכה אחר הליכה ממדה למדה, ובכיה ותחנה בכל מדה ומרה להפכה לרחמים עליהם, ובהיותה עולה בהתעוררות להזדווג "עולה בכמה חדוון", שמחה אחר שמחה ומינים שונים מצד הבינה המשפעת בה השמחה בכל המדרגות, וכן בעלותה ללמד סניגוריא אינה עולה הרבה אלא בתפארת כדפירשנו לעיל דהיינו עילוי א', אמנם בעלותה אל הזווג עולה עילוי אחר עילוי, עלויים הרבה למקום שאין הפה יכולה לדבר, וזה מצד אבא המעלה אותה מעלה אחר מעלה הפך הלך ילך כדפי' שהיא מעצמה הולכת (אור יקר).

⁴¹⁴ ירצה אז על שלמות זה נתן לה שיר השירים (אור יקר).

⁴¹⁵ עליית המלכות אל התפארת להתייחד (אור יקר).

⁴¹⁶ ירידת התפארת לקראתה כדפירשו בתיקונים בפסוק ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת (אור יקר).

⁴¹⁷ קשרם יחד ועלייתם אל הבינה מיוחדים כדפי' בפיקודין בפקודא לברכה סוד יה"ה הזכר, אלהינ' הנקבה, מלך העולם הבינה, עיין במה שפירשתי שם (אור יקר).

⁴¹⁸ קשרם וייחודם יחד (אור יקר).

⁴¹⁹ הוא התפארת (אור יקר).

⁴²⁰ הנקשרים במלכות בסוד הייחוד כדפירשו בזוהר בפרשת פקודי בהיכלות (אור יקר).

⁴²¹ קשר הכל בסוד הבינה וזהו שאמר "חבורא דעלמין כולו וכו'" (אור יקר).

⁴²² פירוש בעת אצילות הבינה הנקראת עולם כנודע (אור יקר).

⁴²³ פירוש שש קצוות העליונים נבראו קודם הבינה והיינו מציאותם בחכמה כדמסיק (אור יקר). עי' זהר ח"א רסא ע"ב.

⁴²⁴ כבר פירשנו זה כמה פעמים כי המציאות העליונים אשר למדות הם צנורות שבהם נשפע השפע אל מציאותם המתגלה כעין האילן שיניקתו משרשיו הנעלמות המשוקעות, ולכן מציאות שש קצוות אשר בחכמה הם שרשים אל מציאותם אשר בבינה, ומציאותם אשר בבינה הם שרשים אל מציאותם ממש המתגלה (אור יקר).

⁴²⁵ שהוא השפע (אור יקר).

⁴²⁶ בסוד דקות החכמה ומה שלמעלה ממנה (אור יקר).

⁴²⁷ פירוש המציאות האלה קודמין בקבלתם השפע אל הבינה, ואין זה בערך בחינתם הנאצל מבינה אלא בבחינתם ומציאותם הנעלם בחכמה (אור יקר).

⁴²⁸ שהוא החכמה שנקראת מקור החיים (אור יקר).

⁴²⁹ ולהיות זה ג"כ בכתר כדפירשנו אמר מאתר עילאה כלומר לא מקור החיים שבחכמה אלא גם מקור חיים עליונים שבכתר העליון (אור יקר).

⁴³⁰ והורה טעם אל קדימה זו ואמר דנפקו מתמן פירוש לסבת היותם אצולים ממקורות אלו וממציאותם שם הוכרח היותם קודמין אל קבלת השפע, ולהיות דבר זה תכלית זרות שנאמר שקדמו ששה קצוות אל אצילות הבינה שהיא אימא עילאה עליהם כנודע (אור יקר).

⁴³¹ דלא (דפ"מ).

⁴³² דהיינו קודם אצילות הבינה (אור יקר).

מחשבה נסתרת ושם את הכל במחשבה הנסתרת ההיא וכל מה שהיה ויהיה ומאותה המחשבה עלה רצון לברא את העולם ויצא מעין דק שכולל סתר המחשבה וזה אין נשמע בחוץ ולא התגלה ויש בו הסתכלות של חכמה לחכמי הלב נמסר כי לא התגלה בחוץ.	דאיתקרי) מחשבה סתימא⁴³⁴ ושווי כולא⁴³⁵ בההיא מחשבה סתימא⁴³⁶ וכל מאי דהוה ויהו⁴³⁷ ומההוא מחשבה⁴³⁸ סליק רעותא⁴³⁹ למברי עלמא⁴⁴⁰ ונפק נביעו דקיק⁴⁴¹ כליל סתימו דמחשבה ודא⁴⁴² לא אשתמע לבר⁴⁴³ ולא אתגליא⁴⁴⁴ ואית ביה אסתכלותא דחכמתא⁴⁴⁵ לחכימי לבא⁴⁴⁶ אתמסר בגין דלא אתגליא לבר⁴⁴⁷:
---	--

⁴³³ פירוש עלה ברצון ונתגלה החכמה ונקראת רעותא לקורבתה עדין ברצון העליון, ואחר גלויה לא תקרא רצון אלא ואיקרי מחשבה שמחשבה היא מציאות מתגלה יותר מרצון (אור יקר).

⁴³⁴ כי פתיחתה על ידי הבינה ועדין לא נאצלה (אור יקר).

⁴³⁵ היינו שש קצוות שהם תחלת הרצון לנהל העולם והם המתראים ראשונה ברצון והם הכל, אלא שלסבת העלמם וקורבתם אל מקורם אי אפשר להנהגה ההיא להיותה נפלת ממציותם זה שהם בו כא"ן ומתאצלים בחכמה ב"ש דהיינו י"ש מא"ן (אור יקר).

⁴³⁶ עי' גר"א ולש"ו ספד"צ ד ע, ד ביה סליקו

⁴³⁷ הענין שלש קצוות בחכמה שני מציאות {ומתמצא} [ומתאצל] שלישי בין שניהם, והיינו המצא בחכמה מציאותם הדק אשר בכתר, ומציאות העתיד להתאצל במקום, וכנגד שניהם אמר מה דהוה דהיינו הקודם בכתר, "ויהו" היינו מציאותם העתיד להתאצל ולהתפשט, ובין שניהם ודאי מציאות שלישי דהיינו מה שנתהוה להם בחכמה דהיינו הו"ה אלא שמציאות זה תמצא בחכמה עצמה ולזה לא אמר בו ושווי ולא אמר הוה אלא היה ויהיה, ולפי זה נמצא שש קצוות מתאצלים מרום המעלות משורש אל שורש וממציאות אל מציאות, אמנם אחר שלא היה גילוי הקצוות בעצם על ידי החכמה לסבה שאין גילוי הדין שהוא שלמות ההנהגה האציל הבינה כדי שיתפשטו מתוכה הקצוות (אור יקר).

⁴³⁸ חכמה (אור יקר).

⁴³⁹ כתר (אור יקר).

⁴⁴⁰ היא בינה כדפירשנו, ונמצא לפי זה באמת הקצוות הם קודמין במחשבה למעלה אל החכמה ואל הבינה בערך בחינתם העליונה, כי עיקר כוונת האצילות היו הקצוות אלא לרוב דקות נאצלו מדות אלו שהם חכמה ובינה כדי שבאמצעותם יתגלו הקצוות ויתפשטו בסוד הדין כדפי' (אור יקר).

⁴⁴¹ היינו אצילות הבינה והתפשטותה מהחכמה, וקראה "נביעו" דהיינו סוד מעיין היוצא מבית ה', ואח"כ נעשה נהר נגיד ונפיק אבל בקורבתה אל מקורה דהיינו החכמה היא נביעו דקיק כליל סתימו דמחשבה (אור יקר). דהיינו שנאצלו בתוכה ששה קצוות הנעלמים וסתומים בעמקי המחשבה כדפי', ועוד רצה באומרו פתימו דמחשגה שממש חכמה הסתומה הנעלמת מתלבשת בהיכל זה דהיינו נקודה בהיכליה שפירשו בתיקונים, ועדיין בחינת הבינה זו נעלמת וסתומה (אור יקר).

עי' שביל דקיק

⁴⁴² כלומר בחינה זו לא אשתמע לבר ונקט לישנא דאשתמע משום דתרי קלי נינהו, חד דכליל שית קלין והם ששה קולות הנשמעים דנפקי מגו שופר, אמנם יש קול על כל הקולות (אור יקר).

⁴⁴³ והיינו בחינת הבינה הזאת, ועלה קאמר ודא לא אשתמע לבר, בזאת [בחינת] שאר קולות לחוץ כאומרו חכמות בחוץ תרונה, באותו המציאות המתגלה הנקרא חוץ בערך הסתום הזה הנעלם אינו מתגלה בחינה זו כלל (אור יקר).

⁴⁴⁴ הענין ששתי חושים הם באדם היותר רחוקים וחשים לרחוק, האחד חוש הראות והשני חוש השמע והראות מרחיק עצמו ומביט למרחוק יותר מחוש השמע, וחוש השמע אפס וחוש הראות מגיע, והנה לגילוי הספירות אפשר על שתי דרכים האחד בשמיעה והשני בראיה והשמיעה גילוי יותר מהראיה, והטעם שהשמיעה מהשמאל ששם שמעון שמתקרב יותר אל התחתונים והראיה מהימין ששם ראובן שאינו מתקרב כל כך אל התחתונים, ופעמים הדבר אינו נשמע בשמאל אמנם נראה בימין לזה אמר לא אשתמע בגילוי הבינה ולא אתגליא בגילוי החכמה בענין שאין מציאות זה מתגלה לא בימניות ולא בשמאליות (אור יקר).

⁴⁴⁵ כבר פירשנו שיש שתי השגות בסוד הספירות דהיינו שמיעה וראיה ושלל שתייהן, אמנם יש השגה דקה על שתיים אלו והוא השכל הרוכב על החושים [שהחושים] יכזבו והשכל ישרם, כמו שיקרא לפעמים העין יראה במקל בתוך המים עקום והשכל ישר הראות ויכחיש סברתו היותר כוזבת וכיוצא, וכמו כן בנמשל יש למעלה השגה נפלאה למשיגים בה והיא מתעלת על ראייה ושמיעה ועליה אמר ואית כיה אסתכלותא דחכמתא, והענין שיש נביאים מארי שמיעה כאומרו ואשמע קול מדבר, ואשמע את קול ה' אומר, נעשה ונשמע, שמע ישראל וכיוצא, ויש נביאים מארי

מההוא (מזה) יוצאים חמשה מקורות ואחד נסתר ואחד שמכנס הכל ואותם המקורות היו כשנברא העולם כמו שנאמר בראשית ברא אלהים בראשית בר"א ש"ת זה שית המקור שכוונס את כל המקורות לזון העולמות.	[מהאי] (מההוא) נפקי חמש מקורין ⁴⁴⁸ וחד סתימא ⁴⁴⁹ וחד דכניש כולא ⁴⁵⁰ ואינון מקורין הוו כד אתברי עלמא ⁴⁵¹ כד"א בראשית ברא אלהים בראשית בר"א ש"ת ⁴⁵² דא שית מקורא דכניש כל מקורין למיזן עלמין ⁴⁵³ :
את השמים אלה הם ששה מקורות.	את השמים ⁴⁵⁴ אלין אינון ו' מקורין:
.	נ/א
.	זהר
העליונים שלמעלה (שעליהם) לתת לשית הזה מיום שנברא העולם ועד שנבנה בית המקדש היו סתומים ולא	עילאין דלעילא (ס"א דעלייהו) למיהב להאי שית מיומא דאתברי עלמא עד דאתבני בי מקדשא הוו סתימין ⁴⁵⁵ ולא אתפתחו כלל:

ראיה כענין וארא את אדנ"י, וכן נפתחו השמים ואראה מראות אלהים, ויש השגה נפלאה על זה והיא השגת הלב כאומרו ואבינה לו המראה ובהשגה זו יושג קצת מזה וזהו שאמר ואית כיה אסתכלותא דחכמתא, וענין שלש הדרגות הנזכרות הם זו למעלה מזו כדפירשנו, ולכן אפתכלותא דחכמתא הם מצד החכמה והבינה שכשהנבואה באה משם והנביא בסוד אספקלריאת נבואתו היה משיג קצת בנעלם הזה (אור יקר).

⁴⁴⁶ כאומרו וכל חכם לב בכס יבואו וכו', דהיינו סוד ל"ב בינה חכם מחכמה, ולזה לחכמי לבא אתמסר ולא גילוי עצמי אלא אתמסר (נראה שהיה פה הגהה?) שאי אפשר לנביא לעמוד על אמיתות מציאות הענין, והיינו דאמרין מ"י דקיימא לשאלה ולא לאתבא (אור יקר).

⁴⁴⁷ כדי שיוכל הנביא להשיג השגה שלימה אלא השגה קצתית, והיינו פנימה מרחובות הנהר שנאמר כי ברחובות תתן קולה דהיינו בחינת הבינה המתרחבת ששם נשמע קול, אלא פנימה לזה דהיינו לא אתגליא לכר כדפירשנו, ולעמוד על תוכן הדברים בפסוק חכמות בחוץ עיין בפרשת תולדות יצחק שער ה' סימן ה' (אור יקר).

⁴⁴⁸ היינו סוד חס"ד גבור"ה תפאר"ת נצ"ח ה"ד הם חמש מקורין ודאי שהם שערים ומקורות שהם נפתחים מהבינה להמשיך השפע למטה, ולענין הבינה הם חמשה אלו לבד דאימא עילאה עד הוד אתפשטת, והיא נהרא דלא פסקין מימיו לעלמין לכך בחמשה מקורות אלו שהם בסודה אין סתימא כלל, אמנם בסוד הכנתם להשפיע על ידי היסוד הנקרא כ"ל שאוסף שפע החמשים להשפיע הכל"ה בו הוא סוד פסיקת השפע וסתומו, ולזה אמר חמש מקורין נובעים (אור יקר).

⁴⁴⁹ שבו הסתום, ולא אמר שית וחד מניהון סתימא כדפירשנו, וענין סתום היסוד הוא על ידי הערלה הנאחזת שם ואז נסתם מקור הזרע ואינו מוליד כלל עד ימול הערלה משם, ונודע שאין הערלה נאחזת מצד הבינה כלל ולכן הם חמש מקורין מצדה וחד סתימא מצדם כדפירשנו, (אור יקר).

⁴⁵⁰ היא הנקבה המקבלת מהיסוד אלא שבהיותו ערל אינו נזקק אליה מפני סתימתו כדפירשנו אברם אינו מוליד אברהם מוליד, ואמר וחד דכניש כולא מפני שכל ששה קצוות שיש בזכר כנגדם בנקבה, ששה ימים וששה לילות כאומרו כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ שמים ששה וארץ ששה, לכך השביעי הששה כניש כולא שיש בו בחינות נגדיית לכל הששה הנזכרים (אור יקר).

⁴⁵¹ ממש הבינה נקראת עולם והם נמצאו כאחד וזהו שאמר הוו כד אתכריא (א) עלמא, והכריח כן מן הפסוק בראשית ברא אלהים (אור יקר).

⁴⁵² כאומרו כאשר בר"א אלהים ברא ש"ת, בענין שהחכמה שהוא הבורא הבלתי נזכר ברא שניהם כאחד, וכבר היה אפשר לפרש ש"ת ששה כדפי' במקומות רבים אלא שמזה ימשך שלא נבראו אלא ששה וכוונתו על שבעה, לכך פירש ש"ת מלשון שת"ן שכל השבעה הם שתין ושית אחד דקאמר היינו אותו אחרון (אור יקר).

⁴⁵³ אם כן מכל שכן שנמצאו העליונים, וזהו שאמר דא שית מקורא דכניש כל מקורין, ואם תאמר למה נקט בקרא שית לימא בענין שנבין כל השבעה בעצמם ולא האחרון לזה אמר דכניש כל מקורין למיזן עלמא, וכיון שהכוונה על מציאות העולם ובריאתו. וקיומו לזה אמר העיקרי לתחתונים דהיינו שית מקורא דכניש כל מקורין למיזן עלמין (אור יקר).

⁴⁵⁴ הענין כי בהיות המקור הזה מלכות ש"ת אינו משפיע בתחתונים כלל כדמסיק לקמיה, לכך לא נזכר בפסוק ברישא אלא ברא ש"ת מעלים שאר המקורות שאינם מתגלים שאם זה סתום ונעלם השאר מכל שכן שמסתתמין, אמנם אחר כך "את השמים" היינו הכנתם להשפיע שהם נפתחים וזהו שאמר "אלין אינון שית מקורין עילאין דלעילא", היותם שמים שהם זכרים מוכנים להשפיע לש"ת תחתון שהיא "את הארץ", וזהו שאמר "למיהב להאי ש"ת" בהתפתחו ונעשה שיר דהיינו מכנף הארץ זמירות וכו' (אור יקר).

ז"ח

נפתחו כלל.	ואם תאמר שאברהם היה בעולם הרי כתוב (בראשית ב) ויהי רעב בארץ יצחק ויהי רעב בארץ מלכך וגו' ויעקב הרי כתוב (שם מא) ויהי רעב בכל הארצות משה הרי בכמה מקומות כתוב מי יאכילנו להמית את כל הקהל הזה ברעב (שמות יז) ויצמא שם העם למים (במדבר כ) ולא היה מים לעדה.
והיושע אף על גב שנכנסו לארץ כתוב (יהושע ה) וישבת המן ממחרת באכלם מעבור הארץ בימי השופטים כתוב (רות א) ויהי בימי שפט השופטים ויהי רעב בארץ בדוד כתוב (שמואל-ב כא) ויהי רעב בימי דוד.	והיושע אע"ג דעאלו לארעא כתיב וישבות המן ממחרת באכלם מעבור הארץ בימי השופטים כתיב ויהי בימי שפוט השופטים ויהי רעב בארץ בדוד כתיב ויהי רעב בימי דוד:
מה הטעם של כל זה משום שאותם השיתים לא נפתחו והעולם נזון מתמצית דחוקה בלי פתיחה כלל אלא כמו זעה המזיעה מתוך העץ ויורדת למטה או מתוך אבן.	מאי טעמא כל דא בגין דאינון שיתין לא אתפתחו ועלמא אתון מתמציתא דחיק בלא פתיחא כלל אלא כזיע דזיע מנו אילנא ונחית לתתא או מנו אבנא:
בשעה שבא שלמה המלך ונבנה בית המקדש והיו העולמות כלם במשקל אחד מעלה ומטה אז אותו השית שמקבל וכונס את כל אלו השיתים העליונים נפתח.	בשעתא דאתא שלמה מלכא ואתבני בי מקדשא ⁴⁵⁶ והווי עלמין כולוהו בשיקולא ⁴⁵⁷ חדא עילא ותתא כדין ההוא שית דמקבל וכניש לכל אינון שיתין עילאין אתפתח:
מתי נפתח בשעה שאותם השיתים העליונים נפתחו כיון שנפתח השית הזה יצאו ברכות לעולם מתי נפתח כשהיזו ממנו עקלתון אחד שישב לרגלו וכיון שההוא העבר (השית)	אימתי אתפתח ⁴⁵⁸ {סג ע"א} בשעתא דאינון שיתין עילאין אתפתחו כיון דאתפתח האי שית נפקו ברכן לעלמא אימתי אתפתח כד אעדיאו מניה חד עקימא ⁴⁵⁹ דיתיב לרגליה

Commented [YL3]: ע
י' באור יקר שחלק ממנו
לקמן סה ע"ד ד"ה שלמה
מלכא??

⁴⁵⁵ שלא היו משפיעים כראוי עם היות שנמצא להם מרכבה בתחתונים וזהו שאמר "ואי תימא אברהם" והיה משפיע מצד החדס "הא כתיב וכו'", וכן יצחק מצד הגבורה, וכן יעקב מצד התפארת, ומשה רבינו ע"ה בסוד מציאות הדעת אשר לתפארת כדפירשנו בספ"ר, יהושע נביא מצד הנצח, שופטים ברוח הקדש מצד הוד, דוד מצד המלכות, וכולם לא השפיעו מהם כראוי כדמסיק "מאי טעמא כל דא בגין דאינון שיתין לא אתפתחו" פירוש [שהמקור דאינון שיתין] נחשך מפני שאין מקדש דהיינו תיקון השכינה, ולכן היו המדות בלתי מקושרות ומיוחדות פנים אל פנים דהיינו הצנורות להשפיע הברכה כדפי' בספ"ר בשער הצנורות, והיו הקליפות מתקרבות אל המקדש והקדושה ולכן "עלמא לא אתון אלא מתמצית דחיק", דהיינו מיעוט השפע כיונק המים מאחרי הסלע כדמפרש ואזיל, והטעם אל כל זה כי הכל היה תלוי ביסוד שהוא היה הסותם הכל כדפירשנו לעיל "חמש מקורין וחד סתימא", וגם המלכות שהיא "חד דכניש" לא היה מתוקן, אמנם בהתקן שנים אלו נתקן הכל, וזהו שאמר "בשעתא דאתא שלמה", דהיינו שהיה מרכבה אל היסוד (אור יקר).

⁴⁵⁶ שהוא תיקון המלכות בשני חלוקות, ולא אמר בשעתא דבנה שלמא בי מקדשא אלא "אתא שלמה ואתבני", להורות על שני העניינים במציאות שלמה בעולם, דהיינו יסוד היה גורם, וגם בניין בית המקדש גורם שני, אמר "ואתכני כי מקדשא", על ידי התחתונים שהוא תיקון המלכות כדפירשנו (אור יקר).

⁴⁵⁷ ירצה שהיו המדות פונות פנים אל פנים ונקשרים בהתעוררות התחתונים כדפירשנו, ועולם תחתון נקשר בעולם עליון "כדין ההוא שית" מלכות (אור יקר).

⁴⁵⁸ הכוונה לחלק המדות לשתיים "שיר ושירים" דהיינו "שית ושיתין", והטעם שהעליונים סתומים בפני עצמן והתחתונה סתומה בפני עצמה וזו בסבת אלו, וזה טעם חלוקם לשתי בחינות ואינם יחד "שתי שירים" (אור יקר).

⁴⁵⁹ הכוונה על הת"ו שנעשה ר"ש, ובנעלם להורות [כי] "מקכות והגרזן", שהם הנחש העקום העומד לפתח חטאת רובץ נתבטל "ולא נשמע בבית" ולכן השפע נשפע אחרי טהרת הנקבה, ואם תאמר לפי זה נמצא שאות ר"ש יש בה בחינה טובה מאות ת' וזה הפך שהרי אות ר"ש מאותיות שקר כדפי' בזהר ריש פרשת בראשית, ואם כן היאך ת"ו מורה סתימו ור"ש מורה פתיחו, ויש

נעשה שיר ונפתח האוצר הטוב בכח של מי את השמים אלו שאר השתים והיינו השירים שכלם נפתחו ותקנו לתת מזון לכל העולמות.	וכיון דההוא אתעבר שית אתעביד שיר ואתפתח אוצר הטוב בחילא דמאן את השמים אינון שאר שיתין ⁴⁶⁰ והיינו השירים דכולהו אתפתחו ואתקינו למיהב מזונא לכל עלמין:
אז כתוב (מלכים-א ה) וישב יהודה וישראל לבטח איש תחת תחת גפנו ותחת תאנתו וכתוב (שם ד) אוכלים ושותים ושמחים שהרי השית והשתים נפתחו וכל העדונים העליונים היו יורדים לכל העולמות וכלם היו שמחים לעלות לעולם העליון ללקט ברכות ועדונים לעולמות אז התעוררה מהם חביבות למלך העליון להיות הכל אחד בלי פרוד אז השבח שעולה על כל השבחים למלך שהשלום כלו שלו שיהיה הכל בשמחה מעלה ומטה.	כדין כתיב וישב יהודה וישראל לבטח איש תחת גפנו ותחת תאנתו ⁴⁶¹ וכתוב אוכלים ושותים ושמחים דהא שית ושיתין אתפתחו וכל עידונין עילאין הוו נחתין לעלמין כולו וכלהו הוו חדאן לסלקא לגבי עלמא עילאה למלקט ברכאן ⁴⁶² ועדונין ⁴⁶³ לעלמין ⁴⁶⁴ כדין חביבו אתער מנייהו לגבי מלכא עילאה ⁴⁶⁵ למהוי כולא חד בלא פירודא כדין שבחא ⁴⁶⁶ דסלקא על כל שבחין למלכא דשלמא כלא דיליה למהוי כולא חדוה ⁴⁶⁷ עילא ותתא:
כתוב שיר (תהלים סה) וכתוב (שם) לך דמיה תהלה וגו' דוד המלך היה יודע ברוח הקדש שהזדמן השיר הזה	כתיב שיר ⁴⁶⁸ לך דומיה תהלה וגו' דוד מלכא הוה ידע ברוח קודשא דאזדמן שיר דא

לומר כי כל האותיות יש בהם פנים לדין ופנים לרחמים וכמו שהארכתי בחלק שיעור קומה סימן (?) ומה גם אותיות בג"ד כפ"ת שהם מקבלות דגש ורפה דין ורחמים כדפירשו שם, והנה הם שבעה אותיות בשבעה מדות כנודע, ור' על ת' הרי דרך אחר שעם היות בזו שני פנים ובזו שנים פנים תתעלה אות ר' על ת' בקדימת מעלה, ובזולת זה נאמר ת' לה שני פנים והם ת' תחיה ת' תמות הרי שני פניה הם חיי"ם מ"ת, וכשנדקדק בפן האחד שהם פני החיים אין הכוונה שיושפע בה החיים אלא הכוונה להציל דין המות, וכן בדין כי תוספת החיים אינם במלכות אלא בבינה כדפירשו בזוהר בפרשת וירא בפסוק הנני יוסיף על וכו', וכן היה הענין ת' תחיה שלא יפגע בו המות, ור' לה שני פנים ר' ראש ר' ריש דהיינו עונ"י עוש"ר, והיינו ממש מעשרת ונעשה ראש או רש שמעני, ועם היות שעני חשוב כמת מיתה קשה מן הכל, והנה בבחירת שני הפנים שהם עוני מות המות קשה, ובבחירת שני הפנים דהיינו ראש חיים ועושר הוא ממש או נתינת העושר או מניעת המות, האושר פן יפה, דכד יחב רחמנא פתא לחיי הוא דיהיב כדפירשו בגמרא ותרוייהו איתנהו ביה, ומה גם שפני החיים אינם שלימים אלא מניעת המות כדפי' וצדקה תציל ממות ולזה תתעלה "ר' על ת'", ולכך "שית" הוא "בעקמו" שמורה על דבקות הנחש שם עם היות שיש בה פנים המכניעים אותו, אמנם ר"ש מורה על סילוק הנחש, ומלת שית מורה העלם בית כניסת המים מלשון שתין שפי' רז"ל, "ושיר" מורה שיר ושבח על השפע הטוב בהעברת הנחש משם "אתפתח אוצר הטוב וכו'", פירוש מלכות הוא אוצר היסוד ולכן נקרא אוצר הטוב, והיינו קרא דפתח ביה יפתח ה' לך את אוצרו הטוב דהיינו מלכות, והא כיצד "את השמים" לתת מטר וכו' דהיינו "בחילא דאינון שתין" שהם שש קצוות המשפיעים בה כדפירשונו (אור יקר).

⁴⁶⁰ אי"ג עי' בתיק"ז כ"א (דפ"מ).

⁴⁶¹ גפן ותאנה מלכות, גפן בקבלה היין מששת ימי בראשית ותאנה היא בעצמה, והיינו "שית ושית" כדפירשונו, אוכלים מצד המלכות תאנה, ושותים מצד הגפן יין ששת ימים, כאומרו ובגפן שלשה שריגים וכו', והיינו מצד הבינה והיינו כדמפרש ואזיל "דהא שיתין ושית אתפתחו והוו חדאן לסלקא וכו'", פירוש בינה והכוונה לבאר "אשר לשלמה" (אור יקר).

⁴⁶² משבע ספירות אשר בבינה (אור יקר).

⁴⁶³ מעדן שהוא חכמה (אור יקר).

⁴⁶⁴ להמשיך לכל התחתונים (אור יקר).

⁴⁶⁵ סוד התעוררות המדות כולם אל הבינה להתאחד בה כדפירשונו "למהוי כולא חד בלא פרודא" (אור יקר).

⁴⁶⁶ כבר פירשונו קודם פירוש "שיר השירים", שהם מלכות ושש קצוות כוונתם להתאחד בבינה "אשר לשלמה", פירוש המתייחדים לשלמה שהוא מלך שהשלום שלו, עתה פירש עוד "שיר השירים שיר משובח שבחא דסליק על כל שכחין למלכא דשלמא דיליה", והא בהא תליא כי בסבת התאחד המדות בבינה הם מסלקים שיר זה אליה "למהוי כולא חדווא", סוד השמחה מצד הבינה (אור יקר).

⁴⁶⁷ בחדוה (דפ"א ?).

⁴⁶⁸ וכתוב (דפ"א ?).

להתגלות בעולם ואמר השיר שעתיד להתגלות לך דומיה הוא בחשאי שאין רשות לגלות התשבחת הזו אלא התשבחת והתהלה זה אלהים בציון כשנבנה בית המקדש שהוא כנגד המקדש העליון ואז לך ישלם נדר.	לאתגליא בעלמא ואמר שיר דאזדמן לאתגלי לך דומיה איהו בחשאי דלית רשו לאתגלייא תושבחתא דא אלא תושבחתא ותהלה דא אלהים בציון כד אתבני בי מקדשא דאיהו לקביל מקדשא עילאה כדן לך ישולם נדר ⁴⁶⁹ :
פתח רבי שמעון ואמר (במדבר כא) אז ישיר ישראל את השירה הזאת (שמות טו) אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת שם תשבחת הנקבה וכאן התשבחת שעולה לעולם שהוא זכר.	פתח רבי שמעון ואמר אז ישיר ⁴⁷⁰ ישראל את השירה הזאת אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת התם תושבחתא דנוקבא הכא תושבחתא ⁴⁷¹ דסליק לעלמא דדכורא איהו:
כאן הוא הסוד שגוף ורוח מתחברים יחד גוף בגוף ורוח ברוח שיר השירים	הכא איהו רזא דגופא ורוחא ⁴⁷² מתחבראן כחדא גופא בגופא ורוחא ברוחא שיר השירים

⁴⁶⁹ ע"כ דברי אליהו ז"ל, עי' לעיל פ' כי תשא בד"ה רחש לבי כו' (דפ"מ).
ירצה כי אליך "ישולם" סוד השלום נדר שהיא הבינה, והיינו השפעת הבינה דרך הקצוות במלכות כדפירשנו לעיל, ובזה נתבארה שמועה זו (אור יקר).
⁴⁷⁰ כל שירות אלו לשונם מוכיח היותם במלכות, אם מלשון שירה שהוא שיר ה' נקבה, אם ממלת "זאת", וזהו שאמר "התם תושבחתא דנוקבא", פירוש ישראל משבחים לשכינה וכל השבח נקבה שבו משבחים לנקבה (אור יקר).
⁴⁷¹ ירצה שבח שהשכינה משבחת אל הזכר ולכן "השיר" זכר. וזהו שאמר "הכא תושבחתא דסליק לעלמא דדכורא", ועם היות שהמשבחת נקבה עם כל זה אחר שהשבח נאמר לגבי הזכר הוא זכר, וזהו שאמר "ותושבחתא דדכורא איהו, הבא איהו רזא וכו'", הענין שכבר פירשנו בספ"ר בשער עצמות וכלים ענין העצמות דהיינו המכונה "רוחא" וענין הכלים והוא המכונה הנה "גופא", ועם היות שלפי הדרך הזה יקשה אל המעיין שאין יצדק בעצמות המתפשט בספירות ייחוד או בלתי ייחוד, זה אינו קושי והוא מוכרח, כי בהיות המלכות בלתי מתייחדת עם התפארת לא מפני זה נאמר שאין העצמות מתפשט בה כלל ועיקר חס ושלום, שאין דבר זולתי מהעצמות, ולו יצויר הסתלקות עצמותו מהמדה אין לה קיום כל עיקר ונמצאנו מסלקים ההשגחה, אלא ודאי יתגלה ויתפשט העצמות בה אלא שאין האור והעצמות ההוא מתגבר בה להעדר קשורה וייחודה בעלתה כראוי, א"כ בהתקשרה עם בעלה קשר ספירה בספירה שיקרא "ייחודא דגופא בגופא" גם יתאחד ויתבקש ויתקשר עצמות בעצמות ויגבר גילוי העצמות במלכות יותר ויותר, ואור העצמות שבה מתפשט בה מאור העצמות שבתפארת וזה "יקרא רוחא ברוחא", וזה יספיק למי שנכנס בשערי הספר הנזכר (אור יקר).
⁴⁷² הענין שכפי אחדות ודבקות הספירות זו בזו כן הוא התפשטות עצמות מאצילים בהם, ואם הספירות יוכנו הכנה ראויה באחדותם וקשרם וקישוטם הנה הכנתם יגרום השכנת מאצילים שכינתו בהם והיותו משפיעם ומאירם, ואם חס ושלום לא יוכנו ולא יאוחדו ולא יוקשרו לא ישכן שכינתו בהם ואם יהיה הדבר בנוני כן יהיה מציאות השגחתו בהם, והשגחתו בהם תלוי בענין הכנתם, וההשגחה הזאת יקרא נשמה אליהם כדפירשנו בספ"ר בשער עצמות וכלים, והנה בהיות הספירות בלתי נקשרות הקשר הנודע לא יוקשר מציאות ההשגחה שבהם, ועתה אפשר המשל בזה בהיות הספירות פועלות דין חזק בלי ספק שהרחמים יסתלקו משם כדי שיפעול הדין פעולתו כדפי' בזהוהר בפרשת נח בפסוק ה' למבול ישב, ואין ספק שמציאות האין סוף ימצא בכל הנמצא הן רב הן מעט, שלא יצויר נמצא בלי מציאותו כל שכן ספירה בלי רוחניות, כי כמו שאין פעולה לגוף בלי הנפש כן אין פעולה לספירה בלי מציאות האין סוף יהיה הפעולה דין או רחמים, ואחר שאנו אומרים שאין הספירות נקשרות בלי ספק מציאות העצמות המתפשט בהם בלתי נקשר זה בזה, ואין זה פגם בעצמות חלילה אלא בספירות כענין הפרד אור העשיות זה מזה שאין הפגם באור אלא בעשיות כדפירשנו בספ"ר וכן משלים אחרים, ולזה קשר וייחוד "רוחא בגופא" תלוי בקשר "גופא בגופא ורוחא ברוחא", וכאשר יוקשרו הספירות זו בזו ויוקשר מציאות עצמותם זה בזה יגבר העצמות וההשגחה בהם עד שיתקשר קשר אמין רוחא בגופא וזהו שאמר הכא "איהו רזא דגופא ורוחא מתחבר" דהיינו השכנת האין סוף אורו ושפעו בהם, והסבה לזה הוא קשר ואחדות "גופא בגופא" שהוא הגורם קשר ואחדות "רוחא ברוחא" כדפירשנו, והדברים עתיקים יובנו בהעמיק המעיין בדרוש ההוא בספ"ר בשער הנזכר, ויהיה לפי זה ענין סוד המגילה שהוא כל כוונת המלכות לשבח ולייחד הזכר במדותיו אם בבחינת רוחא אם בבחינת גופא, ואחר היותה מקשטת ומשבחת הזכר בזה ממילא הוא מתייחד עמה שכל עיקר כוונתה בשבח אינו אלא לזה כדפי', והקדים ר' שמעון ענין אומרו "הכא תושבחתא דסליק לעלמא דדכורא" מפני שכוונתו לפרש "שיר השירים וכו' ישראל ה' אלהינו ה'", ולזה יקשה עליו כי מן הראוי שיהיה פתח דברי הייחוד שהשכינה

אתדבקותא⁴⁷³ דגופא בגופא ישקני מנשיקות פיהו אתדבקותא דרוחא ברוחא⁴⁷⁴ וכלא איהו ברוא דרחימו עילאה למהוי כולא חד בייחודא חדא:	(שיר א) התדבקות של גוף בגוף ישקני מנשיקות פיהו התדבקות של רוח ברוח והכל הוא בסוד האהבה העליונה שיהיה הכל אחד ביחוד אחד.
ורוא דייחודא הכא שיר דא איהו ישראל דממנא בסהדותא דייחודא⁴⁷⁵ השירים ה' אלהינו ה' וכולא חד בייחודא חד ואוקימנא ייחודא דא והכא ייחודא דעלמין כללו אשר לשלמה רוא דאחד:	וסוד היחוד כאן שיר זה הוא ישראל שממנה בעדות של היחוד השירים ה' אלהינו ה' והכל אחד ביחוד אחד ובארנו את היחוד הזה וכאן היחוד של כל העולמות אשר לשלמה הסוד של אחד.
ודא איהו דאצטריך שלמה מלכא⁴⁷⁶ לייחודא ברוא דרוח קודשא⁴⁷⁷ לאתחברא⁴⁷⁸	קוזהו שצריך שלמה המלך ליחד בסוד של רוח הקדש לחבר הכל ביחוד

הנקראת שמע, לזה הקדים ואמר שיש חילוק ביננו לבין השכינה, כי שבח ישראל הוא נוקבא לכן אנו אומרים שמ"ע שהיא המלכות במה שלמעלה ממנה וממילא אנו מיוחדים בשירה ההיא ובייחוד ההוא, וכן השכינה היא מייחדת בעלמא דדכורא וממילא היא מתייחדת בייחוד ההוא, וכמו שבייחודנו אין אנו מזכירים עצמנו כן בייחודה אינה מזכרת שמה, שכל עצמה היא המייחדת והמשוררת (אור יקר).

⁴⁷³ היינו ייחוד וקשר המדות בעצמן כאשר יבאר (אור יקר).

⁴⁷⁴ דהיינו הפנימיות המתעלם בתוך המרות, ויורה על ענין זה הגשמי כי הנושק מייחד נשמתו ורוחו ברוח ונשימת האחר שהוא בפה שהוא פתח הנעלם באדם, ומזה נקיש אל השאר כי כל ענייני האדם כמוהו דוגמא צורה עליונה, האברים המתגלים נגד הספירות, והאברים הפנימיות נגד מציאות הספירות נעלם בתוך נעלם, ומטעם זה כליות נצח והוד וביעין דדכורא נצח והוד ותרין ריכין נצח והוד, וכן יש פרטיות הספירות נכללות בזולתן, ולזה רא"ש שלש ראשונות תרין שפון נצח והוד ותרין כרובי עינא נצח והוד ומזה נקיש אל השאר, וכמו שהאדם צורה נגלת והם אח אחות יסוד קושר וכל זה נכלל ברזא דאחד דרך פרטיות, אמנם כלל כל המלה יחד תהיה בבינה שבה סוד ייחוד וקשר אח"ד דהיינו אח אחות יסוד קושר, והעד על זה שהם חמשים אותיות הייחוד כ"ה וכו"ה קרית שמע דליליא וקרית שמע דיומא כדפירשו בתיקונים, בענין שבמלת "אשר לשלמה" נכלל כל סוד הנכלל במלת "אחד" וזהו בענין שבמלת "אשר לשלמה" נכלל כל סוד הנכלל במלת "אחד" וזהו שאמר "רזא דאיהו אחד" כלומר עם היות שיש במלות אשר לשלמה שתי תיבות היה הכוונה לכלול בהם כל סוד הנכלל במלת "אחד", אלא שבמלת אחד באו על דרך הסוד ובמלת אשר על דרך הגילוי, וזהו שאמר "אשר לשלמה רזא דאיהו אחד" כל מה שבא בסוד והעלם במלת אחד נתבאר במלת שלמה, ואם תאמר מה ענין זה במה שהאריך בפסוק שמע ישראל דהיינו ה' אלהינו ה' קצר בפסוק שיר השירים דהיינו שלשה שמות נכללים במלת "השירים" כדפי', ובמה שקצר בפסוק שמע ישראל דהיינו מלת "אחד" האריך בפסוק שיר השירים דהיינו "אשר לשלמה" לזה תירץ ואמר "ודא הוא דאצטריך שלמה מלכא וכו'", כלומר האריך בחלק הייחוד הצריך לעצמו ולמדתו, וזה שאמר "ודא" האריכות בחלק הייחוד הזה הוא "דאצטריך שלמה מלכא", כי נודע שכל הרמזים שנפרש בכל מקום במלת שלמה הם ודאי חלקים נכללים במדתו, מפני שלשלמה כולל במדתו כל הכללים והפרטים הנזכרים כאשר נבאר (אור יקר).

⁴⁷⁵ א"ג ישראל שיר אל (דפ"מ).

⁴⁷⁶ ירצה כי מצד שתי מלות אלו יכללו בו סוד "אחד", שלמה עצמו הוא מלך שהשלוש שלו כדמסיק לקמיה דהיינו הבינה שהיא כללות מלת אחד כדפי' לעיל, ואם לא נאמר "שלמה מלכא" דהיינו היותו מלך לא נוכל לומר מלך שהשלוש, אם כן "מלכא" יעלהו עד הבינה, והיותו מלך במלכות בית דוד היינו אחות, שלא יאמר "מלך שהשלוש" דהיינו שלום הבית אם לא יהיה בו נכלל הבית בעצמות מלת שלום, והיינו היות שלמה מלך על מלכות בית דוד ושלום היינו יסוד ותפארת כדמסיק, אם כן היינו כלל אח"ד א"ח אחות יסוד קושר דהיינו "שלמה מלכא", אם כן "דא הוא דאצטריך שלמה מלכא לייחודא" ולהאריך בייחוד הזה שהוא הענין הנוגע אליו מכל צדדי הייחוד כדפי' (אור יקר).

⁴⁷⁷ אפשר לפרשו על דרך כלל דקשיא ליה אם כן שהיה במידתו להאריך בדבר הנוגע למרכבתו אל המדות העליונות, אם כן היא בחירה ורצון כל דבריו שלא הכרח על צד הנבואה ואינו הגון להאמינו כך אלא שכל דבריו ברוח הקדש, לזה אמר "לייחודא כרזא דרוח קודשא" דהיינו היות רוח הקדש מתנוצץ בו לצורך קשר מדתו כפי הדבר המתניח אליו וכפי הצורך למדתו, שהיא היא מתנוצצת בו והמעוררת אליו רוח הקדש מלמעלה, ואפשר דקשיא ליה שבכל האריכות הזה סוד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד לא נרמז כלל, ונודע [שאינן] שלימות הייחוד אלא בסוד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, לזה אמר כי שלמה היה מייחד למעלה בסוד המדות העליונות שהם

482	ברעותא	481:480	חדא	479	כולא	בייחודא	חדא	483	למהוי כולא חד	484	דהא	לאתדבקא דא בדא	485	שלמה איהו מלכא דשלמא כולא דיליה
-----	--------	---------	-----	-----	------	---------	-----	-----	---------------	-----	-----	----------------	-----	---------------------------------

אחד ברצון לדבק זה עם זה להיות הכל
אחד שהרי שלמה הוא המלך שהשלום
כלו שלו.

סוד הייחוד שמע ישראל כדפירשנו, והיה סוד השכינה רוח הקדש מתלבש בו, וממילא על ידי היות רוח הקדש שם בו היה נקשר ברוך שם וגומ', כי מלת שיר השירים כפול רומז במדת שלמה שהוא בזכר ייחוד שמע ישראל, ורומז "ברוחא דקודשא" שהיא השכינה הנקבה ייחוד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ואל זה רמז באומרו "לייחדא ברזא דרוח קודשא לאתחברא וכו'", ויש בסוף השמועה עוד עניינים יורו על זה, ואפשר לפרש אשר לשלמה היא מלת "אחד" ירצה ושאר הענין הוא אח"ד דהיינו מה שצריך לשלמה לדבר ברוח הקדש לייחד והיינו "אשר לשלמה" והאחד הצריך אל שלמה, ואפשר עוד לומר שמלת "אחד" הוא "אשר לשלמה", פירוש על מה שאמר שלמה וצריך לדבר מכאן ועד סוף המגילה, שמלת "אחד" הבא בקצרה בתורה פירושה הוא כל מה שיכלול מישקני עד סוף המגילה, "והיינו אשר לשלמה" פירוש "אחד" הוא כל אשר יצטרך לשלמה לדבר ברוח הקדש עד סוף המגילה וזהו שאמר "ודא הוא דאצטריך וכו'", ולזה פירש כלל הייחודים (אור יקר).

478 שהם כמה מיני ייחודים מפוזרים בכל המגילה, "לאתחברא כולא וכו'", ראיתי חלקי דבריו והם שבעה חלקים, האחד אומרו "לאתחברא" מה ענין חבור זה, השנית "כולא" מה בא לרבות באומרו כולא, השלישית "בייחודא חדא" הוא דבר נוסף על לאתחברא, הרביעית "בחיבוב" החמישית "ברעותא" הששית "לאתדבקא דא בדא" השביעית "למהוי כולא חדא", ושבעה דברים אלו נפרש עתה בסוד הייחוד אחד לאחד בע"ה.

וכשנדקדק נמצא נכללו בדבריו ארבעה מיני ייחוד, האחד חבור, השני ייחוד, השלישי דבוק, הרביעי אחדות, וזהו שאמר "לאתחברא" היינו חבור, "בייחודא" היינו ייחוד, "לאתדבקא" היינו דבוק, "כולא חדא" היינו אחדות, ועתה נפרש בעזרת האל, "החבור", אין ספק שייחוד ואחדות ודבוק הוא ייחוד נוסף על חבור והמלה בעצמה יורה כן, כי בהיות שני גופים נוגעים זה בזה יקראו מחוברים וזה פשוט, ואמנם ימצא בספירות הפירוד חס ושלוש בהיות כל ספירה וספירה נוטה אל פעולתה ואל בחינתה, זו לדין וזו לרחמים בלתי מתקרבות להסכים אל פעולה אחת, ואז שלש ספירות הייחוד חס ושלוש נפרדות כאומרו אספתי את שלומי מן העיר הזאת, והיינו סילוק היסוד מן המלכות, ואז הבינה אינה לא עם התפארת ולא עם המלכות, ואז נאמר ונהר יחרב ויבש שהצדיק נעזב מן התפארת, ונמצאו כל הספירות הנכללות בכללות אח"ד הנזכרות לעיל הם נפרדות, והסבה העיקרית לענין זה הוא כי יה"ה מדת רחמים מסתלק מאדנ"י מדת הדין, והדין הוא נפעל על ידי הגבורה המתחזקת להשפיע הדינים במלכות בהיותה נפרדת מהתפארת והיסוד, והיינו סוד ה' למבול ישב, וכאשר יתחברו המדות האלו מרחוקם חבור דהיינו היות פעולתם אחת לא יפרדו לבחינות שונות זה יקרא חבור, וענין חבורם הוא היותם בלתי נפרדות כדפירשנו אלא שאיזו פעולה שתהיה תהיה בהסכמת שלשה ספירות תפארת ויסוד ומלכות ושכינה עליהם, ובה כל העשר מצטרפות שם היינו חבורם לפעולה אחת (אור יקר).

479 ואולם פעמים הרבה יתחברו הספירות זו לזו אמנם יהיה ענין חבורם נפרד, המשל בזה תדבק המלכות אל היסוד והיסוד יתדבק אל התפארת. והתפארת אל הבינה והבינה אל העליונות וזה יקרא חבור בעל ייחודים הרבה לא ייחוד אחד, כי לא תתייחד הבינה אל המלכות בעצם אלא תתחבר אל המחבר אליה, ונמצא שלא תהנה המלכות מהבינה מדרגה ראשונה אלא שלישית, וכן היסוד מדרגה שנית, ואין זה עיקר הכוונה בשיר הזה אלא לקשור המלכות והיסוד והתפארת עם הבינה חבור שוה שיוקשרו כלם מדרגה אחת, ולרמוז אל החבור הזה המשתנה באחדותו אל כל המדרגות הנכללות באחדות זה אמר "כולא", ומפני שאפשר שישתנה הייחוד והחבור אליהן בשוה בבחינה אחת מבחינותיהן, וזה לא יהיה חבור אמתי אחר שלא יהיה בכל בחינות החבור, כדי שלא ימצא בספירה מהספירות אלו שום בחינה נפרדת מחברתה, וכל פרקי מרכבתם יסכימו אל חבורם וקשרם, לזה חייב חבורם מכל פאותם ובחינתם (אור יקר).

480 כי פירוד הדין בספירות הוא מבינה ולמטה, מטעם שמבינה הוא לפניו משורת הדין ולכן לא ימצא הפירוד וחילוק גזרת הספירות, אמנם מבינה ולמטה הם הספירות נפרדות לחסד ולדין ולרחמים לבחינות שונות, ואין דרך לקשור סוד חילוק בחינותם אלא בסוד הנהגה המנהיג על ידי שמאחדם בסוד "אח"ד" שהכוונה בו שההוא יחיד נעלם שולט בדרום חסד, ובצפון גבורה, ובמזרח תפארת, ובמערב מלכות, ובמעלה נצח, ובמטה הוד, ומאחד שש קצוות אלו וקושרם, ובהם מנהיג כל הנמצאים בסוד ברוך שם כבוד מלכותו, והיינו שנותן על ידי היסוד כל הששה במלכות, ומשם לבריאה וליצירה והיינו לעולם ועד כדפירשנו בחלק תפלה למשה בס"ד, ונמצא שהייחוד הנודע המורגל בסוד "אח"ד" הוא המחבר חלוק בחינתם ופרודם, וזה רצה באומרו "בייחודא חדא" לקשור כל בחינות מבינה לשבע ספירות ושבע ספירות בעצמם שזוהי סוד "אחד" כדפירשנו לעיל, כי מלת אחד ירצה א"ח א"חות יסוד קושר על ידי הבינה, ושורת הדין מהבינה לשבע ספירות ובשבע עצמם, ובהם החיבוב"ר כדפירשנו (אור יקר).

מה זה הכל שלו כאן וכי רבים הם השלומות אלא שלום אחד הוא ושנים	מאי כולא דיליה הכא ⁴⁸⁶ וכי סגיאין שלמין ⁴⁸⁷ נינהו אלא חד שלמא איהו ותריין
---	--

⁴⁸¹ בחביבו - ענין זה הוא לקושרם נוסף על קישורם וחבורם מצד הבינה היותם מתחברות מצד החכמה, והענין שהם שלשה בחינות משלש ראשונות "אחדות, חביבו, רעותא", "האחדות" מצד הבינה כדפירשנו, "החביבו" מצד החכמה, והענין כי האחדות משכן החבה ובמקום שאין אחדות אין חבה כבינה שהיא משכן החכמה, וזה כי צביעת הששה ספירות לששה בחינות ההנהגה שהם ששה גוונים אינם בחכמה חס ושלוש כי שם הוא השואתם יחד, אמנם יפרדו בבינה ולא בכל בחינתם בה, כי עדיין יש בה בחינה הנאחזת בחכמה שבאותם העמקים הם שש קצוות בלתי צבועים לגוונים לאודם ולשחרות אלא לובן, ומפאת בחינה זו הוא האחדות והחבור הנזכר, ובצאתם מהעומק הנזכר להאציל יצטבעו בשינוי גוניהם, אמנם בחכמה ישוה אחדותם יותר ויותר מאחדותם בבינה, ועל זה כאשר יגבר חבורם ואחדותם גם מצד שרשיהם הנעלם בחכמה יאמר שיתחברו כולא "בחביבו" שהוא ענין חבה יתירה הנודעת להם מצד שרש(י)ם כמו שרש(י)ם בסוד החכמה, "ברעותא" היינו מציאות חבורם ואחדותם מצד בחינת מציאות[ם] ברצון העליון שהוא הכתר, ונודע כי בגילוי מצח הרצון אל הספירות יתפשט הרצון ההוא בכל פאותיהן ובחינותיהן וישוה אחדותם ורחמיהם לאין תכלית, עד שביום שבת שעת המנחה שהיא שעת התעוררות הדין כנודע בסוד כי ינטו צללי ערב, להיות שביום שבת אין דין כלל, לבטל כח הגבורה המתעוררת ולמתק דיניה יתגלה הרצון העליון ויתרצו הספירות כלם ויתבטל הדין כולו ממציותו ויהפך לרחמים, לסבה שאין בשש קצוות המושרשים ברצון העליון שבסוד הדעת לא חסד ולא דין ולא רחמים אלא הכל חסד עליון ורצון. ונמצא לפי זה החבור הנזכר נמשך בספירות חבור שוה כולל כל הבחינות כל שבע ספירות מצד אחד שהם שש קצוות שבבינה, ומצד שורשם שבחכמה, ושורש שורשם שבכתר, והיינו "לאתחברא כולא בייחודא חדא בחביבו ברעותא" כדפירשנו, ועדיין הכל בבחינת חבור דעלה קאי באומרו "לאתחברא" וכי' (אור יקר).

⁴⁸² והם שלשה בחינות, ובהם יוכלו כל עצם הספירות וכל בחינתם, וזהו שאמר "לאתחברא כולא" בשלש בחינות אלו שהם "ייחודא חדא חביבו רעותא" כאשר נבאר אחד לאחד (אור יקר).
⁴⁸³ הענין הוא כי חבור יאמר על ב' דברים נפרדים שנתחברו, ועם היות שהם מחוברים סוף סוף יורו על היותם שני ענינים מחוברים, אמנם דבוק יורה על חוזק חבורם יותר מחבור בלי ספק, ולזה להורות על תוספת אחדות על החבור הנזכר אמר כי יועיל כל הנרמז לעיל להוסיף להם ייחוד דהיינו "לאתדבקא דא בדא", וענין חבור פירשנו עניינו שהוא הסכמתם אל בחינה אחת בלי להפרד זו לדין וזו לרחמים, אמנם דבוק הוא היות נכלל קצת מספירות זו בזו וזו בזו עד שיתדבקו שתי ספירות כאחת כענין דבוק באשתו, שהוא סוד היסוד חלק התפארת הנכלל במלכות ועל ידו יתדבקו הדבוק הנזכר, וכן עתה בכל הספירות הנזכרות יוכלל עצם העליונה בתחתונה ועצם התחתונה בעליונה עד שיתדבקו, והיינו סוד ואתם הדבקים בה' אלהיכם כי האלהות נכלל בלב המשכילים בהיות מדבקים מחשבתם תמיד בו והרהורם דבקה בעבודתו, והיינו אומרו בה' אלהיכם בסוד היותכם מהרהרים תמיד באלהותו עליכם בסוד הייחוד דהיינו ה' אלהיכם, והם נכללים בו כנודע כי המייחדים נכללים בסוד אליך ה' נפשי אשא והיינו סוד דבוק, ולזה אמר "לאתדבקא דא בדא" דהיינו היות נכלל זה בזה עליון בתחתון ותחתון בעליון (אור יקר).

⁴⁸⁴ הענין כי הדבוק הוא קשר אבל לא כל כך כי עדיין יש הוראת מציאות כל ספירה לעצמה כאלו תאמר שני דברים דבוקים יחד, כי אדרבה הדבוק הורה על מציאות כל אחת לעצמה אלא שהם דבוקות, אמנם בהוסיף על הדבוק עוד "ייחוד" יורה על כולם מאוחדות היותם כספירה אחת לא יפרד ביניהם כמעט אפי' מה שבין עילה ועלול לתגבורת אור המאציל בכולם בשוה, וזהו שאמר "למהוי כולא חדא" שיהיו כל הספירות ספירה אחת, וזהו הייחוד הגמור הנמשך מכל הבחינות הנזכרות זו אחר זו עד הגיעה אל המדרגה הזאת (אור יקר).

⁴⁸⁵ הענין כי הייחוד הזה הנעשה מדרגה אחר מדרגה דהיינו ראשונה חבור כולל כל הבחינות הנזכרות, ואחר חבורם דבוקם, ואח"כ אח"ד כדפירשנו, ירמז באומרו "אשר לשלמה", והיינו כי שלמה יורה על האחדות הנזכר, ומלת "אשר לשלמה" ירצה השירים דהיינו ה' אלהינו ה" המאוחדים כדפירשנו לעיל במלת "שירים", עד שעולים מדרגה אחר מדרגה באחדות עד הגיעם למדרגת אחדות הנקרא "שלמה", וזהו שאמר "אשר", ההולך עד הגיעו לשלמה, והא כיצד דהא "שלמה" הוא "אח"ד" מטעם דאיהו "מלכא דשלמא כולא דיליה" כדמפרש ואזיל (אור יקר).

⁴⁸⁶ קשיא ליה תרתי, חדא מה נשתנה הענין הזה מהכל שדרכנו לומר מלך שהשלוש שלו מלכא דשלמא דיליה, וכאן אמרנו "מלכא דשלמא כולא מאי כולא", ועוד הנכון לומר שהשלוש שלו לבד ולא כולא מפני שיקשה "וכי סגיאין שלמין וכו'", שמלת כולא לא יצדק אלא לרבות ריבוי השלומות, אלא "חד שלמא איהו ותריין וכו'", ירצה על שני דרכים יצדק אומרו מלך שהשלוש וכו', או מלך שהשלוש אחד שלו או מלך שהשלוש כולא שלו, והיינו "תרי שלומי נינהו", שאליהם נרמז במלת כולא (אור יקר).

⁴⁸⁷ עי' זהר בראשית ה"ב ורע"א. ובהגר"א בתיקו"ז מו ע"א

נינהו חר שלמא איהו דאיהו שלמא⁴⁸⁸ דביתא⁴⁸⁹ דבניניה אשתמודע⁴⁹⁰ דכורא דכר וחר שלמא אחרא⁴⁹¹ דאיהו שלמא דתרין סטרין⁴⁹² דאחיד⁴⁹³ (ס"א דעאל) באמצעיתא באינון תרין סטרין⁴⁹⁴ ועביד שלמא בניניהו איהו שלום אחרא:	הם שלום אחד הוא שהוא שלום הבית שבבילו נודע הזכר זכר ואחד שלום אחר שהוא השלום של שני צדדים אחד שנכנס באמצע באותם שני הצדדים ועושה שלום ביניהם הוא שלום אחר.
אבל שלום דדכורא אשתמודע דכר בניניה⁴⁹⁵ איהו צדיק⁴⁹⁶ (דאיקרי) [נ"א ואקרי] מלכא עילאה בניניה מלך שהשלום שלו ובנ"כ כל תושבתא דשיר השירים⁴⁹⁷ למלכא	אבל השלום שהזכר נודע זכר בשבילו הוא הצדיק שנקרא (ונקרא) המלך העליון בלבילו מלך שהשלום שלו ומשום כך כל התשבחת של שיר השירים למלך שהשלום כלו שלו

⁴⁸⁸ היינו הפירוש שהוא באומרינו "מלך שהשלום כולא שלו", שאז מלת השלום ירצה אל היסוד ואל התפארת, והטעם שהם "תרי שלומי", האחד "דאיהו שלמא דביתא", דהיינו המלכות נקראת בית והיא דין כנודע, וכאשר אין היסוד שלום במלכות דהיינו בית אז היא מתגוללת בדיניה ואינה בשלום והשקט, אמנם בהכנסת שלום אל הבית שהוא הייחוד היא שוקטת שדיניה מתהפכין מדין לרחמים ועל כן נקרא "שלום הבית" (אור יקר).

⁴⁸⁹ יסוד (דפ"מ).

⁴⁹⁰ וקשיא ליה אם כן לפי זה שנקרא שלום הבית והמלכות נקרא רוב פעמים מלך ראוי שהיא תקרא מלך שהשלום שלו כעין אומרינו "שלום הבית", לזה אמר שתקרא הבינה מלך שהשלום שלו משום דבניניה אשתמודע דכורא דכר, וירצה כי כאשר האברים העליונים שהם הספירות נמצאות באיזה מקום שיהיה אם היסוד ביניהם הם רחמים זכרים ואם אין היסוד שם הם נקבות דין, והעד על זה שכל אברי הזכר הם בנקבה שלש ראשונות ראש, חסד וגבורה שתי זרועות, תפארת גוף, נצח והוד תרי שוקי, במה יודע אם הם זכרים רחמים או דין נקבות, אם היסוד שהוא האמה המושכת השפע לתחתונים [שם] הם זכרים משפיעים, ואם אין היסוד שם הם דין בלתי משפיעים אלא אדרבה מקבלים בסוד אור מהופך כדפירשנו בספ"ר בשער ממטה למעלה, ונמצא לפי זה היסוד נקרא שלום על שמשלים התחתונים שהוא כללות ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד (אור יקר).

⁴⁹¹ הוא התפארת ונקרא שלום שמטיל שלום בין שש קצוות עליונים הנכללים בשמע ישראל וכו', וזהו שאמר "דאיהו שלמא דתרין סטרין", דהיינו השלמתו והכרעתו בין החסד והגבורה, ואם תאמר וגם אל היסוד פעולה זו בין הנצח וההוד, אינו, שהיסוד עיקרו דין דהיינו יצחק ק"ץ ח"י נטיל לשמאלא, אמנם על ידי האחז התפארת בו מחזירו לרחמים כעניינו שהוא רב חסד מטה כלפי חסד, אם כן לפי זה לא יתייחס הכרעתו אלא אל התפארת שהוא משך ו' (אור יקר).

⁴⁹² ת"ת (דפ"מ).

⁴⁹³ ואחיד חד - כלומר שהשלום הזה הנזכר אוחד גם ביסוד כדי שיפעול פעולת השלום שהוא נמשך מהתפארת והנאחז בו (אור יקר).

⁴⁹⁴ דהיינו הימין נצח והשמאל הוד ומטבע היסוד למטה משניהם, ועל ידי התפארת הוא נכנס ביניהם ומשלימן, ואם כן באומרינו "דשלמא כולא" רצינו אל כל מיני השלום כדי לכלול בסוד "אשר לשלמה" כל קשר ואחדות הספירות העליונות שהם בסוד שמע ישראל, וכל קשר ואחדות דברוך שם כדפירשנו לעיל שהכל נכלל באומרו "השירים" בלשון רבים מה שלא יאמר אם נפרש שלמא מלך שהשלום שלו שהוא הפירוש השני (אור יקר).

⁴⁹⁵ בגיניהו (דפ"א)?

⁴⁹⁶ שלום צדיק - שעליו נאמר וצדיק יסוד עולם, דהיינו קשר ואחדות המלכות והשלמת דיניה, יסוד העולם התחתון שהוא המלכות הוא "שלום צדיק ואיקרי מלכא עילאה בגיניה מלכא דשלמא דיליה" מלך שהשלום שלו, ואם נפרש "שלמה" האמור כאן מלך שהשלום שלו לבד לא יורה על פירוש מלת אחד דהיינו סוד אחדות וקשר עליון ותחתון, דהיינו סוד אומרינו "דשלמא כולא דיליה", וכן רצה הנה באומרו "אשר לשלמה", וכדפירשנו כי מלת "אשר" ירצה האחדות הנעשה בחינה אחר בחינה עד הגיעו אל סוד אחד דהיינו "לשלמה" אם כן עם היות שבכל מקום שלמה מלך שהשלום שלו, כאן שאמר "אשר לשלמה" פירושו דשלמא כולא דיליה שהוא סוד שמע וברוך שם כדפירשנו (אור יקר).

⁴⁹⁷ עם היות שלא יזכר או לא יאמר אשר לשלמה הנה בנה אב לכל הנזכרים שהכוונה בהם "למלכא דשלמא כולא דיליה, וייחודא וכו'", הענין שימצא הייחוד במלכות אמנם הייחוד בה אינו בשלימות מפני שלא תכלול אלא התפארת והיסוד, וכן בהיות הייחוד ביסוד וכן בהיותו בתפארת שלא יכלל בייחוד הזה אלא עד הבינה על הרוב, אמנם בהיותו הייחוד עולה עד הבינה דהיינו "אשר לשלמה" יכלול יותר ויותר שיתייחדו כל הספירות יחד, וזהו שאמר "וייחודא דקא מתייחד כולא", כלומר אותו הייחוד הנודע הכולל הכל אינו באחד הספירות אלא דווקא בבינה, וזהו שאמר

והיחוד שהכל מתייחד הוא במקום הזה משום שהוא נוטל כל תשוקת כל האיברים וכל הענוגים וכל הכסופים העליונים ומכנס הכל לתוכו.	דשלמא כולא דיליה וייחודא דקא מתייחד כולא באתר דא איהו בגין דאיהו נטיל כל תיאובתא דכל שייפין וכל עינוגין וכל כיסופין עילאין וכניש כולא לגויה:
ועל זה הוא נקרא אחד שלמה המלך בסוד של רוח הקדש כששורה עליו אותה רוח הקדש רצה לחבר הכל ברצון שלם כראוי וליחד הכל בחביבות ברצון להיות אחד למעלה ולמטה ועל זה אמר הכתוב (זכריה יד) יהיה ה' אח"ד ושם"ו אח"ד.	ועל דא איקרי איהו אחד שלמה מלכא בריא דרוח קודשא ⁴⁹⁸ כד שרא עליה ההוא רוח קודשא בעא לחברא כולא ⁴⁹⁹ ברעותא שלים כדקא יאות ולייחדא כולא בחביבו ⁵⁰⁰ ברעותא ⁵⁰¹ למהוי ⁵⁰² חד עילא ותתא ⁵⁰³ ועל רזא דא אמר קרא יהיה ה' אח"ד ושם"ו אח"ד (סג ע"ב):
"ישקני מנשיקות פיהו וגו'" כתוב	ישקני מנשיקות פיהו וגו' (שיה"ש א &)

"באתר דא איהו" והטעם לשתי סבות, האחד שיכלול הספירות התחתונות ברוב חשקם להדבק בבינה בסוד תשובתם בה, וזהו שאמר "דאיהו נטיל כל תיאובתא דכל שייפין", וגם הספירות העליונות שהם בחינות הכתר והחכמה לא ימצאו אלא בה שהיא היכל אליהם וזהו שאמר "כל ענוגין" דהיינו סוד ענ"ג עד"ן נה"ר ג"ן בשלש ראשונות, וכך בחינות הששה קצוות הנעלמות שהוא חשק ותאוה להדבק בהם כדפירשנו וזהו שאמר "וכן כסופין עילאין", ואח"כ קושר עליונות בתחתונות אלו באלו וזהו שאמר "וכניש כולא לגביה" אלו מצד מטה ואלו מצד מעלה, וענין זה ירצה במלת "אח"ד" שאחדות זה בה כדפירשנו דהיינו מלך שהשלום הכל שלו כדפירשנו, והנה הייחוד הזה לא יגמר בה אלא בסוד ארבע מדות, שהם בינה היא בעצמה והתפארת והיסוד והמלכות, והא כיצד המלכות אוספת אליה מפתח היכל לבנת הספיר עדיה דהיינו סוד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ואח"כ היסוד נכנס אליה ומשלימם שלום הבית כדפירשנו, ואח"כ קושרם יחד עם התפארת על ידי השלמת התפארת תחלה שש קצוותיו, והבינה אוספת אליה כל זה וקושרת הכל בראשונות, נמצא הכל סוד אח"ד דהיינו א"ח ד' כדפירשנו לעיל על ידי הבינה בבחינתה הנקראת "מלך שלמה מלך שהשלום שלו" על הדרך שפירשנו שיכלול השלום "תרי שלומי" כדפירשנו (אור יקר).

⁴⁹⁸ קשה השתא כי שלמה בפשוטו הוא שלמה ממש ולפירושו הנעלם בבינה ונמצא שלמה מרכבה לבינה וזה בלתי אפשר, לזה אמר "דשלמה וכו'" ירצה כי בבחינת "שלמה" הוא יסוד, והיותו "מלכא" הוא במלכות ורוח הקדש הוא מצד המלכות שמצדה רוח הקדש בלי ספק, אמנם סוד רוח הקדש הוא מצד התפארת הנקרא ר"ח והוא נמשך מהחכמה שהיא מקום הקדש, וזהו שאמר "ברזא דרוח קודשא" דהיינו מצד בחינת העלם רוח הקדש, ולא שהיה כח לשלמה לקשור ולעלות עד הבינה אלא "כד שרא עליה ההוא רוח קודשא" שהוא ממקום גבוה על ידי אותו הכח הנעלם המתנוצץ בו אחז במקום גבוה בסוד הכוונה לא שהוא מרכבה שם (אור יקר).

⁴⁹⁹ ולא שימשכו למטה ויוקשרו למטה אלא להעלות התחתונות למעלה לקושרם אפילו בסוד

הרצון בשלימות, וזהו שאמר "בעא לחברא כולא ברעותא שלים", מפני שבהיותו למטה אין בו השלימות הנזכר וזהו שאמר "כדקא יאות", דהיינו העלותם למעלה, והיינו קשר שבעה מדות בתוך הבינה (אור יקר).

⁵⁰⁰ מצד החכמה (אור יקר).

⁵⁰¹ מצד הכתר כדפירשנו לעיל (אור יקר).

⁵⁰² ולמהוי (דפ"א)?

⁵⁰³ ירצה עילא ייחוד שמע ישראל שפירשנו והיינו סוד ה' אחד, ותתא ייחוד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד והיינו "ושמו אחד" שפירשנו, וקשר וייחוד זה לא ימצא אם לא בכח העליונות כדפירשנו, והיינו בסוד "שלמה מלכא" כדפירשנו לעיל, ואפשר לפרש "עילא" בסוד קשרם אפילו בכתר שני ייחודים שמע וברוך שם כדפירשנו לעיל, ואפשר לפרש "עילא" בסוד קשרם אפילו בכתר והיינו סוד "יהו"ה אחד" שהרמז בו בכתר כדפירשנו בתיקונים, ועניינו סוד י', יר"ד ה"י וי"ו ה"י. ה', אל"ף ה"א יר"ד ה"א. ו', יר"ד ה"א וא"ו ה"א. ה', אל"ף דל"ת נר"ן יר"ד. ושמו, היינו סוד "יהו"ה", חכמה י', אה"ה בינה ה', יהו"ה תפארת ו', אדנ"י מלכות ה', והיינו "ושמו" שם שלם העליון כי "יהו"ה אחד" באריך אנפין, "ושמו אחד" בזעיר אנפין והיינו "עילא ותתא" ופירוש זה מוכרח בסוד "יהו"ה מלך" שפירשו בתיקונים כדפירשנו בחלק תפל"ה למש"ה, וכל טוב שבעולם הוא בקשר שמות אלו ואין אחר ייחוד זה כלל שזהו שלמות הכסא אל האין סוף, וממילא נקשר הוא ושמו דאריך אנפין דהיינו עתיקא קדישא וזעיר אנפין "כולא חד הוי ויהו"ו ושורשיו זעיר באריך ותיקונו כדפירשנו, עוד אפשר לפרש שמועה זו ביסוד דהיינו "שהשלום כולא", דהיינו יסוד הנקרא "כל", ואיהו נטיל כל תיאובתא" שהוא אות הברית, ויש לדרך זה דוחקים הרבה (אור יקר).

ז"ח

כתיב (יחזקאל א &) וארא החיות והנה אופן אחד בארץ אצל החיות לארבעת פניו הפסוק הזה נאמר בקשר של רבי אלעזר וארא.	וארא החיות והנה אופן אחד בארץ אצל החיות לארבעת פניו הפסוק הזה נאמר בקשר של רבי אלעזר וארא.
קרא בקיטורא דרבי אלעזר ⁵⁰⁴ אתמר וארא:	קרא בקיטורא דרבי אלעזר ⁵⁰⁴ אתמר וארא:
נ/ב	נ/ב
החיות רזא דישראל סבא ⁵⁰⁵ (ס"א לא יש סבא) קנטירא (ס"א קפטירא) ⁵⁰⁶ בגליפוי בימינא ובשמאלא ⁵⁰⁸ תלת רשימין מן קטורין (ס"א לא יש מן) דא עם דא ⁵⁰⁹ דרום מזרח וצפון:	החיות, סודו של ישראל סבא (יש גורסים: "לא יש סבא"), קשר (יש גורסים: "קפטירא", "קטירא") בגליפוי מימין ומשמאל, שלושה רישומים (חותמים) מקושרים זה בזה. זה עם זה, דרום, מזרח וצפון.
יהו"א אפין סתימין ⁵¹⁰ לא שליט עינא למחמי והכא אמר וארא אלא הוה מסתכל מגו נהורא	י-ה-ו, פנים סתומות, אין העין שולטת לראותן. וכאן נאמר "וְאֵרָא",

Commented [YL4]: א
ולי האור יקר גורס וא"ו.

⁵⁰⁴ אפשר שהוא חבר איזו ברייתא בקשר הספירות זו עם זו וכן נראה מתוך דבריו (אור יקר).
⁵⁰⁵ "ישראל" הוא התפארת, אמנם באומרו "סבא" יורה על עלייתו למקום הזקנה שהוא סוד ועתיק יומין יתיב, בענין שהם שלשה ישראל זוטא, וישראל סתם, וישראל סבא, והם סוד המלכות והתפארת והדעת, והכא בתפארת בסוד הדעת קא מיירי ועליה קאמר "וארא החיות רזא דישראל סבא", אמנם אפשר שהכרח דבריו הוא משם מלת החיות שהוא בסוד החיים, ומקור החיים למעלה כנודע לזה חיות הם הספירות הנקשרות בחיים (אור יקר).
⁵⁰⁶ הוא מלשון שלשלת, וירצה משולשל ונקשר "בגליפוי" כלומר בחקיקותיו שהם הצורות העליונות המצויירות ונקשרות עם הדעת כאשר יבאר (אור יקר).

⁵⁰⁷ ס"א קטירא (דפ"א) ???
⁵⁰⁸ כלומר הימין והשמאל הנקשרים והנחקקים במציאותו וכדמסיק לקמיה, ולהורות על מציאותם הדק המצטייר בדעת הנעלם אמר "תלת רשימין" שמציאות השלשה שהם חסד גבורה ותפארת הם רשימה "רשימין" רושם דק ודאי (אור יקר).
⁵⁰⁹ כבר פירשנו בספ"ר בשער המציאות קשר הספי' זו עם זו, וכן אלו נקשרות על ידי היות חסד גבורה בתפארת, תפארת וגבורה בחסד, חסד ותפארת בגבורה, וזהו אומרו "קטורין דא עם דא" בענין שהחסד נקשר מצד ימין עם התפארת בתפארת שבחסד ובחסד שבתפארת, וכן נקשר מצד שמאל עם הגבורה בגבורה שבתפארת ותפארת שבגבורה כענין הדרום עם המזרח מצד השוואת טבעם זה לזה במקום קשורם ודבוקם כאומרו דרומית מזרחית, וכן מזרח עם הצפון מצד השוואתם יחד כאומרו מזרחית צפונית, וזהו שאמר "דרום מזרח צפון", ולא שיהיו מציאות הספירות חסד וגבורה בעצמם ממש אלא מציאותם שבתפארת בסוד הדעת והיינו סוד וא"ו שבשם יו"ד ה"א וא"ו ה"א הרמז בחכמה כ"ח מ"ה, וסוד וא"ו היינו שתי וו"ן לימינא ולשמאלא חסד וגבורה, אל"ף באמצע מאחדם וקושרם בקשר מזרח לדרום ולצפון, ומלת וא"ו אין לה הכרע אם למעלה אם למטה (אור יקר).

⁵¹⁰ כי אפין הם סוד א' כי וא"ו אמצעית חוטם, שני יוד"ן תרין נחירי לימינא ולשמאלא, וכן תרין אנפין כזה יו"י ומיץ אפים יוציא וכו', אמנם בבא האור העליון מלמעלה יתפשטו הפנים ברחמים העליונים ויעשה בהם סוד ארץ אפים מאריך אנפין כאומרו כי אעלה ארוכה לך וכו', והיינו שיתפשטו שני יוד"ן לואו"ן כזה וא"ו והיינו בסוד ישראל סבא דבקות הפנים שהם באל"ף בינה בעתיק יומין, והיינו סוד וא"ו אנפין סתימין בסוד הדעת המתעלם שאין בו השגה לא נביא ולא חוזה, ואם כן אי אפשר לפרש החיות בהם כדפירשנו משום דכתיב וארא והתם לא שייך וארא וזה שאמר "לא שליט עינא למחטי וכו', אלא הוה מסתכל וכו'".

הענין שמיני הנבואה הם שתיים, האחת נבואת משה רבינו ע"ה והיא אספקלריא המאירה, השנית נבואת אספקלריא שאינה מאירה, ויש במין זה פרטים רבים לפי ענין הנביא ולפי השעה ולפי הצורך כדפירשנו קצת לעיל בדרישות, ולזה אמר שנבואת יחזקאל גם בפעם הזאת היתה באספקלריא שאינה מאירה שהיא בחינת מדת המלכות האחרונה למטה שאין לה הארה עליונה, והיינו אומרים אספקלריא שאינה מאירה ועלה קאמר נהורא דלא נהרא, אלא שלזה יקשה שאם כן הוא היאך השיג בפנים המאירים העליונים שהם סוד החיות כדפירשנו. ולהבין זה נצטרך להבין מה ענין אספקלריא המאירה ושאינה מאירה, והענין שהנבואה נקראת חזון וראיה, והיינו רואה וחוזר במדרגות העליונות, וההשגה לכל הנביאים היא בייחוד תפארת ומלכות, ויש לייחודם שתי בחינות האחד בחינת החול והשנית בחינת השבת, בחינת השבת היא נבואת משה רבינו ע"ה ובחינת החול נבואת שאר הנביאים, והענין כי ביום שבת נאמר ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם דרתם כתיב, והיינו סוד דירתם ועניינו בני ישראל נצח והוד, והם שומרים את השבת דהיינו סוד ש' ב"ת, ב"ת היינו מלכות ב"ת עין, ש' שלשה אבות, והיינו מדת המלכות שהיא למעלה אצל האבות רוכבת על נצח והוד, והיינו לעשות את השבת לדור עליהם

אלא שהיה מסתכל מתוך אור שאינו מאיר, כמי שמביט דרך זכוכית בתוך עיניים סתומות, כאשר הן מנצנצות דרך אותה זכוכית: להבה, להבות, לפי שעתה, ואינה עומדת בקיום.	דלא נהרא כמאן דחמי בעששיתא גו עיינין סתימין ⁵¹¹ כד מנצצין גו ההוא עששיתא להיט להיטו לפום שעתא ולא קאים בקיומא ⁵¹² ;
מתגלגלים ניצוצות לפי אותה שעה, ונכנס ניצוץ זה בזה. אחד עולה ויורד ומתחזק בצד דרום, בסוד האות י"ד. נתחזק ונכנס בצד צפון, ומתגלגל בקשרו, ועולה ונסתר בסוד האות ט"ת, ונטמן. זהו שנאמר: "וירא	מתגלגלין נצצין לפום האי שעתא ועאל נציצו דא בדא חד סליק ונחית ⁵¹³ ואתתקף בסטר דרום ברזא דאת יו"ד אתתקף ועאל בסטרא דצפון ומתגלגל בקוטרוי ועאל וסליק ברזא דאת ט"ת ⁵¹⁴ ואתנניז הה"ד וירא אלהים

ממש ואז היא בת עין מאירה בתלתא גווי עינא שהם שלשה אבות, ואז תרין כרובי עינא שהם נצח והוד הם פתוחים שהם דלתות ההיכל הזה בסוד אדנ"י פנימה להיכל, שפתי תפתח דלתות ההיכל, והיינו סוד היות בחינתה מאירה ודאי, ואז הוא סוד נבואה בפתחו דעיינין וזו היא נבואת משה רבינו ע"ה, ועל ידי סוד נבואה זו בלי ספק מתגלה כל אור העליונות בה, אמנם נבואת יחזקאל לא היתה אלא בסוד נבואת אספקלריא שאינה מאירה והיא בסתימו דעיינין דהיינו נצח והוד סוגרים בעד שם יהו"ה והוא מסולק למעלה, ושם אדנ"י מדת המלכות למטה, ואז היא אספקלריא שאינה מאירה בסתימו דעיינין ודאי סוד ימי החול שבמלכות למטה מנצח והוד, ואז היא נהורא דלא נהרא, והשגת המאורות העליונות בה כאדם הרואה מראה הנראה במראה במקום גבוה, וזהו שאמר "כמאן דחמי גו עששיתא", ולא שיהיו הדברים נראים אלא העששית, שהיא המלכות בייחודה עם התפארת אלא בסתימו דעיינין שיש בין התפארת והמלכות שלשה מסכים מבדילים שהם נצח הוד יסוד כנודע (אור יקר).

⁵¹¹ בר (נוסף באור יקר).
⁵¹² דרך ההשגה הוא "בר כד מנצצין גו ההוא עששיתא להיט להיטו לפום שעתא ולא קאים בקיומא", כלומר בהתנוצץ המאורות העליונים בתוך ההוא עששיתא שהיא המלכות בחינתה למטה, ואז היא מתלהטת ומאירה בקישוטיה אמנם לא כהארתה בהיותה למעלה, מפני שבהיותה למעלה בחינת שבת קישוטיה והארתה בחוזק וקיום מה שאין כן לדרך זה, וזהו שאמר "להיט להיטו לפום שעתא", לפי שיעור השעה שהוא מלכות הנקראת עת כנודע, "ולא קאים בקיומא" מפני שהוא למטה כדפירשנו, וענין התנוצצות זה היא קישוט והכנה לקבל המאורות העליונים, וזהו שאמר "מתגלגלין ניצוצין לפום ההיא שעתא", לפי שיעור קישוט הארתה הם מתגלגלין נציצין ומשתלשלין סוד מציאות הארת החיות שהם הפנים העליונים כאשר נבאר מציאות מתגלגל ומשתלשל עד סוד הגיע המציאות למטה במדת המלכות המקושטת ומוכנת לקבל הארתם וזהו שאמר "לפום ההוא שעתא", וההכנה נקבה להתנוצצות זה השני שפירשנו, וזהו שאמר "ועאל נציצו דא כדא חד סליק ונחית וכו'" (אור יקר).

⁵¹³ השתא מפרש סוד החיות והפנים העליונים הנראים למטה ודרך השתלשלותם ואמר "חד סליק ונחית", הענין כי כל המתנוצץ ומשתלשל למטה צריך לקבל הארה וכח משורשו ובכחו זה ירד אל התחתון להשתלשל וזהו שאמר "סליק ונחית", "סליק" להתחזק משורשו "ונחית" להתמצא למטה, והסוד הזה היינו החסד המתפשטת בסוד הדעת מעמקי החכמה שבה מושרשת כנודע לכך "אתתקף" להמצא "בסטר דרום" ולא אמר בדרום משום דדרום חסד למטה, אמנם "סטר דרום" היינו בחכמה הדרומית כנודע, והיינו אומרו "ורזא דא יו", שהיא חכמה, שכן אות י' רומזת אליה, והיא עשירית לאותיות ממטה למעלה בסוד הדעת במספר הבינה ט' תשיעית והחכמה י' עשירית, ובזולת זה ט' רומזת לבינה בלי ספק וי' לחכמה, והבינה היכל אל החכמה, וכמציאותם למעלה כן מציאותם למטה, וכמו שמציאותם למעלה חכמה בתוך בינה נקודה בהיכליה כן מציאותם למטה "אתתקף ועאל בסטר צפון" נקודה בהיכליה, ויש עוד מציאות ועניינים גדולים שמתמצאת ומשתלשלת החכמה בתוך הבינה לפי מסעותיה היא ממציאה מציאות וזהו שאמר "ומתגלגל בקוטרוי", וענין הקשרים האלו הם סוד התפשטות ל"ב נתיבות שבחכמה ל"ב שמות יהו"ה מתלבשות בל"ב נקביים שבבינה שהם ל"ב שמות אלהים כנודע, והיינו כל נתיב ונתיב קשר מקושר לעצמו כולל ראשו וסופו נעוץ סופו בתחלתו ותחלתו בסופו דהיינו סוד קשר כדפירשנו בסוד ק"ו המד"ה, והיינו אומרו "בקוטרוי" (אור יקר).

⁵¹⁴ פירוש עאל סליק אגני"ז הם שלשה מלות יורו שלשה עניינים במציאות החכמה הזאת, ועם היות שפירוש י' ט' חכמה ובינה אין הכוונה ממש על מציאות החכמה והבינה אלא הכוונה על מציאות החסד והגבורה שהם נעלמות שם בחכמה ובבינה כנודע, והנה שתוף החכמה והבינה יחד בשני שרשים אלו שהם אל החסד והגבורה אין הכוונה אל עצם הספירות, אמנם הכוונה בסוד נשמתם ועצמותם הפנימית בסוד קו האמצעי המדה המתעלמת בפנמיות המדות האלו דעלה קיימין בסוד "ישקני" שהוא סוד "דבקוהא דרוחא ברוחא" ודבקוהא דרוחא ברוחא הוא בארבע אותיות שבשם י' בה' ו' בה' כמו שהוא לגופא בגופא בסוד שמע ישראל שפירשנו, ודבקוהא רוחא

ז"ח

אלוהים את האור כי טוב, שניצוץ ולהבה בגליפין (חריטות) באות ט"ת, וגנז אותו.	את האור כי טוב דנציץ ולהיט ⁵¹⁵ בגליפין באת מ' וגנז ליה ⁵¹⁶ :
סוד האות ט"ת, סתומה בתוך סתימה. ממנה יוצאים כל הניצוצות וההארות הזוהרות והנצנוצות. אשרי מי שרואה אותה בחלומו, זהו אכסדרה שממנה יוצאים ניצוצות ניצוצות, פשוטים ונקבצים.	רוא דאָת דא סתימא בסתימו נפיק מיניה כל נציצות וזהרא דנהיר ונציץ זכאה איהו מאן דחמי לה בחלמיה ⁵¹⁷ דא אכסדרה דמינה נציץ נציץ פשיט וכניש:

ברוחא לי' ה' הוא סוד י' בט' דקאמר השתא, ואמר שבפנימיות החכמה עם פנימיות הבינה נקשר והיינו סוד "עא"ל וסליק"ק ואגניז", "עא"ל" כענין קשר שם יה"ה שבחכמה בשם אה"ה שבבינה שנכנס ונכלל זה בזה כזה יאה"ה יה"ה, והיינו ממש י' בט' היות ענין פנימיות החכמה נכללים בענפי פנימיות הבינה, ואז בסוד כללותם יחד נכלל שם דקות הכתר הרוכב על שניהם ונעשים לשניהם כסא שלם לרוכב עליהם ולזה "וסליק"ק @@@@ בלי ספק בכללותם יחד יש עילוי ומעלה להם יותר מבהיותה החכמה לבדה, ועד עתה היה סוד קו המדה מתפשטת ופועלת בפנימיות החכמה והבינה ופועלת ונותנת מדה לרוחניות הפנימי, ובהיותו נכלל בתוך ט' "אגניז" שם ולא פעל יותר ולא נתפשט, והענין שבעמקי החכמה נסעה עשר נסיעות והיינו "י", עשר בחינות מדות בעמקי החכמה שהם עשר מדות מחכמה עד המלכות עם הדעת בכלל, ומדדה בעמקי הבינה ט' שהם מבינה עד המלכות, ונגנזו עשר בתוך תשע ולא מדד יותר, והיינו אור שנגנז לצדיקים לעתיד לבא ביסוד, לעתיד לבא הוא הבינה ושם נגנז לצדיקים בחינת היסוד שבעולם הבא שעד היסוד מגיע אות ט', כי המלכות למעלה עם התפארת, וט' היינו ט"ב והיינו יסוד, ועל זה נאמר "וירא אלהים את האור", ממה שנכנס למקום שנכנס דהיינו ט' "כי טוב", ושם גנזו לצדיקים לעתיד לבא כדפירשנו, ומלת "כי טוב", ירצה מלשון בהטיבו את הנרות (אור יקר).

515

⁵¹⁶ היינו חזרת המדה אל מקורה והיותה נועץ סופה בתחלתה והיינו סוד "עאל וסליק וגניז", וזהו שאמר "וגניז ליה" כדפירשנו, וכשתסתכל במציאות אותיות י' ט' תמצא סוד זה כי י' ראש לגוף

אות ט' כזה ט' והוא מתפשט וחוזר אל ראשה ומעלים כאלו תצייר עגולה תחלתה מנקודה אחת, ומתחלת ומתפשטת דרך שמאל אל הימין, ובהגיע ראשה בסופה נגנז בנקודת מרכזת שהוא באמצע והיינו צורת ט', וזה שאמר ד"נציץ ולהיט בגלופי באת ט", בצורת אות ט' בעצמה תמצא סוד ענין זה ובה בעצמה תמצא סוד גניזתה וזהו שאמר "וגניז ליה", והנה לפי זה יגזור השכל כי קו המדה הנותנת מדה לסוד הדעת המתפשט מתוכיות החכמה יהיה ענין לעצמו ולא מעמקי הבינה אחר שקו מדתה חזרה אל ראשה ונתעל[מ]ה שאי אפשר לתת מדה יותר אחר התעלמותה, לזה אמר שאין הדבר כן "אלא רוא דאָת דא סתימא בסתימו" שהיא סתומה מעצמה ובזולת זה העלימות בסוד קו המדה וזהו שאמר "בסתימו", עם כל זה מתוכיות התעלמותה יוצא קו המדה לתת מדה לסוד שם יה"ה ושם אדנ"י שהם ו"ה המתפשטים מהבינה וזהו שאמר "נפיק מיניה כל נציצו וזהרא דנהיר ונציץ", למטה אל שתי שמות המתגלים שהם סוד יה"ה אדנ"י יאה"דונה"י כאשר יבאר (אור יקר).

⁵¹⁷ והעד על זה [בהערה הקודמת] אומרם "זכאה איהו מאן דחמי ליה בחלמיה" כי הרואה ט' בחלום יצפה לחיים טובים שהוא מקום שם, ואם אמת שבה סתימת והעלם החיים אדרבה היה מורה סילוק החיים והעלם, אלא ודאי כדפירשנו שעם היותה נעלמת ממנה תוצאות חיים, והא כיצד "דא אכסדרא דמינה נציץ וכו'" כשתביט בצורת ט' תמצא שהיא עשויה כאכסדרא פרוצה, לא כבית שהיא אוצרת ומעלמת מה שבתוכה אלא כאכסדרא שאורה רב להורות בה שני הפכים, האחד מציאות קו גופה המורה גילוי והעלם והשנית ציורה המורה אכסדרא המגלה הכל, והא כיצד בערך מדת פנימיות יה"ה אלהינ"ו דהיינו י' ה' היא מעלמת הכל בסוד יה"י אור החזרת האור אל מקורו להתעלם, ובערך מדת פנימיות יה"ה אח"ד דהיינו ו"ה היא מגלה הכל וזהו שאמר "דמינה נציץ נציץ", הם שבע ספירות שבע נשמתם בסוד רוחא פנימיה בסוד קו המדה המתפשטת מהמדה העליונה ולזה אמר "נציץ" לשון רבים, והא כיצד שיש לה שתי פעולות הפכיות, האחד "פשיט" דהיינו התפשטות שבעה ספירות ושבעה מדתם מתוכיותה. "וכניש", דהיינו שהיא מעלמת כל אותם הבחינות הנעלמות בתוכה כדפירשנו (אז) [אז] ירצה "וכניש" אותם הניצוצות בעצמם בסוד שהיא נקראת תשובה שקו המדה מתפשטת למטה וחוזרת ואוספת לעצמה למעלה בסוד נועץ סופם בתחלתם, ו[כ]תשובת קו המדה אל תוכיות הבינה במציאות ט' בעצמות הבינה כן היא ט' במציאות (הם) השבע ספירות כדפירשנו (אור יקר).

והד סליק ונחית⁵¹⁸ ואתתקף בסטר מזרח⁵¹⁹ ברא דאת ט' ואת יו'⁵²⁰ אתפשט מתרין סטרינ⁵²¹ ומתגלגל בארבע תרין לעילא כירותא דאבא ואימא ואית תרין מתרין סיטרינ מסטר דרום וצפון מתישבא בכולהו⁵²²	וא' עולה ויורד ומתחזק בצד מזרח בסוד אות ט' ואות י' מתפשט מב' צדדים ומתגלגל בד', שנים למעלה התחלה של אבא ואמא ויש שנים מב' צדדים מצד דרום וצפון מתישב בכל והוא מרכבה עליונה בד' צדדים, אופן א' בארץ אצל החיות זהו מרכבה
---	---

⁵¹⁸ היינו סוד התפארת בסוד הדעת המתפשט מבין אבא ואימא ולזה "סליק" להתאחז במקומו בסוד קשרו באין סוף ליטול כח להתאצל ואח"כ יורד אל מקום מציאותו להתאצל למטה, ולזה סוד קו המדה לעולם נקשרת במודד הכל כאומרו מי מדד בשעלו וגו' (אור יקר).

⁵¹⁹ כי שם חוזק מדידת המדה אל התפארת הנקרא "מזרח" ושם נתחזק אצילותה להיות לה קיום והעמדה ועמדה הספירה על גמר גילויה, ואמר "בסטר מזרח" ולא אמר במזרח עצמו מפני שעדיין לא נאצל כי קו המדה נותנת מדה למדה אלא סטר הראוי למזרח דהיינו קו הרחמים כנודע (אור יקר).

⁵²⁰ היינו סוד התפארת המתאצל מזווג החכמה בתוך הבינה נקודה בהיכליה ומתוכיותם יוצא בן שהוא התפארת "ברזא" דהיינו סוד זווגם "דאת ט'" שהיא העצמית להאצילו ואת י' המתעלמת בתוכה בזווגם כדפירשנו (אור יקר).

⁵²¹ שהרי אבא רחמים ואימא דינא וברא דינא ורחמי יחד, ולכן אתפשט ונתאצל מתרין סטרינ סוד היותו קו האמצעי והוא מתמצא בשתייהם בתוך החכמה ובתוך הבינה, ולזה "מתגלגל בארבע" בזולת מציאות שש קצוות שנכללים בו בעצמו הוא נכלל בששה פעמים ארבע, הא כיצד שש קצוות בעמקי החכמה וששה בעמקי הבינה וששה הם ימיניים מצד החסד וששה הם שמאליים בגבורה, נמצא התפשטות סוד הדעת הנעלם בתפארת בסוד קו המדה "מתגלגל בארבע" ולא שהם ארבע בחינות שאינם אלא שתיים דין ורחמים לובן ואודם כדפירשנו, "אתפשט מתרין סטרינ" אלא שהם "ארבע, תרין לעילא" דהיינו מציאות החסד שבעמקי החכמה ושם ששה קצוות מחסד דקים כדקות החכמה, ומציאות הגבורה שבבינה ושם ששה קצוות מדין דקים כדקות הבינה, והדעת כולל מאבא ואימא ומתגלגל בשתי מציאות אלו ונכללים דהיינו החסד והגבורה הנעלמות והם י' ה' שבשם בן ארבע שבתפארת, והיינו "תרין עטרינ דירית מאבא ואימא" ואמר "בירותא" לשון ירושה שכמו שהאב והאם במיתתם והתעלמותם מורשים במקומם לבן נכסיהם ועזבתם כן אבא ואימא עתה שמתאצל הבן והם מתעלמות מורשים אליו כדי שיהיו לו במקומם תרין עטרינ אלו שהם חסד וגבורה הנעלמות הם י' ה' חכמה ובינה, הם ששה וששה כדפירשנו והם אח"ד י"ג בסוד הדעת הקושרם כדפירשנו בריש קו המדה בפרשת ואתחנן עיין שם, וכדי להכלל בשתי אותיות אחרות שהם סוד ו' ה' הם "תרין סטרינ חסד וגבורה", אל מקומם שהם דין וחסד זכר ונקבה ושניהם ששה ועל ידי קשרם אח"ד, והיינו סוד "אח"ד אח"ד", כ"ו שהוא השם הקדוש יהו"ה כנודע כדפירשנו שם, ואלו הם "תרין מתרין סטרינ", מהדין והחסד "מסטר דרום וצפון", לא דרום וצפון עצמם שאלו הם ענפים בעצמם מהששה קצוות אלא "מסטר" כלומר ששה קצוות מבחינת תרין סטרינ דרום וצפון חסד המתגלה וגבורה בגבורה המתגלת (אור יקר).

⁵²² היינו סוד שם בן ארבע שהוא שם לששה קצוות והם ארבע אותיות יהו"ה הם בחינות כזה

יהו"ה	חכמה	בינה	חסד	גבורה
חסד	י	ה	ו	ה
גבורה	י	ה	ו	ה
ת"ת	י	ה	ו	ה
נצח	י	ה	ו	ה
הוד	י	ה	ו	ה
יסוד	י	ה	ו	ה

והכל נכלל בשם בן ארבע בתפארת כנודע והוא מתישב בארבעה פנים אלו בששה קצוות ועליו קאמר "וארא החיות" שהם ארבע חיות ארבעה פנים ארבעה אותיות כדפירשנו והוא שלימות המרכבה העליונה, ויש דרך אחר למרכבה העליונה אמנם עתה הכוונה היות ישראל סבא בסוד הדעת מרכבה לעצמו וימצא בו סוד ארבעה פנים וזהו שאמר "ואיהו רתיכא עילאה בארכע סטרינ", שהם ארבעה אותיות כדפירשנו, ולא מרכבה כמרכבת חסד גבורה תפארת מלכות שזו היא מרכבת הגוף אל הספירות אמנם מרכבה זו היא רתיכא עילאה בסוד רוחא ברוחא שהוא נשמה למרכבה האחרת הנקראת מרכבה תתאה, אמנם זו היא רתיכא עילאה ברוחא לסוד התעלמות רוח הבינה בסוד קו המדה הרוכבת עליה, והענין כי כמו שהחסד והגבורה והתפארת והמלכות מרכבה לבינה שהיא הכסא ואדם לשבת על הכסא חכמה כח מה, כח כסא מה אדם, כן שם זה כסא בסוד רוחא לרוחא דבינה, ואדם לשבת על הכסא רוחא דחכמה, והיינו סוד י' ט' דאמרן לעיל שהם נעלמים, ועוד יש דרכים רבים במרכבה וברוכב אלא שהדרך הנאות להם שפירש "ישקני רוחא ברוחא", היא זו דהיינו סוד הת"ת ישראל סבא, והוא סוד "אנפין סתימין", סוד רוחא המתעלם בגופא להכי פירש דרך זה (אור יקר).

ותחתונה כלולה בד' צדדים.	ואיהו רתיכא עילאה בארבע סטריין אופן אחד בארין ⁵²³ אצל החיות ⁵²⁴ דא איהו רתיכא תתאה כלילא בארבע סטריין ⁵²⁵ :
מרכבה עליונה הוא סוד של ד' צדדים פושט אור מג' צדדים א' שלה שמתחבר בו, ירושה של אבא ואמא שהיו ב' ומתחברים לא' ושנים מב' צדדים.	רתיכא עילאה ⁵²⁶ דאיהו רזא דארבע סטריין ⁵²⁷ פשיט נהירו מתלת סטריין חד דיליה דאתחברו ביה ירותא דאבא ואימא דהוו תרין ומתחברן לחד ותרין מתרין סטריין:
יוצא אור של מזרח, זה המרכבה התחתונה מגלה פה א' לגבי אותו אור	פשיט נהירו דמזרח ⁵²⁸ האי רתיכא תתאה ⁵²⁹ [גלי פן] [גליפן] חד ⁵³⁰ לגבי דההוא

⁵²³ פירוש החיות הנרמז בפסוק כאומרו "וארא החיות" הם החיות העליונות שפירשנו למעלה (אור יקר).

⁵²⁴ אין חיות אלו אותם החיות בעצמם אלא דמותם המתדמה למטה במלכות וכן מוכח באומרו "אופן חד וכו'" לקמיה, ולהכי פירש, ואמר "אופן אחד בארץ אצל החיות דא איהו רתיכא וכו'", כלומר החיות הנזכר אינם החיות הנזכרות לעיל אלא דא איהו "רתיכא כלילא בארבע סטריין" לא אותה בעצמה שהיא מארבע סטריין אלא התחתונה הכלולה מארבע סטריין כדפירשנו, ומציאות זה משובח ממציאות המרכבה תם במלכות שהיא חסד גבורה תפארת ומלכות שבה מפני שזו היא מבחינת מציאותה בסוד רוחא והאחרת בבחינת גופא כדפירשנו, ולזה נקראת גם זו "רתיכא עילאה", שהיא עליונה בערך אותו המציאות הנזכר (אור יקר).

⁵²⁵ ולא אמר כלילא מארבע מפני שלפי האמת היא כלולה ביותר מארבע כדמסיק אלא שנכללים שלשה [כאחד] (באחד) ונעשים ארבע כדמפרש ואזיל ולזה היא כלולה ממה שכלולה ומתחלקת בארבע סטריין וזהו אומרו "כלילא בארבע סטריין" (אור יקר).

⁵²⁶ הוא הוא סוד וארא החיות שהם בישראל סבא שפירשנו ולכן אינה כלולה אלא היא היא ממש "רזא דארבע סטריין" (אור יקר).

⁵²⁷ והשתא מפרש סוד הנשיקין ודבקותא דרוחא ברוחא היאך הוא ועל מאי קאמרה היא ישקני, שהכוונה יגלה סוד הפנים האלו בפנים התחתונים ויתדבקו פנים בפנים בנשיקה, והנה סוד דבקות קו האמצעי פירש ואמר "פשיט נהירו" והיינו מסוד י"ה שבשם יהו"ה שבנשמת התפארת דהיינו סוד הדעת עצמיותו במציאות תרין עטריין דאמר לעיל, והם "תלת סטריין" שלו שורש לקו הרחמים, ותרין עטריין דירית מאכא ואימא שהוא לקו הדין וקו החסד, ושלשה קוים אלו שהוא שורשי החסד והרחמים והדין כלולים כאחד הוא סוד פן אחד דהיינו סוד י"ה נקשרים על ידי הדעת, ומפני שלא נתבאר למעלה אלא ארבע סטריין ולפי דבריו אלה הם חמש, פירש ואמר "דהוו תרין מתחברן לחד" דבחוור שניהם ימצא מהם [האחר] (האחד) דהיינו בייחוד חכמה ובינה ימצא הדעת כנודע, בענין שאותיות י"ה משם יהו"ה הוא סטר חד דהיינו מזרח ותרין מתרין סטריין הם ו' ה' משם יהו"ה שהם עצמי החסד והגבורה כדפירשנו לעיל כי ו' אל הימין ה' אל השמאל, והם שלשה פנים ארבע אותיות והם בסוד רוחא לכך אין לתמוה על דרך זה, ושמע והיה אם שמוע יוכיחו שהם חסד וגבורה והם ו' ה' באותיות השם כדפירשנו בפרשת ואתחנן, ועל שלשה אלו אמר לעיל "פשיט נהירו מתלת סטריין" שהם מזרח ובו כלול הדרום והצפון בדקות בסוד הדעת ודרום וצפון בעצמם כדמפרש ואזיל (אור יקר).

⁵²⁸ הוא סוד הדעת המתפשט מתוך התפארת דרך היסוד למלכות, ודקדק באומרו לעיל "נהירו מתלת סטריין דרך כלל", ואח"כ באומרו "נהירו דמזרח נהירו דדרום נהירו דצפון" דרך פרט והיינו סוד הייחוד הנעשה על ידי יחיד נעלם המתאחד בספירותיו דאיהו וחיייו חד בהון כדפירשנו בספ"ר בשער אב"ע, ונתן מדה ידועה בפנימיות המדות, ועתה אל הייחוד בסוד נשיקין מתפשט קו המדה מהזכר אל הנקבה מהספירות העליונות למלכות וקו המדה היא הפועלת, והיינו התפשטות הנהירו בסוד יהי אור י"ה אויר דהיינו סוד קו המדה המתפשטת מחכמה ובינה כדפירשנו בתיקונים ובחלק שיעור קומה, ועלה קאי באומרו "פשיט נהירו וכו'", ולא אמר פשיט מזרח וכו' אלא "נהירו דמזרח" הנשמה הפנימית למזרח המתפשטת להדבק בנשמת הנקבה בסוד הנשיקין כדפירשנו (אור יקר).

⁵²⁹ היא הנקבה הנכללת מהזכר כדפירשנו (אור יקר).

⁵³⁰ היינו מסוד תוכיותה ונשמתה כדפירשנו, ובאומרו "גלי פן", הורה שאלו הפנים הם בעצמה אמנם נסתרים בתוכיותה כנשמה בתוך הגוף, ועתה על ידי בא רוח הזכר אליה, היא מגלה מה שבתוכה נעלם והיינו לשון "גלי" דקאמר, ועוד רצה שאין אותו הנהירו בא אליה קודם אלא בהיות הזכר פושט מיד היא מגלה הפן הזה לנגד נהירו ואורו המתפשט, וזה שאמר "לגבי דההוא נהירו ומקבלא ליה", והטעם לעניינים אלו כי הזכר רוצה בנשיקה קודם והיא מכינה פיה שישק בה, וזה טעם להתעוררות הזכר קודם אל הנקבה כאומרו וישק יעקב לרחל, ואח"כ הכנת הנקבה אל הזכר קודם בואו, והיינו מה שפי' לקמיה בענין הנשיקין שהם דבקותא דארבע רוחין רוח הנקבה בזכר

נהירו ומקבלא ליה ואתנהיר מיניה⁵³¹ וכד אתנהיר⁵³² ההוא פן מההוא נהירו כדין ההוא פן איקרי אדני ואיהו שליט ורבון בשלטנו דנהירו רב וההוא פן כיון דמקבל ההוא נהירו אתעביד ליה (ב)היכלא וגניז ליה בגויה ובגיניה אתעביד אדון רבון ושליט:	ומקבל אותו מאיר ממנו. וכאשר מאיר אותו פן מאותו אור אז אותו פן נקרא אדנ"י, והוא שולט ואדון בשלטונו שאורו רב, ואותו פן כיון שמקבל אותו אור נעשה לו היכל וגונז לו בתוכו ובגללו נעשה אדון רבון ושולט.
פשיט זהירו דדרום⁵³³ האי רתיבא תתאה גלי פן חד לגבי דההוא נהירו ומקבלה ליה ואתנהיר מניה וכד אתנהיר ההוא פן מההוא נהירו כדין ההוא פן איקרי אל ואיהו שליט לאוטבא לעלמא⁵³⁵ ברחמי⁵³⁶ ולמיהב מזונא לכל חד וחד כדקא יאות:	"פשיט זהירו דדרום": נפרש האור של הדרום, אותה רקיע תחתונה (ספירה או הנהגה נמוכה יותר), וגללה פן (פנים) אחד כלפי אותו האור, והוא מקבל ממנו ומתאיר ממנו (מקבל הארה). וכאשר אותו פן מואר מהאור ההוא, אז אותו הפן נקרא "אל", והוא

ורוח הזכר בנקבה, ורוח הזכר בנקבה הוא אומרו "פשיט נהיר", ורוח הנקבה בזכר הוא אומרו "גלי פן חד לגבי וכו' מקבלא ליה ואתנהיר מיניה, אפשר לומר "מקבלא ליה", שעולה לגדו להקביל פניו, דהיינו הנקבה נכללת בזכר (אור יקר).

⁵³¹ היינו כללות הזכר בנקבה להיות ארבע רוחין, אמנם במה שפירש "גלי פן" וכו' די, לזה נאמר כי רצה באומרו "מקבלא ליה ואתנהיר מיניה" שהם פעולות נפשיות שהיא עושה בעצמה, כמו שסוד קו מדת הזכר פשיט נהירו ומצמצם עצמו שיכלל בתוך רוח הנקבה, כן הנקבה פועלת בעצמה להיות קו מדתה בית קבול לאורו ומתקנת עצמה להיותה כסא אל מציאות התפשטותו, ובזולת זה (נותן) [נותנת] לרוחה ונפשה מדה להיות אורה מתפעלת בעצם מאורו וזהו שאמר ואתנהיר מיניה (שישרא עליה) [שישרה עליה] כדפירשנו (אור יקר).

⁵³² הנה להבין ענין לשונו צריך שנדע שיש בפן זה שלשה בחינות, האחד היא בחינתה קודם קבלת האור כלל ואז אין לו שם באדון ורבון כלל, השנית בקבלתה האור אז יקרא אדון סתם שהוא מורה על אדנות ולא במעלה גדולה יותר מדאי, אמנם השלישית בקבלתה האור והשפעתה והנהגתה לתחתונים ממנה שאז היא נתוספת במלת אדנ"י, והטעם כי אדנ"י הוא בית קבול לאור לבד אמנם הוא גנוז בלתי מתגלה לחוץ, וכאשר יוסיף להשפיע לתחתונים מהאור וישלוט בהם על ידו אז יוסיף י' של שם להורות על מקור האור ויקרא אדנ"י שזה מורה על אדנות ושליטה יותר ויותר מאדן, והנה על שלשה בחינות אלו קא מפרש ואמר הראשונה "גלי פן חד" וכו' ואז אין לו שם זה לא באדן ולא באדנ"י, "כד מקבלא ליה ואתנהיר מיניה" שאז [השנית נתוספה בשם אדון] והשלישית היא כד נהיר לאחרים מההוא נהירו שהיא מנהלת התחתונים מאותה בחינה ואז שמה נקראת בשלימות במעלה גדולה "כדין ההוא פן איקרי אדנ"י", והטעם ששם אדנ"י מורה על תוספת אדנות ושליטה רבה על מלת אדן וזהו שאמר, ואיהו שליט ורבון בשולטנו דנהירו רב", כלומר מנהיג התחתונים בשליטת האור הרב שבתוכיותה כדפירשנו, מה שאין כן בשנית שאין שליטתה כל כך וזהו שאמר "וההוא פן כיון דמקבל ההוא נהיר" אינו מנהיג התחתונים בו מיד אלא "אתעביד ליה כהיכלא וגניז ליה בגויה" ומעלים אורו, ובהיותו נעלם היא מנהגת התחתונים במציאות עצמה באור הנעלם בתוכה ואז אינה נקראת אדנ"י אלא "בגיניה אתעביד אדנ"י" בלא י' שהכוונה בו כרבון ושליט אמנם לא בנהירו רב כבחינה השלישית שפירשנו, אמנם הדרך כיצד יזכו התחתונים להיותם מתנהגים בסוד שם אדנ"י נוסף י' על שם אדנ"י הוא בסוד עליית הרגל, וזה פירש ר' שמעון במקום אחר והטעם דכתיב יראה כל זכורך את פני האדון, השכינה נקראת ארון הברית אדון כל הארץ דהיינו אדנ"י בלי י', אמנם בעלות ישראל לרגל והיו מתראים שם הזכרים בסוד י' ברית בזכרותם בטהרה דהיינו י' של שם מעוררים סוד י' אדנ"י, והיא היתה מנהרת אליהם בסוד האור הזה הנעלם בתוכה ומיד נקראת על ידם אדנ"י בשליטה רבה מאותו האור וענין זה הוא מתוך דברי ר' שמעון בההוא עובדי דינוקי וריש פרשת בראשית בפסוק אלה אזכרה וגומ'. (אור יקר).

⁵³³ נהירו (אור יקר) – לבדוק דפ"מ ודפ"א

⁵³⁴ כבר נתבאר דבריו אלה למעלה דרך פרט רק שדרך כלל למעלה על המזרח כדפירשנו וכאן על שהוא סוד החסד הנקשר עם הדעת כדפירשנו לעיל, ועוד שינה "ואמר וכד אתנהיר ההוא פן" וכו' ולא וכד נהיר כדקאמר לעיל, מפני שאין בפן זה אותם הבחינות שפירשנו לעיל שהם אדנ"י אלא א"ל לבד מיד בהיותו מאיר והיא מאירה למטה בצורך העולם, וזהו שאמר "וכד אתנהיר ההוא פן מההוא נהירו כדין ההוא פן איקרי א"ל", קודם אינו נקרא אל, והם שתי בחינות לבד לא שלש כדפירשנו לעיל, והטעם שהיא נקראת בשם [א"ל] (אור יקר)

⁵³⁵ מטעם שליטתה כי א"ל ג"כ לשון שליטתה כאומרו ואת אילי הארץ לקח, ושליטתה בחסד דהיינו סוד הנהגות הטוב, וזהו שאמר לאוטבא לעלמא דהיינו כללות העולם הטובים

מושל להחזיר (להשיב) את העולם ברחמים, ולתת מזון לכל אחד ואחד כפי הראוי לו.	
פשיט נהירו דצפון ⁵³⁷ ומקבלא ליה ואנהיר מניה וכד הוא פן אתנהיר מניה כדין ההוא פן איקרי אלהים ואיהו שליט רבון למידן עלמא בדינא ולמיהב דינא לכל מאן דאצטריך ולא אתנהגא ⁵³⁸ כולא בדינא:	פשיט נהירו דצפון: נפרש האור של הצפון, אותה רקיע תחתונה, ונגלה פן אחד כלפי אותו האור, והוא מקבל ממנו ומאיר ממנו. וכאשר אותו הפן מתאיר ממנו, אז נקרא אותו פן "אלהים", והוא שולט ודומיננטי כדי לדון את העולם בדין, ולתת דין לכל מי שצריך, ולהנהיג את הכול בדין.
עד הכא אנפין עילאין ואנפין תתאין ברזא דתלת בתלת מתחבראן ואתכלילו אלין באלין פן חד ראשתאר ⁵³⁹ מרתיכא תתאה כולא שאלין עליה אופן אן איהו פן חד ראשתאר ⁵⁴⁰ :	עד הכא אנפין עילאין: עד כאן מדובר על הפנים העליונים והפנים התחתונים, בסוד של "שלוש בשלוש" (שישה קצוות שמתחברים), והם כלולים זה בזה. ונשאר פן אחד מתוך

והרעים ולזה עליה רחמי חסד (אור יקר). שריהם העליונים, ותגבורת רחמים שבפנים אלו וכח יכולתם הוא להכין ריבוי שינויי המזונות לכל בריה ובריה די מחסורה, ולזה מלת א"ל מורה על היכולת והם שני דברים מורים הפך, כי החסד א"ל ומלת א"ל יכול בחזקה, והטעם שהיכולת בשם זה להספיק המזון לכל נברא במציאותו בין ראוי בין בלתי ראוי, ולשתי בחינות אלו רצה באומרו "לאוטבא לעלמא ברחמין וכו' ולמיהב מזונא וכו'" (אור יקר).

⁵³⁶ וזהו שאמר "ברחמין" ופעולה זו דווקא בבחינת המזון וזהו שאמר "ולמיהב מזונא לכולא" כאומרו הזן את העולם כולו בטובו בחסד וברחמים, "לכל חד וחד כדקא יאות", הענין שלפי שינוי בחינות המקבלים שינוי מזונותם וכן (אור יקר).

⁵³⁷ כבר פירשנו דבריו אלה למעלה דרך פרט רק דרך כללותו על הצפון שהוא הגבורה והתפעל הדין על ידי השגחה העליונה, ומלמעלה יושפע אור נהירו שלא ישפע בו שום אחד מהשמות מפני שאין במציאות התעלמותו לא אל ולא אלהים אלא אור פשוט, אמנם בהצטרפו אל מדות תחתונות יקנה במדה תחתונה שם החסד או שם הדין וזהו שדקדק באומרו "כדין ההוא פן" ודאי למטה "נקרא אל אלהים" הפנים העליונים בדקות יהוה, וכבר הארכתי במשלים רבים בכיוצא בזה בספ"ר בשער עצמות וכלים, ופירוש מלת אלהים שלשה עניינים האחד "שליט ורבון" וכו' השנית "ולמיהב דינא" וכו' השלישית "ולאתנהגא" וכו', והטעם שהשם הזה מורה על הדין ולכך יבא בכינוי על הדיינים ומורה שליטה בדין לכך הגדולים נקראים בשם זה והיינו "שליט רבון למידן", והשם הזה בא בלשון ריבוי מפני ריבוי כחות הדין המקבלים הדין ממנו כנודע וזהו שאמר "ולמיהב דינא לכל מאן דאצטריך" שהם כחות הדין שכל כח קיומם מצד הגבורה, והנה ראש שם זה א"ל מכניס בעצמו החסד מטעם שדרכי החסד להתחסד עם הכל, והגבורה תדין על כמה פנים יושפע אותו החסד, וזה טעם שעם היות המזון מצד החסד אינו בשוה לכל יש בריוח ויש בצער מפני שנדון בדין, ועל זה הדרך כל שאר חסדי אל בעולם וזהו שאמר "ולאתנהגא כולא בדינא (אור יקר). האי רתיכא תתאה גלי פן חד לגבי דההוא נהירו (דפ"א?).

⁵³⁸ ולאתנהגא (דפ"א?).

⁵³⁹ מפני שאין מרכבה פחותה מארבעה, וכיון שהיא "רתיכא תתאה" ראוי שתהיה בה ארבעה פנים "כולא שאל" כלומר השאלה היא "אן ייחוד פן חד" כי כיון שארבעה פנים עליונים נכללו בשלש אין בעליונים בחינה להתייחד ולהתקשר אם כן אן ייחוד וקשר פן חד ומטעם מה הוא נעזב, ולשניהם משיב "בארץ" אין ראוי שתהיה נקשר פן זה בעליונים, ובחכמה נפלאה נעשה זה מפני שמדרך העולמים כשנקשרים בעילתם עוזבים עלולם התחתון ובלתי משגיחים בו, כדפי' בחיות פעמים חשות פעמים ממללות, בסוד הייחוד חשות שאינם משפיעות כלל מפני שהם עסוקות בקבלה וכשמתמלאות מהשפע העליון אזי ממללות, והיינו טעמא והיה כאשר ירים משה ידו שאין ראוי להיות בהרמת ידים יותר משלש שעות כדפירשו בספר הבהיר לתת ריוח לקבל, ולזה השלשה פנים בהיותם נקשרים אל הייחוד הנרמז יסלקו השגחתם מן התחתונים, ואם היה גם הפן הרביעי מתייחדים) בייחוד הוכרח כי בעת ייחודו יהיו התחתונים בלי השגחה כלל, לזה הפן הזה לעולם משגיח ומסתכל בתחתונים וההשגחה לא תפסק אפילו רגע, וזהו שאמר "בגין דלא ישתארו תתאי בלא אשגחותא אפילו רגעא", ואל השנית שהיא במה תהיה קשרו וייחודו מתרץ ואזיל "ההוא פן כד אתכליל" וכו', והענין שלא אמר כד אתנהירו דלאו על ההוא אתנהירו דאמרן לעיל קאמר אלא ענין אחר קאמר, דהיינו שהם שלשה פנים א"ל אלהים אדני, וכל פן בפני עצמו לגבי עילא, אמנם שלשה אלו יש להם שתוף שמשתתפין במרכבה תתאה, והיינו אומרו ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה, לצד מעלה הם ענפין מתפרדין לימינא ולשמאלא, אמנם במציאותם למטה חוזרים ומתאחדים ונקשרים, ובבחינת קישורם ואחדותם למטה בבחינה זו היא נקשרת ומתאחדת הפן הזה וזהו שאמר "כד אתכלילו כולו תלתא אחרנין" באותה הבחינה "האי פן נטיל

ז"ח

הרקיע התחתון, הכול שואלים עליו: מה הוא אותו פן שנשאר?	"הדר ואמר: "אחר כך חזר ואמר: אותו מקום (פן) הוא בארץ (המלכות), כדי שלא יישארו התחתונים בלי השגחה אפילו רגע אחד. אותו פן, כאשר כל שלושת הפנים האחרים כלולים בו, הוא נוטל מכולם וכלול בכולם, והוא לבדו מכלול מכולם, כדי להשגיח בטוב על כל בני העולם.
הדר ואמר באן אתר הוא בארץ בנן דלא ישתארו תתאין בלא אשגחותא אפילו רגעא חדא ⁵⁴¹ ההוא פן ביה ⁵⁴² אתכלילו כולו תלתא אחרנין האי פן נטיל מכולו ואתכלילו בכלו ואיהו בלחודי בכלו בנן לאשגחא בטיבו על כל בני עלמא:	"והאי פן משבח תדיר: "זה הפן משבח תמיד (את העליונים), ומתעורר
והאי פן משבח תדיר ⁵⁴³ ואתערת אתער לנבי אינון דלעילא דעלה ואינון (סג ע"ג)	

מכולהו" מבחינת תעורבות כחם ומזג השגחתם שהם מוזגין לה והיא [מוצקת] [מוזגת] לתחתונים ואינה מפסקת לעולם השגחתה מהתחתונים, דאי לא תימא הכי אלא שיש הפסק להשגחתה א"כ הדרה קושיא לדוכתא אלא דאית לן למימר שכיון שהם מוזגין לה יש לה כח לקבל ולהשפיע, אלא שפעמים משפיע מועט בעת שהאחרות מקבלות פעמים ישפיע מרובה בעת שהאחרות משפיעות לה, אמנם היא אינה מסלקת השגחתה כרגע כדפירשנו, כיון שהיא נוטלת מכולם צריך שנאמר שיש בה בחינת כולם כדי שיהיה לה יחס לקבל מאיזו בחינה שתהיה בין השגחת דין בין השגחת חסד בין השגחת הרחמים וזהו שאמר "ואתכליל בכולהו", וקשה השתא אם כן נימא שהם שלשה פנים משגיחין למטה שהם מקבילין כנגד שלשה מתאחדים למעלה כיון שיש בה כח כולם, לזה אמר שאינו אלא פן אחד מיוחד כדי שתהיה ההשגחה מיוחדת למטה, ויש בה כח כנגד כולם לקבל הכל וזהו שאמר "ואיהו בלחודי ככולהו", ופי' הטעם אל כללות הפנים יחד ואמר "בגין לאשגחא בטיבו" וכו' כדי שתהיה ההשגחה בתחתונים מזוגה ולא תהיה חסד לעצמו וגבורה לעצמה שלא יוכל העולם לסובלו. (אור יקר).

⁵⁴⁰ הוא גלות השכינה כמ"ש בר"מ סוף ח"א וילנא רסו ע"ב סי' נ' יעקב לישנא דעוקבא דהיינו נוקבא דאתמר עקבו של אדה"ר מכהה גלגל חמה כו' והאי איהו דאמר קוב"ה לחויה הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב ודא גרם שכינתא בגלותא דאתמר בה עקב ענוה יראת ה'. והוא מלכות שבה, אופן אחד בארץ. כמ"ש ז"ח ש"ה דף נ' ע"ב {מרגליות סג. ליורנו עז:} פן א' דאשתאר מרתיכא תתאה, כלא שאלין עליה אופן אן איהו פן חד דאשתאר, הדר ואמר באן אתר הוא בארץ כו' ע"ש. והוא סוד לבנה כמ"ש ל' לעיל, סיהרא בפגימותא, והוא באלף הרביעי, ויגע בכף ירך יעקב, שנשתאר כמנין עקב, והוא עקב של נצח, שבו שלטו בה הס"א בעקב, והוא עקב של יששכר, שהוא בנצח, כמ"ש בסבא פ' משפטים {קד:}, והוא בר"ע, בעקב כנ"ל. והוא בסוד הניצוצות שיצאו מן העקב, ושם שלטו. משא"כ (בגופין) {בטיפין} דמוחא, הוא ישופך ראש, שנזדמן לו דש"א (ר"ת דיוקנו של אביו. ש"ל) וע"י יצאו הניצוצין משם, כן נתעבר עמהם. ועל אלו ארבעה שנכנסו לפרד"ס, וכלם הגיעו להם כמעשה כנ"ל, ולקו מחוויא, נאמר בקללת הנחש שלקה, נחש עפר לחמו, ואין לו אלא בשרא. נאמר לו על גחונך תלך, סוד הולך על גחון, והוא אחר. וכמו שהנחש לקה, ואין לו רפואה למכתו, בסוד ארור אתה מכל כו', כן שובו בנים כו'. וז"ש ארור אתה מכל הבהמה ומכל חית השדה, כמ"ש {תענית ח.} שכולם עתידים להתרפא חוץ מנחש, על גחונך תלך כנ"ל, [הגה. ושם בסט' דשמאלא, בהיכלא דחובה, מקום דאתדבק ב' אחר, שם סוד ארור (יהל אור – לבדוק).

⁵⁴¹ עי' פרדס בערך אופן (דפ"מ).

⁵⁴² כד (דפ"א)?

⁵⁴³ כבר פירשנו לעיל כי סוד השיר והשבח הוא סוד התעוררות ומעשה התחתונים העולה ממטה למעלה, שהפן הזה היא סוד מלא כל הארץ כבודו, והוא השגחת האין סוף המתלבשת דרך אצילות בריאה יצירה עשיה, וכל מה שהתחתונים משבחים מביצי כנים ועד סוד הבחינה הזו הכל היא מקבצת, וכל שיר ושבח הקבוע בפי כל בריה היא אוספת, וממנו נעשה סוד הר"ן ולכן היא משבחת תדיר "ואתער תדיר", והיינו סוד כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא כאש האוכלת בראש הפתילה שהיא צריכה שמן, ואנחנו התחתונים הפתילה ומעשה השמן, והיינו אומרו בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן וגומ', ועל ידי כך הוא קישוט השלשה פנים כדי לקבל הפנים העליונים וזהו שאמר "ואתער תדיר אתער" וכו', וההתעוררות עולה מדרגה אחר מדרגה היא אל הפנים שבה "והם עילאין דעלה", ושלשה פנים לגבי שלשה פנים שבזכר שהם בסוד הדעת שפירשנו והם אינון "עילאין דלעילא", והם מעוררים אל שורש המיוחד לכולם שהוא סוד וא"ו בסוד הדעת המתקשר בשורשיו העליונים וזהו שאמר "ואינון עילאין מתערי לגבי עילא", עד הגיע ההתעוררות לממציא הכל וזהו שאמר "ואתקשר דא בדא עד אין סוף" שמשם משך קו המדה [וחיתו] (דאיהו) האצילות כנועד, "והאי כד אתער" וכו' כלומר קשר המציאות על דרך זה שפירשנו אינו בבחינת גופא בגופא דהיינו קשר הספירות, אלא דווקא בסוד רוחא ברוחא דהיינו סוד קו המדה ובחינת עצמות הספירות שהוא סוד הנשיקין כדפירשנו דהיינו "אתער דאינון פנים" כדפירשנו סודם, והטעם

דלעילא דעלה מתערי לגבי אינון עילאין דלעילא ואינון עילאין דלעילא מתערי לגבי עילא ואתקשרי דא בדא עד אין סוף:	בהתעוררות לעבר אלו שלמעלה, ואלו שלמעלה מתעוררים לעבר העליונים מהם, ואלו העליונים מהעליונים מתעוררים לעבר עליון ביותר, ונקשרים זה בזה עד אין סוף.
והאי כד אתער באתערו דאינון פנים באינון נשיקין עילאין למהוי דביקי ברזא עילאה ולאשלמא ולמיון כל עלמין למהוי כל עלמין כולהו בחדא כד"א ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דודיך מייך:	"והאי כד אתער באתערו..." וזה (הפך) כשמתעורר בהתעוררות ההיא, הפנים (שלמעלה) באותם נשיקות עליונות, להיות דבוקים בסוד העליון, ולהשלים ולזון את כל העולמות, כדי שכל העולמות כולם יהיו בשמחה, ככתוב: "ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דודיך מייך".
ישקני מנשיקות פיהו על פומא דאליהו אתגור כתיב והאדם ידע את חוה אשתו ותהר ותלד את קין וגו' והאדם ⁵⁴⁴ דא אדם קדמא סתירא (נ"א טפסירא) [ס"א טסירא דגליפי ⁵⁴⁵] בגליפוי דקיין עילאין ידע ⁵⁴⁶ מה דלא אשתמודע בה מקדמת דנא ⁵⁴⁷ ידע למהוי	"ישקני מנשיקות פיהו": על פיו של אליהו נגזר הכתוב, וכתוב: "והאדם ידע את חוה אשתו ותהר ותלד את קין". וה"אדם" הוא האדם הקדמון (אדם הראשון), הסתום (נסתר) בחקיקות דקות עליונות. "ידע", את מה שלא נודע מקודם. "ידע", כדי להיות

שבהיות הייחוד והקשר גופא בגופא אינו על צד השלם בשלימות מפני שאין הייחוד נגמר בבחינה הפנימית המעוררת העצמות, ולכן תהיה הייחוד אמנם לא בשלימות ולא יגמר היכולת בהתעוררות ולא תהיה ההשגחה שלימה והעולמות אינם בשמחה, ולכן העיקר הוא שתהיה מצד הרוח ג"כ כדי שתהיה בשמחה ובשלימות, וזהו שאמר הכתוב בשיר השירים אשר לשלמה ועם כל זה אין הייחוד שלם אלא שנוסף על הייחוד הזה "ישקני מנשיקות פיהו" דהיינו דבוקתא דרוחא ברוחא, ועל ידי כך תהיה הייחוד שלם מצד העצמות הדבק באין סוף, והוא השלם המשלים הכל בשמחה, וזהו שאמר "באינון נשיקין עילאין למהוי ככולא בחדא כמא דאתאמר ישקני", נוסף על שיר השירים כדפירשנו [שהכוונה] דביקו ברזא עילאה, "ולאשלמא" שבאותו המציאות הקודם אינו שלם כדפירשנו, והטעם שהספירות אינם ביכולת בלתי תכלית אלא בשיתוף האין סוף בייחודם דהיינו סוד הרוח המתפשט המשלים הצורך לכל מצטרך, וזהו שאמר "ולאשלמא למיון כל עלמין", ויהיה הספקת הכל בריוח בלי עצב אלא בהרחבת עין וזהו שאמר "למהוי כולא בחידר" וזה בסוד ישקני שהוא ייחוד נוסף על שיר השירים כדפי', ועל זה נצטוונו בכל ייחודינו לשתף האין סוף שהוא המאחד והמקשר כל הספירות כדי שיהיה נגמר בסוד רוחא ברוחא ואליו הכוונה העיקרית (אור יקר).

⁵⁴⁴ לכאורה היה נראה לפרש אומרו והאדם שיהיה בסטרא דאדם בליעל איש און, ומסטרא דא אולידת ית קין, ולפי זה יבא עתה לשון ידע הגון לפי שלא היה עד עתה הוא היודע אלא הזווג ההגון היה בסטרא דטוב דמתמן זווגא, אמנם השתא דהוה זווגא לביש שנולד קין אם כן היה אדם בליעל המוליד, והשתא קרא אתפרש בתרי אנפי, אם לתתא באדם הגשמי יהיה מסטרא דיצר הרע שכל כחו החצון נתעורר לאותו הזווג ולא היה שם סטרא דקדושה כלל ולכן הוליד רשע כזה, ואם במדרגות הקדושות יהיה סוד זווג אדם בליעל איש און בנוקביה אשת זנונים, ומתמן נפקי רשיעי נשמתין מסאבין בישינ לעלמא ורוחין בישינ וקסטורין ועלעולין, אמנם אליהו נשמר מפירוש זה והכרח לזה, ראשונה לשון ידע שהוא ידיעה לטוב שהוא נאמר על הזווג הקדוש הנחמד המיוח(ד) [ס] בקדושה כדמפרש ואזיל, וכן אומרו חוה אשתו היא אם כל חי אשת חיל עטרת בעלה לא אשת זנונים, וא"כ בהכרח הוא שנפרש האדם שהוא פנימה לקודש, וזהו שאמר "והאדם" בה' הידיעה אין הכוונה על אדם בליעל אלא על "אדם קדמא" שהוא נאחז תפארת בחכמה דמתמן זווגא, וכן אדם הראשון ממש בכל כחות נשמתו הקדושה וזהו שאמר "טסירא" כלומר טופס ודפוס העליונים הנעלמים המצטיירים ונכללים בסוד נשמתו וזהו שאמר "דגליפי דקיין עילאין" (אור יקר).

⁵⁴⁵ פי' טופס ודפוס בסוד והחכמה מאין תמצא (רנ"ש – דפ"מ).

⁵⁴⁶ , והשתא קשה קצת מלת יד'ע דמשמע דעד כעץ לא אזדווג וזה אינו שהרי כל העולם לא נמצא אלא בסוד הזווג כדפי' בזהר פרשת תרומה שמושא וסדורא דעבד כל יומא ויומא, וכן פי' בענין נעשה אדם זווגא דאתעביד לאפקא אדם בסוד נשמתו בפרשת בראשית, אם כן איך יאמר למעלה ידע וכן אדם קדמא גשמי מה ענין ידע, לזה פירש שאדרבה מלת ידע הוא הכרח אל הפירוש הזה מפני שהזווג הנעשה בלשון [זה] הוא הזווג הטהור והקדוש (אור יקר).

⁵⁴⁷ והן אמת פי' ידיעה בחכמה נוספת ולא קשה מידי וזהו שאמר "מה דלא אשתמודע בה מקדמת דנא", ויצדק בזווג התחתון שעדיין לא אזדווגו הכי בדרך זה, והטעם שעם היות שראה אותם

פנים בפנים, כאשר מסתכלים פנים בפנים לשם שימוש (ייחוד), אז נאמר "ידע", ידע כדי לנשקה ולהזריע בה זרע כדי להוליד תולדות, זה לטובה מתוך התעוררות של השגחה כלפי מטה.	אנפין באנפין ⁵⁴⁸ כד אסתכלן אנפין באנפין לשימוש כדן כתיב ידע ידע לאשקאה לה ⁵⁴⁹ למיזרע בה זרעא ⁵⁵⁰ למעבר תולדין ⁵⁵¹ האי לטב באתערו דאשגחותא לתתא ⁵⁵² :
מדאתא נחש על חוה. כשבא הנחש על חוה, הטיל בה זוהמה, וקין	מדאתא נחש על חוה אמיל בה זוהמה וקין מההוא זוהמא נפיק ⁵⁵³ ואי תימא איך נפיק

הנחש עסוקים בדרך ארץ פנים אל פנים בענין הנאות להוליד [בזה] [כזה], וכן למעלה כבר פירשנו בפרשת נח וכן לעיל סימן ו' כי כל הזווג הנמצא קודם יצירת אדם הראשון הוה אחורא משום דאדם אין לעבוד את האדמה, ועתה על ידי יצירת אדם הראשון ועסקו בעולם עולה התעוררות כל הנמצאים ומזדווגין אנפין באנפין, ולכך גם לעילא יצדק אומרינו "מה דלא אשתמודע מקדמת דנא" (אור יקר).

⁵⁴⁸ והטעם להיות הזווג למעלה ולמטה פנים אל פנים וזהו שאמר "ידע למהוי אנפין באנפין", והכרח לפירוש זה ולא כדקא סלקא דעתין משום דמלת ידע היא מלה שאין משתמשים בה אלא בסוד הזווג היותר נאות שבמציאות מפני שהוא לשון דע"ת, וזהו שאמר בזווג הקדוש לא יצדק מלת ידע אלא דווקא בנאות שאפשר וזהו שאמר "כד אסתכלן אנפין באנפין" וכו' דהיינו בסוד ההתעוררות העולה ממטה למעלה אז יצדק מלת ידע (אור יקר).

⁵⁴⁹ אמנם בזווגין הקודמין שנמצאו ליצירת עולם לא היו בשלימות כך ולכך לא כתיב ידע, והטעם כי מלת ידע יורה על שלשה שלמיות, האחד "ידע לאשקאה בה" דהיינו ההמה שנמצאו עד עתה בסוד היצירה בלתי שלמים מפני חסרון שפע כאומרו וכל שיח השדה טרם יצמח וכו' והטעם ואדם אין לעבוד וכו' לא היה השקאת השפע המגדל הנטיעה, והיינו אומרם ז"ל עמדו על פתח הקרקע עד שהתפלל אדם הראשון וירדו גשמים דהיינו סוד התעוררות הייחוד וזהו שאמר "לאשקאה", שקיו לקיום הנטיעות ולהצמיח הזרוע וזה נמשך מהדעת (אור יקר).

⁵⁵⁰ השנית יש בנטיעות הנטועות שיעור קבוע מששת ימי בראשית ויש תוספת שנתוסף בזווג המעורר והתוספת מרובה על העיקר, וכן הענין בנשמות ובשאר המציאות הרוחניים וזהו שאמר "למזרע בה זרעא" דהיינו זרע נוסף לנטיעות חדשות על אותם הזרועות מכבר וזה ג"כ נמשך מהדעת (אור יקר).

⁵⁵¹ השלישית הוא אחר היות הזרע בבטן המליאה דהיינו היות מציאות דק מתאצל בה מלמעלה צריך כח וקיום הגידול להגדילם, ואין זה המציאות הקודם שהקודם כבר נולד ממנה לחוץ אלא שאין שפע נשפע אליהם, וזה היינו כח צמיחתם לגידול הנטיעות בפנמיותה, והמשל בזה בחבור הגשמי כח בזכר למציאות הזרע ועוד כח הניתן בזרע להיותו מוליד תולדות שיגדלו ויגמר בישולם וזהו שאמר "למעבר תולדין" וכל זה יהיה בסוד הדעת הנכלל בזכר שממנו הזווג, וכל זה נכלל במלת ידע שאנו מוכרחים לפרש שיהיה פירוש והאדם ידע בצד הקדושה כדפירשנו (אור יקר).

⁵⁵² ואל יתבהל המשכיל מהקושיות, שכל תנאים אלו שפירשנו הוא בזווג שלא יהיה בו מעיק ומונע וזהו שאמר "האי לטב באתערו דאשגחותא לתתא", הטובות האלה הנזכרות יהיה כאשר נשלם הזווג על המציאות היותר נאות שיעלה ההתעוררות מהתחתונים התעוררות נאות ממעשה הגון וכשר אמנם בהיות ההתעוררות הפכי חס ושלום יהפך הענין כמו שהיה בנין זה שהיה ראוי להיות הזווג הזה בשלמיות הנזכרות אלא שנתקלקל למעלה מפני שנתקלקל למטה, וזהו שאמר ואם תאמר היאך יצא מזווג זה למעלה כמה כחות טמאים ורוחות רעות ולמטה כמה דורות של רשעים ומקלקלים (אור יקר).

⁵⁵³ זה נמשך מהחטא הידוע שקלקלו אדם ואשתו התחתונים הגורמים הייחוד ופגמו למעלה ולמטה ונתחלף טמא בטהור וקדש במזוהם, וזהו שאמר "מדאתא נחש על חוה אטיל בה זוהמא וקין נפק מההוא זוהמא" וכו', ואין ראוי שיושכלו דבריו אלו בפשטן שאין נחש גשמי שיזנה עם חוה וכיוצא, ועתה אני אפרש חטא אדם הראשון יהיה בו מחשבה דבור ומעשה ושלשתם בדרך אחד, המשל בזה כי מי שיעבוד ע"ז שיקבל במחשבתו שהיא אלוה ואמר בפיו אלי אתה וישתחוה לה שכל עניינם אחד, וכן אדם הראשון היה עניינו שנדבק בקליפות בשלשתם במחשבה ודיבור ומעשה, וכן חוה שהיא חטאה קודם והחטיאה לאדם כדמשמע פשוטי הדברים, וענין החטא היה שהוזהרו לבלתי הדבק בקליפות לא בשום מחשבה מהמחשבות הפגומות הגורמות להדבק בהם ופוגמות למעלה ולא בדבור כיוצא בזה ולא במעשה כיוצא בזה, וענין זה הוא הנאמר בכתוב ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, כלומר אתה רשאי להדבק ולהסתכל בכל הנמצא במציאות, רק יש הויה אחת שהיא חלק אבר לעץ הדעת טוב ורע, דהיינו הכחות המשתלשלים מהמלכות וממנו לא תאכל, לא כולו כי בצד הטוב בו תדבק, אמנם ומעץ הדעת מקצת עץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו מקצתו דהיינו פרי שבו שהוא הרע דהיינו כל בחינת החצונים מהיכל לבנת הספיר ולמטה אל תוך נוקבא דתהומא ששם כל הכחות לא תלמד לעשות ולדבר ולהרהר, כי ביום אכלך ממנו אותו המקצת שצויתך עליו סגולתו להמית, ולכן אם תדבק בו מות תמות מפני שהוא סם המות שהם החצונים הפוגמים ונדבקים ונסבכים באדם ומטמאים אותו ושורים עליו על כרחו, שהוא

יצא מהזוהמה ההיא. ואם תאמר: איך יצא משם, והרי כתוב "והאדם ידע את	מתמן והא כתיב והאדם ידע את חוה אשתו ⁵⁵⁴ ותהר ותלד את קין דמשמע דמאדם הוה ולא
--	---

מטמא עצמו מעט והם מטמאים אותו מרובה, זו היא האזהרה בקיצור מופלג, והחטא היה שהנחש היה בריה בתחתונים נמשך מן הקליפות בראו הבורא לתועלת האדם כשאר הבריות שהם נבראות מל"ב נתיבות חכמה לצורך האדם, וכמו שיש בעולם כוס המות נברא לתועלת האדם ואם יאכל האדם אותו ימות והפך כוונת הבורא בסכלותו, כן היה ענין הנחש היה בריה טמאה נבדלת לשליחות האדם לשעבד הקליפות אליו לצורכו, והוא נשתמש בו שלא כהוגן ומת על ידו, וכשרצה כח הקליפה להגביר על האדם להחטיאו בקש למצוא דברי חפץ דרך איך יתדבק באדם ויהיה לו מבא בו להעבירו ע"ז גילוי עריות ושפיכות דמים וכל התורה כולה, שכל שס"ה מצות לא תעשה תלויות בו, וראה שהאדם קדוש תכלית הקדושה אין לו מבא בו, מפני חלק היצר הרע מעט שנתן בו הקב"ה לתועלתו אין בו ספק לשלוט בו להחטיאו החטא הזה, ודרך החטא הפך בריאת האדם, כי בריאתו מן הדק אל הגס ומן הנעלם אל הנגלה שמתמצא מלמעלה מהאצילות אל בריא"ה מבריא"ה אל יציר"ה ומיציר"ה אל עשי"ה, ודרך המעשה הטוב [או הרע] הוא ההפך צריך שיהיה ממטה למעלה מעשי"ה אל יציר"ה ומיציר"ה אל בריא"ה ומבריא"ה אל אציל"ה, ולזה אין מבא ליצר הרע או לסמאל להחטיא האדם ממעלה למטה, לכן הוצרך לירד ולהתגשם ולשלוט בגשמי ומשם יכנס אל הרוחני, לכן רצה לרדת למטה ולא מצא ביצר הרע הקבוע בו כח לפעול בו ראשונה, ואף לא בחוה עם היותה נקבה מצויה מועטות ופנויה לעסקי העולם יותר והיא שמאלית מצד הדין שיצר הרע שלה יותר גובר והיא דבקה יותר אל החצונים כדפירשו בזוהר, ולכן ירד ורכב סמאל על נחש היינו אותו הכח הגשמי הנברא מן החצונים לשעבוד אדם הראשון, ובו נתגשם והגביר ונכנס דרך המעט אל המרובה אל הנחש, ומשם אל האשה מפני קורבתה אל החטא מן הטעם שפירשנו ומשם לאדם, והחטא היה להמשיך עליהם כח הקליפות והדבק אליהם וקבלתם לאלוה והיותם נשפעים מהם מפני שהם אמצעיים בינם לבין מדרגה השופעת עליהם, וזה בשלשה דרכים במעשה המגונה והדבק בדברים הנמצאים למטה המגבירים צד החצון, והדבור אליהם הצורך כדי לקבלם למלוך עליהם, והכוונה לקבל כוחם ורוחם על עצמם והתבודדותם לזה כדרך עובדי ע"ז אוב או ידעוני, והיינו מחשבה ודבור ומעשה, וזה ענין כניסת הנחש לחוה והייתם כאלהים יודעי טוב ורע בטוב המותר לכם שהם צדדי הקדושה וברע שהם כחות והיכלות טמאים, וכמו שהוא משתמש בכולם אף אתם תשתמשו בכולם ותהיו מושכים הכח והשפע מהטוב אל הרע וממנו אליכם, ובזה התרצת חוה אל הנחש אחר [גבור?] הטענות ביניהם מה שעברו מחקירות הדרוש ונסותו כאשר ישכיל המעיין, ובראותה תערובת הכחות ושורת עליהם כח לילית והיתה מנת חלקה וכוסה, נטמאה בטומאת הנדה והיינו זוהמא שבה שהטילה בה הנחש, והיא היתה מלובשת בחצונים, והיות אותו הכח מכשכש בה כענין הקדושה כאומרו ותחל רוח ה' לפעמו, וראתה עצמה למטה מכח הנקביי של החצונים וראתה בעלה למעלה מכח נקביי של הקדושה, נכנסה עמו בדברים שיבא עליה בנידות שאין לך נדה גדולה מזו, וכמו שהיא הגבירה כח הנקבה וקבלה עליה לאלוה גם הוא יקבל הזכר אל אחר הממית ויהיה עניינם כאחד מערבים הטוב והרע ומקבלים השפע דרך הרע, ולא יתרחק שימאן הוא קצת בזה עד שהיא תפתה אותו ותאנסהו בקצת כדפירשו רז"ל עד שחטא כמוה וקבל על עצמו אלהותו, ורצה להיות זכר אל חוה היוודת המטומאה בזוהמת הנחש היא לילית כדפירשנו, ומיד שרתה עליו כל הכח יחד ופגמו במעשה מה שיהיו לקבלת אלהותם, הוא אותו המעשה שבא עליו אזהרה ומעץ הדעת לא תאכל, ופגמו בדבור מה שיהיו לזה וכן בהרהור, ומיד קשרו החצונית אל הגברת והפרידו למעלה וגרמו עבד מלך ושפחה יורשת גברתה והורידו הייחוד העליון (אור יקר).

⁵⁵⁴ ומה שהיה ראוי שזווגם יהיה גורם ייחוד הספירות העליונות לטוב כדפירשנו בסוד והאדם ידע את חוה אשתו, גרמו שהייחוד העליונות בדין ובפגם וצד הטומאה גובר ומוליד כחות רעים, והיינו שהמשיכו מצד הגבורה הדין אל החצונים והולידו כחות טמאים הם קי"ן עליון רוחני שהוא קן נשמות רעות מן החוץ, כמה דורות שהם נמשכים בנשמות טמאות שנמצאו מאותו הזווג והזוהמא שהטיל נחש העליון בחוה בסוד התעוררות טמא להגביר כח הקליפות, ובבא אדם העליון להזדווג אדרבה המשיך כח הטומאה ודין ושמים מהגבורה וכחותיה כנודע, זהו בחו"ה העליונה וכזה ממש לחוה התחתונה כשנזדקקו זה לזה גרמו שאותם נשמות רשעות יתגשמו בגוף בעולם, והיה ראוי שלא יזדקק אדם וחוה יחד עד ישובו בתשובה, והטעם שהאדם שפגם למעלה פגם תשרה עליו רוח חצוני טמא, ואם אשתו ג"כ הרי הסכימו שניהם יחד ופגמו יותר גדול, ואם הדעת בהם צריכים לשוב בתשובה שלימה עד יסתלק מעליהם אותו הכח הטמא ואז בניהם שילידו יהיו טהורים, אמנם אם אין בהם דעת ומולידים באותו כח גם בניהם נמשך להם מאותו הכח הטמא והפגם ולכן מושכים נשמות רשעים, והיינו סוד אומרים אוחזים מעשה אבותיהם בידיהם, והיינו ג"כ סוד אכל חטאנו אנחנו ואבותינו, ולכן אדם הראשון כשראה שחוה היה רוח הטומאה זוהמת הנחש בה אלו היה מחזירה בתשובה ומייעץ אותה עד שובה ותסלק אותה ממנה ותפרד ממנה לא היה מוליד קי"ן שהוא כל כח הרשעים שבעולם, וגם הקליפה לא יהיה לה גשם להתלבש בעולם, אמנם לא עשה כן אלא נזקק לה אחר שחטא גם הוא, וכמו שנתלבשה בה זוהמת נחש טיפה

מסטרא אחרא ואת אמרת דאמיל נחש בה זוהמא ונפיק מיניה קין אלא ודאי ההוא נחש	חוה אשתו וטהר ותלד את קין, שמשמע שהיה מאדם, ולא מצד אחר (סטרא אחרא)? ואתה אומר שהנחש הטיל בה זוהמה וקין יצא ממנה? אלא ודאי, אותו נחש
נ/ג	
אמיל בה זוהמא ומההוא זוהמא אישאיב בה ההוא רוח בישא וההוא הוה מכשכשא במעהא ולא הוה ליה גופא לאתכללא ביה ולמיפק לעלמא וכיון דאתא אדם באתעררו דההוא זוהמא ואתחבר באתתיה ההוא רוחא בישא דהוה במעהא עבד ליה גופא ⁵⁵⁵ ואתכליל בגויה ונפק לעלמא בדיוקנא מעילא ותתא (נ"א פניו דאמי לעילא ותתא) ⁵⁵⁶ :	הטיל בה (בחווה) זוהמה, ומהזוהמה ההיא נשאב לתוכה אותו רוח רע, והוא (הרוח הרע) היה מתנועע בקרבה (ברחם שלה), ולא היה לו גוף כדי להתלבש בו ולצאת לעולם. וכאשר בא אדם (אדם הראשון), והתעורר בעקבות אותה זוהמה, והתחבר עם אשתו, נעשה גוף לאותו רוח רע שהיה בקרבה, והתלבש בגוף שלה, ויצא לעולם בדמות עליונה ותחתונה (עם שורש עליון אך תולדה תחתונה).
והוה אשנחת בהאי ואמרת קניתי איש את ה' עם ה' ובנין כך כל עובדיו דקין הוה מההוא סטרא אחרא בישא וכד אייתי קורבניה	והוה השגיחה על כך (הרגישה בכך) ואמרה: "קניתי איש את ה', עם ה'", ולכן כל מעשיו של קין היו מהצד האחר הרע. וכאשר הקריב קין את קרבנו, מן הצד הרע הקריב אותו. ועל

סרוחה לילית גם הוא המשיך על עצמו אל אח"ר, ואותו הכח מצא גשם להתלבש, ולכן הנשמה היה מהחצונים והגוף מאדם וחוה הגשמיים, ובא עליה נדה והוליד בה ממזר, והיינו שנתגשם אותו רוח שהיה מכשכש בה כדפירשנו מפני שבזווגם ממש היה זווג סמאל ולילית וגרמו פירוד למעלה כל אחד כפי מה שהם אווזים למעלה בסוד אדם וחוה כמו שהאריכו בכמה מקומות בתיקונים, והנה בזווג זה נכללו כל כחות נשמות טמאות בגוף צורת אדם שלא היה להם אחיזה בו, שאין נכלל בצורת אדם אלא הקדושים לבד והחצונים אינם בצורת אדם כדפירשנו באדרא בסופה, ועתה בכח הפגם נתגשמו והרי הם שוים לקדושה, כי כמו שהקדושה יסוד לכל הנשמות הקדושות שבה להוליד היה אדם ואשתו בצורת אדם, כן נשמות חצונים יסוד לכולם קין ותאומתו, ובעבור השנית חזרה החצונית והמשיכה שם נשמה אבל לא נשמה חצונית שכבר נכללו כולם בקין וכבר נחלש כח המתלבש בהם להמציא עוד נשמות, אמנם היה תחת יד החצונים עוד נשמות לדרך אחרת, והם סוד נשמות הגרים ונשמות העשוקות כדפירשנו בההוא עובדא דסבא, והנה בקצרה כשהאדם חוטא הפגם הקדושה ומגביר החצונית להתלבש בה מיד נתן רשות להחצונית ליכנס להיכל הנשמות, ולא ליכנס פנימה חס ושלום אלא מחוץ להיכל תובעת דינה, ומיד מתקיים שם שהכל בדין ועושק אותם הנשמות הראויות לבא על ידו לעולם, ואלו הם אותם הנשמות העשוקות שמתים קודם זמנם ונמסרות ביד החצונית והן עומדות בידה עד הגיע זמן העיבור והזווג לאותו האיש ואשתו הפוגמים, ועל ידם באים לעולם נעשקים ומתכפרים עונותיהם באותו הצער, ולכן הוה מזבח כפרה וכו', ואלו אינם נמשכים אלא בהיות הזווג מכוון כדי שתוכל החצונית ליכנס ביניהם לתת שם נשמה כנודע, כי אותם ששבים בתשובה ומטהרים עצמם ומקדשים עצמם בשעת תשמיש אינה יכולה ליכנס שם, ויש דרך אחרת לאותם הנשמות ודרך אחרת לטהרתם, קיצור הדברים שכמו שהנשמות טמאות נמשכות מהחצונים והם הם עזי פנים שבדור והם חיים, כן יש נשמות קדושות עשוקות תחת ידם והם הם אותם שמתים בקצרות שנים ומבין אלו היה הב"ל כדפירשנו במקומות אחרים, ולכן לא היה מהקדש כש"ת ולא מן החוץ כק"ן אלא בנוי עשוק, ולכן נעשק ביד קין ואח"כ חזר ונתגלגל הבל מצד הקדושה והיינו ש"ת, והטעם כדפי' בההוא עובדא דסבא כי אחר שהחצונית עשקה הנשמה היא תחת ידה ומידה נמשכת ברצון הבורא אל הגוף, ובהיותה בתוך אותו הגוף חוזרת לילית ועושקת הגוף, ולא שתשלוט בנשמה כלל אלא אותה הנשמה הקב"ה מנחם אותה ומניחה בחיקו עד עת בא יומו עת פקודתו כנודע לפני המסדר הכל חכם הרזים, ומידו מתוך קדושתו מלישה משם ואילך בקדושה ואין לחצונית אחיזה בה כלל, וכן היה ענין הבל שהיה מצד החוצה פעם ראשונה, ולא היתה טמאה שכבר אתבר חילא ותוקפא בתולדת ק"ן כדפירשנו אלא היה קדושה ביד החצונית שנעשקה בחטא אדם הראשון, וכשראה זוג שני' טיפה שנית הלבשה שם והקב"ה ידע עושקה וכשנתעשקה שנית על ידי [הבל] (קין) שהרגו קין לקחה מבית גנזיו וגלגלה פעם שנית בש"ת, ולכן ש"ת יסוד העולם בקדושה ובטהרה כדפירשנו (אור יקר).

⁵⁵⁵ עבד ליה גופא לההוא רוחא בישא דהוה במעהא (דפ"א א').

⁵⁵⁶ אי"ג במדרש רות מהזהר כ"ה הגי' וכיון דאתא אדם ואתחבר באתתיה אתערת ההוא זוהמא בההוא זרע דאדם ועבד גופא לההוא אוחר בישא דהוה במעהא (דפ"מ).

ז"ח

כָּן נֶאֱמַר: "וְיִהְיֶה מִקֵּץ יָמִים", וְלֹא נֶאֱמַר: "וְיִהְיֶה מִקֵּץ יָמִים" (בְּלִשׁוֹן טוֹבָה, יָמִים שֶׁל חֶסֶד).	מִהֵוּא סְטֵרָא בִּישָׁא אִייתִי לִיה הֵה"ד וְיִהְיֶה מִקֵּץ יָמִים וְלֹא כְּתִיב וְיִהְיֶה מִקֵּץ יָמִין:
"וְתוֹסֵף לָלֶדֶת אֶת אַחִיו, אֶת הַבֶּל", וְדָאִי שְׁאוּתוֹ רוּחַ רַע הִתְחַזַּק וְהִתְגַּבֵּר בְּמַעֲשָׂיו שֶׁל קִין, וְנִשְׁבֵּר כּוּחוֹ וְחוּזְקוֹ בַּהֶבֶל, וְלֹא נֹתֵר בּוֹ דְּבַר, עַד כֹּאֵן הָיָה כּוֹלּוֹ בְּצַד הַזְּוֹהֵמָה.	וְתוֹסֵף לָלֶדֶת אֶת אַחִיו אֶת הַבֶּל (&) דּוֹדָאִי הֵוּא רוּחָא בִּישָׁא אֶתְתַּקֵּף וְאֶתְגַּבֵּר בְּעוֹבְרָא דְקִין וְאֶתְגַּבֵּר חֵילָא וְתוֹקְפָא (דְּהַבֶּל) [נ"א בַּהֶבֶל] וְלֹא הוּא לְנִבְיָה כְּלוּם עַד הֵכָא הוּא בְּסְטֵרָא דְזוּהֵמָה כּוֹלָא:
כְּאִשְׁרֵי שְׁבָא אַחֵר כִּךְ נּוֹלַד שֶׁת, נִתְקַן הָעוֹלָם בְּצִדִּיקִים וּבְחִסִּידִים שֶׁהָיוּ אַחֲרֵי בְּעוֹלָם. "שֶׁת" הוּא סִיּוּמוֹ שֶׁל הָאֱלֹהִי-בִ"ת. וְאֵף עַל פִּי שְׁנִתְקַן, לֹא סוֹלָקָה הָעֵקֶמוּמִית הָרַעָה מִן הָעוֹלָם, אֲלֵא נִכְנַעַה בְּפָנֵי הַצַּד שֶׁל הָאֱמוּנָה, [שֶׁהוּא] סִיּוּמָה שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת.	כִּיּוֹן דָּאֵתָא לְבֵתֵר ⁵⁵⁷ וְאֶתִּילִיד שֶׁת ⁵⁵⁸ אֶתְבַּסֵּם עֲלֵמָא ⁵⁵⁹ בְּצִדִּיקִי וְחִסִּידִי דְהוּוֹ לְבֵתֵר בְּעֲלֵמָא שֶׁ"ת דָּא אִיהוּ סִיּוּמָא ⁵⁶⁰ דְּאַלְפָא בֵּיתָא וְאֵע"ג דָּאֶתְבַּסֵּם ⁵⁶¹ לֹא אֶעֱדִיאוּ עֲקִימוֹ בִּישָׁא מְעֲלֵמָא אֲלֵא אֶתְכַפִּיא מִקְמִי סְטֵרָא דְמַהִימְנוּתָא סִיּוּמָא דָּאֵתוּוֹן:
שָׁכַן עַד אַז, הָעוֹלָם נִבְרָא בְּאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, וְלֹא הוֹשְׁלָמוּ הָאוֹתִיּוֹת, עַד שְׁנוֹלַד שֶׁת. כִּיּוֹן שְׁנוֹלַד שֶׁת, הוֹשְׁלָמוּ כָּל הַמַּעֲשִׂים שֶׁלְמַעֲלָה וְלְמַטָּה בְּסוֹד הָאוֹתִיּוֹת. אַז נִתְבַּסֵּם הָעוֹלָם, וְהוֹשְׁלָם תִּיקוּנוֹ. וּמִכָּאֵן וְהַלָּא, הִתְחִיל הָעוֹלָם לְהִתְנַהֵף עַל פִּי דֶרֶךְ הַיֶּשֶׁר.	דְּהָא עַד הֵכָא אֶתְבַּרִי עֲלֵמָא בְּאֵתוּוֹן דְּאוֹרִייתָא וְלֹא אֶשְׁתַּלִּימוּ אֵתוּוֹן עַד דָּאֶתִּילִיד שֶׁת כִּיּוֹן דָּאֶתִּילִיד שֶׁת אֶשְׁתַּלִּימוּ כָּל עוֹבְדֵין דְּלַעִילָא וְתַתָּא בְּרִזָּא דָּאֵתוּוֹן כְּדִין אֶתְבַּסֵּם עֲלֵמָא דָּאֶשְׁתַּלִּים תִּיקוּנוֹי מִכָּאֵן וְהַלָּא שְׁאֲרֵי עֲלֵמָא לֹאֲתַנְהֵא ⁵⁶² כְּפּוּם מִיֶּשֶׁר אוֹרְחוֹ:
הִתְחַלְהָה הֵייתָה מְאוֹתִיּוֹת שְׁנִשְׁאָרוֹ מִהִתְחַלְהָה: אָדָם הִתְחִיל בְּאֱלֹהִי, וְסִיּוּם	שִׁירוּתָא דְקָא שְׁאֲרִי ⁵⁶³ מְאִינוֹן אֵתוּוֹן דָּאֶשְׁתַּבְּקוּ בְּקִדְמִיתָא אָדָם שְׁאֲרִי בְּאֱלֹהִי וְסִיּוּם

⁵⁵⁷ בַּגְּלוּל (אוֹר יֶקֶר).

⁵⁵⁸ מִדָּה הַקְדוּשָׁה וְהוֹמֶשֶׁךְ כָּל כָּלל הַנִּשְׁמוֹת הַקְדוּשׁוֹת (אוֹר יֶקֶר).

⁵⁵⁹ שְׁהִיָּה צִדִּיקִים כְּדִי לְהַכְרִיעַ כִּנְגַד הַרְשָׁעִים (אוֹר יֶקֶר).

⁵⁶⁰ הָעֵינִין שֶׁכָּל מִצִּיאוֹת כָּלל הָעוֹלָם נִמְצָא וְנִבְרָא עַל יְדֵי הָאוֹתִיּוֹת כְּדִפִּי בְּסִפְרֵי יִצִּירָה, וְכִמּוֹ שֶׁכָּל הָעוֹלָם כּוֹלּוֹ נִכְלָלוּ בּוֹ כִּ"ב אוֹתִיּוֹת כֵּן מִצִּיאוֹת כָּלל הָאָדָם שֶׁהֵם סוֹד כָּלל הַנִּשְׁמוֹת נִמְצָאוּ בְּסוֹד כִּ"ב אוֹתִיּוֹת, וְכִמּוֹ שֶׁאִם חֶסֶד אֲבֵר מֵאֲבֵרֵי הָעוֹלָם חֶסֶד אוֹת אַחַת כֵּן אִם יָחִסֵּר אִישׁ מֵאֲנִשֵּׁי הָעוֹלָם הַמְשֻׁלְּמִים סוֹד צוֹרֵת הַנִּשְׁמוֹת יָחִסֵּר אוֹת אַחַת, וְהֵנָּה כְּשֶׁנִּבְרָא אָדָם לְהוֹרוֹת שְׁאֵין שְׁלֻמוֹתוֹ בְּמִצִּיאוֹת עֲצָמוֹ אֲלֵא בְּהוֹלִידוֹ כְּדִמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ לֹא נִמְצָאוּ בּוֹ כָּל כָּלל כִּ"ב יָחִיד אֲלֵא נִבְרָא בְּקִצַּת הָאֲלֵפָא בֵּיתָא דְהֵיִינוּ מֵא' וְעַד מ' "אֲד"ם" דְּהֵיִינוּ אֲחִיזָתוֹ לְמַעֲלָה בְּחִכְמָה עַד הַבִּינָה, דְּהֵיִינוּ מֵא' עַד י' חִכְמָה עֶשֶׂר מֵאֲמֵרוֹת, וְאֲחִ"כ מִל"ךְ בִּינָה בְּהַפּוּכָא כִּל"מ, וּמִשָּׁם יוֹלִיד בִּ"ן תְּשֻׁלוֹם הָאֲלֵפָא בֵּיתָא עַד שִׁ"ת שֶׁהֵם ש' שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת נִכְלָלִים בְּזִכְרֵי, ת' מַלְכוּת נִקְבָּה, וְזֶה תְּשֻׁלוֹם כִּ"ב אוֹתִיּוֹת תְּשֻׁלוֹם הָאֲצִילוֹת, וְכָל הַמִּצִּיאוֹת וְק' שְׁבוּ סוֹד יֶצֶר הָרַע נִכְלָל קִצְתוֹ בְּהֵם דִּי הַצּוֹרֵךְ הָרָאוּי לְהוֹלִיד וְצוֹרֵךְ הָעוֹלָם, אֲלֵא (שְׁקֵלֶל) [שְׁקֵלֶל] וְבִרָא קִי"ן כָּל הַיֶּצֶר יָחִיד, וְעַם כָּל זֶה אֲחִ"כ אֶתְבַּסֵּם הָעוֹלָם כְּשֶׁהוֹלִיד שֶׁת שֶׁנִּשְׁתַּלְּמוּ הָאוֹתִיּוֹת וְנִשְׁלַמָּה הַמְּרַכְבָּה הָעֲלִיוֹנָה וְנִמְצָאוּ בְּעוֹלָם צִדִּיקִים כִּנְגַד הַרְשָׁעִים, וְזֶהוּ קִצַּת תִּיקוּן שְׁעֵם הָיוֹת שִׁימְצָאוּ רְשָׁעִים בְּעוֹלָם שֶׁהֵם כְּחוֹת הַחִיצוֹנִים נִמְצָאוּ צִדִּיקִים מְשֻׁלְּמִים בְּסוֹד הַמְּרַכְבָּה וְהוּא הַכְּנָעָה גְּדוֹלָה לְחִצּוֹנִים (אוֹר יֶקֶר).

⁵⁶¹ וְהֵנָּה כִּ"ב אוֹתִיּוֹת אֲלֹ שְׁפִירְשֵׁנוּ הֵם יִסוּד מוֹסֵד לְכָל כָּלל ל"ב נִתִּיבוֹת חִכְמָה הַנוֹדֵעַ שֶׁהֵם כִּ"ב אוֹתִיּוֹת וְעֶשֶׂר נִקּוּדוֹת הֵם עֶשֶׂר מֵאֲמֵרוֹת כְּדִפִּי בְּסִפְרֵי יִצִּירָה, וְלִכְךָ כָּל נִתִּיב וְנִתִּיב בּוֹ כָּלל כָּל נִתִּיבוֹת, וְכֵן בְּכָל אוֹת וְאוֹת בּוֹ כָּלל כִּ"ב אוֹתִיּוֹת, וְלִכְךָ שְׁלִימוֹת גִּילּוּי כָּל הַנִּתִּיבוֹת דֶּרֶךְ פֶּרֶט הוּא גִילּוּי כָּל ל"ב אֲלֵפָא בֵּיתוֹת הַמִּתְנַהֲגוֹת מִל"ב נִתִּיבוֹת לְהָיוֹת כָּל כָּלל הַחִכְמָה הַקְדוּמָה מִתְגַּלָּה וְפוֹעֶלֶת בְּסוֹד כָּלל הַנִּשְׁמוֹת, וְלִכְךָ אֲחִ"כ כְּשֶׁהוֹלִיד שֶׁת אֶת אָנוּשׁ הַתְּחִיל לְחַזּוֹר וּלְכַלּוֹל פֶּרֶט כִּ"ב אוֹתִיּוֹת מִנִּתִּיב אַחֵר מִהַנִּתִּיבוֹת (אוֹר יֶקֶר).

⁵⁶² וּמִפְּנֵי שֶׁסוֹד הַנִּתִּיבוֹת הֵם ל"ב יוֹ בְּיוֹשֵׁר בְּסוֹד אֲלֵפָא בֵּיתָא יִשְׁרָה וְל"ו בְּסוֹד אֲלֵפָא בֵּיתָא מִהַפּוּכָת, דְּהֵיִינוּ יוֹ אֲבַג"ד וְכו' יוֹ תִּשְׂר"ק, וְעַם הָיוֹת שֶׁתִּהְיֶה הָאֲלֵפָא בֵּיתוֹת בְּהַפּוּךְ אֵין הַפּוּךְ הַהִנְהָגָה הַיִּשְׁרָה כִּי דִרְכָּה [כך] לִזָּה אָמַר "כְּפּוּם מִיֶּשֶׁר אוֹרְחוֹ" פְּעָמִים אֲלֵפָא בֵּיתָא בְּהַפּוּךְ כְּפִי מֵהַיֶּשֶׁר יוֹשֵׁר אוֹרְחוֹת הַנִּתִּיבוֹת עַד תְּשֻׁלוֹם ל"ב אֲלֵפָא בֵּיתוֹת שֶׁהֵם ל"ב נִתִּיבוֹת כְּדִפִּירְשֵׁנוּ (אוֹר יֶקֶר).

⁵⁶³ אֲלֵפָא בֵּיתָא שְׁנִית אֵינָה כּוֹלֶלֶת כָּל כִּ"ב בְּשֵׁם בְּגִלָּה אֲלֵא מְגַלָּה מְכָל הָאֲלֵפָא בֵּיתָא שְׁתִּי אוֹתִיּוֹת אוֹ שֶׁלֶשׁ, וְהַכּוּוֹנָה שֶׁהוּא כּוֹלֵל כָּל אֲלֵפָא בֵּיתָא אַחַת לְפִי מֵהַיֶּשֶׁר אוֹתָם הַשְּׁתִּי אוֹתִיּוֹת

במ"ם ולבתר דסיים אלפא ביתא בשת אתהדרו אתון אנו"ש אל"ף⁵⁶⁴ כמלקדמין נ' דאיהו בתר מ' דאשתביק מאדם ש' שירותא דאתון דש"ת נטיל אתון מהאי ומהאי ו' דיוקנא דאדם לאתחזאה דהא משת אתיחסו דרין בעלמא באורח מישר כדקא יאות:	במ"ם. ולאחר שהסתיים האל"ף ב"ת בשת, חזרו האותיות להיות: אנוש, אל"ף (כמו בראשית), נ"ן שהיא אחרי מ"ם של אדם, ש"ן, המשך האותיות. "שת" לקח את האותיות מכאן ומשם, (גם מהאדם וגם מהשתלשלות האל"ף ב"ת) כדי ליצור דיוקן של אדם, להיראות כראוי.
וברזא דאתון אתבני כולא ואזלו תלתין ותריין אלפא ביתות עד דקיימו ישראל על טורא דסיני ואתבנישו אתון ואסתיו בהפוכא דאלפא ביתות ונפקאת אורייתא כלילא בתלתין ותריין שבילין דרזא דחכמתא עילאה ואתרשימת אלפא ביתא⁵⁶⁵ בתריסר תחומין תריסר שבטין	ובסוד האותיות נבנה הכל, ונמשכו 32 (שלושים ושתיים) נתיבות החכמה. עד שעמדו ישראל על הר סיני. וכשעמדו ישראל על הר סיני, נקבצו האותיות, והושלמו בהיפוך של האל"ף ב"ת (משמע: גילו את האותיות באופנים נסתרים), ויצאה התורה בשלמותה,

אם ביושר ישרה ואם בהיפוך מהופכת, והמשל בזה מש"ה כולל שתי אלפא ביתות אחת ביושר והיינו מ"ש שהם אותיות ביושר ובם נכללות כל כ"ב אותיות אלא שלא נתגלו בו אלא אלו השתים, ואחד בהיפוך והיינו ש"ה שהם בסוד תשר"ק כשאתה חוזר מש' לה' ואינה מתגלת אלא אותיות ש"ה מכולה, ועל דרך זה הוא "אנוש" שהוא כולל בשמו אלפא ביתא ישרה א' דהיינו אנ"ש, וטעם גילוי מאותה האלפא ביתא שלש אותיות אלו להורות על מציאות שורשו ושורש שורשו דהיינו כח אביו וכח אביו, שהם כלל האלפא ביתא הקודמת שהיא שורש לכל ל"ב נתיבות ול"ב אלפא ביתות, דהיינו א' מאדם ש' משת והאמצעי מקום סיום אדם דהיינו נ' כדמפרש ואזיל, ומפני שיגזור השכל שיהיה באנוש שלשה אלפא ביתות מטעם הוא"ו שהיא אמצעית כזה א"נ א' ביושר, נ"ו א' בהיפוך, ו"ש א' ביושר, לכך פירש כי עיקר השם אנ"ש שהוא סוד אד"ם אלפא ביתא ביושר אלא שהוקבע בו אות ו' להורות על מציאות שורש האותיות מהתפארת כדפירשנו (אור יקר).

⁵⁶⁴ א"ג עין מזה בפ' תרומה דף קסז סח (דפ"מ).

⁵⁶⁵ דלמאי דסלקא דעתין איך אפשר שהרי אלף מאלפא ביתא אחת ו"ש מאלפא ביתא שלישית אלא ודאי ו' אינו מעיקר השם אלא לרמוז בעלמא וכדפירשנו, ואזלו ל"ב אלפא ביתות, פירוש הענין כשתדקדק בשמות הדורות שהם קינ"ן מהלל"ל יר"ד חנ"ך מתושל"ח למ"ך נ"ח ש"ם ארפכש"ד של"ח עב"ר פל"ג רע"ו שר"ג נח"ר תר"ח ע"כ תמצא ל"ב אלפא ביתות על הדרך שפירשנו מהם ביושר מהם בהיפוך, כיצד ק"י א' בהיפוך נ"ן א' ביושר, מ"ה א' בהיפוך ה"ל א' ביושר ל"ל א' בהיפוך ל"א בהיפוך א"ל ביושר, י"ר ביושר ר"ד בהיפוך, ח"נ ביושר נ"ו בהיפוך ו"ך ביושר, מ"ת ביושר ת"ו בהיפוך ו"ש ביושר של"ח בהיפוך, ל"מ ביושר מ"ך בהיפוך, נ"ח בהיפוך, ש"מ בהיפוך, א"ר ביושר רפ"ך בהיפוך כ"ש ביושר ש"ד בהיפוך, של"ח בהיפוך, ע"ב בהיפוך ב"ר ביושר, פל"ג בהיפוך, רע"ו בהיפוך, שר"ג בהיפוך, נח"ו בהיפוך ו"ר ביושר, תר"ח בהיפוך, ועל דרך זה תמצאם ב"ב שבטים כשתוציא יוסף ותכניס אפרים ומנשה כזה ר"א א' בהיפוך א"ו א' ביושר ו"ב בהיפוך ב"ן ביושר, ש"מ בהיפוך ע"ו בהיפוך [חסר מ"ע ביושר?] ו"ן ביושר, ל"ו בהיפוך ו"י ביושר, ז"ב בהיפוך ה"ו ביושר ו"ד בהיפוך ד"ה ביושר, ו"ש ביושר ש"ש בהיפוך ש"כ בהיפוך כ"ר ביושר, ז"ב בהיפוך ול"ן ביושר, ב"ן ביושר נ"י בהיפוך ימ"ן ביושר, ד"ן ביושר, ג"ד ביושר, נפ"ת ביושר תל"י בהיפוך, א"ש ביושר ש"ר בהיפוך, והם ג"ל ג"ל, כשתוציא ל"ל של מהלל"ל שאינה אלפא ביתא לא בהיפוך ולא ביושר, וכן ש"ש מיששכ"ר ותעשה כאלו הם ל' אחת [ש' אחת] תמצאם ל"ב אלפא ביתות שהם ל"ב עד שנתגלגל עד שיצא אור אברהם לקדושה, וממנו התחיל הקדושה להצטרף עד צאת עשו וישמעאל, ובא יעקב מטה שלימה ויצאו ו"ב שבטין ל"ב נתיבות ל"ב אלפא ביתות, וירדו למצרים לצרף עצמם שם ויצאו מכור הברזל שלמים שבטי י"ה, דהיינו ל"ב נתיבות חכמה י', מתלבשים בל"ב אלהים ה', הם י"ו ביושר י"ו בהיפוך להורות על סדר אבג"ד תשר"ק וכו', ומהרכבת אלפא ביתות אלו שהם ל"ב נתיבות חכמה משם מצטרפת התורה כאומרו אנכי יהו"ה אלהי"ך חכמה ובינה, וכן תורה אצולה משתיהם כענין בינה ב"ן י"ה יהו"ה כנודע, וזה שאמר "ונפקת אורייתא וכו', ואתרשימת (אורייתא) [אלפא ביתא], שבכל אותם הדורות הנזכרים לא נשלמה אלפא ביתא שלא נתגלו בשמותם כל כ"ב אותיות ודוק ותשכח, וב"ב שבטים הם כל כ"ב אותיות חוץ מח' ט' שאין בהם, והטעם כי שתי אותיות אלו יש בהם בחינה טובה ובחינה רעה, בחינה רעה ח"ט כאומר חטא חטאה ירושלם וי"ב שבטים לא בהם ח"ט שהיו טהורים ונקיים בלי חטא ומטת יעקב אבינו שלימה, אמנם יש בהם בחינה טובה היינו ט"ח, שהוא הבטחה, ולפי שעדיין לא נתקנו כל כך להפך מציאותם מרעה לטובה לא נמצאו בהם כלל, וענין שתי אותיות אלו הכוונה בהם בסוד ח'למא ט"בא חזייתא שהם שתי בחינות ח"ט, והענין כי החלום בשיתוף הבינה עם היסוד,

ז"ח

בשלושים ושתיים שבילים של סוד החכמה העליונה. ונרשמו האותיות בשנים-עשר תחומים, כנגד שנים-עשר השבטים, חוץ משניים שנסתלקו מהם, והם אותיות ח"ט, שלא נראו בהם כלל.	בר תרין דאסתלקו מנהון ואינון ח"ט דלא אתהו בהו כלל:
עד שעלו (בני ישראל) לארץ ישראל בשירה, והיה חרם ביניהם בחטאו של עכן. ואז חזרו אותן שתי אותיות שנסתלקו מהם, והכריזו ואמרו: "חטא ישראל", והאותיות ההן לא הסתלקו מהם, אף על פי שהיו בארץ הקדושה בכל דור ודור.	עד דאעלו לארעא בשירותא והוה חרם בינייהו בחובא דעכ ⁵⁶⁶ וכדין אתהדרו אינון תרין אתוון דהוו מסתלקי מנייהו ואינון מכרזי ואמרי חטא ישראל ואלין אתוון לא אסתלקו מנייהו אע"ג דהוו בארעא קדישא בכל דרא ודרא:
עד שבא שלמה, ובנה את בית המקדש, ואז התיישבו העולמות העליונים והתחתונים בדיוקן אחד. אז התיישרו כל האותיות, ושתי האותיות ההן שנרשמו ביניהם לרעה, התהפכו לטובה, וחזרו להיות ט"ח, ככתוב: "וישב יהודה וישראל לבטח".	עד דאתא שלמה ובנה בי מקדשא ואתיישבו עלמין עילא ותתא בדיוקנא חדא כדין אתיישרו אתוון כולהו ואינון תרין אתוון דהוו רשימין בינייהו לביש אתהפכו לטב אתהדרו טח דכתיב וישב יהודה וישראל לבטח:
כל האותיות היו שלמות ביניהן, בלי שום קטרוג (בלי פגם או התנגדות כלל). ואותיות האל"ף ב"ת כולן היו שלמות בעליונים ובתחתונים. האותיות העליונות, שלמות בעולמות העליונים. והאותיות הדקות, שלמות בעולמות התחתונים.	כולהו אתוון הוו שלמין בינייהו ⁵⁶⁷ בלא קטרוגא כלל ואתוון דאלפא ביתא כולהו הוו שלימי עילא ותתא אתוון עילא ⁵⁶⁸ הוו שלימין לעילא אתוון דקיקין ⁵⁶⁹ הוו שלימין לתתא:

ויסוד ט' מכח הבינה והוא תשיעי לאצילות ממעלה למטה והיא אכסדרא שבה חיים בסוד שמתמצא הבינה למטה והיינו סוד ח"ת בינה, ונעשית ח"י"ם ט'ובים, והבינה שמינית ממטה למעלה וכן ממעלה למטה בינה עד הוד אתפשטת והוד שמינית כאומרו למנצח על השמינית, ובהיות אותיות אלו שהם הו"ד יסוד גובר בהם הדין ומתהפכים כזה ח"ט נעשית חטא חטא ירושלם דהיינו והודי נהפך עלי למשחית כל היום דוה, וכן מהבינה התעוררות הדין ותוספת בו כאומרו לא אוסיף וכדפירשנו בספ"ר בשער מהות והנהגה, וכתיב אזלו מים מיני ים ונהר יחרב ויבש, ויצחק נעשה ביסוד ק"ץ ח"י בלי ספק [קץ] (קן) הרי קץ כל בשר חס ושלוש קץ החיים, אמנם אם לטובה נעשה חיים טובים ומטיבין בו החלום שהוא ביסוד על ידי אור גנוז לצדיק בעולם הבא שהוא לעתיד לבא, והיינו ח'למא ט'בא ח'זייתא להטיב ח"ט שתעשה ט"ח דהיינו הבטחון, ובזמן השבטים לא היה באפשר להתקן מפני הגלות אמנם ישראל אח"כ נתקנו להם בימי שלמה כדמפרש ואזיל, והם שלשה בחינות זו למעלה מזו, האחד היות בה ח"ט לרעה דהיינו חטא ישראל, או שלא יהיו בהם אלו האותיות כלל ועיקר והיינו בחינת השבטים וזה מורה טוב אמנם הם חסרים שתי אותיות מאלפא ביתא, והג' הוא בחינת ישראל בזמן שלמה שהיו בהם כל האותיות בשלימות והיינו ט"ח מורים הבטחה כדכתיב וישב ישראל לבטח (אור יקר).

⁵⁶⁶ א"ג ע' בפרשת פקודי דף רל ובפרשת בלק דף קפח (דפ"מ).

⁵⁶⁷ היינו מעלה נוספת מבזמן השבטים שזכו להשלים כל כ"ב אותיות, ועוד יש בכל אחד מכ"ב אותיות בחינת דין והיינו סוד הקינות שהם דרך אבג"ד, וכן סוד הוידוי להורות פגימתן וכדפירשנו בארוכה בענין מציאות האותיות אל היצירה כדפי' בחלק שיעור קומה, ולהיות שהיו על ישראל בכל בחינתם לרחמים ולטוב אמר "בלא קטרוגא כלל, ואתוון דאלפא ביתא" וכו' היינו שלימות קישוט האות בעצמה ותיקוניה במאורות וענפים, וענין "עילא ותתא" בתפארת ובמלכות שבכל אחד מהם סוד הענפים ואלפא ביתא כזה בזכר ביושר ובנקבה בהיפוך, א"ב ג"ד ה"ו ז"ח ט"י כ"ל מ"נ ס"ע פ"ץ ק"ר ש"ת תשר"ק צפע"ס נמלכ"י טחז"ו הד"ג ב"א, והם סוד ל"ב נתיבות שבזכר ושבנקבה ולכן נקראות כבד"ד ל"ב (אור יקר).

⁵⁶⁸ אותיות שבתפארת (אור יקר).

⁵⁶⁹ אותיות שבמלכות הם דקיקין שבה כל העניינים הקטנים שהיא נקראת ה' זעירא וכל כיוצא (אור יקר).

בשעתא דכרובים ⁵⁷⁰ הוו פרסי גדפיהו ⁵⁷¹ מתתא לעילא ואתון פרחין מתתא לעילא ואתון מעילא לתתא ⁵⁷² ועאלין אלין באלין ⁵⁷³ ואתכלילו אלין באלין ⁵⁷⁴ בנשיקין דרחימו ⁵⁷⁵ :	בשעה שהכרובים היו פורשים את כנפיהם מלמטה למעלה. האותיות פורחות מלמטה למעלה, והאותיות מהעליונים יורדות לתחתונים. ואז עולות אלה באלה, ומתכללות אלה באלה, בנשיקות של אהבה.
כיון דאתון מתחברן כל דרגין תתאין ודרגין עילאין ועלמין כולהו מתחבראן כחדא ונשיקין אלין באלין בנשיקין דרחימו עד דהוו כולהו חד וקב"ה חד בלא פירודא כלל ⁵⁷⁶ :	כאשר האותיות מתחברות, כל הדרגות העליונות והדרגות התחתונות. וכל העולמות, מתחברים כולם כאחד. ומנשיקים אלה את אלה בנשיקה של אהבה. עד שכולם נעשים אחד, והקב"ה נעשה אחד בלי שום פירוד כלל.
כל נשיקין דרחימו לאו אינון אלא למהוי כללא חדא לאתכללא דא בדא בלא פירודא ובג"כ נשיקין אלין בכולא אינון למהוי כולא חד בכללא חדא אתון באתון עלמין בעלמין דרגין בדרגין אתתא בבעלה למהוי כולא חד:	כל נשיקות האהבה אינן אלא כדי להיות כללות אחת. שהכול יתכלל זה בזה בלי פירוד. ולכן הנשיקות האלה בכל (המערכת הרוחנית) הן כדי שהכול יהיה אחד. באחדות אחת: אותיות בתוך אותיות, עולמות בעולמות, דרגות בדרגות. והאשה בבעלה, כדי שהכול יהיה אחד.
פיהו אמאי פיהו פיו ⁵⁷⁷ מיבעי ליה אלא לאתכללא תרוייהו כחדא פיהו לאתחזאה דהא	וכשכתוב "פיהו", מדוע דווקא "פיהו"? היה ראוי לכתוב "פיו"? אלא

⁵⁷⁰ הם ז"נ כנודע (אור יקר).

⁵⁷¹ להתדבק בשתי זרועות שהם שתי כנפים בסוד דרומית מזרחית מזרחית צפונית והיינו שתי זרועות אל הזכר, צפונית מערבית מערבית דרומית שתי זרועות אל הנקבה, והיינו כרובים פורשי כנפים למעלה, ואז היו אותיות זכרים משתלבות באותיות נקבות כמער וליות, כזה א"ת ב"ש ג"ר ד"ק ה"ץ ו"ף ח"ס ט"ן י"ס כ"ל מ"י נ"ט ס"ח ע"ז פ"ו צ"ה ק"ד ר"ג ש"ב ת"א, והיינו סוד ייחוד זכר ונקבה בענפיהם מקבילות הלולאות אשה אל אחותה, וזהו שאמר "אתון פרחין מתתא לעילא" שהם אותם של מלכות (אור יקר).

⁵⁷² שהם של תפארת, אלו בסוד א"ב ג"ד ואלו [מתתא לעילא] בסוד תשר"ק (אור יקר).

⁵⁷³ כענין שם "אה"דר"נה"י זכרים בתוך הנקבות (אור יקר).

⁵⁷⁴ נקבה בעצם הזכר בסוד שימיני כחותם על לבך (אור יקר).

⁵⁷⁵ כי הנשיקה היא כלל רוח הזכר בנקבה ורוח הנקבה בזכר כדמפרש לקמן, ומפני שיש נשיקה שהיא נשיכה כדפירשו רז"ל בנקוד וישקה"ו וזה אין בו כללות רוחא ברוחא לזה אמר "דרחימו עד דהוו כולהו חד", כי אחר הנשיקה יש ייחוד אחר יותר נגמר, (ואמר) [ואחר] שיתחבקו ויתנשקו עת בא הייחוד הגמור הנמשך מהנשיקה, וזהו אל ענף התפארת והמלכות שהם אמ"ש בג"ד כפר"ת שלש ראשונות ושבע ספירות, "ב פשוטות הו"ז חט"י לנ"ס עצ"ק שהם י"ב גבולים (אור יקר).

⁵⁷⁶ אמנם אל עצם התפארת עם עצם המלכות מכבר נתייחדו וזהו שאמר "וקב"ה [ושכינתיה] חד בלא פרודא כלל" כנודע בסוד יאהדונ"ה ובו הייחוד הגמור השלם ולזה ייחוד "בלא פרודא" והאותיות הוא ייחוד נמשך אליהם כדפי'. ונמצא לפירוש זה הייחוד במדרגות, ראשונה ועיקר אל נקודה אמצעית עצם התפארת בעצם המלכות והיינו ייחוד קב"ה [ושכינתיה] דהיינו י"אה"דר"נה"י כדפירשנו ואח"כ ענפיהם שהם כ"ב אותיות, ואח"כ שבע ספירות עליונות שבזכר בשבע שבנקבה דהיינו שמ"ע וברך"ך שם וזהו שאמר "דאתון מתחברן כל דרגין תתאין ודרגין עילאין", ובסוד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד נכללים כל התחתונים מהיכל לבנת הספיר ולמעלה וזהו שאמר "ועלמין כולהו מתחברן כחדא", והם לפי זה שלש בחינות בייחוד "אותיות" דרגין עלמין" ועיקר הכל "קב"ה חד בלא פרודא" כדפירשנו שהוא הנקודה אמצעית, ומפני שמהנשיקה לא יתחייב ענין הייחוד הזה הכולל פירש ואמר עם היות שהנשיקה בעצמה לא יורה הענין, עם כל זה הנשיקה מורה התחלת הענין שממנה ימשך הייחוד הזה, וזהו שאמר "כל נשיקין דרחימו לאו אינון אלא למהוי" וכו' ולכן הוא ההתחלה שהיא יותר מחצי הכל, ועם היותה פרטית אל הפה שבו דבקות רוחא ברוחא יתייחס אל הכל מפני ההמשך, וזהו שאמר "ובגין כך נשיקין אילין בכולא אינון" כיון שגורם הייחוד אל הכל, וזהו שאמר "למהוי כולא חד" וכו', ופירש ארבע בחינות שהם "עלמין, דרגין, אתון, אתתא בבעלה" כדפירשנו (אור יקר).

⁵⁷⁷ ירצה דקשיא ליה תרתי כל עצמו בלתי צריך שאין נשיקה אלא בפה, כיון דאמר ישקני ודאי בפיהו הוי, ועוד פיו מבעי ליה שההא נוספת, ותירץ להאי דסליק מיניה "לאתכללא תרוייהו" דהיינו פ"ה פ"ו דהיינו זכר ונקבה, (אור יקר).

שזה כדי לכלול את שניהם כאחד (הזכר והנקבה). ש"פיהו" רומז לנוכחות שלה עמו. שהרי היא מזומנת אליו כאשה שמכינה את פיה לקבל נשיקה מבעלה. לכן נאמר "פיהו" בלשון שמרמז על שניהם. הפסוק "ישקני מנשיקות פיהו".	איהי זמינת ⁵⁷⁸ לגביה כאתתא דתקינת פומה לקבלא נשיקו מבעלה בגין כך אתחוי זמינו דפומה:
כאן יש להתבונן: האם הנשיקות הללו בעלות מדרגה עליונה מאוד. עד אין-סוף ממש? כי הרי הפסוק נאמר בלשון סתומה: "ישקני פיהו" (ולא נאמר מי הוא זה). ולאחר מכן, חוזר ומפרש.	פיהו הכא אית לאסתכלא אי תימא דנשיקין אינון לעילא לעילא באין סוף ⁵⁷⁹ בגין דאמר באורח סתים ישקני פיהו ולבתר אהדר:
	נ/ד
בגילוי אמרה "דודיק" ולא נאמר "דודיר", כי הנשיקות אינן תלויות שם למעלה באין-סוף, אלא בהתחברות של האשה לבעלה. ולפני שנקרבו זה לזה, נאמר בלשון סתומה (בפסוק): "ישקני". אבל משנקרבו ונשקו זה את זה בדבקות של אהבה, היא אמרה בגילוי: "דודיק". ולא נאמר "דודיר", כי שניהם כלולים כאחד באהבה ובחיבור אחד, בלי שום פירוד.	באתגליא דודיק לאו הכי דהא נשיקין לא תליין תמן ⁵⁸⁰ לעילא אלא אתתא בבעלה אלא עד לא אתקריבו דא בדא אמר באורח סתים ⁵⁸¹ כיון דאתקריבו ואתנשיקין ⁵⁸² בדביקו דרחימו דא בדא ⁵⁸³ איהי אמרה באתגליא דודיק ⁵⁸⁴ ולא כתיב דודיו דהא כלילן כחדא ברחימו בחבורא חדא בלא פירודא כלל ⁵⁸⁵ :
"כי טובים דודיק מיין" "טוב" אינו אלא מהצד של האור הקדום, כמו	כי טובים דודיק מיין טוב לאו איהו ⁵⁸⁶ אלא מסטר דאור קדמא ⁵⁸⁷ דכתיב וירא אלהים

⁵⁷⁸ למאי דפתח ביה "אצטריך לאתחזאה דהא היא זמינת", והוראה זו במה שאמר פיה מזומנת וממתנת ושומרת פיו, ובאומרו פיהו הורה הזמנתה מה שלא יורה אי אמרה ישקני סתם (אור יקר).

⁵⁷⁹ לא לגד דברי ר' שמעון שאמר שהם ברוחא, דלאו היינו אין סוף אלא רוחא פנימא דאתתא ובעלה, ולא שלל אלא לעילא באין סוף, עוד פשיטא שהוא בסוד הפה שהוא אברי הראש דהיינו שלש ראשונות שבתפארת ושבתפארת ולא בא לשלול אלא לעילא לעילא באין סוף ממש (אור יקר).

⁵⁸⁰ עם היות שיהיה בנשיקה סוד חבור רוחא ברוחא היינו שבנשיקה יתחברו, אמנם אין תלייתם שם להתעורר להתחבר אלא "אתתא בבעלה" ועי' יתקשר הפנימיות (אור יקר).

⁵⁸¹ שהוא סתום ונעלם ממנה (אור יקר).

⁵⁸² שבאמירתה מיד מתקבלת למעלה לרוב חשק הזכר אליה, שבאמירת ישקני מנשיקות פיהו הרי הוא מזומן לגבה ולהכי מיד אמרה דודיק, וזהו שאמר "כיון דקריבו נשיקין" (אור יקר).

⁵⁸³ טעם הזריות והמהירות הוא מפני "הרחימו דא בדא" שקלה שבסבות יספיקם להתקרב ומיד הוא מזומן אליה (אור יקר).

⁵⁸⁴ ולא אמרה דודיק על ענין דודיו כי באומרה דודיו כי טובים וגומ' הוא נתינת טעם למה היא חפצה בנשיקותיו ואומרת מטעם כי טובים וכו', אמנם באומרה דודיק שהוא ממש ייחודו היא אומרת כמה נעימים דודיק אלו שאתה מתקשר ומתייחד עמי עתה בעת הזאת והוא שבח אחר בפני עצמו וזהו שאמר "ולא כתיב דודיו" לשבח ארצה שישקני מפני שטובים דודיו בנשיקות אינה אומרת כן משום דלא שייך למימר הכי "דהא כלילן כחדא" ואדרבה הנשיקות הוא "קריבו דא בדא ברחימו לבד" כאומרו לעיל "כיון דקריבו נשיקין בדביקו ברחימו", ועתה אדרבה נוסף שכבר נתייחדו הנשיקה (אור יקר).

⁵⁸⁵ שהשבח הוא שהיא משבחת אותו הייחוד העצמי ההוא ביניהם ממש, ואמנם ארבע עניינים אלו הם האחד כלילן כחדא היינו שיוכללו הזכר בכללות הנקבה והנקבה

בכללות הזכר שימצא כל מה שזה בזה וכל מה שזה בזה וזהו שאמר "כלילן כחדא" כלולם [שוה] בשוה, השנית "ברחימו" והוא סוד חבוקם בימין ושמאל דהיינו האהבה המתעוררת מן השמאל ונגמרת בימין כאומרו ויאהב יצחק וכתב אהבת עולם אהבתיך על כן משכתיך חסד כדפירשתי בספ"ר בשער ערכי הכנויים בערך אהבה, השלישית "בקרובא חדא" היינו קרובם בנשיקין אחר החבוק כדפירשנו שם בשער מהות והנהגה, הרביעית "בלא פרודא" כלל שזה מורה על קשר כל הבחינות שאין בחינה שלא יהיה בה הייחוד ביניהם כדפירשנו לעיל (אור יקר).

⁵⁸⁶ ואם כן איך יאמר טובים מצד היין שאי אפשר שאין הטוב מצד היין השמאלי (אור יקר).

ז"ח

שנאמר: "וירא אלוהים את האור כי טוב". וכעת, כשהשלימו (כל הבחינות) והימין נכלל בשמאל, הרי ש"דודיק" טובים מיין – זהו היין של התורה, שהוא שמחה, והוא טוב מצד השמאל.	את האור כי טוב והשתא דאת בשלימו ⁵⁸⁸ דאתכליל ימינא בשמאלא טובים דודיק מיין דא יינא דאורייתא דאיהו חדוה טובים מסטרא דשמאלא:
שמח רבי שמעון ואמר: ודאי, זו היא שמחה שזכיתי בה בכל הדברים העליונים הללו. אמר לו אליהו: רבי, פתח פיק, כי דבריק נכתבים למעלה, ודבריק נכתבים למטה. אשריכם, צדיקים, לפני עתיק יומין בעולם הזה ובעולם הבא.	חדרי רבי שמעון ואמר ודאי דא איהו חדוה דזכינא בכל הני מלין עילאין א"ל אליהו רבי אפתח פומך דמילך כתיבין לעילא ומיליי כתיבין לתתא זכאין אתון צדיקיא קמי עתיק יומין בהאי עלמא ובעלמא דאתי:
פתח ר"ש ואמר: "ישקני מנשיקות פיה" זו היא תורה שבעל פה שאומרת אל תורה שבכתב: היא הולכת בעקבות אותן נשיקות של התורה שבכתב. אחר מתיקותה, כדי להתחבר זו בזו בנשיקות. ואז היא, התורה שבעל פה, מתקנת את עצמה, כדי שתהיה ראויה ונאה אל מול התורה שבכתב.	פתח ר"ש ואמר ישקני מנשיקות טובים דודיק מיין אורייתא דבעל פה ⁵⁸⁹ הוה אמרה לגבי אורייתא דבכתב דאיהי אזלת בתר אינון נשיקין דתורה דבכתב (סד ע"א) בתר מתיקו דילה לאתחברא דא עם דא באינון נשיקין וכד (נ"א וכדן) י"א איהי בפלוגתא ⁵⁹⁰ בעולימתהא לאתתקנא בהדה למהוי כולהו קשיטין לגבי תורה שבכתב:
וכשהתחברה והתכללה בתורה שבכתב בשמחה ובחיבור אחד של נשיקה באהבה. נתחזקה בה, ואמרה לה	וכד אתחברת ואתכלילת בתורה שבכתב ⁵⁹¹ בחבורא חדא דנשיק דא בדא

⁵⁸⁷ החסד נקראת אור קדמאה בהמשכה משורשה הפנימי בעמקי הבינה ששם חמשה פעמים אור נקשרים בחכמה בסוד ק"ו המדה, משם יה"י או"ר י"ה או"ר כדפירשו בתיקונים, ולהכי קאמר "מסטרא דאור קדמאה" דהיינו אותו סטר המתגלה לתתא (אור יקר).

⁵⁸⁸ כלומר קודם היה הטוב דווקא מימין אמנם עתה על ידי הכללות בסוד הייחוד הם טובים מהשמאל בענין שהשמאל נמתק שאפילו הוא מושך הטוב מצד הטוביות הנכלל בו וזהו שאמר "טובים מצד היין" (אור יקר).

⁵⁸⁹ הענין שהמלכות נקראת תורה שבעל פה ותפארת תורה שבכתב, והטעם שכמו שביאור תורה שבכתב היא תורה שבעל פה כן המלכות ביאור התפארת, וממש זה תלוי בזה, כי הקורא בתורה שבכתב ממשיך מהתפארת, והעוסק בתורה שבעל פה ממשיך מהמלכות, וכמו שהכרח וסמך תורה שבעל פה מתורה שבכתב, כן סמך המלכות וענייניה הם מהתפארת, והיינו אומרו "דאיהי אזלת בתר אינון נשיקין" וכו', כי חבור ונשיקה תורה שבכתב בתורה שבעל פה הוא על ידי סמך משפטי התורה וסודותיה אל הפסוקים כנודע, והענין כי כל משפט ומשפט מפרטי משפטי המצוה הוא ענף מהמצוה, והמצות להם צורה רוחנית באצילות, והיא מסתעפת בענפים כפי שיעור דיניה, ולכן הכרח אחד מדיני המצוה או סוד מסודותיה אל אחד מפסוקי תורה שבכתב, מורה על רוחניות המצוה שבמלכות תורה שבעל פה מתייחדת עם רוחניות תורה שבכתב שבאותו פסוק, והיינו "נשיקין" דקאמר "ומתיקו דילה" (אור יקר).

⁵⁹⁰ פירוש כבר פירשנו בספ"ר סוד א"ק דהיינו הנקודה והמתפשטת ממנה ועניינה, שעם היות שכללות תורה שבעל פה היא המלכות עם כל זה חלקי התורה שבעל פה הם ענפים מתפשטין ממנה כאומרו שית סדרי הם ענפים מתפשטים מעצם נקודה אמצעית שהיא המלכות הנקראת תורה שבעל פה, והכלל ענין אחד ושית סדרי בפרטיהם ענין אחר, וכן ששים מסכתות עם היות שית סדרי בכלל עם כל זה בפרטיותם הוא ענין בפני עצמו שהם ששים ענפים מתפשטין משה נקודות, והם ששים מסכתות שעליהם נאמר ששים המה מלכות וגומ', וענין ועלמות אין מספר פירוש הלכות שהם מסתעפות מכל מסכתא ומסכתא, לכן בהיות ההלכה מתתקנת ומתברכת יאמר עליה שהיא עלמה אחת מתוקנת, ובתיקון עלמות אלו הוא תיקון הכלה עצמה כדפירשנו וזהו שאמר "וכד איהי בפלוגתא" וכו', פירוש זה אומר ככה וזה אומר ככה וכאשר יתבאר וכולם מתתקנים עמה כדפירשנו, וכולם מתייחדים בסוד רוחניות תורה שבכתב כמבואר לעיל בהכרח הדינים והסודות מתורה שבכתב (אור יקר).

⁵⁹¹ (דפ"א)?

ברחימו אתקפת ביה ואמרה ליה בחביבו כמה יקירין⁵⁹² חביבותיך מחמרא דילך דאתקיף בי רחימו⁵⁹³ דילך עד דרוי לי חמר דרחימו לאתקפא בך⁵⁹⁴ קישומא⁵⁹⁵ דאתקשטת אורייתא דעל פה בעולימתהא⁵⁹⁶ לאתחברא באורייתא דבכתב:	באהבה: כמה חביבים הם חיבוקיך יותר מהיין שלי. עד ששתייתי יין האהבה כדי להתקשט בך. כי התקשטה התורה שבעל פה בעולמה כדי להתחבר עם התורה שבכתב.
משנה⁵⁹⁷ איהי שרותא דרישא ברזא דתיקונא דאתחזי לה ברייתא⁵⁹⁸ איהי ברזא דתיקונא ירכין ורגלין גופא⁵⁹⁹ בתיקונא דאתחזי לה [לגופא]:	המשנה היא שורת הפתיחה של הראש (של הכלה). בסוד התיקון הנראה לבריות היא תיקון הירכיים והרגליים של הגוף. בתיקון הנראה לעין.

⁵⁹² הענין כי אחר הנשיקה והחבור שמתחברים יחד קב"ה ושכינתיה תורה שבכתב ותורה שבעל פה, משפעת תורה שבכתב אל תורה שבעל פה שפע מצד הבינה הנקראת יין שכל יין הוא מצד הבינה, והנה קודם השפעת שפע יין ממש נשפע שפע המעורר האהבה והנשיקה ושפע זה הוא מצד החסד בסוד וימינו תחבקני, ולזה אמר "כמה יקירין חביבותיך" שהוא שפע הימין יותר "מחמרא דילך" דהיינו שפע הנשפע אח"כ על ידי החבור והנשיקה (אור יקר).

⁵⁹³ פירוש מטעם שהאהבה הוא עיקר הכל ובו תלוי השפעת היין אח"כ, אם כן נמצא היות האהבה סבה ליין, אם כן מטעם זה משובחת האהבה מהיין הנשפע אח"כ וזהו שאמר "דאתקיף בי רחימו דילך" פירוש האהבה אוחזת בי עד שהוא סבה "דרוי לי חמר דרחימו לאתתקפא בך" עוד, אם כן דודיך הם עיקר כיון שהם מעוררים את היין, ופירש הטעם ואמר כי מצד החסד הוא התעוררות הזכר לאחוז הנקבה ונמצא הזכר מחבק את הנקבה כענין וימינו תחבקני, וזהו שאמר "אתקיים בי רחימו דילך" פירוש דודיך אוחזים בי, אמנם היין שהוא שפע השמאל הוא להפך שהוא מעורר הנקבה לאחוז בזכר (אור יקר).

⁵⁹⁴ לאתתקפא בך - פירוש היותי אני הנקבה אוחזת בך בזכר, וזה אינו עיקר כל כך עם היותו אחר החיבוק, ונודע שאחיזת הנקבה בזכר הוא על ידי השמאל כי היא שמאלית ומשם אוחזת היא מצדה בו (אור יקר).

⁵⁹⁵ פירוש אורייתא דבעל פה נקודה אמצעית (אור יקר).

⁵⁹⁶ ענין ועלמות אין מספר וכדפירשנו (אור יקר).

⁵⁹⁷ היינו סוד רישא דנוקבא דאינון סגולתא שהם שלשה מתגלים בשלשה, כי מוחא דנוקבא וגולגלתא דיל(י)ה אינון כת"ר חכמ"ה בינ"ה מתגלים בגדול"ה גבור"ה תפאר"ת, וכדפירשו באדרא דגולגלתא דנוקבא בין תרין דרועי דדכורא, ומטעם זה תפלין של יד רישא דנוקבא דרועא שמאלא, ואינון ארבע מוחי בקרקפתא דנוקבא, ונמצא סודם שתא סדרי מתניתין דאינון תלתא עילאין גדול"ה גבור"ה תפאר"ת, ושלשה תתאין דאינון בגו נצ"ח ה"ד יסו"ד, ושתא אלין אינון שית סדרי מתניתין כדפירשנו בתיקונים בפסוק והיה אמונת עתיך וגומ', ולכן תיקוני דרישא אינון שתא סדרי משנה כדפירשנו, ובסוד קישוטם על מתכונתם היא מתתקנת תיקוני דרישא (אור יקר).

⁵⁹⁸ פירוש לשון ברא שהם ידין גדולה וגבורה ורגלין נצח והוד שהם מתפשטין מגופא לבר, ולכן בסוד הברייתות הם תיקוני ידין ורגלין במטרוניתא, וכל ענין זה בסוד הרוחניות כדפירשנו, וכמו שהברייתות הם ענין המשנה ממש אלא שהם חצונות מבארות ענין המשנה, כן ידין ורגלין שהם גדולה וגבורה ונצח והוד הם ממש אתפשטותא מרישא לבר וכדפירשנו לעילא דרישא בה כלילן השלשה מוחי שש קצוות (אור יקר).

⁵⁹⁹ פירוש גופא הוא החזרת המשנה וביאורה כנודע, ולפי שביאור שש קצוות הנעלמות בשלש ראשונות הוא על ידי התפארת המוציא אותם משם וכולל אותם, ומה גם בהיותם נעלמות ומתפשטין בגופא דהיינו תפארת דנפיק מרישא, ולכן רוחניות ענין ביאור המשנה כאומר "גופא הוא תיקונא דגופא" וכדפירשנו, ועם היות שלפי הנראה שענין זה נתחדש אחר התנאים עם כל זה ממש זה היה דרכם קודם שהיו להם משניות וברייתות ומשא ומתן בפירושם וכן מוכח גם בתיקונים, ועם היות שפירש "משנה ברייתא גופא" הכל באצילות עיקרו אינו אלא בסוד השר מטטרון שבו סוד שית סדרי משנה פסול וכשר ואסור ומותר בסוד הקליפות אשר שם כאשר נבאר, וענין רישא הוא סוד היכל קדש הקדשים שבו סוד ששה קצוות, וכן פירשו בתיקונים משנה אמתל לבת מלך שבה סוד בנין מארי קבלה אמנם במשנה הם סוד עבדים בני אמה, "גופא" הוא סוד היכל הרצון שהוא נגדי לתפארת וכו' ובו סוד גופא שש קצוות, וכן הראש אחוז בגוף ולכן היכל קדש הקדשים אחוז בהיכל הרצון והם היכלות פנמיים, אמנם היכל אהבה וזכות הם היכל חסד וגבורה הם ידין, וכן היכל נוגה ועצם השמים הם רגלין שהם היכל נצח והוד, וגמר הרגלים הם היכל יסוד ומלכות דהיינו לבנת הספיר, והם היכלות חצונים ומתגלים יותר לכך בהם סוד הברייתות וכן פירש ר' שמעון בזהר בפרשת פקודי (אור יקר).

ז"ח

והן העולמות שלה (של התורה שבעל פה) – שמקרים אותה כדי לתקנה: זה אומר מותר וזה אומר אסור – וזהו קישוט הכלה. כאשר מקשטים אותה, זה אומר: כך קישטנו אותה. וזה אומר: לא כך, אלא בצורה אחרת. זה אומר: הקישוט בראש הוא כך, וזה אסור ומהדק (מקפיד). וזה אומר: הכיפה שבראש מותרת בצד זה, אבל אסורה בצד האחר.	אתאן עולימתהא מקרבין לה לתקנא לה דא אמר מותר ודא אמר אסור⁶⁰⁰ דדא איהו קישוטא דכלה כד מקשטי לה דא אמר כד מקשטי הכי אזלא קישוטא דא ודא אמר לאו הכי דא אמרה קישוטא דרישא הכי אסיר ומהדק ודא אמרה כיפה דרישא מותר בסטרא דא ואסיר ומהדק בסטרא דא:
זה אומר: קישוט של זהב בבגד הזה פסול לקישוט כלפי ההוא (תורה שבכתב). יש שאומרים: "הקישוט בזהב הזה, בלבוש הזה, פסול הוא לשמש קישוט כלפי הלבוש האחר". ואחרים אומרים: "כשר הוא וראוי שייראה זה עם זה". וכל זה הוא תיקון וקישוט של הכלה.	דא אמרה קישוטא דדהבא דא בלבושא דא איהו פסול למהוי קישוטא לגבי דא ודא אמר כשר ויאות הוא לאתחזאה דא בדא וכל דא איהו תיקונא וקישוטא דכלה:
ועם כל זה, כאשר הם מקשטים אותה, וקרה? קטרוג על הקישוט, היא מוסיפה כוח, ויופי, וצבע ותיקון בהם, ויושבה בכבוד ביניהם, ונעשית חשובה בעיני עצמה יותר מפי מאה ממה שהייתה קודם.	ועם כל דא בעוד דאינון מקשטין ורמיא קטרוגא⁶⁰¹ בקישוטא היא אוסיפת חילא ונוי⁶⁰² וגוון ותיקון בהו ויתבא ביקרא בינייהו ואתחשבת בנפשה יתיר מכמה דהות מאה זמנין:
כיון שנתקשטה בכל אלה, כולם מתאחדים עמה בקישוטה ובתיקונה היפים, והם מעלים אותה אל המלך, שהוא התורה שבכתב.	כיון דאתקשטת בהו כוליהו אחדין לה בקישוטהא ובתיקוני שפירתא ועאלין לה⁶⁰³ לגבי מלכא אורייתא דבכתב:
וכשהמטרוניתא (התורה שבעל פה)	כד יתבא מטרוניתא במלכא בתיקון

⁶⁰⁰ היינו פלוגתא דנשמתינ בהאי עלמא דאינון עולימתא דשכינתא דאמרינן דמיין נשמתינ קדם שכינתא כנרות לפני האבוקה, ועתה נבאר אומרם אלו ואלו דברי אלהים חיים במחלוקת רז"ל, והענין בו עם היות התנאים זה אומר מותר וזה אומר אסור, האסור הוא אסור מצד קורבת הקליפה שם וקרוב ליכנס ולכן גודרין לה גדר כדי שלא תכנס הקליפה ואוסרים, והיינו אסור בשלשלת שלא יכנס החצון לפניו, ועם היות טעם הדבר לפי המובן אצילות על דרך הפשט כבר נודע כי הפשט לבוש אל הסוד הפנימי, וכל דברי התלמוד הוא סוד מתלבש בפנמיותו בפשט כענין עולם העליון המתלבש בתחתון, כנודע שהבריא"ה יציר"ה ועשי"ה הוא לבוש אל האצילות כדפי' בספ"ר בשער אצילות בריא"ה יציר"ה עשי"ה, ויש בענין זה בתיקונים הפירוש אין משתמשין באילן בשבת יתבאר במקומו בס"ד, והטעם האוסר מפני כך או כך מתלבש בפנמיות טעמו על דרך הקבלה כדי שלא ישלוט כך וכך מהקליפה וכיוצא, והמתיר הוא דלא גזרינן או לא אסרינן הוא מפני שזה נוטה אל הימין אין שם כניסה אל החצוני ואין פחד, ואלו הם תיקוני דמטרוניתא המתבאר בשמעתין דדא אמר מותר מפני שענף זה נוטה אל הימין והשפע נשפע אליו מצד הימין ואין צריך אסור אלא מותר ועומד, וזה אומר [אסור] ראוי להשפיע מן השמאל ולנטותו אל הגבורה ושם אחיזה אל החצון ולכן צריך שיהיה אסור שלא יכנס החצון, וכל אלו הם דברי אלהים חיים שהיא הבינה המשפעת דרך קו הימין וקו השמאל, ונודע כי בנטותו אל השמאל צריך לאוסרו ובנטותו אל הימין מותר, וסוד רוחניות עסק זה בדינים אלו הכל למעלה בתיקוני שכינתא וכולם אמת (אור יקר).

⁶⁰¹ מצד השמאל שהיא הגבורה יצדק זה ומצד הימין שהוא החסד יצדק זה, ואם רבו המתירים הטוה אל החסד והרי הוא מותר ואם רבו האוסרים הטוה אל הגבורה הרי הוא אסור לעמוד נגד החצוני שלא יכנס, ולעולם כולם הם מתקנים השכינה בין הברייטא האוסרת ובין הברייטא המתרת, והיינו "קטרוגא דעולימתהא" (אור יקר).

⁶⁰² ומזה יקיש המעיין אל הפסול והכשר והחייב והזכאי והטהור והטמא כי דרך אחד להם כנודע, ולהיות כי אלו האוסרים מתקנים מצד שמאל והמתירים מקשטים מצד ימין לכן היא "אוספת חילא ונוי" שנמצאת מקושטת מצד ימין שנשמטת של אלו וברוחניות משנה או ברייתא או גופא זו ומצד השמאל באלו, וזה יספיק לפתרון דברים אלו והמעין יוסיף דעת (אור יקר).

⁶⁰³ פירוש בסוד ראייתם מן הפסוק שהיא תורה שבכתב, ועוד על ידי נשמטת שהנשמה הוא התעוררות ומיין נוקבין דאושידת, וכן סוד רוחניות התורה וברור הוא (אור יקר).

שפירא ומלכא חזי לה מתקשטא בשפירו ההוא קישוטא מכריז⁶⁰⁴ ואמר למלכא לנשקא לה דדא איהו דבקותא דרחימו לאתכללא דא בדא מאן גרים⁶⁰⁵ באינן נשיקין ובההוא רחימו אינן עולימתאן דקשימו לה:	יושבת אצל המלך, בתיקון יפה, והמלך רואה אותה מתקשטת ביופיה, אותו קישוט מכריז ואומר למלך: "נשק אותה!" כי הנשיקה היא הדבקות של אהבה, כדי שיתאחדו זה בזה. מי גרם לאותן נשיקות ולאותה אהבה? אותם עולמות (תלמידי חכמים) שקישטו אותה.
כד בעיא⁶⁰⁶ לאוטבא לעולימתהא היא ומלכא⁶⁰⁷ למיהב לון נבזבון לכולהו יהיב כחדא לכולהו דהוו מקטרגי דא בדא על קישוטהא יהבי מלכא⁶⁰⁸ ומטרוניתא⁶⁰⁹ נבזבון (ו)מתנן ברעו⁶¹⁰ בחביבו⁶¹¹ למיחסן לון ירותא⁶¹² באלף עלמין דכסיפין לעלמא דא⁶¹³ וכ"ש אינן דידעי ברזין דחכמתא לקשטא קישוטהא דלית שיעורא⁶¹⁴ לאחסנת ירותא דלהון בעלמא דא⁶¹⁵ עליהו כתיב להנחיל אוהבי י"ש וגו':	וכשהיא מבקשת להטיב לעולמיה (למקשטים אותה), והמלך רוצה לתת להם מתנות, הוא נותן לכולם כאחד, גם לאלו שקטרגו עליה (על הקישוט), המלך והמטרוניתא נותנים מתנות ומברכים אותם באהבה ובחיבה, ומנחילים להם ירושה באלף עולמות של תשוקה לעולם הבא. וכל שכן אלו שיודעים את סודות החכמה ומקשטים את הקישוט שאין לו שיעור, הירושה שלהם בעולם הבא אין לה גבול. ועליהם נאמר: "להנחיל אוהבי י"ש."

⁶⁰⁴ כאן גלה לנו הרשב"י סוד גדול, דקשה וכי מאן חמא נוקבא תבעא לדכורא בפה ומה גם בעסק
תשמיש באומרה ישקני, וקושיא זו הקשה רבי שמעון ע"ה בזוהר פרשת ויחי ותירץ דכיון
ההתעוררות הנקבה במיין נוקבין הוא על ידי נשמתן של צדיקים המעוררים אותה לתבוע כנודע
וכדפירשנו בספ"ר בשער מהות והנהגה, ואותם הנשמות הם סוד המשכת הזכר והם ענפיו ממש
וכח התפארת מאיר בהם והוא הוא הרוכב בהם ומתלבש בהם, אם כן נמצא שעל ידי הזכר היא
מתעוררת הנקבה ראשונה ממטה למעלה ואח"כ מתרפקת על דודה, אלו הם עיקר דבריו שם ואל
זה כוון הנה באומרו "וההוא קשוט" דהיינו מסטרא דעולימתאן דאינון נשמתין וכדפירשנו "מכריז
ואמר למלכא" אם כן לפי זה יש לומר מכריז ממש דהיינו תובעת בה בקול רם בלי חרפה כי תביעה
זו היינו תביעת הזכר ממש וכדפירשנו (אור יקר).

⁶⁰⁵ כדפירשנו שהתעוררות הוא בסוד הנשמות "דאינון עולמתי" (אור יקר).
⁶⁰⁶ פירוש לפי מה שפירשנו בענין האוסרים והמתירים אלו מיימינים ואלו משמאילים אם כן
נמצא שלפעמים יהיה השפע מצד הימין דהיינו בהתגבר הזכר על הנקבה ויושפעו המתירים לבד
שהם היו מתקנים אותה מצד הימין והשמאילים הפסידו, וכן לפעמים יהיה השפע מצד השמאל
ויושפעו האוסרים והיינו בהגביר הנקבה על הזכר והיינו שמאל גובר, לזה אמר שאינו כן אלא בין
מצד תגבורת הנקבה על הזכר דהיינו "כד בעיא לאוטבא לעולימתהא" פירוש להשפיעם ולהאירם
מסוד זווגה (אור יקר).

⁶⁰⁷ היינו הנקבה גוברת עם כל זה "לכולהו יהיב כחדא" פירוש מיימינים ומשמאילים (אור יקר).
⁶⁰⁸ גם בהיות הזכר גובר הענין כן וזהו שאמרו לכולהו "דמקטרגי דא בדא על קשוטהא יהבי
מלכא" בתחלה זכר גובר (אור יקר).

⁶⁰⁹ עם כל זה השפע נשפע לכולם בשוה שלעולם הם באים אל השלום (אור יקר).

⁶¹⁰ פירוש מצד רצון העליון כתר (אור יקר).

⁶¹¹ מצד החכמה בסוד אהבת חסד (אור יקר).

⁶¹² פירוש אלף עלמין דהיינו בינה הנקראת עולם כלולה מאלף, היא מעשר מצד עצמה, ואותם
עשר עושים מאה מצד החכמה, ואותם מאה הם אלף מצד הכתר, שהכתר משפיע כאחד מעשר
בחניות בחכמה הרי עשר והחכמה מקבלת כאחד מעשרה מכל אחד מהעשר הנשפעים הם מאה,
ובינה מקבלת כאחד מעשר ממאה הנשפעים הם אלף (אור יקר).

⁶¹³ פירוש עולם הנשפע דהיינו נועם ה' שבו מתענגים הצדיקים, ודקדק לזה שלא אמר בעלמא
דאיתי כדקאמר באינון דידעין רזין דחכמתא משום שהם למטה ואלף עלמין אלו נשפעים להם (אור
יקר).

⁶¹⁴ לפי שבחכמתם וקישוטם בסוד המדות והאצילות הם נשפעים ג"כ מלמעלה והם ממש בבינה,
ולכן אין מספר למעלתם שהיא נחלה בלי מצרים וזה שאמר "דלית שיעורא" וכו' (אור יקר).

⁶¹⁵ דקדק סבת זה הענין ואמר "בעלמא דאיתי" שממש הם עולים בסוד הבינה עצמה "עליהו
כתיב" וכו' פירוש י"ש חכמה, "ואוצרותיהם" היינו בינה שהיא אוצר החכמה יראה כדפירשו
בתיקונים בפסוק יראה ה' היא אוצרו (אור יקר).

ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דודיך מיין הא הכא שבעה תיבין לקביל ז' דרגין דעלה ⁶¹⁶ ולקבליהו ז' הנערות הראויות לתת לה דקא מקשטי לה לאעלא לה לגבי מלכא:	"ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דודיך מיין", הנה כאן שבע מילים, כנגד שבע מדרגות עליונות, וכנגדם שבע נערות הראויות להינתן לה, שהן מקשטות אותה כדי להעלותה לפני המלך.
ישקני לגבי חי העולמים ⁶¹⁷ מנשיקות ⁶¹⁸ לגבי חסדי דוד פיהו לגבי ישראל סבא ⁶¹⁹ כי טובים לגבי אור קדמאה ⁶²⁰ דודיך לגבי ⁶²¹ יצחק ידיד מבטן מיין ⁶²² לגבי יין עילאה דמנטרא תדיר ⁶²³ :	"ישקני", כנגד חי העולמים "מנשיקות", כנגד חסדי דוד "פיהו", כנגד ישראל סבא "כי טובים", כנגד האור הקדום "דודיך", כנגד יצחק, ידיד מבטן "מיין", כנגד היין העליון הנשמר תמיד (סוד היין שבגן).
שבע הנערות ⁶²⁴ הראויות לתת לה מבית המלך אינן מיכא"ל גבריא"ל רפא"ל אוריא"ל צדקיא"ל יופיא"ל רזיא"ל וכמה אלה ורבו	שבע הנערות הראויות להינתן לה מבית המלך הן: מיכאל, גבריא"ל, רפאל, אוריא"ל, צדקיא"ל, יופיא"ל, רזיא"ל. ועימם רבבות משרתים, כפי שנאמר

⁶¹⁶ שייפין דעלה וכו' - הענין כי הבינה תחתיה שבעה מדרגות שהם שבעה מדות עם המלכות, והמלכות לה ג"כ שבעה נערות כדמסיק, ולכן בהיותה רוצה להדבק היא מתדבקת באותם שייפין עילאין שעליה שהם רישא בינה, תפארת גופא, חסד וגבורה תרין ידין, נצח והוד תרין רגלין, יסוד אמה, שהם שש עם העליונה הם שבע, ותן לה שבע למטה ממנה שהם מקשטין לה כדי לקבל שבע נשיקין, ועם היות ששבעה אלו התחתונות הם מחדסד ולמטה דהיינו מיכאל וכו' כאשר נבאר ושבעה עליונות הם מבינה ולמטה, והטעם שהיא נקודה בין שבע לשבע (אור יקר).

⁶¹⁷ יסוד וקראו חי להורות שהוא המחיה התחתונים דהיינו העולמים ועל ידו הזווג כדפירשנו לעיל סימן ג', ולכן עליו אמר ישקני שהוא אבר עיקרי אל הזווג (אור יקר).

⁶¹⁸ הם נצ"ח והו"ד שהם תרין ביעין דדכורא שהם ג"כ מתייחסים בעצם הזווג, והם השפתים עם הלשון ביסוד וע"י הנשיקה, ולכן בהני תלתא נקיש לישנא דנשיקה (אור יקר).

⁶¹⁹ פי' ת"ת והוא עיקר הכל ואמר "ישראל סבא" לרמוז אל סוד הדעת מציאותו המתעלם ולכן פיהו בלשון נסתר, או להורות על סוד יה"ו דהיינו ברא בין אבא ואימא ושם נקרא ישראל סבא (אור יקר).

⁶²⁰ דקדק לשון זה להורות על כי טוב הנזכר באור קדמאה שהוא חסד, ושם נזכר ראשונה ומשם נשפע הטוב לכל הימים (אור יקר).

⁶²¹ כדי להכריח לשון דודיך בגבורה, והוא כי התעוררות האהבה תחלתה מחוס הגבורה (אור יקר).

⁶²² מהבינה (אור יקר).

⁶²³ לאפוקי יין דלא מנטרא ופעמים מתנסך בנגיעת הנכרי והיינו דין הגבורה בהיותו מתעורר לדין ומשפיע לחצונים (אור יקר).

⁶²⁴ שהראוי היה ששבע הבערות יהיה בסוד שבעה היכלות ולזה קשה כי ארבעה אלו שהם מיכאל גבריא"ל אוריא"ל רפא"ל הם בהיכל הרצון, ורזיא"ל ג"כ בהיכל הרצון, וצדקיא"ל יופיא"ל הם בהיכל עצם השמים ואין לעניינם סדר כלל, ועם היות שמיכאל"ל שר החסד וגבריא"ל שר הגבורה והם שרים בהיכל הרצון על היכל אהבה וזכות שהם היכל חסד וגבורה, רפא"ל שר היכל לבנת הספיר שהיא היכל המלכות, ורזיא"ל יהיה שר על היכל קדש הקדשים שכל רז"י א"ל בידו וכולם בהיכל הרצון, וכן יש בשבעים שמות אשר למטטרין"ן שאחד מהם רזיא"ל, ויופיא"ל שר ההוד וצדקיא"ל שר הנצח והם שניהם בהיכל עצם השמים שהוא היכל ההוד, ונודע ייחוד הנצח וההוד שהם שני אחים תאומים, עם כל זה קשה לי שהיה ראוי שיטלו שבע הנערות שבעה היכלות כמשמען וניחא טפי, אם לא שנאמר שאלו בדווקא עם חייליהם הם השבע הנערות ונקראות נערות שהם בעולם הנקבה נקבות בנות ודאי, והם נערות שהם מעולם נער מטטרין"ן כנודע, ועיקר הכוונה על רוחניותם שהם אוספים כל מעשה התחתונים ומעוררים כי כל הזווג בסוד נער הייתי גם זקנתי ואלו ממונים כל אחד מהם על ענין ידוע, מיכאל"ל על גומלי חסדים, גבריא"ל על הגבורים הכובשים את יצרם או מציל עשוק מיד עושקו וכיוצא והדיינים, אוריא"ל על העומדים על המשפט המכריעים לפני החכמים, רפא"ל על מבקרי חולים ועושי כל צרכיהם, צדקיא"ל על המצדיקים נשמתם במעשים טובים להלבישה צדקה וכן פירשו בזוהר, רזיא"ל על סודות התורה, ויופיא"ל שר התורה ולפי פשוטן של דברים מיכאל"ל חסד, גבריא"ל גבורה, אוריא"ל תפארת, רפא"ל מלכות, צדקיא"ל נצח, רזיא"ל יסוד, יופיא"ל הוד, וכבר אפשר שמטעם היות רזיא"ל שר היסוד ומטטרין פועל פעולתו נקרא יסוד אור ר"ז בסוד הייחוד ולכן השר שלו רזיא"ל, והיינו יעקב ויוסף כחדא אזלי אוריא"ל רזיא"ל תרווייהו חד, והייחוד נגמר בהיכל קדש הקדשים, וכן הייחוד בסוד לבנת עם ספיר כדפירשו בפרשת פקודי, יופיא"ל היינו הוד יופיה של תורה, וצדקיא"ל בנצח וכדפירשנו, ובזה שלום בכל הענין ועדיין צריך ביאור עד [ירחמו?] (אור יקר).

ז"ח

מעלמות אין מספר ⁶²⁵ .	משריין עמהון כד"א ועלמות אין מספר:
שלושה פסוקים הם כאן, שכולם בחשבון אחד על סודותיהם: "שיר השירים", שהוא סוד המרכבה כמו שנאמר שנים: "ישקני", שהוא סוד שבע המילים בשבע המדרגות כמו שנאמר שלש	תלת קראי אינון הכא דכולהו בחושבנא על רוזין דלהון חד שיר השירים דאיהו רוא דרתיכא כמא דאיתמר תריין ישקני דאיהו רוא דשבע תיבין ⁶²⁵ בז' דרגין ⁶²⁶ כמא דאיתמר תלת
לריח שמניך טובים שהוא סוד של עשר תבות עשר אמירות וזהו הסוד של התשבחת הזו לכלל אחד הראשון ועל הסוד הזה מיסדת התשבחת של השבת פרט לשנים עשר האחרונים שהם בתשבחת אחרת.	נא/א
כאן בשיר השירים בכתוב (שיר ד) נר"ד וכרכם וגו' שבע נשיקות הן בשבע דרגות של הפסוק הזה שהנשיקות הן שבע מכל דרגה נשיקה אחת וכן הנשיקות של יעקב בשבע תבות כלל	לריח שמניך טובים דאיהו (סד ע"ב) רוא דעשר תיבין עשר אמירין ⁶²⁷ ודא איהו רוא דתושבחתא דא ⁶²⁸ לכללא (נ"א דכללא) חדא ⁶²⁹ קדמאה ועל רוא דא תושבחתא דשבת ⁶³⁰ מתייסדא ⁶³¹ בר תריסר בתרא ⁶³² דאינון בתושבחתא אחרא:
	הכא בשיר השירים בקרא נר"ד וכרכם וגו' ז' נשיקין אינון ⁶³³ בשבע דרגין דהאי קרא דנשיקין שבע אינון מכל דרגא חד נשיקה וכן

⁶²⁵ רוא דארבע תיבין וכו' - פירוש מלכ"ת יס"ד תפאר"ת בינ"ה כדפירשנו לעיל (אור יקר).

⁶²⁶ הם שבע מדות בינה עד היסוד (אור יקר).

⁶²⁷ הם עשר ספירות, ולפי מה שנתבאר בתיקונים נראה לשון מאמרות הם עשר מצד החכמה, ולפי זה אפשר לומר שאלו הארבעה תיבין הוא סוד תיקון ארבעה מדות וכולם במלכות והשבעה עולים עד הבינה כדפירשנו לעיל, והעשר הם בחכמה, והי"ב הם בכתר בסוד תיקוני דיקנא, או בתפארת והם י"ב גבולי אלכסון (אור יקר).

⁶²⁸ הכוונה כי סוד כל שיר זה הוא להתייחד המלכות עם התפארת ומשם עם הבינה הנעלמת כדפירשנו, והיינו סוד המדרגות האלו כדפירשנו, ארבע תיבות הוא "כללא קדמאה" בפסוק ראשון והיינו סוד ארבעה מצד המלכות עד התפארת ששם עליית החיות ארבעתם כנודע, ושבע הבינה כדפירשנו עד [היסוד] ומצד[ה] הם שבע, ועשר היא מתייחדת עם החכמה זהו שאמר "דא איהו רוא דתושבחתא דא" דהיינו מגילת שיר השירים (אור יקר).

⁶²⁹ דכללא חדא - פירוש כלל ראשון אל כל המגילה וכמבואר בריש דבריו בפסוק ראשון כדפירשנו (אור יקר).

⁶³⁰ הענין כי אלפא ביתא שביוצר דשבת דהיינו אל אדון על כל המעשים וכו' היא מיסדת בסוד המדרגות הנזכרות, ראשונה עשר דהיינו שתי אותיות ראשונות א' ב' הם חמשה חמשה הרי עשר מורה על עשר אמירין שהם בחכמה כדפירשנו, ושאר האותיות עד ש' ת' הם ארבע מורה על ארבע מדרגות שהם בינה תפארת יסוד מלכות כמבואר לעיל, וכלל י"ח אותיות ארבעה פעמים י"ח הם ע"ב, היינו רוא דשבע תיבין שהם מצד הבינה כדפירשנו, ועם היות שהע"ב הם שנים יתירים אין חשש שהם שבעים דיינים ושנים עדים ועם כל זה עיקרם שבע לבד, וש' ת' הם י"ב תיבות הוא סוד י"ב גבולים, הוא סוד תיקוני דיקנא עילאה שבאריך אנפין והיינו תושבחתא אחרא דקאמר שהם רמוזים בפסוק נרד וכו', שבע נשיקין וכו' הכוונה שבאו שבעה תיבין בפסוק להורות על שבע נשיקין ירצה שהיא מתנשקת מבעלה משבע מדרגות והיינו היותה מתייחדת בשבע מדרגות אשר לבעלה ייחוד אחד בכל א' מהמדרגות, הם שבע מדרגות שבעה ייחודים שבע נשיקין, ומשום דקשיא ליה דנימא עשר נשיקין בעשר מדרגות (אור יקר).

⁶³¹ היינו אל אדון (דפ"מ).

⁶³² היינו שבח נותנים לו וגו' תפראת וגדולה כו' שהם בני ששה תיבות (דפ"מ).

⁶³³ תירץ ואמר "דנשיקין שבע אינון" ירצה לא שייך נשיקה אלא בשבע מדרגות לבד שבעליונות דהיינו למעלה מהבינה לא שייך נשיקה, וזהו שאמר לעיל "דנשיקין לא תליין אלא אתתא בבעלה" דהיינו בשש קצוות כאשר נבאר, ומשום דמלישנא דנשיקה משמע דנשיק וחד נשיק אפילו כמה זמנין במדרגה אחת לזה אמר דלאו הכי אלא מכל דרגא חד נשיקה, וראיה אל הענין הזה מיעקב וזהו שאמר "וכן יעקב" וכו', ומטעם הענין לפי המתבאר לעיל אין נשיקה עליונה כנשיקה תחתונה שנושק ומתפרד וחוזר ונושק שאם כן יותר טוב הוא שיהיה הכל נשיקה אחת ולא יהיה אחריה פירוד, אלא הכוונה שהנשיקה האחת הוא במדרגה אחת וזו אין לה פירוד חס ושלום עד גמר הזוג, ונשיקה שנית היא קשר וייחוד מדרגה שנית המתייחדת במדרגה שנית שבה כאשר יתבאר (אור יקר).

ז"ח

את נשיקותיו נאמר וישק יעקב לרחל וישא את קולו ויבך בכה של שמחה של אהבה כנגד תבת מין שהיא אהבה של שמחה.	נשיקין דיעקב ב'ז' תיבין כליל נשיקין דכתיב וישק יעקב לרחל וישא את קולו ויבך בכה דחדוה ⁶³⁴ דרחימו לקבל תיבת מין ואיהו (נ"א דאיהו) רחימו דחדוה:
להראות שהנשיקות הן בסוד של שבע כמו שהיא בת שבע כך כל דבריה הן בשבע ועל זה (תהלים טז) שבע שמחות את פניך וגו' אל תקרי שבע אלא שבע שבע שמחות.	לאתחזא דנשיקין ברזא דשבע אינון כמא דאיהי בת שבע ⁶³⁵ הכי כל מילוי בשבע ⁶³⁶ וע"ד שובע שמחות ⁶³⁷ את פניך וגו' ⁶³⁸ אל תקרי שובע אלא שבע שבע שמחות:
בכל הנשיקות של האהבה אין נשיקות כאותן שעוררה כאן כנסת ישראל ישקני מנשיקות פיהו אף על גב שהן שבע נשיקות כמו שנתבאר שלש נשיקות נראות כאן ושלש הנשיקות הללו שנראו בכתוב ישקני אחד מנשיקות שהן שתיים הנה שלש.	בכל נשיקין דרחימו ⁶³⁹ לית נשיקין כאינון דאתערא ⁶⁴⁰ הכא כנסת ישראל ישקני מנשיקות פיהו אע"ג דאינון ז' נשיקין כמא דאתמר תלת נשיקין אתחזון הכא ⁶⁴¹ והני תלת נשיקי דאתחזון בקרא ישקני חד מנשיקות דאינון תריין הא תלת:

⁶³⁴ הכוונה לתרץ דקשיא דא דאי הכי שית נשיקין הוו להו למהוי שהרי מלכות שביעית היא מתנשקת עם התפארת בעלה ואם כן אינם אלא שית, לזה אמר "ויבך בכה דחדוה דרחימו" ירצה שהבכיה בכל מקום היא דין, וכמו שבדין מתעורר אהבה כנודע וכתוב ויאבה יצחק את רבקה אשתו וכדפירשנו בספ"ר בערכי הכנויים, כן לגבי בכה ירצה דין המשמח וזהו שאמר "בכה דחדוה", ומשום דחדוה ובכיה הפכים זה לזה אמר שהכוונה "בכה דרחימו" שבאהבה ימצא בכה ושמחה יחד, והיינו מצד הבינה שהיא מקום השמחה והאהבה כענין יין שבפסוק זה דאיהו "רחימו דחדוה", וזה יורה דנשיקין ברזא דשבע דהיינו בחינת הבינה המשתתפת עם השש קצוות דתמן שייך נשיקה (אור יקר).

⁶³⁵ קשיא ליה דמנא ליה הכי נימא דנשיקין שית אינון והאי דאינון שבע תיבין הכוונה ישקני נשיקה דילה בבעלה ותמן ולעילא שית, והכי נמי וישק יעקב לרחל, לזה אמר דלאו הכי אלא "כמא דאיהי בת שבע" פירוש בת אחת כלילא שבע מדות עליונות עם הבינה בכלל (אור יקר).
⁶³⁶ אם כן קבילת מלעילא שבע נשיקין (אור יקר).

⁶³⁷ ירצה דמשום דקשיא ליה אפי' הכי נימא דאיהו שבע בהדי מלכות נקודה אמצעית כדפי' בכמה דוכתי, לזה הביא ראיה מהאי קרא דמוכח דאינון שבע מלעילא ממש דקאמר "שובע שמחות" דהיינו שבע נשיקין וקאמר "את פניך" דמשמע לעיל ממש באינון פנים עילאין (אור יקר).
⁶³⁸ ועוד דקאמר נעימות בימינך נצח ונצח סטרא דדכורא איהו תפארת כדפירשנו יה"ה נצח אד"י בהוד כדפירשו בתיקונים, אם כן ממש שבע שמחות מלעילא כדפירשנו (אור יקר).
⁶³⁹ פירוש מפני שיש נשיקין דלאו דרחימו והני פשיטא, אלא אפי' באינון דרחימו כגון וישק יעקב לרחל, וכגון ושקה לי בני וכיוצא דאינון דרחימו (אור יקר).

⁶⁴⁰ מכמה טעמי, אם מפני שהיא מעוררת ויש תוספת מעלה אל קדימת התעוררות תחתון אל העליון כמה וכמה טובה כפולה, ולכן נשיקין דיעקב אתער יעקב דכורא לגבי נוקבא, אבל נשיקין דהכא "אתערת כנסת ישראל", וזה מורה על מין נוקבין נבעין ואית בהו זכו למתבע לאתערא לדכורא וזהו שאמר "אתערת הכא" וכו' (אור יקר).

⁶⁴¹ הענין שייחוד התפארת במלכות הוא על ידי הימין והשמאל והאמצע והיינו שמאלו תחת לראשי וגומ', ובשלשה אלו נכללות שבע מדרגות שהוד נכללת בגבורה נצח בחסד יסוד בתפארת והבינה היא כלל כל שלשה אלה, והסוד אל הנשיקה הזאת היא כאלו נאמר בינה סוד ה"א כלל

שלשה קוים, וכן מורה ה"א בצורת שלשה ווי"ן כזה **א**, והם ו'סע ו'בא ו'ט בסוד שלשה ווין נחשבין מהן דרך גדולה ונצח וגבורה והוד ותפארת ויסוד הם ע"ב, ועליהם נאמר השם עבים רכובו

עד המלכות שהיא ג"כ ה"א כזה **א** והיא מקבלת בשלשה בחינות ווין שבה שלשה קוים הנזכרים, והיינו "שלשה נשיקות דאתחזון הכא בקרא" כי עם היותם שבעה כדפירשנו עם זה הם נכללים בשלשה, והורה על ענין זה באומרו "ישקני" חד דהיינו בקו האמצעי דתמן שייך יש"ק אנ"י בכינוי אליה להורות על הייחוד, "מנשיקות תריין" שהם ימין שמאל "הא תלתא" כאומרו שלשה הידועים שהם שלשה אבות כדפירשנו (אור יקר).

והשתא איהי תבעת⁶⁴² מאינון נשיקות ומה דאמרת מנשיקות דמשמע חד נשיקא דכתיב מנשיקות ולא כתיב נשיקות דהא נשיקות דאינון תריין⁶⁴³ מאינון נשיקות לאו איהו אלא חדא⁶⁴⁴ ודאי אצטריך מאן דשאל⁶⁴⁵ לא אצטריך לשאלה סגי⁶⁴⁶ אלא זעיר⁶⁴⁷ דהא כיון דשאר⁶⁴⁸ יטול מאן דיטול⁶⁴⁹ קב"ה שאלין ליה זעיר והוא יהיב סגי אברהם שאל זעיר וקב"ה יהיב ליה סגי הוא שאל ברא חדא⁶⁴⁹ מה כתיב והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וגו' משום שכן דרכי הקדוש ברוך הוא ועל זה אמרת מנשיקות ולא נשיקות.	וכעת היא מבקשת מהנשיקות הללו ומה שאמרת מנשיקות שמשמע נשיקה אחת נאמר מנשיקות ולא כתוב נשיקות שהרי נשיקות הן שתיים מאותן נשיקות אינן אלא אחת ודאי שצריך מי ששואל לא צריך לשאל הרבה אלא מעט שהרי כיון שהתחיל יטל מי שיטל הקדוש ברוך הוא מבקשים ממנו מעט והוא נותן הרבה אברהם בקש מעט והקדוש ברוך הוא נתן לו הרבה הוא בקש בן אחד מה כתוב (בראשית כב) והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וגו' משום שכן דרכי הקדוש ברוך הוא ועל זה אמרת מנשיקות ולא נשיקות.
--	--

⁶⁴² וכו' דעד השתא הוה קשה מנא לה כח לעורר עד הבינה, אמנם במה שפירשנו שהם שלשה קוים ובה נכללים, ודאי שכן שמה יְהוָה שהם סוד שלשה קוים כדפירש רבי שמעון כמה זמנין ניחא "דיכיל למתבע" כדפירשנו דהא אית בה נמי כלל שלשה קוים כענין הבינה כדפירשנו, שנית "תבעת" שאם נפרש שבעה תיבות שבעה נשיקין אשתכח דלא אית בקרא תביעה כלל אלא כל תיבות הפסוק הם שבעה נשיקות ולא אשתאר בקרא לישנא דתביעה אמנם בהאי פירושא "דלא אתחזון בקרא אלא שלשה נשיקין" שאר הכתוב הוא תביעה שהיא תובעת הנשיקות, שלישית "מאינון נשיקות" בשלמא למאי דפרשינן אינון שלשה וכלילן בהכי ניחא דהוה אינון נשיקות [ד]לעיל דנשקי חד בחבריה ואיהי תובעת אותם הנשיקות שהם למעלה שיהיו ג"כ למטה דאי לא הכי ישקני נשיקה הוה ליה למימר אלא באומרו ישקני מנשיקות משמע שהם נשיקות למעלה, דהיינו היותם נושקות ונכללים בשלשה יחד כדפירשנו, ומה דאמרת ליה דסוף סוף הוה ליה למימר ישקני נשיקות דהוה משמע דאינון נשיקות לעיל סוף סוף מלת מנשיקות לא שייך, ועוד בשלמא אי אמרינן דהני נשיקות רגילין ניחא דקא אמרה מנשיקות דהכי רגילין, אבל השתא דאמרת מנשיקות דלית נשיקות כהני אם כן מאי מנשיקות דקאמר, לזה השיב ואמר "ומאי דאמרת מנשיקות" משמעותו מקצת נשיקות ולא שיהיו הנשיקות הרבה וירצה "מנשיקות" מקצת ריבויים, אלא הכוונה נשיקות הם שתיים ומקצתם אחד, "ואוף הכא נמי" מנשיקות ולא נשיקות דהיינו נשיקת החסד, ולבתר "יטול מאן דיטול" לבתר דנשיק סבא דביתא כולהו נמי נשקי (אור יקר).

⁶⁴³ מיעוט רבים שנים (אור יקר).

⁶⁴⁴ דהיינו אחד משלשה והוא מצד החסד הימין חוט של חסד המשוך עליה (אור יקר).

⁶⁴⁵ פירוש שלא יהיה כוונתו להשפיע בין בימין בין בשמאל בין באמצע עליו שאם כן ירצה לבטל הדין ולהכריח המדות חוץ ממדתם ואין ראוי, אלא ימנע שאלתו ממקומה הראוי לפי עניינה, אם חכמה מן הדרום אם עושר מן הצפון (אור יקר).

⁶⁴⁶ שלא יכוין להשפיע בכל המדות כדי להרבות עליו השפע וזה יהיה סתימת השפע (אור יקר).

⁶⁴⁷ פירוש השפע להיות נשפע (אור יקר).

⁶⁴⁸ "יטול מאי דיטול", לא אמר אלא "מאן" פירוש איזו מדה שיהיה, ירצה כי כל המדות שופעות אור וברכה אחר פתיחת המקור, ועם כל זה השואל בהתפללו לשאול לא ישאול מכולם כי שמא יש במדה ההיא נגדיית אל שאלתו וימנע, לכן ישאל זעיר ויפתח השפע ואח"כ כולם נפתחות לקבל ולהשפיע, ולכן שאלה אחת מאינון נשיקות ואינון סלקין לשבע כדפירשנו, ואין להקשות מענין התפלה שהוזהרנו לייחד המדות אל כל אחת מהן לפעול איזה דבר שלא להפריד, שזה ענין אחר וזה ענין אחר, כי אין הכוונה הננה שלא ייחד כולם אל הפעולה ההיא אלא שלא יפתח שאלתו אלא במקומה, כענין הבנים ותתפלל על ה' וכיוצא בזה (אור יקר).

⁶⁴⁹ דאמר יהו"ה שם בן ארבע בנקודת אלהים שהוא מקום הבינה מקום הבנים ושם מקום הייחוד "בן אחד" לבד שאל כאומרו ואנכי הולך ערירי, והושב לו כי השפע נשפע בכל המדות כאומרו "ככבי השמים", כי השמים תפארת ככבי השמים הם שבעה ככבי לכת העליונים המשרתים את פני המלך, ועלייתם לששים רבוא כנודע שהוא בעל שש קצוות, ואח"כ נאמר "כחול" וכו' דהיינו כללות המלכות הנקראת ים וכאומרו וכחול ארבה ימים וכדפירשו בתיקונים סוד חול, והיינו הוראת השפע הנמשך ממקום השאלה ששם בן יחיד דרך הוא"ו שהם ככבי השמים ודרך ה"א תתאה דהיינו כחול הים והיינו שאלה זעיר כדפירשנו (אור יקר).

ישקני דביקו⁶⁵⁰ דרחימו רוח ברוח דהא ד' רוחין מתחברין ואתעבידו כחדא דא יהיב רוחא לחבריה ונטיל ההוא רוח דחבריה דאתדבק ביה⁶⁵¹ אשתכח רוחא דיליה ורוחא דחבריה הא תרין אוף הכי חבריה אשתכחי ד' רוחין דמתחברין כחדא באינון⁶⁵² נשיקין מנשיקות פיהו⁶⁵³:	ישקני דבקות של אהבה רוח ברוח שהרי ארבע רוחות מתחברות ונעשות כאחד זה נותן רוח לחברו ונוטל אותה רוח של חברו שנדבק בו נמצא שרוחו ורוח חברו הנה שנים אף כך חברו נמצאים ארבע רוחות שמחברות יחד באותן הנשיקות.
מאינון נשיקין עילאין דקא הוה נשיק מקדמת דנא⁶⁵⁴ דהא רחימו דחדא לאו איהו אלא מגו⁶⁵⁵ נשיקין דרוחא עילאה בתתאה:	מנשיקות פיהו מאותן הנשיקות העליונות שהיה מנשק מקדם לכן שהרי אהבה של שמחה אינה אלא מתוך

⁶⁵⁰ קשיא ליה דהשתא דאמרת דנשיקות אינון תלתא דהיינו ימין שמאל ואמצע אם כן היינו חבוק בסוד שמאלו תחת לראשי אם כן מה בין האי להאי, לזה אמר כי החיבוק הוא סוד התעוררות האהבה מן הימין ומן השמאל בסוד אהבת חסד ויאהב יצחק כי משניהם מעורר האהבה כדפירשנו בספ"ר, אמנם הנשיקה היא דביקו המתעורר באהבה וזהו שאמר "דביקו דרחימו" פירוש דביקות האהבה, כי אחר התעוררותם בסוד החבוק נמשך משם דבקות יותר פנימי כדמסיק ולכן חבוק לחדוד ונשיקה לחדוד, כענין הגשמי כי החבוק הוא דביקות תרין דרועין דדכורא בתרין דרועין דנוקבא, תרין אנפין דדכורא בתרין אנפין דנוקבא, תרין ירכין דדכורא בתרין ירכין דנוקבא והיינו חבוק, אמנם נשיקה היא ייחוד רוחא ברוחא הוא ענין פנימי כדמפרש ואזיל, והורה על שלימות ומעלת הנשיקה על החבוק בשני פנים האחד היות החבוק בספירות עצמם כענין הגוף הגשמי שדבקות החבוק הוא החצון בחצון, אמנם הנשיקה היא רוח ברוח נשימה בנשימה מורה על ייחוד פנימיות המדה והרוח החיוני המתפשט ומחיה אותם, מתייחד העליון בתחתון ותחתון בעליון וזו מעלה אחת הארכנו עניינה לעיל סימן י"א השנית כי החבוק אינו אלא כללות העליון בתחתון ותחתון בעליון דהיינו תרין דרועין דדכורא לגבי נוקבא ותרין דרועין דנוקבא לגבי דכורא אבל לא כליל, והני כלילא ארבע רוחין וזהו שאמר "דהא ארבע רוחין מתחברין ואתעבידו כחדא", ירצה כי לא לבד יתייחדו העליון בפנימי והפנימי בעליון ויעלו לארבעה, אלא גם אותם הארבעה יתייחדו ויהיו אחד מיוחד (אור יקר).

⁶⁵¹ יורה על הייחוד הגמור בענין נאות, כי הוא יהיב רוחא לחבריה, וכד נטיל לא נטיל מההוא רוחא דיהיב ביה אעג"ב שהוא מיוחד כבר אלא נטיל מההוא רוחא דהוה בחבריה מקדמת דנא, והמשל בזה תפארת ו' ומלכות ה', יהיב ו' צורת הוא"ו בה' ונמצאו במלכות ו"ה, ומלכות לא יהיב ו' דהיינו רוחא דחבריה אל התפארת אלא סוד ה' דהיינו ההוא רוחא דהוה בה מקדמת דנא ואתדבק בה, ונמצאו בתפארת ג"כ ו"ה, וארבעתם יחד ו"ה ו"ה, ובזה משתכחין "ארבע רוחין מתחברין כחדא" מקבילות ממש אחת אל אחת כדפירשנו (אור יקר).

⁶⁵² וכ"ה בזהר תרומה דף קמו ע"ב (דפ"מ).

⁶⁵³ הענין כי הנשיקות הם בשני פנים, אם שיעורר אותם המלכות אם שיעורר אותם התפארת, והנה כל בחינה מאלו השתי בחינות תתעלה על השנית מעלה אחת, הוא בהיות התעוררות הנשיקה מן הזכר יורה על שאין לה מקום לשאל מפני פחיתות המעשים שיש בתחתונים והנה אז אפשר שיתעוררו החצונים ויאחזו ויאמרו למה ענין הייחוד אחר שאלו עובדי ע"ז וכיוצא בו, ועל זה נאמר כי אם עונותיכם היו מבדילים וכו', והרי מפני ענין זה תתעלה בהיות ההתעוררות מצד הנקבה כי אז לה מעשים רבים המעוררים הזווג והיא תובעת במעשה הצדיקים ואז עולתה קפצה פיה, אמנם בהיות ההתעוררות מן הזכר יהיה הנשיקה יותר מעולה מפני השמחה שהיא הבינה, ויהיה הנשיקה נשפעת מן הזכר על ידי שמחה שהיא הבינה, ולא כן בהתעורר הזווג והנשיקה מצדה שאין לה שמחה למטה אם לא יושפע לה מלמעלה, ועל זה אמרה "מאינון נשיקין עילאין", פירוש אין הכוונה שאהיה אני הנושקת שאין הנשיקות עילאין אלא "מאינון נשיקין דהוה נשיק" וכו', דהיינו היותו הוא הנושק (אור יקר).

⁶⁵⁴ ירצה כאשר אין לה התעוררות, וגם אפשר דשפיר שייך לישנא דקדמת דנא כדפירשו במדרש רות מהזוהר שמגילת רות היא התעוררות הזכר אל הנקבה ומגילת שיר השירים היא התעוררות הנקבה אחר הזכר, ואין ספק שקדמה בזמן מגילת רות אל מגילת שיר השירים דהיינו שמואל הנביא שחברו בהיות שאין בישראל מלך איש הישר בעיניו יעשה, ולכן לא היו ישראל ראויים והיה הוא מעורר הזווג כאומרו דלות מעשים בשורך קרב צדק מאלו, אמנם בימי שלמה רבה חכמה ותורה ומעשים בישראל ומקדש וכהנים בעבודתם ולויים בשירים וישראל במעמדם אין ספק שהיה התעוררות הנקבה גדול, ולכן אמרה "מאינון נשיקין עילאין" והיינו היותו הוא הנושק המעורר "דקא הוה נשיק ממש מקדמת דנא" במגילת רות בימי שמואל, ולזה קשיא ליה וכי אינה מעלה יותר היותה היא המעוררת דקאמר מאותה דהוה מקדמת דנא (אור יקר).

הנשיקות של הרוח העליונה בתחתונה. פיהו ולא כתוב פיו מה זה פיהו אלא זמון של העולם הבא המלך שהשלים כלו שלו וזוהי תוספת ה' שנוספה על זה משום שכל האהבה של העולם התחתון אינה אלא להתחבר בעולם העליון העולם הבא ועל כן כל התשבחות מעורר העולם התחתון אל העולם העליון.	פיהו ולא כתוב פיו מה זה פיהו אלא זמון של העולם הבא המלך שהשלים כלו שלו וזוהי תוספת ה' שנוספה על זה משום שכל האהבה של העולם התחתון אינה אלא להתחבר בעולם העליון העולם הבא ועל כן כל התשבחות מעורר העולם התחתון אל העולם העליון.
כ"י טובים דליקו ונציצו⁶⁶² דבוצינין עילאין וכל שרגינין⁶⁶³ מתתקנין⁶⁶⁴ (וודלקין) [ונציצין] ונהרין כדקא יאות ודא איהו דודיך⁶⁶⁵ אינון	כ"י טובים דליקו ונציצו⁶⁶² דבוצינין עילאין וכל שרגינין⁶⁶³ מתתקנין⁶⁶⁴ (וודלקין) [ונציצין] ונהרין כדקא יאות ודא איהו דודיך⁶⁶⁵ אינון

⁶⁵⁵ לזה אמר שיש להם תוספת ומעלה מצד השמחה כדפירשנו וזהו שאמר "דהא רחמו דחדוה לאו איהו אלא מגו" וכו' פירוש אהבת השמחה שהיא הבינה אינו בהתעוררות תחתון אלא בהתעוררות עליון וזהו שאמר "אלא מגו נשיקו דביקו דרוחא עילאה בתתאה" דהיינו תפארת במלכות ויהיה הוא הנושק ומעורר הנשיקה כדי שיהיה בהמשך השמחה והיא הבינה כדפירשנו (אור יקר).

⁶⁵⁶ הכוונה כי מיתורא דה' גלי דרש כל התיבה וזהו שאמר "ולא כתיב פיר" כראוי (אור יקר).

⁶⁵⁷ דהשתא מוכח דכל תיבה אתא לדרשה (אור יקר).

⁶⁵⁸ פירוש המלכות מזמנת אל הבינה, או ירצה המתגלה ומזומן מהבינה דהיינו שהיא נקראת "עלמא דאת" פירוש בחינתה המתגלת ואתי אל המדות, וענין התיבה הוא פ' מלכות י' יסוד ו' תפארת ה' בינה והיינו יסוד פיה"ו וסוד "עלמא דאת" (אור יקר).

⁶⁵⁹ והענין שהם תרי שלומי האחת שלום היסוד והשני שלום התפארת כנ"ל, ומש"כ כאן ירצה כל שלומות לה דהיינו התפשטותה עד היסוד דהיינו סוד פיה"ו כדפירשנו וזה שאמר "ודא איהו תוספת ה'" וכו' באומרו תוספת ה' דהיינו בחינתה בתתאי דהיינו ה' כוללת שלשה קוים כדפירשנו, או ירצה כי תוספת ה' להורות על דרשת כל התיבה כדפירשנו (אור יקר).

⁶⁶⁰ דקשיא ליה וכי אי איהי אתערט נשיקין לגבי בעלה מה ענין עלמא דאתי הכי, ועוד אי הוינא אמרי דהיינו קב"ה מתייחד בבינה נחא אבל לפי מאי דפי' שעקר תיבת פיהו הוא עלמא דאתי ומתפשט עד היסוד קשיא סגי, לזה תירץ דאמר "דכל רחמימו" וכו', והענין כי על ידי התפארת מתייחדת בבינה, נמצא עיקר הכוונה בייחודה עם בעלה אינו אלא להתייחד עם הבינה אלא שאי אפשר אלא על ידי התפארת (אור יקר).

⁶⁶¹ הכוונה כי כל השירים שהשכינה מעוררים השירים והתושבחות נגד הבינה אל זווגה העליון כנ"ל וזהו שאמר וע"ד "כל תושבחון" שהשירים שמשוררים התחתונים הוא לעורר הזווג בין תפארת ומלכות, ושירים שמשוררת המלכות הוא לעורר הזווג בין החכמה והבינה כדפירשנו (אור יקר).

⁶⁶² הענין שהם שלשה בחינות באור ושפע הספירות, האחד יקרא "נהיר" והיינו לשון אור ימין מצד החסד, השנית "נציצו" דהיינו מצד האמצע התפארת שהוא מתנוצץ לכמה נצוצות, השלישית "דליקו" והוא מגזרת אש והיינו אור מצד הגבורה, והנה גם (אל) הספירות מצד ימין נקראות "בוצינין" ירצה מנורות ונודע כי מנורה בדרום, "ושרגינ" נקראו מצד השמאל ירצה נרות דהיינו נר מצד השמאל, והשתא קאמר במלת "כי טובים דליקו ונציצו דבוצינין" ירצה שמצד הימין הם הספירות גם מאירות ומשפיעות כח ואור האמצע והשמאל, וזהו לשון "דליקו" מצד השמאל "ונציצו" מצד האמצע "דבוצינין עילאין" דהיינו הספירות מצד הגדולה כדפירשנו (אור יקר).

⁶⁶³ הם הספירות מצד השמאל שהן נקראות נרות (אור יקר).

⁶⁶⁴ היינו סוד תיקון הדין וייחודם קודם, ולהיותם מצד השמאל צריכים תיקון והם "דל(י)קין מצדס ונהרין" מצד הימין "כדקא יאות" מצד האמצע שממש הוא ייחוד ימין בשמאל ולכן אמר "כדקא יאות", ירצה כהוגן וכשורה, ואפשר שזה לשון "כי טובים" ומלת "כי" לשון כויה והיינו "דליקו, טובים" נהירו וחסד כדפירשנו לעיל (אור יקר).

⁶⁶⁵ פירוש על סוד הייחוד הזה ימין בשמאל ושמאל בימין נאמר "דודיך" ירצה מחובבין ימין בשמאל ושמאל בימין וזה שאמר "אינון בוצינין רחמימן עילאין" שהם דודים אלו לאלו, ונקט לישנא דדודים להורות על ייחוד הדין ברחמים, והימין בשמאל נקראת בוצינין שכבר הם בוצינין בסוד הימין אחר שהם מאירים בנהירו ולכן אמר "כולהו נהרין" מצד ימין "ונציצין" מצד האמצע "בנציצו", היינו שמאל כלול באמצע כבר "כדקא יאות" להורות על תיקון ייחודם כדפירשנו והיינו כי מן השמאל טובים, מן הימין דודיך מחובבין ונכללים ימין בשמאל ושמאל בימין על ידי האמצע כדפי' (אור יקר).

ז"ח

באור בניצוץ כראוי המים משמחת היין הטוב העליון שמאיר פנים ונותן שמחה ללב וכל העמים (העולמות) בחלקם שמחים באותה שמחה.	בוצינין קדישין רחמימין עילאין כולוהו נהרין ונצצין בנהירו בנציצו כדקא יאות מיין מחדוה דחמרא ⁶⁶⁶ טבא עילאה דנהיר אנפין ⁶⁶⁷ ויהיב חדוה ללבא ⁶⁶⁸ וכל [עלמין] (עמין) בחולקהון חדאן בהווא חדוה:
בא וראה ישראל נוטלים חלקם ושמחים באותה שמחה מהיין הטוב שמאיר ומזכך ושוכך ועומד על השמרים שלו כל שאר העמים לא נוטלים אלא מתוך אותם השמרים שתחת היין.	ת"ח ישראל ⁶⁶⁹ נטלין חולקהון וחדאן בהווא חדוה מחמר טב דנהיר וזכיך ושכיך וקיימא על דורדייה שאר עמין ⁶⁷⁰ כולוהו לא נטלי אלא מגו אינון שמרים דתחות חמרא:
ועל זה עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות להם משתה שמרים שהרי אותם שמרים השמרים כלם חלקם של שאר העמים ועל כן שמחתם של ישראל באותו יין המשמר ויוצא מן העולם הבא ומשמר בענביו.	וע"ד זמין ⁶⁷¹ קב"ה למעבד לון משתה שמרים דהא אינון שמרים דורדיין כולוהו חולקא דשאר עמין וע"ד ישראל חדוה דילהון בהווא יין דמנטרא ונפקא מעלמא דאתי ומנטרא בענבוי ⁶⁷² (סד ע"ג):
שנינו מי שרואה ענבים בחלום אם הם לבנים סימן טוב לו ואם שחורים צריכים רחמים שהרי ודאי עומד בדיון מה הטעם משום שאותם ענבים לבנים הם ענבים ששומרים את אותו היין	תנן מאן דחמי ⁶⁷³ ענבין בחלמא אי חווראן אינון ⁶⁷⁴ סימן טב ליה ואי אוכמי בעיין רחמי דהא ודאי בדינא קיימא מ"ט בגין דאינון ענבין

⁶⁶⁶ ירצה כי כללות והארה זו הוא על ידי שפע הבינה הנמצא בו כל הבחינות האלו וזהו שאמר "מחדוה" דהיינו מן השמאל ששם השמחה והיין "טבא" מצד ימין והיינו טוב כדפירשנו "עילאה" שהוא האמצע על הימין והשמאל כנודע שבבינה כלל שלש ראשונות (אור יקר).

⁶⁶⁷ היינו פנים עליונים שהם פני החיות שהם שבע מדות עליונות, ושם "נהיר" מורה על סוד הרחמים (אור יקר).

⁶⁶⁸ שהיא המלכות והיא שמאלית[ת] לכן אליה השמחה שמחה תתאה דאתי משמחה עילאה, וסוכות הוא גבורה מתייחדת ביום הכפורים שהיא הבינה, ושם המלכות שמיני חג עצרת היא זמן שמחתנו ועל זה נאמר ושמחת בחגך, ואחר שקבלה המלכות היא מחלקת שפע לכל התחתונים וזהו שאמר "וכל עלמין לחולקהון" חדאן בהווא חדוה, שכולם נהנים מהשפע ההוא כנודע, ואמר "לחולקהון", כי כל עולם ועולם יש לו חלק בפני עצמו מצדו הידוע כפי הצנור הראוי לו (אור יקר).
⁶⁶⁹ הענין הוא שישראל חלקם בקדש ולכן "נטלי לחולקהון וחדאן בהווא חדוה דחמרא" וכו' דהיינו היותו כולל הימין דהיינו אומרו "נהיר" והאמצע דהיינו אומרו "זכיך" פירוש זך מצד(ק)ו האמצעי קו הרחמים, וכן השמאל והיינו אומרו "ושכיך" פירוש דינא דשכיך ומתפשט עד המלכות ששם "קיימא על דורדייה" פירוש עומד על שמרי ששמרי היין הם חצונים כנודע (אור יקר).

⁶⁷⁰ שחלקם בשמרים הם מקבלים מהם כאומרו שהם משתחיים להבל וריק (אור יקר).
⁶⁷¹ הכוונה שעתה נטלי מגו אינון שמרים דהיינו היות השמרים משפיעים אליהם, אמנם "זמין" בעת ביעור הקליפות "למעבד לון משתה שמרים" הכוונה להשקותם עצם השמרים להרכיב כחותם עליהם ולאבדם יחד וזהו שאמר "דהא אינון שמרים" וכו' ובהתבטל העליון יתבטל התחתון, "ועל דא ישראל" וכו' פירוש העתיד "חדוה דילהון בהווא יין דמנטרא" פירוש השמור, שאין הכוונה המשומר בלשון שמרים שהרי אין שמרים בעולם באותה שעה אלא שמור, ומשם דמלת שמור ג"כ מורה היות שם חצונים ומטעם זה שומרים אותו כדי שלא יפגם על ידי מגע גוי, לזה אמר שאין הכוונה כך אלא "דנפק מעלמא דאתי" דהיינו בינה (אור יקר).

⁶⁷² שהם ששה ספירות ומשם שמור ומזומן, ושם שמור ומזומן לעתיד לבא, ומפני שכבר נשפע בענבים ושמור שם שאינו נשפע בזמן הזה לכן נקראת שמור, והענין כי עם היות שהספירות משפיעות עם כל זה אינם משפיעות אותו השפע כלל ועיקר אלא שמור לעתיד שאין שמרים במציאות (אור יקר).

⁶⁷³ הכוונה לחלק בין יין לענבים כדפירשנו, וזש"ה דודיק מיין, דודיק היינו ענבים מיין דהיינו לעילא כדמפרש ואזיל (אור יקר).

⁶⁷⁴ משום דאינון שית ספירן כדמסיק (אור יקר).

ז"ח

העליון ואותם צבע לבן רחמים ואותם הענבים האדמים הם צד הדין צבע אדום.	חוראין אינון ענבי דנטרי החוא חמרא עילאה ⁶⁷⁵ ואינון גוון חוור רחמי ואינון ענבין סומקין ⁶⁷⁶ אינון סמר דינא גוון סומק;
אכל אותם כדאי הוא לעולם הבא מה הטעם משום שעבר על הדין ויכול להשמידו והיין הטוב של העולם הבא יש לו בו חלק שתה יין לבן סימן טוב לו ושמחה אדם הדין הוא השורה עליו.	אכלן כדאי איהו לעלמא דאתי מ"ט בגין דעבר ⁶⁷⁷ על דינא ויכיל לשצאה ליה וחמרא טבא דעלמא ⁶⁷⁸ דאתי אית ליה ביה חולקא שתי חמרא חוורא ⁶⁷⁹ סימן טב ליה ⁶⁸⁰ וחדוה סומקא איהו דינא ⁶⁸¹ דשריא עליה;
כשקרב יעקב ליצחק אביו נתן לו מאותו היין הטוב המשמר מהעולם הבא ששמחה ואהבה אינם אלא כשמתעוררים מתוך היין הטוב.	יעקב כד קריב ⁶⁸² לגבי יצחק אבוהי יחב ליה מההוא חמרא טבא דמנטר מעלמא דאתי דחדוה ורחימו לאו איהו אלא כד אתער מנו חמרא טבא;
ועל כן יצחק שהיה מצד הדין הקשה הצטרך לשמח אותו באותו היין הטוב שבא	וע"ד יצחק דהוה מסטרא דדינא קשיא אצטריך למחדי ליה בההוא חמרא טבא דאתי
	נא/ב
	זהר
מרחוק זהו נאמר ויבא ל"ו יין מרחוק ממקום עליון מושך עליו מאותה שמחה לשמח אותו אזי התבסס הרגז	מרחוק ⁶⁸³ הה"ד ויבא ל"ו ⁶⁸⁴ יין מרחוק מדוכתא עילאה משיך עליה מההוא חדוה למחדי ליה

⁶⁷⁵ פירוש הם ששה ספירות שאור הבינה ושפעה מתפשטת בהם ולכן הם רחמים על ידי האור העליון המתפשט בהם, וזהו שאמר ואינון גוון חוור רחמי (אור יקר).

⁶⁷⁶ הם בחינת דין המתעורר מצד הגבורה, והיינו דינין דמתערין מסטרא דאימא עילאה (אור יקר).
⁶⁷⁷ ומורה בענין אכילתם כליון הדין, ונשאר לו למעלה ממנו בחינת יין שהוא למעלה מבחינת ענבים (אור יקר).

⁶⁷⁸ מפני שהבינה לה שתי בחינות האחד דינין דמתערין מינה ושנית עצם הבינה שהיא רחמים גמורים, ולכן כיון על הדין ובחינתו דהיינו התפשטות הבינה בגוון סומק בספירות ודאי "חמרא טבא אית ליה ביה חולקא" דהיינו סוד בחינת הרחמים שהיא למעלה מבחינת הדין, אלו הם בחינות הענבים ממש דהיינו בחינת הספירות, אמנם בחינת היין עצמו לו דרך אחרת מפני שהוא מורה על ענין בחינות הבינה בעצמה (אור יקר).

⁶⁷⁹ א"ג אוכמי צ"ל וכן בגמ' וכן בכמה מקומות וכן בתחלת הענין פה (דפ"מ).
⁶⁸⁰ כענין הענבים ממש ותוספת על הענבים שמורה "חדוה" במקום החדוה למעלה (אור יקר).

⁶⁸¹ ואינון כענין הענבים שאם אכלן מורה על דעבר על דינא דיכיל לשיצאה וכו' כדפירשנו, משום דבחינת הענבים מורה למטה על הדין ולכן כיון שעבר ואכלן ודאי יורה שהשורש והמקור העליון יתהפך לעזר לו, אמנם עתה שמקור העליון הוא הבינה והוא יין הוא סומק אז האכילה אינה מורה על כליון הדין אלא אדרבה מורה על "דינא שריא עליה", ומן המקור נשפע הדין עליו, עוד אפשר שהענבים מוצץ אותם ונעשות לו יין ולכך על ידי אכילתן יש לו יין בלתי משתכר אלא מזוגי, אמנם היין בשתייתו מורה שהיין גובר בו ומשכרו והוא שבע מדינו אם הוא סומק, או מרחמים אם הוא חוור, וכל זה הכרח גמור לחלק בין דודיק שהם הענבים ליין כדפירשנו (אור יקר).

⁶⁸² אחר שמתוך המשנה הנזכרת הכריח חלוק בין יין לענבים כדי לחלק בין דודיק שהם הענבים ליין הנזכר, רצה עתה לפרש שמלת "דודיק" שפי' רחמין וכו' דהיינו כללות ואהבת הימין בשמאל ושמאל בימין הוא מסטרא דיין, ובזה יתוקן אומרו "טובים דודיק מייך" ודאי דודיק הם מיין כדמסיק, והכרח ענין זה הוא "מיעקב כד קריב" וכו', שהרי יצחק הוא מסטרא דינא קשיא פירוש מצד הגבורה בתוקף דיניה ולכן היה כוונתו להשפיע אל הקליפה החצונה שהוא עשו, ויעקב בקש למתק הגבורה ולהפכה אל הרחמים, במה בשפע הבינה הנשפע אל הגבורה, וזהו "ויבא לו יין" פירוש השפיע לו יין (אור יקר).

⁶⁸³ משום דגבורה מסטרא דאימא איהי דמתמן דינין מתערין אם כן מה הועיל בהשפעת הבינה על הגבורה אדרבה תוספת על הקודם, לכן אמר שאין המשכת יין המשמח מאותה הבחינה אלא בחינה רחוקה שהיא בחינה למעלה מזו וקרובה להדבק בחכמה ששם עיקר הרחוק כאומרו מרחוק ה' נראה לי, וכן למה ה' תעמוד ברחוק דהיינו בחכמה, "למרחוק מאתר רחיקא" וכו' היינו בחינת הבינה הדבקה שם, "כדין אתבסם" וכו' וכדמסיק (אור יקר).

⁶⁸⁴ א"ג מפתישיש למלת לו תרי טעמי למטה וע' בפרשת בלק דף קפט (דפ"מ).

ז"ח

והדין הקשה נכלל ברחמים שיהיה הכל כראוי.	כדין אתבסם רוגזא ודינא תקיפא אתכליל ברחמי למהוי כולא כדקא יאות:
ומשום כך אותם דודים האהובים העליונים המאורות הקדושים אינם מאירים אלא מתוך אותו הי"ן ומיהו זה השם החקוק המפרש של שבעים אותיות של אותם מאורות קדושים השם החקוק הקדוש של שבעים השמות זהו בסוד של אותם הענבים ששומרים את היין העליון הכלל של אותם שבעים.	ובגין כך אינון (דודים) רחמיין ⁶⁸⁵ עילאין בוצינין קדישין לא נהריין ⁶⁸⁶ אלא מגו ההוא יי"ן ומאן איהו דא שמא גליפא מפרש דשבעין אתוון ⁶⁸⁷ דאינון בוצינין קדישין שמא גליפא קדישא דשבעין שמה ⁶⁸⁸ דא איהו ברזא ⁶⁸⁹ דאינון ענבין דנטרין יין עילאה כללא דאינון שבעין:
ומשום כך השמחה והרצון באותן הנשיקות לעורר אהבה הם מהיין העליון ועל כן המאורות מאירים ונוצצים מאותו היין נאמר כי טובים דדיך מייין.	ובגין כך חדוה ורעו באינון נשיקין לאתערא רחיימו מייין עילאה איהו ועל דא בוצינין נהריין ונצצין מההוא יין דכתיב כי טובים דודיך מייין:
לריח שמניך טובים (שיר א) אמר רבי שמעון בפסוק הזה הסתכלתי והוא נסתר בסוד עליון ריח יש ריח ויש ריח וכמה ריחות הם יש ריח שעולה ממטה למעלה כמו ריח הקרבן שזהו ריח שעולה וקושר קשרים זה בתוך זה ומשתלשל זה עם זה עד שהכל נעשה קשר אחד ואור אחד.	לריח שמניך טובים רבי שמעון אמר האי קרא אסתכלנא ביה ואיהו סתים ברזא עילאה ריח אית ריח ואית ריח ⁶⁹⁰ וכמה ריחין אינון אית ריח דסליק ⁶⁹¹ מתתא לעילא כגון ריחא דקורבנא דהאי איהו ריחא דסליק וקשר קשרין דא בגו דא ⁶⁹² ומשתלשל דא בדא עד דאתעביד כולא קשרא חדא ונהירו חד:

⁶⁸⁵ דהיינו הוראה אל חבוק הימין בשמאל וזהו דודים, והרי בזה נתבאר מלת דודים ומלת יין, השתא נפרש אומרו "דודיך מייין" פירוש הם דודיך ורחמים דא לדא מצד היין וזהו שאמר "בוצינין קדישין", דהיינו כי טובים דודיך כדפירשנו לעיל (אור יקר).

⁶⁸⁶ דלא נהריין - דהיינו מלת טובים כאומרו בהטיבו את הנרות "אלא מגו ההוא יין" דהיינו שפע הבינה (אור יקר).

⁶⁸⁷ שהם ע' אותיות מז' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן קס"א קנ"א קמ"ג - רנ"ש (דפ"מ). והם בסוד הבינה והיינו בסוד שפע ואור המאיר בוצינין שהם הספירות והיינו ענבים שפירשנו לעיל (אור יקר). ומפני ששלימות שבעה המדות הוא בשלימות היין המתכנס בהם בענבים כדפירשנו לכן "חדוה ורעו באינון נשיקין לאתערא" וכו' שאז הוא סוד דבקות שבע שבמלכות עם שבע עליונות בבינה הכלולה משבע, עוד שלשה שבמלכות שהיא כוללת דין ורחמים וחסד עם שלשה שהם דודיך ימין ושמאל ואמצע כדפירשנו לעיל עם שלש שיש ביין כדפירשנו לעיל "נהיר זוכיך ושכיך" כמבואר שם (אור יקר).

⁶⁸⁸ וסוד היין הוא סוד הבינה סוד הטבת הנרות (אור יקר).

⁶⁸⁹ כדפירשנו שסוד הענבים הם סוד הספירות (אור יקר).

⁶⁹⁰ הם שני עניינים ריח כדמסיק לקמיה או ריח הקורבן או ריחא דמלכא משיחא כלולים ריחין הרבה, וכן בריח הקרבן כאשר נבאר (אור יקר).

⁶⁹¹ הכוונה על כל איזה התעוררות המתמר ועולה מן התחתונים למעלה שהוא עולה וקושר העילות זו בזו עלה בעילתו יקרא סוד ריח, ולאו דווקא ריח הקרבן וזהו שאמר "ריח דסלקא מתתא לעילא כגון ריח וכו'", וענין הריח הזה הוא מין אחד שיש בענייניו בחינות הרבה, וזהו שאמר "אית ריח דסלקא מתתא לעילא" כגון "ריחא דקרבנא", הרי מין אחד ובחינות הרבה דהאי איהו ריח דסליק, ועלייתו כפי בחינת המקום הקושר בו, המשל בזה באויר היסודות הוא גשמי דהיינו עשן המערכה, ובצאתו מעולם הגשמי מזדכך ונעשה כפי מציאות רוחני שביצירה וקושר העשיה עם היצירה וכן מזדכך בעולם היצירה ונעשה רוחני וקושר היצירה בבריאה, וכן בבחינות העשיה בעצמה מזדכך מבחינה אל בחינה מעלול לעילה, וכן ביצירה עצמה מזדכך וקושר מדרגות היצירה מהיכל להיכל מעלול לעילה וכן בבריאה, בענין שהוא ריח אחד כולל כמה בחינות, וזהו שאמר לעיל "אית ריח ואית ריח וכמה ריחין" (אור יקר).

⁶⁹² עניינו הוא על היותו פועל שני עניינים, והוא שיעלה עשן המערכה ובעלייתו הוא מעלה עמו כל מציאות העולם, כמו שנשתלשלו זה מזה כן מכניסם ומעלם זה לזה וכן סוד עלייתו, המשל בזה יכנס כל העשיה בהיכל לבנת הספיר ושם יוקשר הכל יחד, ואח"כ יעלה היכל לבנת הספיר כל רוחניות שבו אל היכל עצם השמים ושם יוקשר הכל, ואח"כ יכניס היכל עצם השמים שבו אל היכל נוגה וכן כולם עד יכניסם כולם בהיכל קדש הקדשים ושם מקשר הכל, ואחר כך יכניס הכל

יש ריח אחר וזהו מלך המשיח שנקרא ריח נאמר (ישעיה א) והריחו ביראת ה' וזה נקרא ריח ונקשר בסוד של ריח הקרבן.	אית ריח אחר ודא איהו מלכא משיחא ⁶⁹³ דאקרי ריח דכתיב והריחו ביראת ה' ודא איקרי ⁶⁹⁴ ריח ומתקשרא ברזא דריח קורבנא:
וזה סוד "אשה ריח ניחוח לה" אשה מחוץ לקשר והמזון והאור של צבאות ומחנות של אש נקבצו בצהרים הריח	ורזא דא (ויקרא א &) אשה ריח ניחוח לה' אשה לבר ⁶⁹⁵ קישורא ומזונא ונהירו ⁶⁹⁶ דחילין ומשריין ⁶⁹⁷ דאשא ⁶⁹⁸ בטהרונא ⁶⁹⁹ קמיטין ⁷⁰⁰

בכל הרוחניות כלול אל כסא הכבוד סוד הבריאה ועל דרך זה יעלה מדרגה אחר מדרגה ממטה למעלה מזדכך וקושר זה בתוכיות זה, וזהו שאמר "וקשר קשרין", לא שיקשר העולמות במציאותם זה משולשל מזה חס ושלוש, אלא מכניס העלול בתוך עילתו וזהו שאמר "וקשר קשרין דא בגו דא", וכמו שהוא השתלשלות הנמצאות ממעלה למטה שהוא משתלשל ויורד כן ענין ריח זה משתלשל ועולה, ומניח מציאות ומזדכך ועושה לעצמו מציאות שני וקושר ראשון בשני, וכן עולה מהשני אל השלישי ונקשר זה בזה בענין שמשתלשל זה בזה ועולה מציאות דק ונשאר מציאות מתגלה וכן מציאות אל מציאות וזהו שאמר "ומשתלשלים דא בדא עד דאתעביד כולא קשרא חדא" למעלה במקום עלייתו, המשל בזה בהכנסו אל המלכות שם נמצאים כל העולמות במציאות דק ראוי ליכנס אליה והם קשר אחד עם היות שנמצא מציאות כל אחד במקומו כדפירשנו בענין שהם "כמה ריחין ואיהו חד ריח" כדפירשנו (אור יקר).

⁶⁹³ היא מדת המלכות הנמשכת מחכמה וממנה ולמטה ולזה נקראת משיחא בסוד משיחתה בשמן משחת קדש שהיא החכמה, וראיה שהיא נקראת ריח הוא מהפסוק כאומרו במלך המשיח "והריחו ביראת ה'" וירצה שהיא נעשת ריח ונקראת ריח בסוד הבינה הנקראת יראת ה' (אור יקר).

⁶⁹⁴ כלומר בבחי' זו נקראת ריח שהיא בחינתה מהבינה, עם היות שאמרנו שהיא מלך המשיח מצד החכמה, שתי בחינות אלו יצדקו בה בסוד ריח כאשר יתבאר, והענין שהם שתי בחינות נקראות שהיא מלך המשיח בסוד עלייתה בריח הקרבן עד קשרה אל הבינה והחכמה כאשר יתבאר, ונקראת ריח בסוד המשכתה ריח הספירות העליונות למטה כאשר יתבאר, וזהו שאמר עם היות שהיא נקראת ריח אין הכוונה שהיא נקראת ריח על דרך שנקרא ריח הקרבן דהיינו סוד העליה ממטה למעלה, שאם נפרש היותה נקראת ריח על דרך זה נצטרך לומר שריח הקרבן וקשר העולמות ע"י יעלה עד המלכות ושם יפסק ומשם ולמעלה יעלה ריח מלכא משיחא עד המקום שיעלה זה בלתי צודק מפני שבסוד הקרבן יוקשרו העולמות עד למעלה, אלא כמו שריח הקרבן יעלה ויקשר עד המלכות, גם המלכות תעלה ותקשר בסוד הקרבן וזהו שאמר "ומתקשרא ברזא דריח קרבנא" כי ריח הקרבן לא יפסק עד עלותו עד רום המעלות, והעד על קשר ריח הקרבן דרך כל המדרגות מאומרו "אשה ריח ניחוח לה" (אור יקר).

⁶⁹⁵ כלומר המדרגות המשתלשלות ממדרגה אחרונה שבאצילות ממנה ולחוץ עד סוף כל נמצא הכל נכלל במלת אשה (אור יקר).

⁶⁹⁶ הם שלש פעולות הנמצאות לכלל העולמות המתמצאים מהמלכות וכל שלשה אלו נכללות במלת אשה כאשר נבאר, האחת קשור"א ירצה היותם נקשרים עילה בעלול ועולה בעילה וזהו לשון אש"ה א"ש ה' כלומר להט האש המשתלה ונקשר בה' שהיא המלכות, השנית מזונ"א כי לשון אש"ה הוא לשון מזון ופרנסה כאומרו אישי ה' ונחלתו יאכלון שהוא המזון הנשפע מהמלכות לכל נמצא, השלישית נהיר"ו דהיינו בסוד הקרבן מאירים כל הנמצאים וההארה נמשכת להם מקשרם זה בזה והשתלשלותם זה מזה (אור יקר).

⁶⁹⁷ הם חילי המחנות המשתלשלות בסוד בריא"ה יציר"ה עשי"ה חילים הרבה ממחנות הרבה כי כמה וכמה מדרגות נכללים בענין זה, ולפי זה אפשר שלשון אש"ה הוא מלשון אישי"ם שהם מיני השכלים, ומפני שהם אש לוהטת נקראים אש"ה לשון אש המשתלה מה' שהיא המלכות לזה אמר "דאשא", ולא שיקראו בסוד התפשטותם והשתלשלותם למטה אש"ה אלא אדרבה בהקשרם זה בזה עד המלכות יקראו בשם זה דהיינו אש הנשאף במקומו שהיא ה', וזהו שאמר הכתוב "א"ש ה" (אור יקר).

⁶⁹⁸ טהרא (אור יקר).

⁶⁹⁹ פ' שרגא בצהראים (דפ"מ).

⁷⁰⁰ פ' מתאספין (דפ"מ). טהרא הוא לשון שרגא בטיהרא והוא תרגום צהרים, וירצה שהשכלים הדקים יכנו אותם בשם האור המאיר בגבורה, ואמר "טהר"א" שהם סוד א"ש הכחות המתמצאים מהמלכות "בטהרונא" שהיא המלכות אם לכל הצהרים המשתלשלים ממנה, "קמיטון" הוא לשון קיבוץ וקוץ מתאספים ומתקבצים נתעלמו במקורם, וזהו שאמר "טהרא בטהרונא קמיטון" הדקים באם הדקות נקשרו ונתקבצו כדפי', וזהו פירוש אש"ה א"ש ה' כדפי' והיינו קשרם בסוד הקרבן דבה קיימינן ובהכי עסיק קרא, ואמר "ריח" דהיינו קשר המדרגות זו אחר זו וראשונה אמר אשה לכלול כל הנפרדים בעילתם ראשונה שהיא מדרגה אחרונה שבאצילות (אור יקר).

ז"ח

לפנים ממנו וזהו שנקשר פנימה ומאיר בסוד הברית הקדושה וזה נקרא מלך המשיח שהוא ריח מאותם הבשמים העליונים נאמר כריח בשמים.	ריח לגו מיניה⁷⁰¹ ודא איהו דאתקשר לגו⁷⁰² ונהיר ברזא דברית קדישא ודא אתקרי מלכא משיחא⁷⁰³ דאיהו ריח מאינון בוסמין עילאין דכתיב כריח בשמים:
ניחוח נהירו דכל גוונין עילאין⁷⁰⁴ תפארת ישראל ושפירו דכלא⁷⁰⁵ ודא איהו ניחא דרוחא עילאה דשריא עליה⁷⁰⁶ ואנהיר לגביה לה' למלכא⁷⁰⁷ דכולא וכולא אתקשר דא	ניחח האור של כל הגונים העליונים תפארת ישראל והיפי של הכל וזהו נחת הרוח העליונה ששורה עליו ומאירה אליו לה' למלך של הכל והכל נקשר זה עם זה ומאיר זה בזה להיות

⁷⁰¹ ירצה בחינה למלכות פנימית מבחינה זו שהיא אסיפת כל התחתונים אליה, והיינו שאחר שהם מזדככים ונקשרים יחד בבחינתם הנקראות אש"ה, בחינת אשה מזדככת ונקשרת בסוד בחינת ריח הפנימית (אור יקר).

⁷⁰² כלומר היא היא המלכות אלא שיש לה שתי בחינות, האחד קשר כל התחתונים בה והיא "אש"ה, השנית יחודה וקשרה ביסוד ולמעלה והיא מבחינת "ריח" וזהו שאמר "ודא איהו דאתקשר" המלכות "לגו ונהיר ברזא דברית קדישא", ובחינה זו הנקשרת למעלה המתאחדת עם היסוד היא בחינת "מלכא משיחא" דהיינו הבחינה הנקשרת בסוד הקרבן כדפירשנו (אור יקר).

⁷⁰³ שהיסוד הוא הכותש הזיתים שהם האברים העליונים ומושך אליה שפע השמן שהוא הזרע הנמשך מהר"ח דהיינו חכמה דתמן משחה, ונמשך בספירות שהם הזתים שהספירות נקראות ענבים מצד הבינה וזיתים מצד החכמה, והיסוד מושך אותה מאותו השמן, ולא נקראת המלכות ריח בערך ריח הקרבן כדפירשנו לעיל שאם כן יפסק בה ריח הקרבן, אלא השם המתייחס לה הוא "מלכא משיחא" בבחינת קשרה ביסוד, ומה שנקראת ריח אין הכוונה שהיא ריח הקרבן כי שם ריח הקרבן יכלול ארבע ענינים שהם אשה ריח ניחוח לה' כמדמפרש ואזיל, אמנם נקראת ריח בערך "דאיהו ריח מאינון בוסמין עילאין", ואדרבה ממעלה למטה הפך ריח הקרבן היא נקראת ריח דהיינו שבה "ריח בוסמין עילאין", כלומר כל הספירות העליונות נקראות בשמים והם נותנים כחם בה על ידי הייחוד והיא מריחה מאותו הריח, בענין שבאמתות שם ריח אליה בחינת מלכא משיחא שהיא נקשרת ביסוד המושך אותה משחת קדש והיא מריחה ריח הבשמים העליונים, ולא בא שם זה אליה בכתוב זה באומרו אש"ה ר"ח אלא לחלק בין אשה שהיא בחינה אחת לבחינת ר"ח שהיא בחינה אחרת, "ניחוח", היינו בתפארת כדמפרש ואזיל אמנם הוא סוד נחת רוח הנמשך מהבינה לכל שש קצוות על ידי התפארת (אור יקר).

⁷⁰⁴ כלומר ההארה המאירה כל הגוונין עילאין שהם הספירות שיש להם פעולות שונות גוונים משונים, וזו היא הארה המאירה בכולם בשוה ופועלת בכולם, ואין לה גוון ידוע אלא הארה המאירה בהם, ומפני שגם התפארת שם יה"ה אור לשם אדנ"י אל הפעולות כדפירשו בתיקונים ופירשנו בספ"ר בשער הגונים, לזה אמר שאינם אלו הגוונים אלא הגוונים שבתפארת עצמם שהם שש קצוות וזה נהירו אליהם, והוא סוד הנהגת הבינה והארתה על ידי התפארת בסוד הדעת שהיא מתלבשת בספירות וזהו שאמר "נהירו דכל גוונין עילאין ושפירו דכולא", ולא יקשה כי ההנהגה תתלבש זו בזו וזו מוחא לזו וזו קליפה לזו כדפירשו בתיקונים ובזוהר פרשת האזינו, ולזה הארה זו הנזכרת היא מתלבשת בשם יה"ה שבתפארת בעל שש קצוות ובו סוד גוונים 'ח' חוור, ה' סומק, ו' ירוק, ה' אוכס, והם אור ונהירו בערך שם אדנ"י דהיינו א' חוור, ד' סומק, נ' ירוק, י' אוכס ואין זה תמיהה כלל (אור יקר).

⁷⁰⁵ כנה בחינות אלו בשם זה שכן הוא סוד הדעת תפארת ישראל ירצה ענפים שהוא מסתעף מהתפארת, ולכך נקרא תפארת ישראל פארות ולשון פאר לכל שש קצוות וזהו שאמר "ושפירו דכולא" שכולם מתפארים באור זה הנמשך אליהם, וכדי שלא נפרש בעצם התפארת פירש ואמר "ודא איהו ניחא דרוחא עילאה" כבר נודע סוד רוח הוא התפארת אמנם רוחא עילאה היינו הדעת שהוא בחינת הרוח הדק הנמשך מהבינה על התפארת וזהו שאמר "דשריא עליה ואנהיר לגביה", ויקרא נחוח לפי זה על שני דרכים האחד מלשון קורת רוח ונחת רוח והיינו אומרו "ניחא דרוחא" השנית לשון חנייה שהוא נח ושורה עליו וזהו שאמר "דשריא", ובא מלת נחוח בכפל דלא אמר "נ"ח אלא נחוח מורה כפל הפעולה דהיינו "שריא עליה ואנהיר לגביה", וכשתדקדק מלות אלו רומזות כל אחת מהם בשתי מדרגות זו למעלה מזו כיצד "אשה" הוא כל הנפרדים והוא במלכות, "ריח" הוא במלכות וביסוד וכל שש קצוות, "ניחוח" בתפארת ובבינה, וענין זה הוא צורך גדול להשכלת השמועה, "לה" לפי האמת הוא על הדרך המבואר במלות הקודמות היא בבינה ובינה בחכמה (אור יקר).

⁷⁰⁶ עילה (דפ"א?).

⁷⁰⁷ היא הבינה הנקראת מלך אמנם באומרו "מלכא דכולא" ירצה בבחינתה העליונה הנקשרת בחכמה שמצדה היא מולכת על כל הנמצא בל"ב נתיבות חכמה, ובה יצדק שם יה"ה שעיקרו [חכמה] בלי ספק ובשיתוף אל הבינה, ובאו מלות אלו משותפות לשני דברים הפכיים האחד

בדא ⁷⁰⁸ ואנהיר דא בדא למהוי חר בחרוה דכולא ברזא דקורבנא:	ואם תאמר הרי האש שהוא מחוץ למקום המקבץ זהו האשה שמאותה האש מתקבצים כמה צבאות וכמה מחנות אלו באלו לוהטים בכמה מינים לכמה צדדים וכלם התקבצו בסוד הקרבן ושיבו ונכנסו לאש הזו.
ואם תאמר ⁷⁰⁹ הא אשה ⁷¹⁰ דאיהו לבר בקמיטון ⁷¹¹ דא איהו אשה דמהווא אשה מתקמטן כמה חיילין וכמה משריין אלין באלין מלהטן בכמה זיינן לכמה סטריין ⁷¹² וכולהו ברזא דקורבנא ⁷¹³ אתקמיטו ותאבו ועאלו בהאי אשא:	משום שכל בעלי המגנים בעלי דינים וכששבים כמו ששב הרגז שיוצא מן הנחירים כשיש מנוחה למקומו כמו
בגין דכולהו מארי תריסין ⁷¹⁴ מארי דדינין וכד תבין כמא דתב רוגזא דנפיק מנחירין כדנין] הוי נחא דוכתיה ⁷¹⁵ כמא דאלין חיילין	

ממעלה למטה, דהיינו שם "אש ה'" כדפירשנו הארתם במקורם, "ריח" היותר מריחה ריח העליונות, "ניחוח" היותר מאירות מהבינה, "לה" היות הבינה נקשרת בחכמה למלוך על כל העשוי בה, והרי כל ענין זה מורה על ההשפעה וההמשכה ממעלה למטה, ומציאות נתיבות בעצמם אומרו "אשה ריח ניחוח לה", מורה קשר אשה בריח ושניהם בניחוח ושלשתם בלה' והם פעולות הפכיות (אור יקר).

⁷⁰⁸ בסוד ריח הקרבן העולה ממטה למעלה וקושר כל הנמצאות עד הרכב העליון, ואח"כ על ידי הקשר נמשך השפע דרך המדרגות והיינו אומרו "ואנהיר דא בדא", ולהיות פעולות אלו הפכיות הם רמוזות בכתוב לרמוז מציאותם זה אחר זה, וזהו שאמר "למהוי חד" ממטה למעלה, "בחדו" ממעלה למטה סוד השמחה מהבינה נמשכת לכולם ברזא דקרבנא כדפירשנו (אור יקר).

⁷⁰⁹ ואי תימא (דפ"א?), ואי תימא (אור יקר). ועי' מלואים אות לג.

⁷¹⁰ ואי תימא הא אשה וכו' כלומר לעיל פירשנו אשה מהנקודה האחרונה עד המלכות ולפירוש זה קשה דהא אשה הוא מלשון אישים שהם אחד מעשר מדרגות המלאכים האחרונה שבהם וכדפי' בפרשת פנחס, ואכן כשנפרש על דרך זה ריח ניחוח לא יהיה רמז הענין קשר המדרגות כדפירשנו, וזהו שאמר "אשה דאיהו לבר" אפילו חוצה מההיכלות הכחות הקרובים לבני האדם, ועל זה נקראים אישים מלשון איש, עם היותם שהם מכלל מדרגות הקדושה עם כל זה אפילו בקשרם הם חוצה להיכלות וזהו שאמר "דאיהו לבר בקמיטון" אפילו בקבוצם וקשרם הם חוצה, ואם כן איך יצדק אש"ה עד המלכות, ותירץ שהן אמת אשה יורה על כחות הדין והוא מלשון אש וזהו שאמר "דמהווא אשה מתקמטן" ואשה הוא מקום שורשם והטעם שהם בעצמם נקראים אישים מלשון האש שמהם נמצאו אמנם אשה הוא מקום מוצאם וז"ש "דמהווא אשה אתקמטן" וכו' והעד על פירו זה מפני שהנמצאים הם "כמה חיילין ומשריין" (אור יקר).

⁷¹¹ האי וא"ת הוא כעין ואיבעית אימא והוא פי' אחר מהרנ"ש (דפ"מ).

⁷¹² "מלהטן" ולזה ראוי שיקראו אישים על שם ריבויים וריבוי בחינתם וזהו שאמר "מתלהטן אילין באילין בכמה זיינן לכמה סטריין" שהם משפיעים הדין אלו לאלו, ונקראים אישים על שם אש המלהט שהם משלהבים בו לכחות אשר למטה מהם מדרגה אחר מדרגה (אור יקר).

⁷¹³ בהעלות ריח הקרבן מתחיל לקשור מהמדרגה אחרונה שבה ומכניסם וקושרם זו בזו עד הכנסם בשורשם וזהו שאמר "אתקמיטו ותבו ועאלו" והיינו שלשה עניינים אליהם, ראשונה "אתקמיטו" שהוא קיבוצם, השנית "תבו" ששבים מאותו הדין להמתק, ואח"כ "עאלו בשורשם שהם כנפי השכינה דהיינו בההוא "אשה" (אור יקר).

⁷¹⁴ פירש טעם הענין ואמר "בגין דכולהו מארי תריסין" כלומר כולם הם כחות הדין, ועם היות שהם קדושים הכרח הדין גורם שיהיו פונים אל דרכים רבים שונים איש לדרכו להתפשט עד החוצה להיות שמושם על ידי החצונים כל אחד בכח ידוע אשר לו, "וכד תבין" כמי ששב בתשובה כן אלו שבים מאותו דרך הדין לנוח ברחמים "כמא דתב רוגזא דנפיק מנחירין" הענין דכתיב עלה עשן באפו וכתיב כי אז יעשן אף ה' והיינו סוד חוטם וא"ו ובו נקב שמאלי שהיא הגבורה שממנו יצא העשן שהוא כח הדין נמשך מדרגה אחר מדרגה עד החוצה, ובהיות נחת רוח מאותו הדין מאותו העשן, וכח הגבורה המתעורר חוזר אל מקורו (אור יקר).

⁷¹⁵ כן ממש הדרך לכחות הדין התחתונים הנקשרים בגבורה עליונה יונקים מדיניה וזהו שאמר "כיון דתב רוגזא דנפיק מנחירין כד הוי נייחא לדוכתא" כן ממש תקרה לו בשובם מהדין, אם כן יפה גזר לעיל באומרו "אתקמיטו ותבו ועאלו", וכל זה הם לכחות הדין והגבורה שהם נקשרים ונמשכים מהחוטם שהוא שורש הדין בוא"ו נעלמת בתוך הבינה, ויוצא לגבורה הוד ומלכות, ויוצא לכסא, ושמאל הכסא והיכל זכות, וגבריאל מושכו עד האישים האלו, ובהיות נחת רוח מתקמט זה בזה מעלול לעילה עד שרשו, וכמו שהוא דרך זה אל כחות הדין כן הוא ממש אל בעלי החסד

ומשריין מלהטן קמטין באתריהו הכי נמי חיילין ומשריין עילאין קדישין מארי דניחא ורעו⁷¹⁶ נהרין ותבין {סד ע"ד} בנהירו לאתקשרא גו האי ה' וכלהו אלין באלין ודא בדא בחבורא חדא אקרי אשה רוא דניחא⁷¹⁷ ומזונא ונהירו דכל סטריין:	שהצבאות והמחנות הללו מלהטים קמטים במקומם כך גם הצבאות והמחנות העליונים הקדושים בעלי המנוחה והרצון מאירים ושבים באור להתקשר תוך הה' הזו וכלם אלה עם אלה וזה עם זה בחבור אחד נקרא אשה הסוד של מנוחה ומזון והאור של כל הצדדים.
ריח נקודא דלגו⁷¹⁸ רוא דברית קדישא אמאי אקרי ריח בנין דאיהו ריחא דבוסמין עילאין⁷¹⁹ קדישין⁷²⁰ טמירין⁷²¹ דלא אתגליין⁷²² וכד שריין פה ארח לון כהאי מאן דארח (ודאי) [בפה] ריח בהדס איהו ריח נפיק מהדס ודא נקודה אקרי ריח דנפיק מהדס:	הריח הנקודה שלפנים הסוד של הברית הקדש למה נקרא ריח משום שהוא ריח הבשמים העליונים הקדושים הטמירים שלא התגלו וכששורים מריח אותם כמו מי שמריח ריח בהדס הוא הריח שיוצא מההדס וזו הנקודה שנקראת ריח היוצא מההדס.

והרחמים ומלאכי שלום שהם משתלשלים אלו מאלו, ובהיותם אלו הכחות החזקים נחים מדינם ונקשרים בשורשם גם הם נקשרים (אור יקר).
לדכותיה (דפ"א?).

⁷¹⁶ וזהו שאמר הכי נמי חיילין ומשריין קדישין ונקראים קדושים אלו בערך שאינם משפיעים לכחות החצונים והם "מארי דניחא ורעו" מצד הימין והאמצעי, מנהרין שפע עליון "להתקשטא" להתקשר בשורשם "ותאבין בנהירו לאתקשרא גו ה'", ודרך כניסתם כדרך השתלשלותם כענין בעלי הדין וזהו שאמר "וכלהו אלין באלין" (אור יקר).

⁷¹⁷ כאשר יאספו אליה כל הכחות נקשרים בשרשיהם הכל יחד הוא "אש"ה" שהכוונה במלה זו "רזא ניחא", שבלא ה' בהיותם רחוקים ממנה דהיינו אש ובהתכנסם אליה הם אשה שיש בין זה לזה הרבה, א"ש היינו דין, אשה היינו קרבן ונחת רוח, וזהו שאמר "רזא דניחא" ועוד אש"ה הוא "מזונא" כאומרו לחמי לאישי וכאומרו קרבן אשה לה', "ונהירו" כדפירשנו, והיינו "א"ש ה" אור המאיר מה' לכולם, ואין הכוונה בא"ש לשון דליקה ואש אלא לשון נהירו אור המאיר, והעד שאין העיקר בה הדין וכחותיו אלא גם בעלי השלום והחסד והרחמים אם כן הוא אור ואש וזהו שאמר "דכל סטריין", והכרח לכל הפירוש הזה ודחיית הפירוש דקא סלקא דעתין הוא משאר המלות דהיינו ר"ח ניחא"ח לה' והענין שאם אשה היה מורה על כחות הנקראים אישים לבד בלי ספק ר"ח ראוי שיהיה המדרגה שהיא נקשרת באשה ואנן אשכחן ר"ח שהוא פנימה כאשר נכריח, אם כן אשה הוא הקרוב אל הריח שאין ביניהם ריקות כנועד (אור יקר).

⁷¹⁸ כמעט אינו בעצם המלכות אלא בבחינתה הנעלמת הפנימית שהיא נקראת נקודת ציון שכמעט המציאות הזה והיסוד ענין אחד כדפירשנו בספ"ר בערכי הכנויים בערך ציון וזהו שאמר "רזא דברית קדישא", ולהשכיל ענין זה הוא מהשכנת ענין הנקבה אל הזכר שכל מציאות גופה הם בחינותיה, ומקום כניסת האמה היסוד והייחוד הוא ציון נקודה דלגו תוכיתה, וסוד ענין זה הוא כזה אשה ה' אותה הנקודה אמצעית שהוא מקום היסוד הוא הריח, וכמו ששם מצוי אברי הנקבה כולם להזריע לנגד הזכר הנכנס אליה בגשמי, כן ברוחני בעת יאסוף אליה כל הכחות ויתמצא סוד רוחניותה והתעוררות התחתונים בסוד שורשם ברחמה, ששם נמצאו ושם היו בזווג הנעשה בעת מציאותם להמצא למטה, ושם יריח היסוד ההתעוררות הזה להתעורר להמשיך לה הזרע העליון (אור יקר).

⁷¹⁹ מצד החכמה (אור יקר).

⁷²⁰ מצד הבינה (אור יקר).

⁷²¹ מצד הכתר (אור יקר).

⁷²² ואלו סוף מדרגותיה "דלא אתגליין" כשאר האברים שהם שבע מדרגות אחרונות שבהם היא נקראת שבע שהם נגלים, ונמצא סוד הריח בה מצד הבינה בשיתוף שלש ראשונות דהיינו הכנס אליה כל התחתונים והתאחדם בסוד היכל קדש הקדשים ששם נקודת ציון, ושם סוד "ההדס" שהוא רמז אל הבינה, והוא סוד כסא הכבוד שפנימה בהיכל קדש הקדשים לפנים מהפרגוד שהוא הפרוכת, וזהו שאמר "ארח לון מאן דארח" שהוא היסוד הנכנס אל אותה הנקודה ודאי ריח בהדס, וריח הוא ההנאה העולה השואב אותה היסוד בעצמו כענין שיוצא מן ההדס אל המריח בו, וזהו שאמר "איהו ריח דנפיק מהדס ודא נקודה", שהוא סוד הטיפה אל כנגד הטיפה העליונה "איכרי ריח דנפיק מהדס" ואפשר דהיינו ריח בשמים דפירשנו לעיל בקצרה (אור יקר).

ניחוח אתר דנחת רוח עילאה ושראת עליה ⁷²³ למהוי רתיכא עילאה ברזא דע"ב שמהן ורתיכא עילאה כלא קישורא חדא ⁷²⁴ לה' למהוי כולא בנהירו ⁷²⁵ חדא ועל דא ⁷²⁶ (אית ריח ואית ריח) [אקרי ריח ניחוח] ⁷²⁷ :	ניחוח המקום שיורדת הרוח העליונה ושורה עליו להיות מרכבה עליונה בסוד של שבעים ושנים שמות והמרכבה העליונה כלה קשר אחד לה' שיהיה הכל באור אחד ועל כן יש ריח ויש ריח (ועל כן נקרא ריח ניחוח).
ובכל אתר ריח מסליקו דקאים על דרגא אחרא תתאה מניה ⁷²⁸ והאי איהו ריח מההוא עילאה ⁷²⁹ לריח ⁷³⁰ דא איהו נקודא עילאה ⁷³¹	ובכל מקום ריח מעליה שעומדת על דרגה אחרת תחתונה ממנה וזהו הריח מאותו העליון לריח זו נקודה עליונה

⁷²³ ירצה על המלכות, כלומר הבחינה שבה שבאותה הבחינה היא משכן התפארת, כי הבחינה אל היסוד הוא ריח כדפירשנו, הבחינה אל התפארת הוא ניחוח, הטעם שהוא לשון נח"ח מקום ששורה בו רוח עליון שהוא התפארת העושה לה קורת רוח ונחת רוח, עוד לשון חניה ממש וזהו שאמר "ושרת עליה" [לעיל פסקא ד"ה ניחוח נהירו], ולקבל התפארת צריכה להיות בבחינתה אברים נקביים נגדיים לאברי הזכר להיותם אלו כסא לאלו וזהו שאמר "למהוי רתיכא עילאה" כלומר הוכנה המלכות בבחינות להיותה ראוייה למרכבה עליונה לתפארת, ולהיות סוד אברי הזכר סוד ע"ב שהם שבעים ענפים בשבע ספירות שהם סוד ר"ה שבו ו"ה שני שרשים עליונים לשבע שבעים הם ע"ב, והיינו סוד ויס"ע ויב"א וי"ט שבו לכך צריכה היא להיותה בה ע"ב ובחינה זו תקרא ניחוח, וכן עולה נח"ח ע"ב, וזהו שאמר [מה] שנעשה [בו] [בה] הוא נח"ח ששרת עליה "למהוי" היא על (ידי) [ידו] "רתיכא עילאה" דהיינו היותה ברזא דשבעין ותרין שמהן, וזה אחר הקשר אברי המרכבה בעצמה עצם אל עצמו וזהו שאמר "ורתיכא עילאה כולא קשרא חדא" דהיינו היות נחת רוח אבר אל אבר, ולכך נח"ח הוא לשון כפל הנחת רוח ומהכי נפקא דהיינו נחת רוח עצם אל עצמו ונחת רוח מהזכר אל הנקבה (אור יקר).

⁷²⁴ א"ג נחוח בלא י' עולה ע"ב (דפ"מ).
⁷²⁵ ירצה נחוח לה' נמשך נחת רוח גם כן אל הזכר, והטעם שעל ידי שהוא שורה עליה ומתייחד עמה האור העליון נמשך עליו כדפירשנו בריש פרשת ויקרא ובפרשת ויחי בענין ה' זכרנו יברך, וזהו שאמר "למהוי" כלומר דעל ידי הייחוד ימשך שיהיה הכל אפי' הזכר המאיר המשפיע "בנהירו" בסוד שכינה בתחתונים צורך גבוה שפירשנו בספ"ר בשער מהות והנהגה (אור יקר).

⁷²⁶ אקרי ריח ניחוח (דפ"א).
⁷²⁷ ירצה בכל מקום שנאמר ריח יחייב שלשה עניינים האחד הדבר שממנו עולה הריח שאין ריח דבר לעצמו אלא נושא נשוי על ענין מה נמצא גשם שממנו עולה הריח כמו הוורד [חסר מלה] והריח בו המריח שאם אין מי ששיגהו לא יקרא ריח, כי ריח מחייב שיש נושא מגיע אליו אותו הנשוי והוא המריח הריח, וזהו שאמר מטעם היות בו נחוח נחת רוח מהריח לה' הוא נקרא הענין הזה ריח שאם לא כן [לא] יקרא ריח, ולפי זה הם שלשה עניינים כדפירשנו (אור יקר).
פ' בכ"מ שנזכר ריח יש בו ג' עניינים א' דבר שמעלה הריח כמו השושנה והב' ריח העולה והג' המריח המשיג הריח (רנ"ש – דפ"מ).

⁷²⁸ התחתון גשם נושא הריח, והריח הוא עולה מהנושא אותו, וזהו שאמר "דרגא תתאה מיניה" ובכרח ימצא שם מריח (אור יקר).

⁷²⁹ והמריח מגדיר הנושא ההוא בגדר ריח, ואף כאן המלכות "אשה" מעלה "ר"ח" היא בחינה באה (אליה) [אליו] דמריח שהוא נחוח לה' כדפירשנו (אור יקר).

⁷³⁰ לריח שמניך טובים - הנה עד עתה פירש שני מיני ריח האחד ריחא דקרבנא והוא הדרך הראשון ופירש בו ריח והיינו ריח המלכות המריחה בספירות העליונות, השנית דרך זה השנית שפיר' בו ריח דהיינו שמריח התפארת במלכות מקיבוץ הבשמים בה דהיינו התעוררות העולה מהכנס אליה כל הנעלמים, עתה פירש ריח שלישי והוא אומר "לריח שמניך" והענין במה שפירש בספר הבה"ר ובתקונים המלכות נקראת ברכה, וכן הבינה נקראת ברכה, ומקור הברכה הוא סוד נקודה והנה בבריכה התחתונה הנקודה שהיא ברכת המברך הבריכה תחתונה הוא הצדיק י' נקודה מקור, והברכות נמשכות אל המקור מלמעלה כאומרו וברכות לראש צדיק, ונקודת המקור בעמק הבריכה דהיינו יסוד נובע מים בבריכה, והבריכה עושה מקום למקור הברכות בשבע מדרגות תחתונות שהיא אוספת אליה, ומדקותם והעלמם נעשה סוד קדש הקדשים כדפירשנו לעיל בסוד ריח, וכן הענין אל הבינה שמקור הבריכה היא י' חכמה, והיא עושה מקום למקור בסוד קיבוץ שבע היכלות אליה הם שבע ספירות נגדיים לשבע הנערות שתחת המלכות, ומדקותם והעלמם בבינה שהם הספירות הנשרשות שם נעשה בה סוד קדש הקדשים, ושם נקודת החכמה היא נעשית ריח ממש, וכמו שיש מריח לריח תחתון דהיינו התפארת כן יש מריח בריח העליון דהיינו הכתר, ועלה קאי השתא באומרו "לריח שמניך" שהריח הזה אינו ריח שבמלכות אלא ריח שבחכמה, וכמו שפירש בריח שבמלכות שני דרכים או ריח העולה ממנה באותה נקודה או ריח שהיא מריחא באותה נקודה כדפירשנו לעיל כן שני פירושים אלו בנקודה זו העליונה כאשר יתבאר (אור יקר).

דקיימא בסתימו⁷³² מנו ההוא דסתים בכל סתימו⁷³³ דכל סתימין⁷³⁴ דלא אתידע כלל⁷³⁵ והאי נקודה איהי ריח מההוא סתימא דכולא⁷³⁶ ובגין האי ריח⁷³⁷ כל אינון שמנין ובוסמין⁷³⁹ כולהו נהירין ואקרון טובים בגין דהאי קיים לון למדוי כולהו חד קישורא⁷⁴⁰ נהיר כחדא:	שעומדת בסתר מתוך אותו הנסתר של כל הנסתרים שאינו נודע כלל והנקודה הזו היא ריח מאותו הנסתר של הכל ובשביל הריח הזה כל אותם שמנים ובשמים כלם מאירים ונקראים טובים משום שזה מקים אותם שיהיו כלם קשר אחד מאיר כאחד.
---	--

⁷³¹ דהיינו החכמה שהיא נקודה אל הבינה כנקודת ציון אל היסוד במלכות (אור יקר).
⁷³² קשיא ליה דאלו בריח דלתתא כתיב אשה ריח נחוח לה' להודיענו הריח עצמו והנושא אותו והמריח בו והכא קאמר לריח בלי לפרש אחד מהם, לזה תירץ שהטעם שלא נתפרש הוא להיותה "נקודה עילאה דקיימא בסתימו" ועם היות שפעמים רבות תזכר החכמה בכנוייה בתורה, במציאות ריח אין ראוי שיתגלה כלל (אור יקר).

⁷³³ דפ"א?
⁷³⁴ והענין כי כמו שהתפארת הוא הזכר ועם כל זה בייחוד משתתפות הבינה והחכמה וסוד הדעת כדפירשנו לאידך פירושא דהיינו סוד נחת רוח, כן בענין ר"ח החכמה ישתתף בייחוד סוד האין סוף הנעלם, ולפיכך פעולה זו שאל החכמה ראוי שתתעלם אחר שעיקר יחוסה אל האין סוף וזהו שאמר "דקיימא בסתימו מנו ההוא" וכו', כלומר מתוך מה שמשתתפת הנה האין סוף אין ראוי שיתגלה הענין יותר אלא שיכונה בשם ר"ח לבד והמשכיל הנלבב יבין הדבר מעצמו אחר שיקדם לו מענין ריח אל הזווג (אור יקר).

⁷³⁵ יחס האין סוף בשם "סתים" בכל סתימו דכל סתימין דלא אתידע כלל, הענין כי הדברים יתעלמו במקצת ויתגלו במקצת, המשל בזה הדברים יודע עניינם באיך או בכמה או במה או באנה וכיוצא מהעניינים, ויש שיסתם המשל בזה הנשמה יודע באנה שנדע שהאדם משכן לה, ועל ידי זה נחקור מה, ועל ידי זה נחקור איך נמצאה, ועל ידי זה נדע כמה נשמות וכו' הם פתחי הגילוי, ויש שיסתתם עניינם מאלו ויתגלו קצתם כמו השכלים הנבדלים, אם נשאל אנה לא נדע, אם נשאל כמה יפול בו המחלוקת ולא נוציא בחקירה דבר אמת, ואם נשאל איך הם נמצאים נשיב אפשרי המציאות נמצאו מכח מציאם וכו', מה הם נחקור על עניינם וכו', אמנם באין סוף שהוא סבה ראשונה יסתם בו כל פתחיו, לא יפתח אחד מהם שכולם סתומות, שאינו מושג, ולא נדע לו מהות, ולא מקום, ולא יצדק בו כמו כמה שאינו בעל כמות וכל כיוצא בזה, בענין שנסתמו בו כל פתחי הידיעה וזהו שאמר "סתים" דכל סתימו, כל איזה פתח סתום שימצא בכל איזה סתום, גם בו סתום, וזהו שאמר "סתים" בכל סתימו דכל סתימין" ואפי' הפתח הנפתח כולל בכל הנמצאים (שהוא) נמצא' מנמצא נסתם בו "דלא אתידע כלל", וכיון שנעלם כזה משתתף בענין זה, איך נייחס לפרש דבר משערי רצונו בייחוד, וזהו שאמר "דא איהו נקודה דקיימא בסתימו" וכו' (אור יקר).

⁷³⁶ המריח שהריח עולה אליו הוא אמצעי בין האין סוף והנקודה הוא כת"ר הנעלם ג"כ, וזהו שאמר "האי נקודה איהי ריח מההוא סתימא דכולא" כלומר הנעלם מכל הספירות, ולסבה זו ייחסנו הנקודה בשם ריח המחייב מריח, שאם היה האין סוף המריח אף שם ריח לא היינו מייחסים לה, וכמו שהריח מהנקודה תחתונה מהזווג העליון, התחתון עושה מאסיפת האברים התחתונים אל נקודת ציון כדפירשנו, והריח מאיר לכולם בסוד הייחוד כדפי' לעיל באשה ריח, כן הענין בנקודה זו (אור יקר).

⁷³⁷ שהיא חכמה הנעלמת (אור יקר).

⁷³⁸ שמנין - שהם הספירות הנעלמות הנעשות שמן מכח החכמה שבה סוד השמן כנודע (אור יקר) GIRSA"CHECK THE OR YAKARS@

⁷³⁹ שקבוצם הריח כנודע, שקיבוץ מציאות הנסתרות שבבינה יתהוו במציאות החכמה וישתרוש שם, ולכך כולהו משם "נהרין ואיקרון טובים" לשון בהטיבו את הנרות, והכי קאמר קרא לר"ח לסבת ריח "שמנין טובים", והטעם שהם נקשרים באחדות החכמה כדפירשנו בעניינם למטה במלכות (אור יקר).

⁷⁴⁰ הוא שורש נעלם המאחדם, והם מאוחדות כמעט כאלו הם ספירה אחת לבלתי יפרדו לעילה ועלול, וזהו שאמר "חד קשורא נהיר כחדא" והיינו אור האין סוף המתפשט בכתר וחכמה בהם ומשוה אחדותם, כנודע שכולם שוים אל בחינתם דבקותם עמו וקורבתם אל ממציאם, והפרדם לעילה ועלול מחמת עצמם כדפירשנו במקום אחר ובפרשת ויקרא סימן ג', ופירש הדרך אל הענין כדרך הכנס ההיכלות אל המלכות בסוד אשה והכנס מלמעלה היסוד אליהם, וזהו ממש דרך החכמה בשבע ספירות יכנסו אל עמקי הבינה ושם יזדככו ואז יכנס החכמה אל הבינה בסוד נקודת קדש הקדשים (אור יקר).

ז"ח

ואם לא לא נקראים טובים משום שכשהריח העליון נכנס בסתר לתוך הנחל העמק וממלא אותו כראוי כל הדגות נקראות טובים מהו טובים מאירים.	ואי לא לא אקרון טובים בגין דכד האי ריח עילאה עאל בסתימו לגו נחלא עמיקא ⁷⁴¹ ואמלי ליה כדקא יאות ⁷⁴² כולהו דרגין אקרון טובים ⁷⁴³ :
רב המנונא סבא אמר כן אלו הם ימים שנקראים טובים והם תפלין של ראש שהן התפלין שהקדוש ברוך הוא מניח אותן ועל כן	(ס"א מאי טובים נהירין ⁷⁴⁴) רב המנונא סבא אמר הכי אלין אינון ימים (טובים ⁷⁴⁵) דאקרון טובים דאינון ⁷⁴⁶ תפלין דרישא דאינון תפלין דקורשא בריך הוא מנח לון וע"ד
	נא/ג
	זהר
נקראות טובים משום שהן מאירות בראש הקדוש העליון.	אקרון טובים בגין דאינון נהרין ברישא דקורשא עילאה ⁷⁴⁷ :
ובכל מקום ימים טובים הם תפלין של ראש שהקדוש ברוך הוא מניח	ובכל אתר ⁷⁴⁸ ימים טובים אינון תפלין דרישא ⁷⁴⁹ דקב"ה ⁷⁵⁰ מנח לון ⁷⁵¹ חולו של מועד

⁷⁴¹ בחינת עומק הבינה הדבקה בחכמה שהיא העמק באמת, והבינה "נחלא" שבה כללות שבעה נחלים (אור יקר).

⁷⁴² מאור האין סוף המתלבש בכתר הנשפע על ידי החכמה, ואז כל המדרגות המקובצות העושים סוד נקודת הריח ממטה למעלה מקבלים טוביות ואור ממעלה למטה כדפירשנו (אור יקר).

⁷⁴³ מלשון אור ויקראו "טובים" לשון ריבוי ולא טוב לשון אחדות מפני שזה מציאותם למטה מריח וייחודם כנודע, וזהו שאמר "כולהו דרגין" והם שמנין של התפארת מדרגותיו אחר רדתם למטה (אור יקר).

⁷⁴⁴ בענין התפלין נתבאר במקומות רבים שסודם ארבע פרשיות ארבע אותיות של שם בן ארבע שהם 'קדש' ה' והיה, ו' שמע, ה' והיה אם שמוע, והם סוד האותיות הנעלמות בחכמה, והבינה שם אה"ה ארבעה בתים לארבעה פרשיות כזה "ה"ה "ה"ה "ה"ה "ה"ה, ולכן יקראו ארבע פרשיות שמנין שהם ממקום השמן ממוחא עילאה מחשבה משח בה, ונקראים "טובים" מפני הארתם הגדולה "נהרין", והמניח התפלין האלו הוא התפארת בהיותו מתעטר באור אבא ואימא, ועם היות דקיימא לן ששלשה רגלים הם שלשה אבות עם כל זה התפארת הוא המניח, ויש שלש כתרים כתר כהונה מצד החסד, וכתר תורה מצד האמצע, וכתר מלכות מצד הגבורה, ומניח שלשה כתרים אלו בראשו שהם שלשה ראשים, ובאותה בחינה שהיא ראש מניח תפלין, בפסח מניח תפלין בראש שמניח בו כתר כהונה, ובשבועות מניח תפלין בראש שמניח בו כתר תורה, ובסוכות מניח תפלין בראש שמניח בו כתר מלכות, ויום הכפורים כתר שם טוב עולה על גביה, בענין שהכוונה בהנחת תפלין אלו הם ארבע מוחי עילאי בארבע ריהטי דמוחא, והם על רישא דקב"ה לפי בחינתם והיינו אומרו "ואינון תפלין דרישא דאינון תפלין דקב"ה מנח לון" (אור יקר).

⁷⁴⁵ יקראו ימ"ם שכל פרשה ופרשה יו"ם אחד דהיינו ויהי ערב א' ויהי בקר י' יום אחד, וכן ה"ה, כי הפרשה בוקר והבית ערב ושתיים יחד יום אחד, והם "ימים טובים" כי יש ימים סתם והם תפלין של יד כאשר נבאר אמנם אינם טובים שאין הארתם חזקה כאור אלו, לכך אלו יקראו טובים (אור יקר).

⁷⁴⁶ ואינון (דפ"א) ?

⁷⁴⁷ דהיינו על התפארת המניח בסוד בחינה עליונה אליו שהוא ראש, שם על מוחו הם מאירים והוא מתעטר בהם על בחינת החכמה והבינה שלו, והיינו הנחת תפלין על המוח, ויש לו ארבעה מוחין בסוד ארבעה חדרים שהם סוד י"ה של שם בן ארבע שבו שפירש עניינו למעלה סימן י', והוא ראש זה נקרא "רישא דקדושה עילאה" מפני שאותיות אלו הם מקום הקדש בו, ועל ראש זה הוא הנחת תפלין אלו מפני שהם מקורות ושרשים לארבע מוחין שהם י' שבראשו שהיא ה' שבו כדפירשנו, ויש שלשה בחינות לאלו הימים טובים, האחד שבת, השני יום הכפורים, השלישי יום טוב, וכיון שכולם אסורים בהנחת תפלין של חול בלי ספק שבכולן הקב"ה מניח תפיליו העליונים, אמנם יש להם בקדושתם שלשה בחינות (אלא) [שהם (שלש) שתי] בחינות או קדש ממש או מקרא קדש, וזה על שתי בחינות אמנם לעולם הם ימים טובים סוד תפלין דרישא (אור יקר).

⁷⁴⁸ בין שיהיה שבת או כפור או רגל (אור יקר).

⁷⁴⁹ שהם סוד יה"ה אה"ה (אור יקר).

⁷⁵⁰ ת"ת (אור יקר).

⁷⁵¹ בראשו כדפירשנו, אמנם צריך לפרש מה בין תפלין לתפלין ולזה נאמר שתפלין של שבת הוא מתעטר באור הכתר העליון והיינו שיתגלה אורו ממש בסוד שתי שמות אלו למטה כדפירשו

אותן חלו של מועד שלא נקרא יום טוב אלו תפלין של הזרוע שהרי אין ללבנה מעצמה כלום אלא מאור של יום טוב.	דלא⁷⁵² אקרי י"ט אלין תפילין דדרועא דהא לית ליה לסיהרא מגרמה כלום אלא מנהירו די"ט:
תפלין של זרוע שהיא תפלה של יד אין מאירה אלא מתוך האור של תפלין של ראש תפלין של ראש ימים טובים תפלין של זרוע חלו של מועד ויפה אמר וכך הוא.	תפילין דדרועא דאיהי תפלה של יד לא נהירא אלא מנו נהירו דתפילין של ראש תפלה דרישא ימים טובים תפלה דדרועא חולו של מועד ושפיר קאמר והכי הוא⁷⁵³:

בתיקונים שבו סוד יה"ה אה"ה מיוחדים, וביום הכפורים שקדושתו קרובה לשבת ולא כמוה
יהיה בסוד יה"ה אה"ה שהוא בחכמה ולכך קדושתו אינה כשבת ממש, וברגלים קדושתם ביה"ה
חכמה מתלבשת בבינה אה"ה ולכך קדושתו קלה מכולם, ופרטי הימים יש להם דרך אחרת אמנם
באור זה המתעטר בהם ולעולם הוא סוד תפילין כדפירשנו (אור יקר).

⁷⁵² הענין כי חולו של מועד קדושתו קלה יותר מפני שהם בסוד גלגלתא דנוקבא, ועניינו מתבאר
באדרא שרישא דנוקבא אתעבידא בסטרוי דכורא בין תרין דרועוי, שקומת הזכר כאר"ז שראשו
מגיע ללבנון בסוד הלבון העליון, אמנם הנקבה קצרה קומתה דדמתה לתמר שהוא היסוד, נמצא
שיעור קומה אל הזכר וא"ו והיינו קומת גופו שהם שש קצוות, וראשו בשלש ראשונות, ושיעור
קומת הנקבה וא"ו זעירא יסוד בשש קצוות קמיטין וזעירין, וראשה נעשה בין החסד והגבורה, ושם
אין מוחין מחכמה ובינה אלא דעתן של נשים קלה, מה (כ)שמתמצא שם מראש הזכר נעשתה לה
גולגלתא ומוחין והיינו תפילין דדרועא שאין הנחתן בראש אלא בזרוע שכך מציאות גולגלתא בין
שתי זרועות, והיא שמאלית לכך בזרוע שמאל, ואין לה ארבע בתיים בסוד שם אה"ה אלא בית
אחד בסוד ה' של שם אדנ"י היכל לשם יה"ה המאיר מהתפלין העליונים, והיינו שאין למלכות כח
לקבל אור החכמה ובינה מפני שנאמר לה לך ומעטי את עצמך, והיא משועבדת לקבל ממנו וע"י
עד שיהיה עולם שכולו שבת ולא ימצא חול כלל, אמנם עתה יש חול דלית לה מגרמה אין לה
קבלה מעצמה מאבא ואימא אלא יושפע ברישא דכורא, וממה שיתעטר החמה ישפיע ללבנה, מה
שלעתיד יהיה אור הלבנה כאור החמה יונקים שניהם ממקור האור ושני מלכים משתמשין בכתר
אחד, ועתה הם שני[ם], כתר מלך רב בכתר תפילין דרישא ומלך זעיר בכתר תפילין דדרועא, וזהו
שאמר "דהא לית לסיהרא מגרמה כלום אלא מנהירו דיום טוב", כי קדושת ימים אלו מפני שהם
שכנים ליום טוב כדפירשו רז"ל, וכן ענין התפילין שארבע פרשיות שהם יה"ה שבתוך בית אחד
שבתפלה של יד הוא מה שמתנהר מתפילין דרישא כדפירשנו, אמנם יקשה עתה כי הם שלשה
בחינות בתפילין דרישא כדפירשנו, ובשתיים אין תפלה של יד כגון שבת ויום הכפורים, ובשלישית
שהם רגלים יש בקצתם תפלה של יד כגון פסח וסוכות, בענין שהם חמשה חלוקות, האחד שבת
ואין בה תפלה של יד, השנית יום הכפורים ואין בה תפלה של יד, השלישית שבועות ואין בה
תפלה של יד וכן ראש השנה, רביעית חמישית הם פסח וסוכות ויש בהם תפלה של יד, ובלי ספק
צריך לדעת למה אנו מניחים בימים אלו ראש ולא יד כלל שהוא פרוז, ובקצת ימים יד וראש
נפרדים פעם ראש ולא יד ופעם יד ולא ראש, ולישב זה נאמר שביום שבת וכן ביום הכפורים וכן
שבועות הוא סוד התורה שבכתב ותורה שבעל פה מיוחדים, והזכר והנקבה מיוחדים יחד תכלית
ייחוד, ולכן אינם צריכים חול מועד שהוא תפלה של יד שכבר תפלה של יד נקשרה בתפלה של
ראש עד שהיא עלתה אל מקום שאינה נזכרת, דאתתא באתר בעלה לא אדכרת, ולרוב קדושתם
וייחודם אין צורך לחול המועד, אמנם ראש השנה להפך היא אתטמרת כאומרם איזהו חג שהחדש
מתכסה בו ולכן אין בו חול המועד, ויום הכפורים עם היות שאסור בתשמיש המיטה עם כל זה
ברתא לגבי אימא וייחודה למעלה בלי זווג נכללו תפילין אלו באלו כדפי', אמנם בפסח דרועא
ימינא וסוכות דרועא שמאלא אינם בסוד קו האמצעי שבו הייחוד לכך מאירים זה בזה וזה מתוך
זה לכך יש יום לתפלה של ראש ויש יום לתפלה של יד, ועם כל זה אין פירוד חס ושלום דביום
תפלה של ראש היא נכללת בו יום ולילה והיא טפלה אליו ולא כייחודה בשבת ושבועות, ובחולו
של מועד הוא נכלל באורה שאין לה אור אלא מכחו כנודע, וכבר נתבאר שיש בחינה שתפלה של
ראש מעכבת של יד ותפלה של יד מעכבת של ראש והיינו יום השבת ושבועות וכפור והם
מיוחדים תכלית ייחוד, ולכן אין הבדלה בין זה לזה מפני ששח בינתיים עבירה היא בידו שמפריד,
אף כאן מקדש ביום ובלילה בכניסתו וביציאתו קדושה אחת ואין שיחה שהיא הבדלה ביניהם,
אמנם בפסח וסוכות תפלה של ראש אינה מעכבת של יד ושל יד מעכבת של ראש ויש שיחה שהיא
הבדלה ביניהם כנודע, ומבדילם בהבדלה וקידוש כנודע, ואדרבה מורה שאין הייחוד גמור מקום
שיש שם חולו של מועד, וראש השנה הם שני ימים ואחד של דבריהם דהיינו במקום תפלה של
י"ד, בתורה שבכתב יום ראשון דהיינו מצד הגבורה, ומדבריהם יום שני תורה שבעל פה והם
קדושה אחת כיומא אריכתא דמי אלא שהוא מצד הדין, גבורה עילאה וגבורה תתאה כדפירשנו
במקומו (אור יקר).

⁷⁵³ ההקדמה אמיתית והסוד דבר דבור על אופניו (אור יקר).

ז"ח

וע"ד חולו של מועד איהו לענין עבדתא ⁷⁵⁴ כגוונא די"ט ואצטריך חדוה ⁷⁵⁵ כגוונא דיליה ⁷⁵⁶ ובגין כך באלין יומין דאינון תפילין דמארי עלמא אסור לאנחא ⁷⁵⁷ שאר תפילין דהא אלין יומין דאינון תפילין עילאין שריין על רישיהון דישראל (ס"א קדישין):	ועל זה חלו של מועד הוא לענין עבודה כמו שיום טוב וצריך שמחה כמו שלו ומשום כך בימים הללו שהם תפילין של רבון העולם אסור להניח שאר התפילין שהרי הימים הללו שהם תפילין עליונים שורים על ראשיהם של ישראל הקדושים.
רבי אלעזר שאיל ⁷⁵⁸ לרבי שמעון אבוי א"ל תינה תפילין דרישא דשריין על רישיהון דעמא קדישא ⁷⁵⁹ בי"ט תפילין של יד דאיהו חולו של מועד איך אנן ⁷⁶⁰ אהדין לה ⁷⁶¹ :	רבי אלעזר שאל את רבי שמעון אבוי אמר לו מילא תפילין של ראש ששורים על ראשיהם של העם הקדוש ביום טוב תפילין של יד שהיא חלו של מועד איך אנו אוחזים אותה.
א"ל בגין דאנן אהדין לה ואיהי י"ד כהה ⁷⁶² אסור למעבד עבדתא ⁷⁶³ בסטרא דילה ואצטריך למעבד חדוה ⁷⁶⁴ בסטרא דתפילין דרישא:	אמר לו משום שאנו אוחזים אותה והיא י"ד כהה אסור לעשות עבודה בצד שלה וצריך לעשות שמחה בצד התפילין של ראש.
ועמא ⁷⁶⁵ קדישא אהדין תפילין דמארי עלמא ושריין עליהו ⁷⁶⁶ בי"ט ובחולו של מועד ואסור לאעברא ⁷⁶⁶ תפילין דמארי עלמא מעל רישיהון	והעם הקדוש אוחזים את התפילין של רבון העולם ושורים עליהם ביום טוב ובחלו של מועד ואסור להעביר

⁷⁵⁴ שאסור לעשות בו מלאכה אם לא צורך אוכל נפש או מלאכת האבד כגוונא דיום טוב דומה ואינו דומה (אור יקר).

⁷⁵⁵ כי ושמחת בחגיך אכולה חג קא מהדר, וכן ראוי לכבדם ודאי אבל לא כל כך כמו יום טוב (אור יקר).

⁷⁵⁶ דומה ואינו דומה (אור יקר).

⁷⁵⁷ מן הטעם דמסיק לקמיה שתפילין אות דיום טוב משובח מאות דתפילין דחול (אור יקר).
⁷⁵⁸ קושית ר' אלעזר היא שהמובן מתוך דברי ר' שמעון שיום טוב הוא תפילין דרישא ונכללה עמה תפלה (תפלה) של יד וכדפירשנו לעיל, ואם כן קשה דבשלמא תפלה של ראש הוא יום טוב קדושה גמורה (אור יקר).

⁷⁵⁹ בקדושת י"ט מכינים עצמם לקבל אורם, אמנם תפלה של יד דאיהי "חולו של מועד" שקדושתו קלה ואור מועט היאך אנו אהדין לה בכללות של ראש, שאין קדושה קלה נראית בפני קדושה חמורה ושרגא בטיהרא לא מהניא (אור יקר).

⁷⁶⁰ נ"א לא אהדין לה ואיהו תפיין ש"י יד כהה א"ל דחולו ש"מ אסיר למיעבד עבדתא בסטרא דילה אצטריך למעבד חדוה בסטרא דתפילין דרישא ועמא כו' (דפ"מ).

⁷⁶¹ ויש דרך להמשיכה אלינו על ידי מעשה שאנו עושים בקדושת יום טוב מושכים ממשיכים אותם התפילין עלינו, אמנם תפלה של יד קדושה קלה היאך אפשר לנו לאחוז בה כי קדושת חולו של מועד נסתרת בקדושת יום טוב ואין לנו מה לעשות לאחוז בה, ונמצאנו לפי זה מפרדים, זה כלל דבריו (אור יקר).

א"ג זה המאמר פי' הר"מ גבאי ז"ל ספר תולעת יעקב (דפ"מ).

⁷⁶² ואורה מועט, ותירץ ר' שמעון שיש לנו ביום טוב שתי מצות עשה ולא תעשה, מלאכה היא מצד הנקבה, עשה של שמחה וכבוד יום טוב היא מצד הזכר כנודע, אם כן בלא תעשה אנו אוחזים בה, ובעשה אנו אוחזים בו (אור יקר). ואפשר שאומרו "ואיהי יד כהה" הם דברי ר' שמעון והכי קאמר כיון שהיא נקראת יד כהה מורה מניעת הידים מהמלאכה, ולכך מסטרא דידה "אסיר למעבד עבדתא", אמנם מצד הזכר הוא השמחה (אור יקר).

⁷⁶³ והיינו מצדה שבה מניעת המלאכת ידים (אור יקר).

⁷⁶⁴ שהשמחה העליונה שהיא הבינה נקשרת בו ודאי, ולזה ישראל עושים בעצמם הכנה ומרכבה במניעת המלאכה ושמחתם בשמחה לקבל האורות העליונים שאינם שורים הדברים הרוחניים אלא כפי שיעור התבודדות המקבל לקבלם (אור יקר).

⁷⁶⁵ הקדושה בהכנתם כדפירשנו, ולזה שני העניינים שהם מניעת המלאכה והשמחה אנו עושים בשני הזמנים ביום טוב וחולו של מועד, והקדושה נמשכת אליהם כפי מציאותה, ביום טוב העיקר הזכר והנקבה נכללת בו, ובחולו של מועד הנקבה עיקר והזכר נכללת (ת) בה וזהו שאמר "ועמא קדישא אהדין תפילין" סתם שניהם בכל זמן זמן אמנם הקדושה "שריא עליהו" לפי בחינותיה ביום טוב ביום טוב ובחולו של מועד בחולו של מועד (אור יקר).

⁷⁶⁶ הענין שהמניח תפלה דחול מעביר תפלה דיום טוב וממש [דוחה] [דומה] כשתי צרות זו לזו,

ז"ח

את התפלין של רבון העולם מעל ראשיהם להניח תפלין אחרות שהם דוגמא ודיוקן למטה.	לאנחא תפילין אחרנין דאינון דוגמא ודיוקנא לתתא:
[משל] למלך שרצה לשמר את עבדו אמר לו עשה (חותם) כמו דיוקן החותם שלי כל זמן שאותו דיוקן יראה עליך כלם יזועו ויפחדו ממך אחר כך מתוך אהבה עליונה שאוהב אותו המלך נתן בידו חותם של החותמת העליונה שלו כיון שאחז החותם העליון של המלך בידו נטל ממנו אותו הדיוקן שהוא עשה.	למלכא דבעי לנטרא ליה לעבדיה א"ל עביד חותמא כדיוקנא דחותמא דילי כל זמנא דההוא דיוקנא יתחזי עמך ⁷⁶⁷ כלא יזועון וידחלון מינך לבתר מגו רחימו עילאה דקא רחים (סה ע"א) ליה מלכא יהב בידיה חותמא דגושפנקא עילאה דיליה כיון דאחיד חותמא עילאה דמלכא בידיה שביק מניה ההוא דיוקנא דאיהו עבד:
אם אותו העבד דוחה את החותם העליון של המלך בשביל אותו החותם שהוא עשה ודאי בן-מות הוא אותו העבד משום שעשה קלון בחותם המלך ואינו חושש לכבודו ומשום כך אסור לעם הקדוש לדחות את חותם המלך העליון ששורה עלינו משום הדיוקן הזה שהם עבדים (שאנו עושים).	אי ההוא עבד דחי חותמא עילאה ⁷⁶⁸ דמלכא בגין ההוא חותמא דאיהו עביד ודאי בר קטולא איהו ההוא עבדא בגין דעביד קלנא בחותמא דמלכא ולא חייש ליקריה ובג"כ אסור לעעמא קדישא לדחיא חותמא דמלכא עילאה דשרי עלן בגין דיוקנא דא [דאנן עבדין] (דאינון עבדי):
זה במועד ובחלו של מועד וכל שכן בשבת שהכל שורה עלינו שבת של ערב שבת תפלה של יד שבת של היום תפלין של ראש.	האי במועד ובחולו של מועד וב"ש בשבת ⁷⁶⁹ דכלא שריא עלן ⁷⁷⁰ שבת דמעלי שבתא ⁷⁷¹ תפלה של יד שבת דיומא תפלין דרישא:
וכך מסדר הקדוש ברוך הוא את העם הקדוש האהוב שלו בחל אותם תפלין שעשו בדיוקן החותם של המלך להיות שמורים בכל הצדדים בשבת	והכי קא מסדר קב"ה לעמא קדישא רחימא דיליה בחול אינון תפילין דעבדו דיוקנא דחותמא דמלכא למהוי נטירין ⁷⁷² בכל סטרין

ולכן הנחת תפלין דוחה ממש קדושת יום טוב, והטעם כדמפרש שהתפלין הם בסוד החול שהם בסוד מטטרת"ן שהוא העבד ועליו נאמר ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך והם "דיוקנא דחותמא דמלכא" כלומר המלך אין סוף בלי ספק שהוא המלך המולך על כל חותמי האצילות שהוא חותם שבו החתים מלך מלכי המלכים כל הנמצא, ודיוקן החותם הוא דמות הספירות המתדמות במראיו לעיני הנביאים, והנחת תפלין שאדם מניח הוא המשכת האורות העליונות הנכללות בעולם מטטרת"ן אל המניח אותם, ולכן בימי חול שאדם מניחם ראוי והגון שהם ימי העבודה והעבד כאומרו תעבוד ועשית כל מלאכתך, אמנם ביום טוב אור עליון בלי מסך שהוא חותם המלך עצמו עצם הספירות ממש מתגלות למטה באדם, ואין ראוי לשעבד האדם עצמו להמשיך עליו העבד בפני המלך, והעושה כן ממש נוגע בכבוד מלכו של עולם (אור יקר).

⁷⁶⁷ עלך (דפ"א?).

⁷⁶⁸ מפני שהוא מלביש אורם בדיוקן החותם כדפירשנו (אור יקר).

⁷⁶⁹ ואם תאמר אדרבה בשבת היה ראוי שנניח תפלין של יד כיון שאין בו חולו של מועד לזה (אור יקר).

⁷⁷⁰ בין של יד בין של ראש וכדפירשנו לעיל, ואם תאמר היאך שורה עלינו ובמה אנן אחדין להו (אור יקר).

⁷⁷¹ במעלי שבתא - שהיא מדת לילה וביום שבת שהוא מדת יום ושניהם מקודשים בבת אחת, מה שלא יספיק יום טוב לעשות כל כך ביום ולילה שבו למיעוט קדושתו לפני קדושת שבת, והיינו השתא וכל שכן אם יום טוב שאינו קדוש כל כך ואין בו יכולת לייחדם כל כך אסיר כל שכן בשבת, אם קדושה קלה אסור לדחותה קדושה חמורה לא כל שכן (אור יקר).

⁷⁷² כאומרו וראו כל עמי הארץ וכו', ושמירה זו היא כדי להיותם נשמרים בהכנסם לחוץ וזהו שאמר וראו כל עמי הארץ, וזהו שאמר "נטירין בכל סטרין, מאן דמנח תפלין אצטריך למחדי" להיות קצת שמחה בעת הנחת דיוקנא דחותם ולכן אבל אסור בהנחת תפלין, ואם תפלין דחול צריכים שמחה כל שכן אפילו תפלין של יד "דמארי עלמא" וזהו שאמר "בתפלין דמארי עלמא אצטריך למחדי" בין של יד בין של ראש, וזהו שאמר "וחדוה דא במועד ובחולו של מועד בתפלין" וכו' דומיא דחול דלא גרע כדפירשנו (אור יקר).

ז"ח

בשבת ומועד דאינון יומין טבין ותפילין דמארי עלמא ממש מעברין ההיא דיוקנא ומנחי תפילין דמארי עלמא זכאין עמא דא דבידן (ס"א דאחידן בחותמא) חותמא עילאה דמלכא:	ומועד שהם ימים טובים והתפלין של רבון העולם ממש מעבירים אותו דיוקן ומניחים את התפלין של רבון העולם אשרי העם הזה שבידם החותם העליון של המלך.
מאן דמנח תפילין אצטריך למחדי ועל דא כתיב ושמחת בחגך בתפילין דמארי עלמא אצטריך למחדי וחדוה דא במועד ובחולו של מועד בתפילין דרישא ובתפילין דדרועא:	מי שמניח תפלין צריך לשמח ועל זה כתוב ושמחת בחגך בתפלין של רבון העולם צריך לשמח והשמחה הזו במועד ובחולו של מועד בתפלין של ראש ובתפלין של הזרוע.
ביום טוב מההוא ריחא [ס"א מוחא] עילאה שמניך טובים תפילין דרישא ⁷⁷³ בחולו של מועד שמן ⁷⁷⁴ תורק שמך תפלה של יד דקא סלקא לאתאחדא באורח סתים בתפילין דרישא:	ביום טוב מאותו הריח העליון שמניך טובים תפלין של ראש בחלו של מועד שמן תורק שמך תפלה של יד שעולה להאחז בדרך נסתר בתפלין של ראש.
על כן עלמות אהבוך ביום טוב דחג דהא תפלה של יד אשתלים ואתנהיר בשלימו ולפלגא חולקא לכולא לכל אינון משריין וחילין דלעילא ⁷⁷⁶ ולכל אינון משריין וחילין דלתתא וע"ד עלמות אהבוך אינון משריין וחילין דלעילא עולמות ומשריין וחילין דלתתא:	על כן עלמות אהבוך ביום טוב האחרון של חג שהרי תפלה של יד נשלמת ומוארת בשלמות ולחלק חלק לכל אותם מחנות וצבאות שלמעלה ולכל אותם המחנות והצבאות שלמטה ועל כן עלמות (אהבוך אותם) המחנות והצבאות שלמעלה העולמות והמחנות והצבאות שלמטה.
פתח ר"ש ואמר כתיב וירח את ריח בגדיו ויברכהו וגו' מה חמא יצחק דאע"ג דההוא מיכלא ומשתיא קא אייתי ליה יעקב לא ברכיה עד זמנא דארח באינון לבושיין:	פתח רבי שמעון ואמר כתוב (בראשית כז) וירח את ריח בגדיו ויברכהו וגו' מה ראה יצחק שאף על גב שאותו מאכל ומשקה שהביא לו יעקב לא ברך אותו עד הזמן שהריח את אותם לבושים.
הכא אית לאסתכלא דהא אינון לבושיין לא הוו ידיה דיעקב דהא אורייתא אסחידת דכתיב את בגדי עשו בנה הגדול והכא כתיב את ריח בגדיו וכי בגדיו הוו ריח הבגדים מיבעי ליה מאי בגדיו:	כאן יש להסתכל שהרי אותם לבושים לא היו של יעקב שהרי התורה מעידה נאמר (שם) את בגדי עשו בנה הגדל וכאן כתוב את ריח בגדיו וכי בגדיו היו ריח הבגדים היה צריך להיות מה זה בגדיו.
אלא בגדיו ודאי הוו אינון לבושיין ממש ולא דעשו ואע"ג דכתיב בגדי עשו בטופסא ⁷⁷⁷ הוו גביה ⁷⁷⁸ כגוונא דא ההוא באר דיתבי עליה	אלא בגדיו ודאי היו אותם הלבושים ממש ולא של עשו ואף על גב נאמר בגדי עשו בתפיסה היו אצלו כמו

⁷⁷³ הם סוד המאורות שפירשנו שהם טובים מאור החכמה, ומשם הם שמניך טובים ונהירין, והם ארבעה פרשיות ארבעה שמנים (אור יקר).

ע"י שבת דף קנג ושמן ע"ר אל יחסר אלו תפילין (דפ"מ).

⁷⁷⁴ אחד תפלה של יד כעין פרשה אחת והם "שמך" שהוא שם אחד הוא המלכות הנקראת שם (אור יקר).

⁷⁷⁵ כי אחר כך ביום טוב אחרון נשלמה הנקבה עם הזכר לכך בו גמר השמחה לעליונים שהם שבעה מדות הנכללות בסוד ר"ח בנקודה עליונה, ולתחתונים שבעה עלמות שהם שבעה היכלות, אלו עלמות לאימא עילאה ואלו עלמות לאימא תתאה כדפי', וכלם אהבוך שכולם שמחו וקבלו מלמעלה (אור יקר).

⁷⁷⁶ ס"א ל"ג לכל אינון משריין וחילין דלעילא (דפ"מ).

⁷⁷⁷ פי' בגזילה (דפ"מ).

⁷⁷⁸ ירצה כי הבאר היא השכינה, והבגדים הם עולמותין דילה, ופעמים הרבה הם גולים ונתפסים ביד החצונים לסבת עון, ולכן יעקב שהנהגה על ידו והוא התפארת הוא דיוקנא דאדם קדמאא שהוא החכמה מכמה פנים, כי ה' ה' תרין נוקבין 'ו' תרין דכורין והנהגה נמשכת מיעקב, ואם לא

ז"ח

כָּן אוֹתָהּ הַבָּאָר שֶׁעָלֶיהָ יֹשֵׁב יַעֲקֹב וְיֵשֵׁב עָלֶיהָ מֹשֶׁה בְּתַפְסָה הִיטָה לְאַחֲרֵים כִּיּוֹן שָׁבָא יַעֲקֹב נֹדְעָה הַבָּאָר לְאַדּוֹנָהּ וְעָלוּ הַמֵּיִם אֵלָיו וְכֵן לְמֹשֶׁה.	יַעֲקֹב וַיִּתֵּיב עָלֶיהָ מֹשֶׁה בְּתוֹפְסָא הוּא לְגַבִּי אַחֲרָנִין כִּיּוֹן דָּאֲתָא יַעֲקֹב אֲשֶׁתְּמוֹדַע בִּירָא לְמֵאֲרִיָּה וְסָלִיקוּ מִיָּא לְגַבִּיָּהּ וְכֵן לְגַבִּי מֹשֶׁה:
כְּמוֹ כֵּן אוֹתָם הַלְבוּשִׁים הָיוּ בְּתַפְסָה אֲצֵל עֲשׂוּ כִּיּוֹן שֶׁלְבָשָׁם יַעֲקֹב נֹדְעוּ הַבְּגָדִים לְבַעֲלֵיהֶם מִיּוֹם שֶׁעָשָׂה אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא הָעָלוּ הָרִיחוֹת שֶׁלָּהֶם עַד הַזְּמַן הַזֶּה שֶׁלְבַשׁ אוֹתָם יַעֲקֹב שֶׁהָרִי חָזְרוּ לְדִיּוֹקְנָם יַעֲקֹב.	כְּנוּנָא דָא אֵינּוֹן לְבוּשִׁין בְּתוֹפְסָא הוּוּ לְגַבִּי עֲשׂוּ כִּיּוֹן דֹּאֲלִבִּישׁ לֹוֹן יַעֲקֹב אֲשֶׁתְּמוֹדַע מֵאֲנִין לְמֵאֲרִיָּהוֹן מִיּוֹמָא דְעֵבִיד לֹוֹן קַב"ה לֹא סָלִיקוּ רִיחִין ⁷⁷⁹ עַד זְמַנָּא דָא דִּלְבִּישׁ לֹוֹן יַעֲקֹב דִּהָא אֲהֲדָרוּ לְבוּשִׁין לְדִיּוֹקְנֵיהוּ יַעֲקֹב:
.	נָא/ד
.	זֶהֱר
הִיָּה וְדָאִי דְמוֹת שֶׁל אָדָם וַיִּפְּיוּ בִּשְׁעָה שֶׁרָאוּ הַלְבוּשִׁים אֶת דְּמוֹתוֹ שֶׁל אָדָם הָעָלוּ רִיחַ.	דִּיּוֹקְנָא דְאָדָם וְדָאִי הוּא וְשִׁפְרֵי דִילִיָּהּ בִּשְׁעָתָא דְחָמוּ לְבוּשִׁין דִּיּוֹקְנָא דְאָדָם סָלִיקוּ רִיחָא:
שֶׁלֹּשׁ רִיחוֹת עָלוּ כָאֵן אֶחָד רִיחַ בְּגָדֵי ב' רִיחַ בְּנֵי ג' רִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בָּרְכוּ ה' וְכָל הַשֹּׁלֶשׁ עָלוּ לִיצְחָק בִּשְׁעָה שֶׁנִּכְנַס אֵלָיו יַעֲקֹב.	תִּלְת רִיחִין אֲסִתְלָקוּ הַבָּא ⁷⁸⁰ חַד רִיחַ בְּגָדֵי ⁷⁸¹ ב' רִיחַ בְּנֵי ⁷⁸² ג' רִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בָּרְכוּ ה' ⁷⁸³ וְכֹלְהוּ תִלְת סָלִיקוּ לְגַבִּי דִיצְחָק בִּשְׁעָתָא דְעָאֵל יַעֲקֹב לְגַבִּיָּהּ:
וְכָלֶם כְּתוּבִים בְּפִסּוֹק הַזֶּה רִיחַ בְּגָדֵי הָיְנוּ עַל כֵּן עֲלָמוֹת אֶהְבּוֹךְ רִיחַ בְּנֵי הָיְנוּ שְׂמִינִךְ טוֹבִים שְׂמִינִךְ טוֹבִים רִיחַ שְׂדֵה הָיְנוּ שְׂמֵן תּוֹרֵךְ שְׂמֵךְ (ס"א) וְדָאִי כּוֹלָא) קִישׁוּרָא חֲדָא וְרֹזָא דְקוֹרְבָנָא דְקָא אֲתַעֲרָנָא בִּיהַ כְּמָא דֹאֲתַמֵּר אִשָּׁה דִּהֵיִינוּ עֲלָמוֹת אֶהְבּוֹךְ וְכֹלָא רֹזָא חֲדָא רִיחַ שְׂמֵן תּוֹרֵךְ שְׂמִינִךְ נִיחּוֹחַ שְׂמִינִךְ טוֹבִים וְכֹלָא חַד לֵה' הָיְנוּ וְסוֹד אֶחָד בְּקֶשֶׁר אֶחָד כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר.	וְכֹלְהוּ כְּתִיב בְּהָאִי קִרָא רִיחַ בְּגָדֵי הָיְנוּ עַל כֵּן עֲלָמוֹת אֶהְבּוֹךְ רִיחַ בְּנֵי הָיְנוּ שְׂמִינִךְ טוֹבִים רִיחַ שְׂדֵה הָיְנוּ שְׂמֵן תּוֹרֵךְ שְׂמֵךְ (ס"א) וְדָאִי כּוֹלָא) קִישׁוּרָא חֲדָא וְרֹזָא דְקוֹרְבָנָא דְקָא אֲתַעֲרָנָא בִּיהַ כְּמָא דֹאֲתַמֵּר אִשָּׁה דִּהֵיִינוּ עֲלָמוֹת אֶהְבּוֹךְ וְכֹלָא רֹזָא חֲדָא רִיחַ שְׂמֵן תּוֹרֵךְ שְׂמִינִךְ נִיחּוֹחַ שְׂמִינִךְ טוֹבִים וְכֹלָא חַד לֵה' הָיְנוּ

היה חטא אדם הראשון לא אצטריך לאתנהגא באילין לבושין דהיינו ימי החול, והיה העולם מתנהג בסוד האור העליון הקדוש שהוא סוד אור שגזזו הקב"ה לסבת הרשעים שלא יהנו ממנו, והיינו סוד לבושים דעבד קב"ה לאדם ולאשתו סוד י"ה כותנות עור וכתוב אור, ויעקב ולאח סוד י"ה יעקב ורחל ו"ה, ואותם לבושים גלו מיד ליד עד שהגיעו לנמרוד וממנו נטלם עשו והיא רומי הרשעה שבידה גלתה שכינה, וכשלבשם יעקב נתלבש סוד הנהגה עליונה בהם ונטהרו מסוד גלותם ונכנסו כולם בסוד ייחודם למעלה בהיכל קדש הקדשים ושם הם נעשים בסוד ההתעוררות מיין נוקבין, והיינו סוד מי הבאר שהם נובעים ליעקב, כי הבאר היא ה' והיא נובעת מיין נוקבין מצד מקורה הפנימי שהיא נקודת קדש הקדשים נקודת ציון אל הזכר והיינו "סליקו מי"א" דקאמר, והם הם "ריחין דקא סלקין בגדים" שהם סוד הריח המעשים ההגונים העולה ממטה למעלה בהתעוררות כדפירשנו בזה פרשת ויצא בפסוק הדודאים נתנו ריח, ולכן הבאר והבגדים ענין אחד מי הבאר וריח הבגדים ענין אחד (אור יקר).

⁷⁷⁹ דילהון (דפ"א)?

⁷⁸⁰ לא מהבגדים אלא במציאות הנעשה בשלושה מקומות משלשתם נהנה יצחק על ידי יעקב (אור יקר).

⁷⁸¹ והוא ריח והתעוררות הנעשה מהנערות וייחודם בסוד היכל קדש הקדשים, והיינו זוג הנעשה בחוץ על ידי מטטרין שהוא הגלות, ואלמלא חטא אדם הראשון לא היה צריך אלא עולם שכולו שבת (אור יקר).

⁷⁸² היינו סוד עליית שבע מדות אל הבינה ושם עושים ריח בה להזדווג אליה החכמה, והיינו התעוררות לזוג עליון אבא ואימא, וייתחס אל הדין שהוא בעל ששה קצוות הנכנסים בה לעשות בה ריח (אור יקר).

⁷⁸³ היינו ריח ומיין נוקבין שהמלכות עושה באצילות אל התפארת להזדווג אליה והיינו ייחוד ו"ה, ולהיות יעקב גורם הייחוד בשלושה מקומות אלו "ריח בגדי" בסוד עבדי יעקב במקום העבד, "ריח בני" בסוד בני בכורי ישראל במקום הבכור ששם זוג יעקב ולאח ריח שדה בסוד ישרון יעקב ורחל, והיינו ממש "עלמ'ת, שמניך טובים, שמ'ן תורק שמך", והיינו סוד אש"ה ריח ניחוח, אמנם לה' היינו המשכת החכמה שפע הזכר לבינה והיינו לריח שמהם יונקים שמניך (אור יקר).

ז"ח

לריח וכולא מלה חדא ורוא חדא בקישורא חדא כמא דאתמר:	
משכני אחריך נרוצה (שיר א) כתוב ונתתי משכני בתוככם וגו' בא וראה הקדוש ברוך הוא נתן שכינתו בין ישראל להיות רבוצה עליהם כאם על הבנים ולהגן עליהם בכל הצדדים.	משכני אחריך נרוצה כתוב ונתתי משכני בתוככם וגו' בא וראה הקדוש ברוך הוא נתן שכינתו בין ישראל להיות רבוצה עליהם כאם על הבנים ולהגן עליהם בכל הצדדים.
וכל זמנא דההיא אימא קדישא יתבא עליהו קב"ה אתי לדיירא עמהון בגין דהא קב"ה לא שביק לה לעלמין וכל חביבו דלעילא עלה איהו:	וכל זמן שאותה אם קדושה יושבת עליהם הקדוש ברוך הוא בא לדור עמם משום שהרי אין הקדוש ברוך הוא עוזב אותה לעולמים וכל החביבות שלמעלה היא עליה.
ובגין כך יהב לה משכונא בגוייהו דישראל למנדע דלא ינשי לון ולא ישובק לון לעלמין מ"ט בגין דההוא משכונא בגוייהו והיא אמרת משכונא הויתי בתתאי אהא משכונא לגבך ולסלקא לקבלך ואנא ובני אחריך נרוצה:	ומשום כך נתן אותה משכון בתוכם של ישראל לדעת שלא ישכחם ולא יעזב אותם לעולמים מה הטעם משום אותו המשכון שבתוכם והיא אומרת משכון הייתי בתחתונים אהיה משכון אצלך ולעלות כנגדך ואני ובני אחריך נרוצה.
משכני אהדרנא לקישורא דמילין קדמאין על ההוא רוא אשה ריח ניחוח דהא בשעתא דרעותא סליק מתתא ברוא דקורבנא איהי סלקת ואמרה לגבי רחמא דילה משכני אוישט ימינך לגבאי לקבלא לי ולסלקא לי בסטרא דאתערותא דשמאלא וימינא לחבקא לי ודא איהי משכני:	משכני חזרנו לקשר הדברים הראשונים על אותו סוד אשה ריח ניחוח שהרי בשעה שעולה הרצון ממטה בסוד הקרבן היא עולה ואומרת לאהובה משכני הושט ימינך אלי לקבל אותי ולהעלות אותי בצד של התעוררות השמאל והימין לחבק אותי וזוהו משכני.
ודא אשה אמרה לגבי ריח ניחוח ניחוח לה' וכדין אחריך נרוצה מאי נרוצה נהא ברעותא כד"א ונרצה לו לכפר עליו ודא איהי דכתיב ויריצוהו מן הבור מאי ויריצוהו דארצו ליה במלין טבין במלין דרעוא טבא דהוה עציב מההוא בור ועל דא נרוצה נהא ברעוא ברעותא שלים כדקא יאות:	והאשה הזה אמרה לגבי ריח ניחוח לגבי ניחוח ניחוח לה' ואז אחריך נרוצה מה זה נרוצה נהיה ברצון כמו שנאמר (ויקרא א) ונרצה לו לכפר עליו וזוהי נאמר (בראשית מא) ויריצוהו מן הבור מה זה ויריצוהו שהרצו אותו בדברים טובים במלים של רצון טוב שהיה עצוב מאותו הבור ועל זה נרוצה נהיה ברצון ברצון שלם כראוי.
אחריך נרוצה טול את רעוא בקדמיתא ולבתר דתמול אנת אנא וכל אינון עולימתאי נהא ברעוא וע"ד משכני:	אחריך נרוצה טל עתה רצון בראשונה ואחר שאתה תטל אני וכל אותן עלמותי נהיה ברצון ועל כן משכני.
מכאן דרעואן וברכאן לא אשתכחו אלא באתר דדכר ונוקבא אתחברו כחדא ובג"כ משכני לגבך בקדמיתא בגין דאקבל רעוא מאתר דכל רעוין אשתכחו ולבתר אחריך	מכאן שרצונות וברכות אין נמצאים אלא במקום שזכר ונקבה התחברו יחד ומשום כך משכני אליך בראשונה כדי שאקבל רצון ממקום שכל הרצונות נמצאים ואחר כך אחריך נרוצה נהיה ברצון ואם לא תמשכני אליך הרצון

⁷⁸⁴ קב"ה יתיב שכינתיה - היינו תשעה ספירות א"ח, ושכינתיה היא ד' דאחד, ונקראת שכינתו
שע"י הוא שוכן שמשכינה בנרצה והוא שוכן עליה, וזמן ישיבת שכינה בינייהו דישראל הוא במדבר
אחר קבלת ישראל התורה כאומרו ועשו לי מקדש (אור יקר).

⁷⁸⁵ להיות ההשגחה פרטית בהם כאומרו ונפלינו [אני] ועמך והיינו "כאימא על בנין" שכן היא אם
לנשמתן של ישראל, וכאשר ישראל אינם הגונים כל כך (הגהה?) ויש כח לחצונים לשלוט בהם היא
ג"כ "לאגנא עלייהו" בין שיהיו על אדמתם בין חוצה והיינו אומרו ככל סטריין, או ירצה בין
כשיתעורר דינים עליונים היא תלמוד זכות כדפירשנו בזהר דאיכה, בין בגלותם בחצונים וזהו
שאמר "בכל סטריין" בין צד קדוש בין צד חוצה (אור יקר).